

موکه‌رهم رهشید تاله‌بانی

کوہ رہنمی شیعری

* ناوی کتیب: ره‌هیل

* شیعری: موکه‌رهم په‌شید تاله‌بانی

* چاپ: یه‌که م

* چاپخانه: چاپخانه‌ی شهاب - هولیر

* تیراش: (۵۰۰) دانه

* له‌سرئه‌رکی شاعیر چاپکراوه

* ماف چاپکردنه‌وهی پاریزراوه

له به‌ریوه به‌رأیه‌تی گشتی کتیبخانه گشتیه‌کان ژماره سپاردنی

سالی ۲۰۱۲ دراوه‌تی

نرخی (۶) هزار دیناره

پیشگاه اش

به وشهی پهنهن

کرداری پهنهن

ئاکاری پهنهن

بهوهی به کوردى دهئاخفيت و ئهونيداري پيتي کوردى و زمان و زاراوهی پهنهنى
کوردييە

بهوهی ژيانى خۆى بۆ زمانى زکماکى دايىك، زمانى کوردى تەرخان دەخات و تەنانەت
لە خەونيشدا به زمانى کوردى دهئاخفيت

به وشه نەترسانە لە هەر کويىەك بىت پاستى دەلىن و لە سانسۇرو دكتاتورەكانى
وشهو چاوسوورکردنەوە ناسلەمېنەوە گفتارى خۆيان به گويى نەوهکاندا دەدەن و
چاوهپوانى پاداشتى خەلifie ناكەن

بە خامە بەجەرگانە بە خويىنى جەستەو بە دل و گيانى لەخۆبوردانەوە پستەى
بەرخودانى وشه دەپارزىنەوە لە سەنگرى نەبەزىندا در به هزره بەسەرچووهكان
دەدەن

بە ھەموو وشه يەكى کوردى زارى مندالى کورد گۆى دەكات و دەپژىتە زەريای زمانى
کوردييەوە

بە بيرى کوردانە

کردارى کوردانە

ئاکارى کوردانە

خهون

له خهونمدا خهون به شاری خهونهوه ده بینم
له خهونمدا خهون خهونیکی خهوننیه له نیو خهوندا
له شاری خهوندا خهريکی خهون بیننیه
له خهونمدا له سه رنیکی خهونی شاری خهون
پاکشام و خهون به به زنی زرافقی خهونهوه ده بینم
له ئامیزی بنەقشەبى خهوندا
خهونهكانم ده زىن
خهون خهونی خهوننین ده باته و هو
خهون به خهونیکی ئەرخەوانى دايىكى خهونهكانهوه
ده بیننیت
له بەھەشتىكى بەرينى خهوندا
له نیو نوینى نيانى خهوندا
خهونیکى دى به خهونهوه
ده بیننیت
له خهونیدا
له ناو كوشكى خهوننی شاری خهوندا
له تەنيشت به زنی خهونی خهونانهوه پاکشاوه
ملوانکەی خهون به بالاى خهونهكاندا
شۆر ده كاته و
ده ستي خهون ده گرىت
پياسەئ خهون لە گەل پەرى خهوندا ده كات
له زەماوهندى خهوندا هەلپەركىي خهون ده بەستىت
شاباشى خهون به بالاى خهوندا هەلدەدات

تەك خەونى خەوناندا
رەشىبەلەكى خەون دەبەستىت
ئاوى شادى خەون بە سەر بۇوكە بە بارانى خەوندا
دەكات
تەك هاوهەلەكانى خەوندا
بە رېگەي خەوندا
بەرەو لۇوتکەي خەون بىرۇن
لە لاپالى خەوندا
سەرەو لىزى خەون نەبنەوە
تا لەگەل خەوندا
بە شەقامەكانى شارى خەونى خەونىندا
تىندەپەرن
باخچەكانى شارى خەون
بە پىاسەي خەون
بە سەر دەكەنەوە
لە خولگەي خەوندا
زنجىرە يەك خەون دېن
خەونىكى خەونىن بىنەوە
لە خەونمدا
خەونىكى ئەرخەوانى
بە شارى خەونى خەونانەوە دەبىنم
چۈومەتە شارى خەون
ژۇورىكى پازاوهى خەونىنیان
بۇ پازاندۇومەوە
گلۇپە رەنگاورەنگە كانى خەون

بۆم پىددەكەن

پەنجەرە کانى كۆشكى خەون

بى پەردە

لە بۇوي خەونە کانى مەندالى خەونمدا

كراونە تەوە

چاوى خەونىيان

لە دەروازەي خەونى خەونە کانە

پەرژىينى خەونى باخچەكان

لە بەردەم ھەرىزى خەونى ئىواراندا

چاوهزارى خەون

بە تەويىلى خەونى ھەزارانە وە

دەبەستن

بەرمالى عەشقى خەون

لە سەر سىنهى ھەرمىنى خەونىن

پادەخەن

تا سىئە کانى كولمى خەون

لە شەوه پۇوناكە کانى خەوندا

سۈورتە لەگەپىن و

تىينى خەون

بە چاوى خەونە کان

بېھەشىن

چى دى

خەون نەبىتە خەونىك خەونى پىيوه نەبىنرىت

لە خەونمدا

خەون بە شارى خەونە وە دەبىنم

له شاری خهوندا

له ناو کوشکی خهوندا

له سه رقه رویله‌ی نیانی خهون

له ئامیزی نوینی خهوندا

به باوهشیک خهونی په مهیه وه

پاکشاوم

خهون به به‌ژنی خهونی خهونینه وه ده‌بینم

له به‌ره بیانی خهوندا

مۆته‌کەی خهون

بینه‌قای خهونم ده‌گریت

به ئاگەی خهون دیم

ده‌بینم

لەشهوی خهوندا

خهونم به شاری خهونه بینیو

مۆته‌کەی خهون

چنگ لە بینه‌قام ده‌نیت

لە نیو خهوندا

بمخنکیت

لە پر لە خهونی خهونین پاده‌چەنم

ده‌بینم

ھەناسە برکیي خهونمه و

تەنیا خهونم بەو خهونانه وه بینیو

کە لە شاری خهونی خهونیندا ھەن

ئەو خهونانه يش خهونی من نىن

خهونی خهون بینانه

له وانه‌ی خهون

به پاشای خهونی خهونینه‌وه ده بینن

منیش به دهستی به تالی خهونه‌وه

له شاری تراویلکه‌ی خهونه‌کانه‌وه

شۆر ده بمه‌وه

به دهست به تالی

له بهر ده روازه‌ی خواپیداوانی خهوندا

له پی خهون

له شاری خهونی خواپیداوانی خهون

پان ده که‌مه‌وه ! !

۲۰۰۵/۸/۹

پیگه

پیگه يهك

پويشته و سه ر پيگه يهك

دوو پيگه يان لى بوجوه

له شاريگه يهكدا

گشت بزر بوجون

پيگه يهك له دايىك بوجو

له بەردەمى پيگه يهكدا

بۇ پيگه يهك گەپا

تولە پيگه ي پيگه كانى هەللووشى

تەرمى پيگه ي

ھىچ پيگه يهكى دەۋەرى پىي

دانەپوشى

پيگه كان قوت بوجونه و

بەناو دۆلە پيگه كاندا

بەرەو پيگه

شۆرىجونه و ! !

٢٠٠٥/٨/٩

شەقامە

شەقام لە شەقامە وە دەزىت

شەقام كورى شەقامى دەبىت

شەقام بە شەقامدا

لە شەقامى شەقام تۈورە دەبىت

لە شەقامدا بارگەي شەقام

تۈورىدەدات و

ياخەي شەقام تۇند تۇند دەگرىت

شەقام

چاوى شەقام

لە شۆستەكان دەبوغۇزىنىت

زمانى شەقام

لە دەروازەي شەقامە كاندا

دەردەھىننىت

شەقام بە شەقامدا

لە كۆلانى شەقامە وە تىيەپەرپىت

لە ئامىزى شەقاماندا

بە خۆشىوودى شەقامە وە

ھەلبەرپىت

ھۆرەي شەقام

بۇ شەقامى شەقامە كان

لە شەقامدا جوان بچېتىت

شەقام بۇ شەقامى بلىتە وە

بە نىيۇ خولگەي شەقاماندا

بۇ شەقامان

بخلولىتە وە !!

٢٠٠٥/٨/٩

هزرە ئاشاييلۇغانىي پېزىسىيار

ئەو شەقامەي لە تەنيشتى هزرە كانتەوە
باويشىكى گەرددەلۈول لى دەدات
چاوى بە فرۇي مانگەشەو نەكەوتۇو
ئەو نامەيەي بە دىپى شڭو
دەست پى دەكتات
ئەسپى بى حىلىكەي چاوهزارە
بە دەورى قەلاتى بىردا
غار غارىنىنەناسەي با دەكتات
با سوارى پىشى هزرە سووتاوه كانە
هزرى سووتاوايش
جلەوى خونى لاپەرەكانى دوينى
لە دەستى ئاسقۇ تەسكى خۆرەتاو
ناستىنېت
ئەسپى دەقەر مل لە پەنجەرهى پىكدادانەكان
دەسویت
سويسكەي نىيۇ هيلاڭەي وىئە دراوهەكان
گورانى و لازە
بۇ تەرمى هيلىكە دۇراوهەكان
كۆ دەكتەوە
ئاو ماچى سوور لە چاوى باران دەرفىتىت
باوهشى هوش بە بالاى زامەكاندا
ناكتات
ئەو شىرەھى دوينى

بە بەردەم رەشنسووسە پەرپیووتەکاندا
رسنەی هەرەشەی لە گەردەنی وشەکان
دەئالاندو

کەلبەی لە روومەتى مندالە زەندەق چووهکان
جىپ دەكىدەوە

لە ئاھەنگى شاردىنەوەي وىئىنە قىزە ونەكەيدا
رىيژنەي گوللە

بە ئاسمانى شارەوە

سروودى ھەتاوى خەواللۇسى

بە گۈتى كەپى زەردەواللەكاندا
پەرت دەكىدەوە

ئەو شىزەي دويىنى

رەفتارو كىدارى لە پىستى شىردا
قەشىردىبوو

قۆرتى مىزۇو سەرجەلەي ساختەي

بۇ دەنۇوسييەوە

سەردىپى نەبەردىيە دەستكىردهكانى تۈورپ دەداو
تەزبىحى بى ھۆشى دەبېرىيەوە
قۆرتەكان

لە باوهشى دارستانە ترساوهكانى شارو
جۆگەلە لىخنەكانى ھەستدا

دەلەززىن

ئەو تفەنگەي دويىنى

لولەي ھەرەشەي لە لووتىكەي سەر بە تەمى
چىيا سەركەشەكانى بەفر

دەکرد

زەندەقى مەلۇتكەى دلە سەوزەكانى دەبرد

لە مۆزەخانەى ھەراج و بىرچۇونەوەدا

گىرساوهتەوە

ئەو گەردانەى لە رېگەى شەكەتىدا

بۇو بە ھاوهلى خەونەكانى

دەزۇوى بىرچۇونەوەى ھەتاو شىكودار ناكات

رېگەى بىرەوەرىيە سرکەكان

ئاسكى ھەناسەى سوار

بە لازەى دەستەمۇى ئىوارە

گۇش دەكەت

شىكودارى لە بىينىنى گلىتنەى خۇرو

دەست لە ملانىيى تىشكە

ھەناسەپەكىي پۇزى ھەينىيە

شەموان قەرهۋىللەى پېشۈر

بىزاز دەكەت

باران نامەيەكى پۇوشىنراوە

لەسەر كاغەزى ئاورىشمىنەكى شىن

پاكساوه

دلۇپى شوين

بە دەوري چاوه كانىيەوە

پرسەي پۇزىكى ناھەموار دەگەرن

دىيىت قفالى پرسىيارىك دىيىت

زارى تەرەككىي پرسىيارەكان

قوت دەكەيتەوە

با بُو باوهشی بُوران و
سروه بُو ئامیزى دهريا
رهوانه ده كه يته وه
دانايى پرسيار له وه داي
سوخمهى هوشت بهره للا نه كه يت
دروشمى سه زاري ئيواره كپ
بُو قەتماغەى برىنه كانى گەردەلۈول
بەرزا نە كەيتنە وھ
پېرھوي ئەو ياساشكىننېي
پاشقولى فيلى سەرددەمى جالجالۇكە يە
گەردەنى وشه جەرىئراوه كان
دوا مىخى دەوارى پسته بى پېتە كانه
لىزمهى هەرەشەو گورەشە تالەكان
مل لە دیوارى ورە بىدارە كان دەسۈون
ھزرت ھزريوه
لە ھزرى ھززانى ھزدا
ديواو ديوه
تا ھز بېركات
ھزرت ھزرى ھزراوى چنيوه
ئەو شەوهى كاكىشانى ھزرت كشا
بېرت لەو ھززانە دەكردەوھ
لووتهوانە نەفرەتىيان رسکىيە
گوارەى گويپايەلى تەماشاييان خەملىيە
تا گەردانە پسته نەجمىيە كان
بانگى گولاۋى دەنگت نەكەن

تا گلینه‌ی پرسیاره رفیوه‌کان
سەرى هۆش لە سینه‌ی خەمت نەدەن
باڭخانه‌ی وەلام لەناختدا
ناجمىت
تا ھەناسەسى با
سېيەكانى خەيال
لە خرۇكەى خوينى ثيانى ليوان ليو
لە گەردانەى خەونىدا
نەشواتەرە
شانەكانى مىشىكى ئارەزۇوت
جووت نابن
بە جووت بۇونى نيازەكانى دروشمى پى
باۋىشىكى نىيەرپۇي مانگ
بەيداخى شەكتە
ھەلّدەپەسىرىت
ئەو ناوهى لە ناوى ناوت نابۇو
زارى فەرەنگىكى دى
دەكردەدە
تۆ بە ھەنگاوى ماندوو
پرسیارت لە مالى پىتم دەكرد
ئەو كورسييەى لە ئاڭگە سوورەكەى پىرار
قاچەكانى سووتابۇن
بەرپەشەبائى دەستى گەندەلى كىبەركى كەوت
لە ژىر سمى ئەسپە دارىنەى خۆردا
فرميسىكى لاسارى دەرىزىت

جله‌وی به رکوسه به بارانی که و توروه
کیژی باران ملوانکه‌ی تورانی له مله
زاوای سال چاوه پوانی مرواری
هه و روزه تریشقه‌ی و هر زه سه و زه کانه
و هر زیش به خوینی میژووی ده لسه سوره
میژوو چه مووله‌ی نه فرهت
له پوومه‌تی و هر زن نوقم ده کات
ئه و پیازه دور دهسته‌ی په ناکان دور ده خاته‌وه
رسنه‌ی مه رگ له چاوه زار
ماره ده کات
دانایی ئه و نقیمه شینه نیمه
به ته ویلی به ختنی بیره وه
بریسکیته وه
تا ملوانکه کان
دانه دانه له گه ردنی پقز نه که یته وه
تیشکی دیتن پی هوزارت پی نیشان نادات
ئه و ئاوازه‌ی پیتمنی هه نسکی خوی پووتانده وه
شوین پی توزو بای بیزاری که و
تو چوکی ئه و چوکه بیت
له کاروانی پیته کانی زاردا
ده زووه کانی قورپگت پسینراون
ئه و زاره بی زاره بیت
زاره کانی زارت تیک ئالاون
کولووی و هر زت تی ئالاون
هه ناسه‌ی و هر زه کان سوارن

هەنسکى مانگەكان بوارن
سروهت هەنگاوىيىكى بەجىماوى
تاسەى سووتاوى قەلەندەرىيىكى ئەم ھەتاوه
بى سرهوته يە

لە شايلىغانى پرسىيارە تالەكاندا
واقى ئەندىشەى چاولىكەى رېڭىز
دروشمىكى ئەبلەقاوى پەفتارە
ماشىتى خەوەنۇتكەى دىيوارە
لە ئامىزى پرسىياردا پرسىيارە
بە تەلە پېشى سەرسۈرماندا

بەرەو ژىيى ھەناسە بىركىي خەونە بىزىكەواھەكان
ھەلزناوه

ئەو گرمۇلە پرسىيارانە دەورۇۋىزىن
بى بەرسقەن

ئەو وشە كرمۇلانە دەخزىن
ھەر سەر كىن

با ويىنەكەت نەقرتىيىزىت
ئەو بازدانە

بە ھەنگاوى دەلەسە
ھەلمەواسە

كەى پىناسە
چوارچىوهى خەونە كان دەگرىتە وە
شەو ھەناسە يەكى خنكاوه
با دەروازە يەكى تۆراوه
ئاسمان پەنگىكى بىزىكەواھ

پئى گەلائى داربىه پۇوييەكى تۆراوه
چىا پۇويارىيەكى لە گىزەنڭ دەرھىنزاوه
كانى تونتىلىكى تارىك و
جىزگە بىسکىكى سووتىنزاوه
بازىو گۈچانىكى شكتىنزاوه
چاوش خويىنە و خويىنى بېرىۋى تى زاوه
ھەوال وشەيەكى رەش داگەپاوه
نەكەيت خۆت لە قەرەرى ھەناسە بىدەيت
نەكەيت پەنجە بۆ دوگەمى تاسە بېبەيت
نەكەيت شايلىقغانى پرسىيار
بە بەرسقى كەنار
پۈون كەيىتهوه
نەكەيت ئەم ھەتوانە
بۆ چاوى زام
نوى كەيىتهوه
نەكەيت تايىتلەك بىت
بى سەرتاوا كۆتايى بىت
نەكەيت پەرداخىكى بىزەمى زەرد بىت
پەيكەرەيىكى خوارو خىچى بەرد بىت
لافاوى گالىتەجارپى
لە زستانى پېر پەھىلە و زوقمى ناداناىي
ورپىنه دا
غل بىتەوه
ئەو شەوهى شەو دەنۋىت
ھەتاوا ھەلدىت

ئەستىرە ئىشك ناگرىت
ئاسق ئاسمان بە جى دىلىت
پووبار كەنار دەتۈرىنىت
قۇناغ پى دەرفىنىت
ئاو خۆى كۆ دەكاتەوه
ھزى كانى ناھزىنىت
خورە گەرووى خۆى كې دەكات
تاڭكە ئاوازەكان دەسپىتەوه
دروشم لە دواى دروشم
دروشم دەپسىتىت
پەنگ لە دواى پەنگ كال دەبىتەوه
پى بەرهو ھەوراز مل دەنیتەوه
ھەوراز لە نشىودا دەگىرسىتەوه
چاوى ھزرت
وشەى پستەى نەمامەتى
ناخوينىتەوه
چراى كزى خويىندنەوه
بەسەر پىدى پىرىدە كاندا
غلىور غلىور دەبىتەوه
چەوگانەكان ھەل دەگرىت و
فرمىسىكى پىۋىز
ناسپىتەوه
فرمىسىك مىزۇویەكى خويىناویيە
ملوانكەى دوينى
بىر دىنىتەوه

گه‌ردانه دواى گه‌ردانه ده‌که‌ویت

هه‌وال ده‌لیت :

مه‌دال نقیمیکی شکاوه

له‌به‌ر چاوی هه‌تاوه

ده‌رۆزه‌که‌ری می‌شرو

له‌نیو له‌پی ناوه

له‌پ چه‌پوکی نه‌فره‌ته

نه‌فره‌ت ملوانکه‌ی خهون ده‌هئونیت‌هه‌وه

خهون له خهون هه‌لديت

بالوره‌کان ده‌زین

بسل و بازووی با

ده‌ته‌زین

با گفه‌ی خوی ده‌نیزیت

هه‌ور ته‌رزه ده‌پیزیت

باران سرودی بی بارانی ده‌بیزیت

سال و هر ز قهرد ده‌کات و

وه‌ریزیش له سال هه‌لديت

هاوین زستان ده‌په‌تیزیت

پاییز به‌هار ده‌ته‌زینیت

با هۆره‌ی گه‌رما ده‌چپیت و

پیتم لازه‌ی سه‌رما ئه‌زبه‌ر ده‌کات

ئه‌و خهونه‌ی دایکم ده‌بیبینی

هه‌وریکی هه‌لنه‌هاتووه

ساجی پۆزگار ده‌یسسووت‌تیزیت

ئه‌و هۆره‌یه‌ی باوکم ئه‌زبه‌ری کردبوو

چیاو پووبار
نه یانقوسته وه
ئه و پېگە یە نه بېریم
ھەورازھ کانى فرييو دا
ئه و شەوهى بەرگى نۇوتەكى دەباراند
پايىز گەلای خەونە کانى دەتاراند
ھاۋىن پاپۇرتى گەرمائى دەنۇرسى
گەرمایش گېرى سەونى دەبەشىھ وه
سەون سەونى دەسووتاند
تۆى پېتپارى ئەسپ تۇراو
حىلکە ئەسپى مىّزۈوت
نەدبىسترا
خەناوکە ئەسپى مىّزۈوت
بە بەرچاوى پۇزى ھەينى جوگرافياوه
زەوت دەكرا
زارى گريان دەھاتە گۇز
ئەشك و فرمىسىكى تۆ
دەرياي چاوى ھۆشىيان دەتەنېھ وه
لە پانتايى شاردا
لاژە كانت بەرهنسكى غەميان دەدا
ناز لە پېتم و ئاوازى نوى
دەتۇرا
ستران پېنى ھەناوى بىز دەكىد
ھەيران لە قەللتى بىردا
پەنای تکاي بۇ بەزىنى مەقام دەبرد

ئەی حەیرانى دلى خەفت

ئەم برووسكەت

لە چى دەوارىيکى دالدىان و ئەشىكەوتەوە

قۆستۇرۇتەوە

خەفت كاروانىيکى حەسرەت زەددەى

دەقەرىيکى بىنەوال و

دەمزمىرە

كەلانىيکى بىنەشمېزىرە

سوپىرىيکى بىنەسىبەرۇ بىنە سوپىرىزە

ئەي غەمزەددەى پۇزگارى شىت

ئەم ھەنسىكى شەوارەيەت

لە چى گەمەيىھەكى بىنە گەمەيەوان

لە چى سەولىيکى بىنە ناونىشان

لە چى چەرخىكى بىنە دەرەتان

وەرگرتۇرۇ

چ قورپىكى نەمامەتى و بەلا

بازۇوى گىيانى ھىواو ئومىدى تۆى

پۈزەندۇرۇ

گىرى پىكى سەردەمەكان

چەندىن جاپۇ تايەو شەغىرەو

بەرى رەنجىيان

سووتاندۇرۇ

خەرمان لە دواى خەرمان

بە بەرچاوى پەرى ھەتاوەوە

خەرمانەكانت دىزنان

شکارتەو گەنمى بازۇوى بەختت

هاتنە شەوتىن

زارى سۆزىك نەتەرەكى

ئەشكى بەزەيى

نەپڑايد سەر كولىمى زىتە بۆزە دللىقەكان

لە هزىيەكى هزىيندا دەھزىيەتتىت

هزىر ئاسۇيەكى هزراوه

پەي بە ج هزىيەكى نەھزراو بەيت

هزىيەكى نەدركاوه

ھەر دەھزى و

لەگەل هزى هزە كاندا

لە پىدەشت و چەمى ماندووېتى پې چەوگاندا

بە باۋىشىكى خەياللەوە ھەر دەخەبتىت

هزىيەكى بەھزى پاودەننېتىت

ھۆرەي پېتىت

لازەسى ستران

دەلىتەوە

پەنگى ئاسۇيى هزە كانت

لە هزىيندا كال دەبىتەوە

تۆى بى خۆرۇ بى چەوگان

تروووسكەي دەقەرىيكت لىيۇ ديارە

تا چاوى ماندووى خەونت بېركات

بى ھەتاوه

بى ئاوازو بى مەقامە

بى ھەناوه

بى تەرازۇو، بى ئاسمان
لە دۇو پېيانى پىستەى بى بەلىندا
پەشۆكابىت

تىنۇوى ئۆقىيانۇوسىڭ پېتم و ئاوازى ھۆرەو لازەو حەيران ! !
پېرمام ٢٠٠٨/٤/٢٠

چەند چاھەنیەکى گۈزىتى

تۇولەمار

بىر

بىرىك بە پەيژەي چەوت و چىللى بىرىكدا
 بە نەقەنلىق پۆچۈوه خوار
 لە ناخى هەنسكى قۇولى بىردا
 بە دواى وىئەي پوخساري بىرىكدا گەپا
 بىر بۇو بە پەرژىن ، بە دىوار
 لە بەر دەمى واقى ورپىدا
 هەلزناو بۇو بە سى تۇولە مار !!!

باران

بارانىك دواى دلۇپەكان كەوت
 ئاسمانى كاتى بېرى
 هىچ فرمىسىكىكى مىڭۈۋى ئاوى نەسپى
 دلۇپەكان
 بروسكىك بۇون
 تىز تىپەرپىن
 بە سەر لۇوتىكەو
 پىدەشتەكانى تىنۇويەتى خاكى بىرىندا
 پۆچۈون

له چاوی هۆش بزریوون
 باران گپرا، گپرا
 کانی و پووبار
 گوم و دهربا
 چۆم و زهربا
 شویندیک نه ما
 ناونیشانی دلۆپه کانیان پی نهدا
 ناچار باران
 گەرایه وە باوهشى ئاسمان
 تا سەرلەنۈچ بە فرمىسىك و ئەسەرینان
 دلۆپه کان
 پەروەردەکات
 لە وەرزى خەونە کاندا
 بېنە وە باران
 تەۋزمى ژيان
 بېھ خشنە وە بە درەختە تىنۇوھە کان

کانى

کانییەك بەردیکى خستە نىۋ ئاوى کانییەكە وە
 کانییەك خۆى لە كورپى کانییەك توورە كرد
 کانییەك گوئى كورپى کانییەكى دراوسىيى پاكىشى
 کانییەك سكالاى لە درەختى بەرمائى کانییەك تۆماركىد
 کانییەك ئاوى لە چاوى کانییەك قەدەغە كرد
 کانییەك خەونى بە بالاى كچە کانییەكى دراوسىيىانە وە بىنى

کانییه ک پرچی کیژوله‌ی هاو سه‌ری کانییه کی راکیشا
تا به‌ردم دادگه‌ی کانییه کان رانه و هستا
کانییه ک پارچه زهوبیه کی کانییه کی زهوت کرد
گوله به‌بیژه‌ی تیدا چاند
هاوینی کانی هات
ئاگری تی به‌ردا
کانییه ک له پی کانی کچه کانییه کی راموسی
کانییه ک میژووی کانییه کی نوسی
جوگرافیای ژ بیرکرد
کانییه ک به دوای بەزنى کانییه کدا عەبدال بۇو
بەرهو رووی دەقەرى کانییه کان چوو
کانی له ئامىزى کانی کانىاندا
بەرۇدا چوو
کانییه ک کولى له کانییه کی دەقەرى راموسان گرت
له ناخى کانییه کدا نغۇچ بۇو
کانییه ک دووی کانییه کی کانییه ک كەوت
له دەقەرى کانییه کدا پی کانی بىزركرد
کانییه ک بۇوھ کانی، کانییه کی پر کانی کرد

بهفر

بهفر

بهفر بهفر

بهفر بهفر بهفر

بهفر بهفر بهفر بهفر

بهفر بهفر بهفر بهفر بهفر

بهفر بهفر بهفر بهفر بهفر بهفر

بهفر بهفر بهفر بهفر بهفر بهفر

بهفر بهفر بهفر بهفر بهفر بهفر

بهفر بهفر بهفر بهفر بهفر بهفر

بهفر بهفر بهفر بهفر بهفر بهفر

بهفر بهفر بهفر بهفر بهفر بهفر

بهفر بهفر بهفر

بهفر

ت

و

ا

ى

ه

و

ه

ت

و

ا

ى

ه

و

ه

تواييهوه

تواييهوه تواييهوه

تواييهوه تواييهوه تواييهوه

تواييهوه تواييهوه تواييهوه تواييهوه

تواييهوه تواييهوه تواييهوه

تواييهوه تواييهوه

تواييهوه

ت

و

ا

ى

ه

و

ه

!

ئاڭ

نەمرىم و
ئالاى دەولەتى سەرىبەخۆى خۆم
بەسەر بەزنى ئەۋىننەوە بىنى
شەكايىھەوە
نەمرىم و
درەختى گوناھى دوينىم
لە نىيۇ باخى ئىرەم بىنى
پارايىھەوە
نەمرىم و
پەزى ماچ
لە دەقەرى ھەناسەتدا دىت
دەزىيايىھەوە
نەمرىم و
زانى دوورىم
لە ھەنسكى گۈرينىتدا دىت
دەتواتىيەوە
نەمرىم و خونچەى بەزەيىم دىت
لە نىيۇ چىل و پۆپى پامۇساندا
دەكرايىھەوە
نەمرىم و مەرگى مەرگم بىنى
بەبەر چاوى ئەۋىننەوە

لە ئەزىزەتى مەرگ بۇو

بۇورايمەوه

نەمرىم و

بەزىسى سەرفرازى خاتوننانەم دىت

لە بەھەشتى بەھەشتاندا

ھەر ھەلدەچوو

٢٠٠٤/٨/٢

دەروايەوه دەروايەوه ! !

@

@

@

@

@

@@@@@@@ @

ئاگر

بە بەرچاوى مىّزۋوھە وە

ئاگر لە بەزنى ئاگرىك بەربۇو

قرچە قرچى تا كەشكەشانى فەلەك چوو

هاوارو فيغان و قىزە ھەلچۇو

دەستىك نەبۇو

بلىسەي گپ لە جەستەي گپ

بە مرىنیت

ئاوى هيئورو ئارام بىنیت

ھەلقرچانى دەرۈونى گپ

دامرکىنیت

ھەولىر ۲۰۰۵

ئەفغانستانىي اسياق

" تاكە سیویکى لەت و پەت كراو
سى لەتىان كرمى و
لەتىك خويىن تى زاو
چوار چەقۇي تىزى ژەھراوى
رۇوبارىك ژان و زامى بى ھەتاو
ئاسمانىك ئاخ و ھەناسەتى لە گە
خەونىكى سووتاو
ئۆقيانووسىكى پې خويىن ھەلچوو
زارىكى ون و نەخشەتى نەكىشراو
سەرەتاتكىي رېي مەرگى ناكام و
زريانى ماج و بەيداخان دەكتەن "

نووسراوېكى سەر سىنگى زامى اھەلۋايەك

پى لە دىيى سەنۇورى زامە دېكان
ھەلەدەھىنەن
دۇو شاپىكەم لە بەردەمدا قەتىس ماۋە
بە زامە وەھەلىم
يان بەشاخى شەرمى دلدا ھەلبىزنىم
ئەو سرروودە بى ئاوازەم
لە لا سەيرۇ سەمەرەيە

گشت ئالاكان

بەسەر كۆشكى بىّ هيوايى و دووفاقيوه
ھەلکراون

چاۋ ناوىرىت بزەرى برق گرمۇلەكان
لەكەنارى شەكانەوهى گشت ئالاكان
دەرباز بىكات

زارىكى ترەكىي نازىت
وشەيەكى ھەتاو نەدىو
ياخى نابىت

چى دەرگە ھەن ھەر دادەخرىتىن
زولف و گىسىسوئى ئافرەتە تىكىسمراوەكە
لە پەرددەي كەنالى ئوقوھ
وينەي واوه يلى و شىن دەگرىت
ئەنتىناكان

ھەر ئاوه زۇو دەكىرىنەوه
زارۇكە بىّ دەسمالەكەم
لەبەر دەرگەي برسىتىدا
پىي فېرگەي خوين ناگرىتەبەر
پەيامە سووتىنراوەكانى باپىرەم
لە لىوارى ئاوارەيى پىتەكاندا
دەخويننەوه

پەندە تىژۇ توندەكانى لىيۇ زارى داپىرەكەم
لە ئاوىنەي پشت گۈچ خستن
دەتۈرىننە

ملوانكە سەد دانەيىھەكى گەردەلغى چامەكانم

پاساریبیه کی ته رهی دلیکی بی باله
له ده روازهی موزه خانهی کونی سلدا
ده رزی و سووژن ئاژن ده کریت
ئه سپی ئه م هه ناسه سواره
سروودی ئه م هه مو تو سه
بی دیواره
بی دهنگ ده کریت
شه قامی بیر
پر له یاسا وولی سویل دریزه
تیرامانی زامه کانیش
پیپلکانی گیزو ویژه
کورپهی ساوا
ئه لهای خهونی ژیزکه ده کات
سووجه پی هه ردی نه سره وتن
له جه نگه لستانی خویندا
تیری په قی پق ده هاویت
له کولانی ئه دیوه وه
حه په حه پی گه ماله کان
به گوپ بهر گویی کورپه کانی گه په ک ده که وت
دل نه ده سره وتن
دروشمہ بی برقی که کان
له ناو چاوی په شبینیدا
چاوی کینه و پق ده گیپن
ئه م پیته م لا ناد روسته
ئه م سرووده م لا ناقو لاو نابه جیه

ئەو خەونەشم لا بىرېيە

با دەستى لە

لەگەردىنى پەنجەرەكان وەردەينەوە

دوازدە مىخى سەرزەنىشىش

لە پەرژىنى بازىگانە بىئەوکەكان

بچەقىنەن

مايكۆفۇنە دراوهكان

مېشىكى هەستى بۇۋانەيان

پىلەق كردىن

با هەر زارە شىتەكانىان

لە ئامىزى مەزادخانە ھەلاتن و چاوكۈرىدا

لە ھەسانى ھەراسانى بسوين

ئەم سروودە

لە خەونامەى باپىرمەوە

بۇ رامانى باوکى بىرم دارپىزداوە

ئاۋپىكى تىز لە راپىدووی وشەكانىان

دەدەمەوە

ئەمپۇرى خەونە ئالۇزۇ پىزىبەستووەكان

دەترارىتىم

سېھىنلىكى كاوىيىزى مىزۇ

دەقرتىتىم

چى ھەنگاوى زۇر سواوى مەلۇتكە ھەن

لەناو پىگە دوورەكاندا

دەناسىمەوە

با ئەم پەنجە پېرىنە

لە بەردەمی گورگە بۆردا
بى دەنگ نە كريت
وەرە سەيرى تەلارى ئەم
ناخە سرو بىيگەرە كە
چۆن كانياوى پشتى گوندە دىرىينە كە
بە بىزانگە خە ملىوه کان
دەپىونە وە
وەرە قامكى ئەم هەناسە ھەلايىساوه
لە قامكى نيازە كانت بئالىينە
با پىتكەوە چامە يەكى تەپو تەرچك
بۇ چاوه پە خەونە كانى بەھەشتى دل
مارە بکەين
چى ھەستم ھەن
پەپولەي ھوش
لە ئىوارە كې كاندا دەزمىرنە وە
ئاشپەزخانەي كە يىبانووه لە رزقكە كە تە ماشاكە
كوانووه پۇوتە نوسىتووه کان
لە ئامىزى خاموشىدا
پەريشانن و گىنگل دەدەن
لە شەقامە مەپەپەرە وە
تەونىكى كويىر
ھەنگاوى نازت دەزمىرىت
پى ھەلبىنە
ساتۆرى كول تىزىت دە كريت
ساتۆرى كول برايەتىي زامان ناكات

پیگه‌ی فریاد به خهونه کان ناداته وه
به نیو درزو پیچه کاندا گوزه رده کات
لایه نگری چه قو ده کات

چه قوی تیریش چاوی مونی بی برؤیه
فرمیسکی رژد به سه رهشی سیوه که دا
ده پرژیت

ئه و شارپیگه تاریکانه
زورناره نه ده نگ کره کان

قەدەشیین

ئم برینه تروسکانه
ته لیان له بینه قای زاری چامه کانم ئالاندووه
مه پق ، مه پق

له پیچی ئه و دیوی رهشی میژووه وه
ده نگی ئه سپه زامداره که
شه ته ک ده دهن

مه پق ، مه پق

لیره پیتی پیتی کانیش
له ئیواره که رنه قالدا

بۆ په رستگه‌ی پیی په رستن
ده که نه وه

ئاگه دار به ئاگه دار به
ئه و قورته يهی ئه و دیوی گویت
به سه دان مه تری سی جا
چاوی شیتیان
له زاروکه ماته کانمان

دەقرىپىن

ئاگەدار بە ئاگەدار بە

ئەو شوين پىيە

بەرەو لووتکە سېيىھەكانت

ناكاتەوه

ئا ئەم بەفرە گىرو ماتە

درىكەزىي دويىنىي تىيە

خويىنى ئەمپۇق

لە قابله مەمى سېھينىدا دەخواتەوه

لە دوا لازەمى پەراوىزى ئاھەنگى باو بۆرانەوه

وەرەمى سەگە باززووه كان

ناسنامە يە

ھەل و پىكەمى دەنگ ھەلبىرىن

لە هوزارى كىلە بەردىنەكان دەگرىت

وەرە ئەى يار

با پىكەوه ئەم بىرىنە كۈنەمى مىڭزۇو

گۇرپەوشاركەين

ئەم بىرىنە كرمى نەبۇوه

لەتە سىيۇھ خويىن تى زاوهكە

زاواى ئەمپۇق قەت ماج ناكات

بەلى ماقپىش گوناھىتكى نەھەنگىيە

لە ناخەوهى زەريايى گياندا

پەلەقاژىي كۆچ دەيگرىت

داستانى سىيۇ

بىرپاگەمى داچەماوى پشتى كۆمۈ ئەم خاكە يە

په رداخیکی درزبردوروی گه ردوونی پیی
کریستاله

با تی بگهین

هه مهو په نجه کوله کانیش
دەره قەتى چاوى قینى دالله کان دىن

لە ئامىزى پېچە کاندا

چى چرايە و پى كراوه
چى نزايە و داگىرساوه
بە هەناسەئى گەردەلۈلى چاو زىته کان
دەستە مۇنە

نزاو چرا پى كراوه کان
سۇوتەمەنى پۇزگارە بى زارە کان
دويىنى دلى گەشى ساواى چارە نووسى
لە لانكى ئارامىدا

خەوه نووتکەي پېشووی دەزمارد
ئەمپۇ لە بەر درزى گۈزگى چەقۆكاندا
گەردىنى حەز دادە مالىت

سبەي لە ئۆرددۇرى تەم و مەزا
چاوه پوانى پەلەي سالىيە تاۋ دەكەت

ئەم ساوا بى پەپو بالە
ئەم چاوه بى پۇزۇ سالە
ئەم بىرىنە بى سامالە

ئەم خەندەيە بى كۈووتالە
لەنیو چەقى دوورپىيانى هەناسەدا
پەرت دەبنەوە

با ههناسهی ههناسهکان
 له فهرهنهنگی دله‌پاوهکی پیراریاندا
 ژه‌نگی سه‌رکوت زینیان نه‌کات
 ئه‌و خه‌ندانه
 گازی ژه‌هر له گه‌ردنی هوشمندگرن
 ئه‌و لیوانه
 به رووباری خوینی می‌ثوفم
 خۆ سور در کەن
 ئه‌و زارانه
 تا دیت ته‌شهر له به‌رۆکی شارم ده‌دهن
 شار سیبه‌ری مؤته‌کەیه
 په‌تای گیرفان
 به پايتەختی ویزداناندا
 توره‌لەددات
 ئه‌وه دلی باپیره‌مه
 له‌سەر کوانووی گورگه بۆران ده‌برزئینیت
 ئه‌وه گولی داپیره‌مه
 له‌نیو جاری پاچبیاندا
 بی‌بۇن ده‌کریت
 ئه‌وه‌یش زاری چامه‌کانه
 له ده‌روازه‌ی خۆرەتاودا پیش شل بوروه
 باچی دیکه سه‌یوانی رەش قەت هه‌لئه‌کەین
 با چى دیکه ئەم سرووده بی‌زارانه
 به نیو هه‌وری زاری خاکدا قەت هه‌لئه‌دەین
 ئەم سرووده جووت زنجیره

ئەم سررووده پىرە مىيىرىدى ماندۇوی گىرە
پەمە، رېقە، دېركە، تىيرە
با گەردىنمان لەم بازنى يە
دۇور خەينە وە
با دەرۈونمان لەم سارپىزە
پەركەينە وە
باھۆز بە فەر دە خنکىيىت
رەشە با هەور سىنك دە كات
پەتە كانىش گشت دە بېرىن
سەرە تاكان قەدە گەرپىن
ئا ئە و خەونە تە ماوييە
لە دۇورپىيانى باوبىارنداد
دە بېتىتە تەرم
نە تراپىانى يە
چى كاروان بۇون
جىيىان ھېشتنىن
گازە رايىان بە پە كوشتنىن
با ئە و دەرگە نە سووتىيىن
خەونە كانىمان راپە دە كات
خەون بە خەونى خەونە وە دە بىنلىن
خەون ناسنامە و پاسپۇرتىيىكى نە دراوه
خەون سکالاى مۇرنە كراوه
خەون ھۆشىيارى بى ھەنسك و تىن و تاوه
پەشىنگىيىكى بى ھە تاوه
زرافىيىكىان پى نابە خشىت

هۆرەكانمان ناشواته وە
با بەندەرى هۆش دانە خەين
ئەم تەلارە
دۇو دىوارە
ھەورە كان گل دەداتە وە
بروسكە كان دەخواتە وە
نازناومان لى زەوت دەكتات
پەراسووھ پەژمۇردە كان
تىڭ دەنیت و
بوخچەى كۆچبار دەكتاتە وە
سا با بىرۇين
ئەم دركە زى ئالتوونىيە
دادى ئاومان نادات
پەشنىڭىكى دىكەى سەھەند
لە گەردىنى ئاسكە كانمان
تىڭ ئالاۋە
ئەو يادگارو بەسەر ھاتە تىكچىرزاوه توّمار دەكتات
لە ناشتنى ئەفسانەى پىنى باپىرماندا
پىرپەومان كرد
باپىرەمان
جووته دانى فيلىكى جەنگلەستان بۇو
بەدەست باخەلى دوینىيە دەينىركاند
زارو گەرووى تلىشاوى دەكردە وە
ئاسكى ئەشكى داهولىيانەى
بۇ لايپەپە دەبردە وە

هۆ ھۆ خەونە پەمەيىھەكان

ئەم زامەيىش

لە گەردانەي سىنگى دويىنى ئىوارەتان

مەكەنەوە

منم عەقىدى داستانىكى بى ناونىشان

من بىپارى نىشانىكىم بى جەنكەل و

جەنگلستان

لە سىبەرى ترسىكدا بۇو پەرەرەدە بۇوم

لووتى چىای سەرچۆپىي خەوش فرى نادات

چىايش گېرى خوين و ئەشك و فرمىتىكانە

لە كەنارە نادىيارەكان

گۈزەر ناكات

زەرنەقووته پۇوتەكانى

پەرتوازە دارستانى نامؤىبى بۇون

باراناوى مىزۇرى چاوكوپىر دەخۇنەوە

لەناو رىستە پەرسىتكەدا

فەرهۇنگە ناوجەبەكان توپرە ھەلدەدەن

چەوگانى دەست كىۋىلەكان

تىيىكەشىكىن

وەرن با ئەم گېرى سوورە گەردەلۈولە

ھەلسەنگىنەن

لە مايكەرەقۇنى ناخماندا زاوزى دەكات

پىيناسەي ھىچ چىا يەكم نەكىدۇوە

بۇ خۆشىنۇودى پەرسىلىكەي خەونىكىش

نەدركەندۇوە

با بزانن ئەم پىگە يە

چاوتروروکان دەبەزىتىت

دۇزمىنى راز

خولىيائى بۇوه

بابزانن ئەم چرايە

شادەروازەرى گفتى ئاخە

ھەولە تەلخە چىزاوەكان

لە شىكستىيە ھەنگاواھەكان

مارە دەكەت

من پىيم گوتىن

پۈوبارەكان لە سىيدارەرى سەما مەدەن

بەهارەكان لە پاپىزى قىستىقىالى پەممەيىدا

مەسووتىتىن

شەوه پىزدە چاوسورەكان

بۇ ملکە چى وشەكانىنان

مەنە خشىتىن

ئەو دروشىمە گوئى كەپكەرە

لەسەر زاران تاوتۇيى مەكەن

ھىلە كانىش گوئىپايدەن

گلڭىۋو گۇپە بى كىلەكان

(ئەم) تۈورپە

لە بوخسارى مىرۇوستانى وىزدان دەكەن

كوا كەي ئەوە تىشكى پۇزى شوناسىيىه

ئەم گەشتە سەربپاواھمان

بۇ سەردىپى مىزۇوى تۆقىن

له سیئداره‌ی ترس ده دات
کوا که‌ی ئه و چرای خهونه
هه ر دووکه‌لی بی هه لویستی
به دوو دیده‌ی هه لووه‌سته‌دا ده کاته‌وه
من ده بینم
گومان له ژیر چه تری پهشی سایه‌قدا
ژیرکراسی خونه‌ناسی تووره‌لدده‌دات
بالی پووتی ده گریتەوه
ئه ژنۇی جووله‌و بزاوتنى
هه لدده‌پووشیت
دللى هه ناسه‌کان
زاره‌تەرهك ده بیت
کوا که‌ی چ کات ئه و هه تاوه
ملوانکه‌مان
بەگەردنى كچى مانگدا هه لدده‌واسیت
گەردانەكە له سەردەمی پاموسانى ئەزمۇونەوه
بە بەرچاوى گارانه‌وه
توورپراوه
له ژیر زەبرى سورپى قاچدا
نرکە نرکى هه ژان
دەھه ژینیت
چاوى شىنى ئەم چىيا يە
ئاسۆى ئالى گشت رەفتاره خهونىيە‌كان
ماج ده کات و
پەزموردەبىي ژانى بېچووه چۆلە‌کە‌كان

دەشىرەنە وە

خەونى سەدە ئايىنەدەكان

خەوە نۇوتکە ئەزىز دويىنى هەلدىستىيەت

تى بىروانى

گۆئەم سەرەم

گۆئەم زەۋىيە ئى ئالاوا

دەرياي چاوم

ھەموو زەرياي ئەم جىهانە ئى بىلاوا

چى خېڭىكە خويىنم ھەنە

چاوى قىچيان

لە يەك دىكە قىچ كردووه

كە ئەم يارىيە كوشىدە يە

لە بەرايى گۈپەپانى ئەم ناخدا

كۆتايى دىت

ناخمان پارچە دەسمالىكى شپۇ ھورپە

ناخ داهقۇلە

لە پىددەشتى بىرو ھىزى دەرىزى ئاژن كراواندا

بەخەنجه رو نىزە ئى جىنۇ لەت كراوه

ناخ داهقۇلە

سروود بىزى مۇن و سەرشىت

لە چوارمىخە ئى ئانى داوه

ئەو مىخە نووك درېكاوېيە

ئاگرىكى ھەلایساوه

لە دىوارو شۇورە ئى مىڭۇ بەرداوه

مېڭۈويش شەرمى پەردە يەكى پاشت پەردە يە

خوینی نئشك و بهزه بی قهت تی نه زاوه
با چاو له و خوینه گاشه کهین

باسه رله و شوینه کاشه دهین

با پشتوييني ره نگين بؤ ئه و پشتويينه بهين
پشتوييني بق وشه کانمان ثيرو هيور ناکاته وه

ديلى چرا خوين پى ده کات

دوگمه‌ی بازى نهينييه کان

لەناو سينگى ره شى پسته بى خالله کان

دەردە هىينيت

با پوخساري ماچه کانمان

بگرينه وه

با دەروازە‌ی نهينييه کان

ھەلّدە ينه وه

ئه و دەرگانه كلۇم نادريي

درپك و مىخه سارده کانيش لە پەرژىنى

ھەناسە وھ

گوزه رده کەن

چى گوزه رەن گرژو درېن

ناکريت وينه‌ي درژى و مۇنى بگرينه وھ

وينه گورزىكى تەرىكە

تەپلى كلاۋوپنە کانيان

تەپ تەپ ده کات

كوا كەي بەفرو بارانى باز

ئەم دلائى داگير ده کات

چى بازمان هەن دركىنراون

چى خەونمان ھەن دامركاون
چى وەنەوزۇ باويشىكمان ھەن
زىزداون
ئەم جەنجالە
پىستى سەرى ھۆش و نەستى سووتاندۇوين
ئەم سامالە
چاوى بىرى رەفادۇوين
ئەم سىپالە
ھەنگاوى پىلى لەرزاڭدۇوين
ئەم ھەرزاڭ
ئەزقى بىرى یووخاندۇوين
با سەرى پاز
پاست ھەلبىگىن
نەيىتىيە كان پال كەوتۇون
با دەستدرازە كرمىنە كان دابدىپىن
لانكە شىۋى ورە ھەزىزراۋە كانىيان
لە سووقىيەكى تابلۇكە وە
بلىسە گەردىلىنى وە
ئەوھە پەلكە زەردۇ سوورەي لىيۇي ماچە
ئەوھە زارى تەوشە و پاچە
لە ئاوىنەي درىزبىرىدۇوى چاوى گەپدا
پەلەقاژىي ژيان دەكت
ئەو بلىسە زۇر تۈورپە يە چۆن پاچەنى
چۆن ئەو لىيۇه بارگەرتۇوە هات پىكەنى
چۆن دووكەلى ھەناسە كان

به پاچینه‌ی به‌رزی بیردا تیر هه‌لزنی
با پرسیاری بی ناویشان
له کولانی تیرور بکه‌ین
با سه‌ری له‌ق
له دهروازه‌ی بی یاسایی توند توند هه‌لسووین
کواکه‌ی ئمه هاوخیزانی به‌دادییه
سا دووپیتی لی بترازینه
خۆ ئەودیوی زامه‌کانمان
سواری هه‌ناسه سوارییه
کی په‌لی ئەم کونه رازه
ماره ده‌کات
کی کەلی ئەم پیره بازه
چاره ده‌کات
کی مەلی ئەم هه‌موو نازه
له‌سیداره قوتار ده‌کات
خۆزگه موورووی هیواکانمان
ده‌هۆنیه‌وه
خۆزگه ده‌ریای تهونه‌کانمان
ده‌ته‌نیه‌وه
کام ده‌رگه‌یه
چاوی هۆشمان ده‌شواته‌وه
کام بې‌گه‌یه
ناونیشانی هه‌لۆکانمان
ده‌باته‌وه
سەجه‌ره‌ی زین چاره‌نووسه

چاره نووسیش رپیئنیکی پهرت و ته‌ره
 به رفّ تیشكى پهرت و ته‌رشه
 به رفّ تیشكى لى ده‌دزیت
 قورتى مىژووی قوولتى ده‌گریت
 بۆچى ترسى هەنگاوه‌كان
 بېيى ده‌روازه‌ى ناكاو ده‌گریت
 بۆچى بىنایى چاوه‌كان
 بۇ باوه‌شى فرمىسىك ده‌بریت
 كەى رېككەوتىن پەلە ده‌دات
 كەى نەسرەوتىن پەلە ده‌كات
 هەنگاويىكى دى بەهاویین تا پوخسارى رېگە كانمان
 پەنگى ئاسق ده‌دۇزنه‌وه
 ئاسق‌كانمان مەمكى ئاسمان ده‌مۇزنه‌وه
 با ئەو مەمكە له بىر نەكەين
 داپيرەمان له تەۋىللى باپيرماندا
 ده‌يشاردە‌وه
 خەوه نووتکەى نىيۇ ئامىزى
 له خۆلەمېش ماره ده‌گرد
 ئىستەيش ئەو مەمكە دېرىنە
 زارى شىرەكان ده‌مۇزىت
 كۆنە مېشكە‌وه
 له لۆزىكى سېپىي بىردا
 هەر ده‌پېزىت
 من هەر ده‌مگوت
 پووبارەكان له سەرچاوه‌ى نيازستان ياخى دەبن

دیواره کان ئامیزى خۆی بۆ پەپیووتىي پازه کانمان
دەكەنە وە

سواره کانىش لە سەر پىشتى مىژۇوى ئىمە
پىادە دەبىن

بە لووتکەدا هەلّدە زىتىن
بۆ ھەورا زى بىرچۈونە وە

ھەر مل دەنلىن
چ سوارىتىك

چ پەرژىن دیوارىتىك
ھۆ ھە توانە دېرىنە كە

چەند سرۇودو ھۆرە و حەيران
بۆ كۈرپەلەي زامە کانمان
داتە كىنە

قەتماغە کان پەنگى شۇورە يە كى سوورىيان
لى نىشتۇوه

چى شۇورە ھەن
ۋىئەي خامە ھەلّدە واسن

با ھەنگاۋىك دابچىنەن
پەزى ناخمان كۆكەينە وە

ئەم ھەورا زە دادمان نادات
ئەم پىگە يە ھەنگاۋە کان

بۆ مەرەزەي پازمان نابات
با دروشمى پىرى دەريا ھەلّبىزىرەن

ئاسمان ماچمان بۆ نازمىرىت
باران خەونى ئەرخەوانى گەپ کانمان

بۆ نانیریت
دهلین خەونە کانتان زین
پرده کانی ئاییندەشتان مات و کپن
ریگەی هەلچوون و داچوونیش
لە سیبەره رېزدە کاندا
هاجەو کوانووه کانیش دین
کوا پەتاکان
گەرووه هەلایساوه کانی گۈكانە کان
لە کاروانى چارەنۇرسى ملوانكەدا داگىراون
نازە کانیش شپۇ هوپن
لەم ئاقارە زامدارەدا
ئەفسانەی سیتو
لەتە سیتویکى كرمىيە
لە سیوستاندا كرمى گومانى تىيە !!
١٩٩٦/٦/١٠

گوچ

که کوچ ده که م، به تاسه وه،
 خاکی دیرین، بوق ته رمه که م،
 باوهشی تو ند ده کاته وه ! !
 گلی وشك و زیرزه مینی تاریک،
 ده بنه یانه ای خهونه کانم،
 به سه رهاتی بی ئاگه بیم،
 دژم ده دویت ! !
 چرقوی گوناه،
 له سه ر بال و له شم ده رویت !
 که کوچ ده که م، له غاردنی لایه ره دا،
 پینووسه که م، نووکی ده شکیت ! !
 به سه ر دیری و شه کاندا،
 یادگاری کی بی چیز ده بیت،
 مه ره که بی خهونی ده بزیت ! !
 که کوچ ده که م،
 ثیی ئاوازم تیکرا ده بپیت ! !
 ده نگی سازم وا ده گلیت،
 ده هولی بیی زین و پازم ..
 یه کجارت ده بپیت ! !

۱۹۸۸

گالوک

زامت دوو چاوی
ئەشك تى زاوي
ئەم سەرددەمن
کە گر دەگرىت

ھەر ھەلّدەچىت ، ھەر ھەلّدەچىت !

پىگەت گالوکىكە

پيرە مىرىدىكى كەنەفتى بى بال
بى يادگارو بە بى سىپاڭ
لەبەردەمى باى سەرددەماندا
پايىگرتۇوه

رەنگى مەركى لى نىشتۇوه !

خۆت لە خۆت بىز دەكەيت

كە دىيىته وە ھەر بىزىت !

ئاوه كانت راناھىيىتىت

كە سەر لە بىيى كانياو دەدەيت
جۆڭكە كانت دەربىاز دەبن
پەنا بۇ گەردىنى رووبىار دەبەيت
زەربىا دېت و

ئاوان لە ناو دەتارىيىت !

قىشى هۆنراوه كەت شانە بىكە

با گه لakan هه لنه پرپووکین
وشه کان دین
پاو و هرزی پاییز ده نین
گه لا زهرده کان
گشت ده تورین ! !

له ئامیزی و شهی دلدا
ون ده بیت و
له شهقامی و شهی زاردا
خوت ده نوینیت ، ده ژیتیه وه
هه نگاوی نوی ده نیتیه وه ! !

خوت په شه بايت
به زستان و توق و سه رما
هه لدہ که بیت و
هه ر به ته مایت
گفه گف و هازه ها زت
هه و رازه کان بگریتیه وه
چه م و دقول و جه نگه له کان
تیکه ل بین و
ده رگه په له ت بکریتیه وه ! !

لە خانەقین خۆرەتاوە

ئىستە لە خانەقین خۆرەتاوە

مېرىدەزمەى ترس و توقىن پەۋى كردۇوھ

خەرمانى ترس سووتواھ

گىلاسەكان ھەموو زىندۇو بۇونەتەوە

ئالاى بەو بەو لەسەر خدر زىندەو

باوه مەحمۇى و عەلىاوه ھەلڭراوه

خەندەو بزەو پىكەنин

بەسەر پىدى ئەلۋەنى مىزۇوى خويىندا

شىرىن

شىرىن

تى دەپەپن

غەمە رەشە تالەكان

دەسپنەوە

خەون و ھيواى ملوانکەى نويى گەردىنى خاك

دەھۆننەوە

ئىستە لە خانەقین خۆرەتاوە

ئاوى ئەلۋەن

سەمفونىيائى ئازادى دەچپىت

پاشاكۆپرى

ئاوى ئەلۋەن

سەمفونىيائى ئازادى دەچپىت

پاشاكۆپرى

فرمیسکی شادی ده سرپیت

پوره خانزاد

زیندوو بوروه توه

سەرچۆپی بۇ زەماوەندى

كاوه دەگریت

ئیستە له خانەقین خۇرەتاوه

بەمۇ دالله هو

رەشېھەلەکى سەرفرازى دەگىپن

پاشاكۆپرى شەمالى نوى دەژەنىت

ئەلۇھن ئەللاۋەيسى و ئەفشارى نوى

دەلىتەوه

پەزارەي پەش رەو دەكات و بوخچەي رەشىش

دەپىچىتەوه

ئیستە له خانەقین خۇرەتاوه

خوداداد ئاي ئەلۇھنى سەردەم دەچپىت

قەلپەشى مەرگ و خوين

بەر ئاسمانى ئەركەوازى و كارىز ناگریت

دەستە پەشەكانى ستەم

پۇلە نەبەردەكانى مەزرەعەو حەميدىيەو جەلەوه

بەرهو ژۈورە تارىكەكانى مەرگ و ئەشكەنجە

رەنامالان

دله پەلە رەقەكانى رق

خوينە گەشەكانى خاڭپەروھران

لە سىدارە نادەن

دەنگە زۇلالەكان كې ناكرىن

جوانی کیژوله هه تاو په روهره کان
نادرزین

ئیسته له خانه قین خۆرە تاوه
کە لات حەیرانی خاك داده پېشىت
ئیمام عەباس بەرگى جەتن دەپوشىت
لە گۆرەپانى تەيارە خانه

وەرزش و يارى و پېشىپەكىي وەرزى هه تاو
دەست پى دەكت
باڭچۇ ئازادە و ئاوى ئازادى
دەبەشىتە وە

چى دىكە باوهگەزى گيانى لاوه کان
نقوم ناکات
کۆردەرە
ھيواي گەنجە کان
پانامالىت

قەسرى باخ بىرى سروودى قوتابىيە کان ناکات
چى دىكە قىشلە نابىتە جىيى فرمىيىك و ھاوارى
لاوه خويىنگەرمە کانى پېگەي سەرفرازى
چى دىكە قەلەپەشكە کانى مېڭۈو
بەناو تارىكە بازارپۇ شەقامى باتاۋ
ئورۇزدى و مەزرە عەدا
سروودى خويىن نالىينە وە
چى دىكە پۇورە خانزاد
پۇورە حەلاؤ
پۇورە خەجى

لە بەردەم گرتۇوخانەی شاردا
 بە چاوى پېرمىسىك و دلى پېر لە غەم و
 بەنسكى ساردەوە بۆ دىتنى كورپ و مىردو كورپەزاكانيان
 راناوەستن و
 چاوهپىي دەستى قەلە رەشكە داخ لە دلەكان ناكەن
 قفلە قورسەكانى سەتم بىكەن و
 تا چەند ساتىڭ رازى دل
 بۆ گىراوه كانيان ھەلپىئىن و
 بە خەفت و پەۋارەوە
 بۆ مالە ساردو سېرە كان بىگەپىنەوە
 ئىستە لە خانەقىن خۆرەتاوە
 جەزنى ئازادىيە
 تىشكى هەتاو پىشىنگدارە
 دارپىرتە قالەكان گەشاوهەتر
 دەروازە ئازادى كراوهەتر
 پەنجەرهى شار پازاوەتر
 دەنۈيىن
 سرۇودى ئەرىپەقىب
 بە ئاسمانى شارەوە
 ئەسپى سەرفرازى
 بە شەقامى بىرۇ هوشدا
 دەھىلىئىت
 كۆتى ئازادى
 بە ئاسمانى هيواوە
 لە شەقەي باڭ دەدات

مهشخه‌لی گر هه‌لکراوه
وشه‌ی زاران پیکراوه
شار به رگی ره‌نگینی پوشیوه
به هار پیکی به هاری نوشیوه
ئیسته له خانه‌قین
شایی و خنه‌بهندانه
و هرزی دوزمنان قرانه
سوزی به موقو سیروان و ئه‌لوهن تیکه‌لاوه
ئالاًی ئه‌قین هه‌لکراوه
خاک خاکی با پیرانه
خانه‌قین بوروکی کوردستانه
ئیسته له خانه‌قین خوره‌تاوه
خوره‌تاوى ئازادىيە
دېرى به دوزمنان داوه
وشه‌ی سه‌رفارانی میدیاوا كە يخوسره‌وی
له سه‌ر زاران ناوه
له به موقو بۆ ئه‌لوهن و
له خاک‌ووه بۆ ناوجه‌رگه‌ی شار
بروسکه‌يە داگيرساوه
ئیسته له خانه‌قین خوره‌تاوه
له بانه‌بۆر، له چیاسورخ، له چواركلاو
له حه‌وش كورپی، له قوره‌تتو
له عه‌لياوه
له قوله‌و ده‌كه‌و توله‌فروش
له ئه‌ركه‌وازی و هه‌ردwoo كاریز

له بانمیل و نه فتخانه و
داره و شکه
مه شخه لی گر، ئالای ئه وین
بەيداخى خاك
بەيداخى سەرفرازى
بىلند بىلند هەلکراوه

٢٠٠٣/٧ / ٣١ ھەولىر

اسوچیتان

دەبۇو من بىّم
لە بەرددەمى گىتىيى بزەى چاۋاتىدا
ھەر بىسۇتىّم
دەبۇو من بىّم
لە لاۋاوى قەدى حەزىت
زۇو بئالىّم
دەبۇو من بىّم
ھەتاوى پىّى ئەوين بىم و
بەسەر دەشت و چىيائى
بەزنى زرافتىدا
ھەلېزنىّم
دەبۇو من بىّم
گەرداھى ماج بەۋىنەوه
ئەو گەردەن بلوورىنەت
بەنەوه
لە رۆزگارى زەردەگپەو پىپ سەۋوندا
دانەپچرىّم
گپو پازى دوورى بىم و
لە نىيۇ دەريايى نزىكىتىدا دابىركىّم
دەبۇو من بىّم
پىپ گەردوونىيىك بەلەن بىيّن
نازەكانىت بلاۋىيىم
لە زىيان و سەھۆلۈبەندو بەستەلەكى كۆسپەكاندا
دانەمرىكىّم
دەبۇو من بىّم
مەڭى تىنۇو

له کانیاوی لیوان بنیم
 دهبوو من بین
 تۆوی وەفادارى
 لهنیو کیلگەی پەرەی میشکى
 بى کەنارى پۇزگارىدا
 بووهشىن
 له بەر گەرمائى خۆرەتاوی ئەوينىدا
 هەلقرچىم
 بەلام گيانە تو بوبويت
 بەزنى خوتت پى پيشان دام
 ئەسپى نازت
 زوو لى تاودام
 گرى ئەشق و سۆزەت هيتن
 ئاگرە سورەتى وات تى بەردام
 دانە مرکىم
 گيانە گرى سۆزەو
 له هەناوی ئەشق بەر بوبو
 تەماشا بۈوم
 بە كۆتەرەتى ئەشقى پېرۋىز
 له جى ژوانى تۆى نازداردا
 گرى شىتى و شەيدايى تۆم تى بەر بوبو
 له ئەزىمەتى بەرزىي بەزىن و
 دەريای چاوا
 بەفرى پۇخسارىدا
 ! هەر دەسووتىم ... هەر دەسووتىم ... هەر دەسووتىم !

مماچ

وهره با گوله ماج
له سه رپه‌هی ئه و لیوانه ت
جوان بروئینم
تینوویه‌تی و تامه زنده‌بی سالی دوری
به پیکی ماج تیر بشکینم
له هنگوئینی ماچه کاندا
بتوئینه وه
خیوه‌تی نویی ماچه کانمان
هه لدنه‌ینه وه
له و به هشته شیرینه دا
به ژمه ماج
بزئینه وه
گولی ماج بین
له ناو ماچدا بروئینه وه
وهره ده روازه‌ی ماج
له پاساری ئه م ماچانه م بکه ره وه
تامیزه ماج بق ماچه کان
ببهره وه
پووباری ماج چاوه پییه
مزده‌ی ماچی لیوی پییه
پیی ئاره زنوى لى هه لبینه

دوگمه‌ی سوخرمه‌ی چی ماج هه‌یه
بترازیننه

ماج له سه‌ر ماج
ماج له دوای ماج
له ماچاندا بباریننه
په‌لوری په‌ژاره‌کان
به‌ره‌وه ماج
بtarinneh

وهره سه‌د گولی ماج
له سه‌ر لتيوی ماچه‌کانت
جوان بروئینم

تا هه‌تاييه له لانکی ماچه‌کاندا
کورپه‌ی ماچه‌کانت
به ماج
بلاوئینم

کورپه‌ی ماچه‌کانت
به ماج رابزینم !!

۲۰۰۲/۷/۳۱

مۆبایيل

مۆبایيل تاك تاك
له باله خانه‌ي تلياک
جىگۈركىي
خەونەكانى زامان دەكەن
پىكرا دراوسيّكان
شۇستەكان
ھەلڈەكۆلۈن
زەنە دراوسيّكان
پىكرا
شۇستەكان
زامپىز دەكەن
زام
كۆلەكەي داربېپۇوه
داربېپۇو
ئاپر ناداتەوە
هاوين پەلەقاژىي مەرگە
زستان
خەوهنۇوتکەي زەنە
ئىز
لە كۆلەنان
لە پرسان
پەش دەكتەوە
پەش
پەنگى رووي رەشه

له چاخانان

دەپزىيت

راپوران دەننۇوسىرىن

راپور

لەسەر راپور

راپورانى دەكات

مۆبایل

باۋى تۆتۆمبىل

خۆش دەكات

شەقامەكان

بە ئاپۇورە دەزىن

تاك تاك

مۆبایل

كۆشكى تلىيڭ

تلىيڭ دەلېن

تلىيڭ

سروودى زارى نىرەمۇوكە

لەناو مۆبایل پۇوکە

پىتىمىيکى جووکە جووکە

ئىن لە كۆلانان

لەبەر دەرگان

گەپان

دەخويىننەوە

گەپ

گەپىكى گەپىنە

له گهپان
ده گهپیت
فیلی موبایله
کومه و
له کوم و سیل
بنزو ویل
دوا گورانی گهپ
له هولی پیتمی
(ئاندن) و (قەدا)
دەجەپیت
تاك تاك
موبایل
دەغەزريت
ھیل پر نابیت
بارنه
دەتوريت
مهسج دەپچېپیت
ناوەوهى بازنه
دەپسیت
تاك تاك
تاك تاك
موبایل
موبایل

٢٠٠٤/١٠/١٧

چېرپېھى ئەنۋەتىنىڭ سوارةڭان

با ئەم جاره يىش بە چېرپېھى كى دى
گويم لە دەنگى هەناسەت بارانى حەزىز بىت
وەرە ترپەت ئەم دلە برىندارەم

تامەززۇرى بىستىنى لىدىانى ترپەت دلى بەھارى گەنجىتە
وەرە خۆم بى تۆ

بە چۈلەكەيەكى سەرپراوى
نیو ئاسمانە چۈلەكان دەزانم

گىرى هەناسەت بىنە
تىكەلى هەناسەت برىنەم كەو
گوئى لەم ئاوازە برىندارە بىگە
با پىكەوە

لەو مەزارە سووتماكەت دل
تىر ئاوى زىنەتگانى هەلمىزىن
ئىستە خەون بەو بەزىنە زرافەت پۇختەتە
دەبىنەم

وەرە لە خەونى پەمەيى ئەم جارەشدا
سەرخەويىكى ئەرخەوانى بشكىنەن
پەزى دل

تىنۇوىي هەزار سالەتى دوورى ئاوى زىنەتگانىيە
خۆت دەزانىت هەرچەندە دوور بىت
ئاوى سازگارى ئەم ژيانە تالەم لى تالىت دەبىت
وەرە بارانى حەزىزى مەندالىت

بەسەر پىدەشتى سىنگى پەزارە لى نىشتۇوى ئىنىمدا
بىارىئە

وەرە لە نىۋەرەزى ئەۋىندا
زەردەوالەسى غەم و پەزارەكان
بىتارىئە

تەمى دۇورى ھەزار سالە
بە ھەنگۈيىنى ورده ماچان بىرەۋىنە
چى چىپە ھەن

ھەناسەسى سوارى ئەم دلەن
گەشتى دۇورى ئاۋىنەكان

دەست پى دەكەن
دىن و دەبنە دۇوكەلى غەم،
لە دەرروونى كلۇلمدا

پەنگ دەخۇنەوه
دەقەرەكانى مىشىك دەگىرنەوه
ئەسپى خولىام زىن دەكەن و
بە ئاسمانى خەونەكانى يادوھىریدا
گەشتىكى دى

بۇ ئۆقىيانووسى مرازەكان
دەست پى دەكەن
وەرە لە ئامىزى مرازىكى گرمۇلەبوو
ھەناسەسى سوارى ئەم خەونەدا
سەرخەويىكى دى بشكىنەين
لە ھەوارى ئەقىناندا
پەگەكان گشت دەربىنەين

باوهشی خهون به نراقی ماچه کاندا بکهینه وه
له نیو ئۆقیانوسی هنگویناواخهونه کاندا
بتلیینه وه
خهون به خهونی خهونه کانی مندالیوه
ببینین و
به دارستانی یارییه کاندا بچینه وه
هه ردود به دوو
له پووباری حه زه کاندا شه کری حه ز بین
نه تویینه وه ،
نه تویینه وه ،
نه تویینه وه !!!
حوزه یرانی ۲۰۰۴

سیاهه اشتبهی همزاییکی پەدووند

یەکەمین دلۆپی خوین کە پژا
خوینى من بwoo
یەکەمین میشکیش کە پژا
میشکى من بwoo
یەکەمین دەست
پشکوی رقى پىدا چزا
دەستى من بwoo
یەکەم پەنجە
له ئازارى قىندا پژا
پەنجەى من بwoo
یەکەم مەبەست
له دەروازەی شارى هيواي خۆرەتاودا
ھەلکۈرۈزە
مەبەستى نېو دللى من بwoo
یەکەمین خەون ھەلپۈرۈزە
خەونى من بwoo
یەکەمین بەش
له خەرمانى بەشەكاندا
ھەللىۋوشرا
بەشى من بwoo
یەکەمین لهش له ئارامگەی دىرىينىدا
دەرهىنرا

لهشی من بwoo
یهکه م دهوار
له بهر چاوی ئهبلله قاوی جیهان
گپری دهربیه دهربیه تی تی بهربه
دهواره شره کهی من بwoo
یهکه مین شار
بەفەرمانی زوحاکی دپ
سکی خەونى هەلتلىشىتىرا
شاره بى فەرەکەی من بwoo
یهکه مین زار
له فەرەنگى قسهو باسى پۇزىانەدا
قرتىتىرا
زارى من بwoo
یهکه مین چاو
فرمیسکى خۆيىناوى تىپزا
چاوی من بwoo
یهکه مین ناو
له ناوهندى ناوه کاندا بەدیل گىرا
ناوى من بwoo
یهکه مین سەر
له جەنگەلى سەرە کاندا پەپىنرا
سەرى من بwoo
یهکه م چرا
بە دەستى رېق بە زەبرە رېق
كۈزايە وە

چرای من بسو
یه که مین رین
ده رگه‌ی سه‌وزی لی داخرا

رینی من بسو
یه که م مرؤفه

ناوو به رگی مرؤفه‌ی لی و هرگیرایه وه
ته‌نیا من بسو

گیزه‌لووکه‌ی رهشی گه‌ردوون
له‌ناو دلی شاره‌که‌مدا

هه‌لی کردو

به پرووسک و نیسکی خوینتاویوه
هه‌لیگرتم

به‌ره و دوروگه‌ی نه‌مانیکی بی ده‌ردون و
گه‌رداویکی بن نه‌هاتووی سه‌ختی بردم
له‌ناو ته‌می پوچگاریکی لیلاؤیدا
بوقه‌هه‌میشه و نی کردم

نوقمی کردم ! !

۱۹۸۶

پەشەبایا

پەشەبایا

لە پىدەشتە، لەو چىايە

لە گلىئى ئەم ھيوايە

پەشەبایا

گفەى دىت و گفەى نايە

دەروازەى شار

بى پاسەوان، بى ياساول

شەقى دىت و بەرەلايە

پەشەبایا

دلى شاريش بى بۇوناڭى و بى چرايە

بى ياسايى ، بەرەلايە

لەناخدايە، لە چاودايە

پەشەبایا

لەو پىدەشتە ، لەو ھەورازە

لەم چىايە

خەونى ئەرخەوانى مىزۇو

بى دالدىيە ، بى پەنايە

لۇوتکەى بەرزى ھيواي دىرىين

ئاسقى دلان

بى ناسنامە و بى نىگايە

پەشەبایا

تەنگ سوارە

ياسايىش پىادە

لەشى ئاواتى پېرىن و

شاریش جاده

خەم میوانى خوانى پاخراوى پووت و قووته

تەك ھەنسك و ئەشكى سوپپو

خويىندا جووته

خويىنى بېرىش بى پەنايە

پەشەبايە

دەھۆللى پىچى

ھەر لى دەدرىت

ھەر دەدرىت

مايكۈرۈفۇنى درۆى زىلیش نايەتە گۈزى

بى نىگايم

تاسەو ھەناسە دەخنكىت

پەشەبايە

بىرىتى قولۇن لەنیئۇ جەرگەى بىرىناندا

قوولۇت دەزىت

خەون تى دەچىت

پەشەبايە

پەرى ئومىد بى دروشم و

بى نىشان و بى ئالايم

ئەوهى كليلى دەروازەى خەونى لايە

دەلىن دىت و كەچى نايە

پەشەبايە

گىفەى دىت و گىفەى نايە

زارى شارە بى ھەناسە

بەگەلەيى و بە گازەندەو سکالايم

خويىنى بىرىن

کانییه کی بن چیایه
له نیو په گ و پیشه‌ی داربہ پووه وه
هه لتو لاوه
هه ردہ پروات و دوایی نایه
شاری دلیش بی چاو ساغ و
بی شاژن و بی پاشایه
په شه بایه
له و چیایه
گفه‌ی دیت و گفه‌ی نایه
به ش .. به ش ده خوات
گه ش .. گه ش ده بات
له ش .. له ش ده خات
هه ش .. په ش ده شوات
خه می زه وت و بی زاره کی
گولله‌یه که تیری ژه هره
له نیو جه رگ و سینه دایه
په شه بایه
گفه‌ی دیت و گفه‌ی نایه
پی گی او و
کانی و کانیا و ، جو گه و روویار
بؤ شار نایه
سکی ورگن ، ملی قه به و زور زل
چاوی کویری بی کل
پر پتر ده بن
ورگی گیر فان
زلتر ده بی بت

چاوی گلیش .. گلتر ده بیت
په شه با یه
گفهی دیت و گفهی نایه
زاری پاستی
نابزویت و ورتهی نایه
هه نگاو .. هه نگاو ده خنکیت
ئاگر .. ئاگر ده سووتینیت
هه تاو بی پشتیوان، بی برا یه
تا ئه و با یه
له و هه و رازه .. له و چیا یه
هه رگفهی بیت
هه لبکات و به گه ردنی شاخ و
داربه روودا هه لبزنیت
گیان بسووتیت
چرا دلمان خاموش ده بیت
کورپهی بیرمان
په شپوش ده بیت
په شه با یه
شاری دیرین بی شاذ و
بی پاشایه
بی په یوهست و بی یاسایه
ده روازهی شار
چوار و هرزی سال
له سه رپشه و بهره لایه
په شه با یه
گفهی دیت و گفهی نایه

شار نوستووه و
بى ئاگاي
دەپوانىت و بى ئىگاي
چاوه پوانه
وەرزى پىنچەم بە پىي خۆى بىت
وەرز بزره
لەنئۇ گەرۈمى نەھەنگدایه
وەرزىش ناي
شارى هەتاو بى دەروازە و
بى ياساي
بەرەلای
بى شاشن و بى پاشاي
رەشەباي
گەھى دېت و گەھى ناي
خەونى گەشى دېرىنه سال
بى پەرو بال
ھەر دەپروات و
بەدى ناي
بەدى ناي
شارى هيوا
بى ياساي
بى شاشن و بى پادشايه !!
ھەولىئر ۱۹۹۴/۵/۹

پینج چینه‌ی گوړستان

پینج روزانه

له مال‌ماندا شين و واوهيلی و گريانه

گولخونچه‌کان برسبيانه

پاروروه نانیک

نه چووه‌ته سه‌ر ئه و ليوانه

کوانوو : خاموش

که‌ندوو : په‌روش، هيزه : رهق هه‌لها‌تورو

دلیش ماندوو

خوان تامه‌زروی له‌تیک نانه

برسیتیمان به‌رانبهر به کوشکی به‌رزی

میری ده‌سه‌لاتدار

بلیسه‌ی هه‌لچووی گرکانه!!

پینج هفتانه

ئه‌م زمانه

کوشته‌ی قاژه گوشتیکی مه‌پنه

بُوی برنجي نه‌کردووه

پانه قه‌ل و قازو مری نه‌دیتوروه

پر له ئیش و پر له ڙانه

چي گيرفانه

چي باخه‌لی مووچه خُربو فيركارانه

جيّي تليلي و شايلىغانى مشكـه‌کانه

چي داهاتى بازگـه‌کانه

چي دوـلاري گومرـکانه

بۇ تەنگ و مەترەلۆزو حەفتاۋ پىيىنجى و
تۆپ و چەك و
بۇ دۆشكانه
پىيىنج سالانه

چى بەرھەمى مىزۇوی كۇنى تىكۈشانە
ھەرچى خويىنى گاشى شەھيدانە
چى ئاواتى پەش و پۇوتى كوردىستانە
چى ئارەقەى ماندۇویەتى شىيخ مەحمۇدو
قازى و شىيخ سەعىدو
كەلەمېرىدەكانە

بۇ دۆلارو پارەو دراو
ئاودىيۇ دەكرين
پىيىنج سالانه

چى داربوبۇوى شاخەكانە
چى بەرھەمى كىيۇ دەشت و چەمەكانە
چى جى و شوينەوارى شارستانى و
خونەكانە

چى بەرھەمى هىزرو بىرۇ ئەندىشانە
بۆگىرفان و پارەو نازناو
ئاودىيۇ دەكرين

پىيىنج سالانە ناممان ، ئاومان
چارەنۇوسى پى و ھەتاومان
ھەر زەوت دەكرين
ورگنەكان ، بەرگنەكان
چاوى زىتىيان ھەر زىتەي دىيت

له سه رپه تى په تپه تيئنى
په تپه تيئنى خۆيان ده كەن
رەش و بۇوتان
بى نان ده كەن
گەل و خاكىش بى هەتاوو ئاسمان ده كەن
لەزىز قاچى سىتە مىياندا
خاكى خوين و باوبايپاران
بۇو بە خاكى مردووه زىندىووه كان
بۇو بە پۇوشى بىشەسى سووتاو
بۇو بە گلڭىو
بە گورستان ! !

١٩٩٥ / ٩ / ٢٨
ھەولىئر

شەرەنگىزىللىرى

من لە كەنارى ئەم بەرھوھ

ئەوان لەو بەرھوھ

من زەردەخەنەى تۆراوى سەر لىيۇى زارۇوھەكان

ئەوان ژالكەتال

من شاخىيکى مەندو بەفر بەزىن

ئەوان كەندو كۆسپ و سەد ھەزار چال

من خامەيەكى نەترس

ئەوان تەھنگى پرس

من لە كەنارى ئەم بەرھوھ

ئەوان لەو بەرھوھ

من پەرھىسىلكەى مىزۇوى دىرىين

ئەوان تامەززۇرى مەركى خوين

من لە كەنارى ئەم بەرھوھ

سروودى نۇيىي ھەتاوى ماد دەلىمەوه

ئەوان لەو بەرھوھ

سەنگەرەكان بەمەرگ و خوين

خەلات دەكەن

من لەم بەرھوھ

بەبازووى بىرسى و تىنۇوھوھ

كۆرپەى لەپى دواپقۇز پادەزىيىم

ئەوان لەو بەرھوھ

لولەي پقيان

به چاوانی ئاواته و دەنین

دەيانه وييت

به به فرى شاخ

به سەھۆلى لۇوتکەي مىزۇو

ھەرس بىنن !!

١٩٩٦/١/١١

هەھەل .. !!

ئە و کویخا يە
گورگە لە پىستى مەرپادى يە
كەلبەي تىزى لە دەمدايە
گوايە ، گوايە
بە كالۆكى چەوت و چىلى
بە هەنگۈين فرت و فىلى
دانەوېلە
بۇ بىرسىيەتى كۆترەكانى من دەھىنېت
بە ئاسمانى ئالۆزما
قەل و دالە نەوسنەكان
بە يە كجاري دەرەتىنېت
گوايە ئە و کویخا يە
گوندى هەستەكان
زۇو ئاوه دان دەكتە وە
ترسى خويىنى پابوردوومان
لى دوور دەختە وە
كۆشكى بلنى بۇ ئاواتە خنكاوه كان
دروست دەكت
چى فرمىسىكە
لە فەرەنگى زيانماندا لهناو دەبات
ملوانگەي خەون
بە گەردىنى هيوماندا

ده کاته وه

گوایه ئه و کویخایه

له و دیو درکی تەلبەندە وه

تەلبەندە کان تىكەدات و

نگینە کەی باوباپىرم

بە دەست دەداتە وه

بە رو بۇومى هۆشى ئە مەرۆم

بۇ خەرمانى بۇلە كاش

دەباتە وه

گوایه ئه و کویخایه

لە كۆراندا چاوساغىيەكە

سەد جار نامفروشىت

مامەلەشم ناكاتە وه

ئه و کویخايىه

گورگە لە پىستى مەردايە

كەلېمى تىزى ئاسىنىن و پىز مىكىقىبى

لە دەمدايە

پۇز لە دواى پۇز

تىزيان دەكەت

من هەلىكەم بە دەستىيە وەم

پىيوەم بە دات

دانە ويلىە دانە هاتۇرم

پىت و فەپى زىر كىلاڭە يىش

زەوت بەكت

لە دوورپىيانى مىزۇوی كويىرى بىز وىزداندا

توروم بادات
ئەم كويىخايم
مرخى مىڭۈویەكى ماندۇویەتىي
لە دلدايە
منى مىڭۈوش كاغەزىك
لە پۇرگارى مەركى خۆرو
داچۇرانى ئەستىراندا
ھەلم دەدات
گورگى شەوم
لە بەرانبەر رادەگىرىت و
بە پاسەوان
دەوري گۈندۈرەزى ھۆشىم
دادەتەنېت
چەندىن سەردار
بۇ خەرمانى ناخى دلّم
پاگىر دەكەت
لە شەۋىيەكى ناھەمواردا
بەرگى پەشى گورگىيان لەبەر دەكەت
ئەو گورگانە
تىك بەردەدات
كانىيەكەنەم ھەلّدەلۈوشىن
بە دووبالى نەگرىسىانە
شاخى ھىيام دادەپۇشىن
پېزۈلەمى زار
گولى بەهار

ههستى ديوار ده فريزىن
گەنم و دانى كۆترە كانىش
له ئە مبارى رەش و رووتان
دەردە هېيىن

پەپكە رەشه يش له سەر لىيۇي كۆرپە كانىش
پادەرفىتىن

تۆرى قېرى و برسىيەتىي و پىزد
لەناو دلى شارە كەمدا

توند دە چىتىن
مه رگى رەشىپوش
بۇ كۆرپە لە وردى كەنەش
زۇو دە هېيىن

ئە و كويىخايى
فيلىكى نۇر مەزن و گەورەى
لە ناو دل و ئىير سەردايى
گوايە ئە و به زە يى
بە رۇزگارى خويىنا ويىدا

دە يە تە وە
درۇي مىيۇو دە درویتە وە
شاخ هەلبچىت
داربە روويش بىزىتە وە !
(مەم) (زىن) بىننېت
(فەرهاد) (شىرىن) بىننېت
زىندۇو بېتىتە وە
ئاوى ئاوات بە ئاوه رۇي گوندە كەمدا بىروات

بەستەلەکى نەھامەتى بتویتەوە
ئەو كويخايم
بەكرۆكى واى داهىنماوه
ھەر بەكرۆكەو
لە تارىكىي سەردەمە مىكدا
كارى خۆبىي بۇ دانماوه
چەندىن سال
ئىمەي مردووى زىندۇو
بىنان دەكەت
خويىنى دل و جەرگمان دەبات
گوايە ئەو كويخايم
خويىن و جەستەو كۆترەكانمان دەپارىزىت
گوايە گەردانەي نويى ئاواتىكمان
بۇ رېك دەخات
ئەو كويخايم لە نووتەكدا
پەتى كورتى لەناوچۈونمان
بۇ ھەلدىخات
گورگى برسى راگىردىكەت
لە شەۋىيىكى پرپەھىلەو باوبۇراندا
گورگى هارمان
تى بەردەدات
ئەو كويخايم لەدۇورەوە
ھەر بەگورھات
ۋىنەيەكم بۇ تۆماركەت
ئەي ئەو كويخايم لەدۇورەوە

به گورهاتیت

دهستی فیلت له پیباری میثقوی سوورم

بکه ره وه

که م چاوه هوش فریبو بد

بوئه و دیوی نوقیانووست

بچوره وه

منی دلدار، بارزوی هوشم زور به هیزه

له ناو درک و فیل و هره شهدا

چی گورگ هه يه

ده به زینیت

له پیدهشتی روژی نویدا

خهونی گهشی کورپهی پیگم

به دی دینیت

خونچه و داری به رزی هیوم

بو ده چینیت

بو ده چینیت !!

۱۹۹۵/۱۰/۳

چەند پەيپەيچىڭ ژېڭىخانى

هاوينى 1995

سىّ سەد سال

(مەم)ى ھيوات لە گيانەلائى سته مادايى

لە بەهارى گپو پازدا

نازىيىتە وە

(زىن)ى بروات

لە رىي شادى و زەماوهندى چيا كاندا

چرايىكە دەكۈزۈتە وە

مشتۇوى تەورى دەستى نە وەت

ھەر لە خۆتە و

قەدى مىزۇوى تىكۈشان و

چارەنۇوسى نادىيارى خۆت

بە بەرچاوى گورگە كانى ژيانە وە

دە بىرىتە وە

سىّ سەد سال

رەزى شىعرە كانت ھەر دە سووتىن

وشەى گەرۇوى كورپە كانت

ھەر دە خنكىن

وەلامىكى پە يامبەرى رىيگە و جىيگەت

نادرىتە وە

سىّ سەد سال

خويىنى لەشى بىرە كانت

بەناو دىپى مىزۇوى نە تە وە دا

ھەر دە رېشىت و دە بىرىتە وە

پی کاروانچی و سواره کانت

به هه‌لدىرى تەم و مژى نابەلدى و

نه‌هامەتى و بى مەنzel و دەرەنجامدا

بەره و لىّشى

ھەر شۇرو لىّز دەبىتە و

دلىپ دلىپ خوين و فرمىسک

لەبەردەمى پىي نيازى شۆرەسوارى

شايلۇغانى (مەم) و (زىن) دا

تىكەل دەبن و

ھەر بىرينە و لە نىئو ناخ و

دلى ھەممو خەمخوارىكدا

بۇ ئالاکەت دەكولىتە و

سى سەد سالە

كاروان دەپرات

ئەم كىيوبۇ ئەو دەشت و نشيپو

ئەم ھەرد بۇ ئەو ھەورازۇ كىيوبۇ

ھەر تەمەنەو دەسۈوتىت و

ھەر دلىپە خوينەو

بۇ گەردنى لۇوتکە و چىبا

دەبىت بە پۈوبارو دەريما

لە دەروازەسى گوندو شاردا

درېك و زەردەسیرىي چاوجىنۇكى

گورج شىن دەبىت

سى سەد سالە

خامەى تۆيە ھەر دەننووسىت

شیعرو هقنزراو

بۇ دۇو نىگاى (مەم) نەدیوی (زین) دەلىت

(مەم) نىگىنەو (مەم) چرايىه

بى رۇخسارو بى نىگاى يە

نە دىارەو نە ھەل دەبىت

(زین) بىزەو

بە كرۇكىش دېت

پف لە گپو لە رۇوناكىي خوين دەكات و

قەدى مىشۇرى ئەستورى خوين

دەبرىتەوە

بەلام ئەو چرايىي پى كراوه

پرشنگى نويى خستووه تە ئەم ھەناواه

ئەو ھەتاواه پرشنگى نويى بەرپلاوه

(بەكرۇك)ەكان دەسسووتىنىت

خاتوو (زین) ان

بۇ (مەم)ەكان

زوو دەھېنىت ! !

بیزهار

(۱)

شاعیریکی هست ناسکیان
به سه رؤکی گهورهی دادگه
زورو دامه زراند
پیره شاعیر
دل پر ئاگر
که ولی وشهو
پسته و وینهی شیعیری
گورج دادپاند
دهمامکی دیکتاتوری له سهر کردو
پهپی دیوانه کانی گشت درپی
وشهو پستهی گشت سهربپی
رهگ و پیشهی (خامه)ی وا ههله کاند
پومای دلی دلدارانی
به ئاگری دلپه قانه
خیرا سوتاند !!

(۲)

له خالیکی پشکنیندا
چامه یه کی یاخیبوویان
هینایه خوار
دهنه و وینه و زاری سهرو او
کوشی کیشیان
گشت پشکنی
ناسنامه شیان به پق درپاند

بۇ تارىكى و نەمان

رپايانىرفاند

پيرەچامە لە رۇوى سىتەمبايىدا

تەقىيەوه

دەنگى زولالانەى بۇو بە دەنگى بۆمبایەك و

شارى ھەموو ھەژاند !!

(٣)

لە وەرزىيەكى پەش و تۈوشدا

دەنگى شاعيرىيەكىان كېرى

شاعير ھات و پەتى پىا ھەلدىنى بېرى

بۇ (خەلەفە) كېنۇوشى بىردى

بۇو بە زورىناو

دەھۆل و پىردى

پاشتى لە دۆل و لە پىندەشت و

لە لۇوتکە كەرد

بە خامەوه ، بە چامەوه

بە سەروواه

بە دەنگىكى بى بىرۋاوه

لەناو كۆشكى پاشادا مەد !!

١٩٩٦/٨/٢

چەقۇ

رېگە چەقۆيەكى پر بىرىنى سەربىراوه
لەبەردەمى رووبارىيەكى بەلەسەدا
بە خوينىنەوە دانراواه
ماسىي تىنۇوى جىنۇوى رەش
خوينى گەشى هەللىدۇلۇوشىت
قەپ ئاگەرەو
دەست و چاوى بەزىز دەنیزىت
لەقەبرىغەي ياساولدا
دایدەپوشىت
دادگەيش پەتى پتۇركاواه
لەناو شارى گچەكەي بى خەوندا
ھەلۋاسراوه
ياساي شارىش پەرپۇيەكە
بەندەكانى يەك يەك
لەسەر شۇستەئى چاوبەستىدا
سووتىئىنراوه

١٩٨٤/١٢/٣

بەھەفڑو اسسوز

ئەم رېكەيە

کى ئەم پېكەي پى نىشان دايت؟

ئەم سروودەي پى فير كردىت؟

بەرهە تاۋ

ملى پى نايىت؟

لە هەوارزى گەردهلۇولدا

خەونىكت دى

تا ئىستاكە نىگەرانىت

چاوهپوانى قەدو بالايت؟

کى ئەم خەونەى

ھۆنیتەوه؟

گيانى وەرزى هەۋاندى تەننەتەوه؟!

ھەلسە سەر پى

بە هەنگاو نان شەو دەبىتە بېرىزى رووناك

ئامىزى ماچ

بۇ گەردىنى بەفرىنى خاك

دەكىتەوه! !

بەھە

بەھە سۆزە دىتە خوارى

زولقى شۇرپى سېپىلەكەي خۆى

بەسەر مەمكى نەرمى خاكدا

دەبارىنېت

ئەوهتاني واديداوه

لق و پۆپى هەستى ناسك
 چىز دەكەت
 دەرۈون و ناخ
 لەبەردەمى بى گەردىدا
 هەلّدەزىنن
 تۆپەل تۆپەل بەفرى زىندۇو
 لە لارىگە و قەدىپالاندا
 ھۆرە دەلىن
 دەرگەى سروشت دەكەنەوه
 لازەو سرۇود دەلىنەوه
 ئەم دەقەرە دەنەخشىنن
 تۇوى شادى
 لەسەر لووتکەى چى چيايە
 دەوەشىنن ! !

مەرگ
 مەرگى رەشپۆش
 دەستىكى ناقۇلاي رەشه
 لە تارىكىي تەمەنىكدا
 گورزى رەشى دەوەشىنن
 زەردەوالەي چزوو رەشه
 چزەي رەشىش
 لەگيانەوه هەلّدەسىنن ! !
 تەمەن
 تەمەنى گيان دەوەنىكە
 پۇوبارى بۇز هەلّىدەگرىت

قۇناغ قۇناغ خира دەپیات

سېرى دەکات

لەدوا ساتى هەناسەدا

نغرۇي دەکات !!

چرا

چراي ژيان فوولى كىردى زارىكە

بىرىنى بىرىندارىكە

پى دەپىت و

دادەگىرسىت

پەشەبای پەش

پقى پەشى لى هەلّدەستىت

پىيى دادەگىرىت

پىيى دادەگىرىت

لە زستانى زار بەستندا

ھەلّدەکات و دەيىخنكىنیت !

تەور

كىزى كەزى مەبە تەورو

گەردى درەختى بىرم

مەبرەوه

مەبە چەقۇو

گەرووى دەنگى سرۇودىكىم

مەدرەوه

مەبە داس و

ملى گەنمى هيواى دلّم

هەلّمەپاچە
مه بە شوول و
گیانی بەختی هەزار سالەم
دامەپاچە
مه بە گوریس
گەردنی گەنم رەنگ
هەلّمەواسە
مه بە تاسە
بە هەنسکى پۆزگارمدا
تىّ مەپەرە
مه بە درک و
پىّ ئارەزۇوى پۆيىشتىنم
هەلّمەدرە
كىزى كەزى
بې خامە
بە فەرهەنگ و پەستەو چامە
ھەست و نەستى دەريايى ناخم
جوان دەربېرە
جوان دەربېرە !
نايەيت

نايەيت ؟ بىّ چاوانت
چاۋوم گلە !
نايەيت ؟ بىّ زولفانت
پەنجەم كولە !
نايەيت ؟ بىّ لىۋانت

زامن تاله
نایهیت؟ بی سیوانت
ره نجم کاله!
که دیّت بزه دیّنت
هست و سوزم
ده خروشیّنت
چرای هوشم پی ده کهیت و
گه ردونم پی ده ناسیّنت

خهون
تو خهونیّکیت
به دریّزایی تهمه‌نی خهون
خهونت پیوه ده بینم و
دهستی خهون
لیت گیر نابیت
له راستیدا لیم بزریت
چاوی زیان لیت تیر نابیت!
۱۹۹۰/۱/۲۷

پیشی!

دەپقىت ھەتاو تىشكىت پى نابەخشىت

دەزۇوى لەرزا

لە قاچى پى و ھيواكانىت

ھەلّدەزىيت

دىيىتە بەردەم ئاۋىنەئى پەۋە

مېڭزو

لىّوي بىزىت، چاوى رېقت

لى گۈزۈ مۇن دەكاتەوه

خۆت ناناسىت

شوين پېت

مۇرى ترسى خەونەكانىتە

ترسىش

چاوهزارى درېنراوى بىرە بەبى چاوهكانىتە

كە لە وىنەئى خۆت بپوانىت

تىپامانت

لەبەر پېتىدا ھەلّدەلەزىيت

ماچى ئاشنا

پوانىتى

لى دەتەنەوه

*

مەپق كەنار داوى ھاوه لانە

مەپق ديدار خەونى بى بالانە

مەپق پۈوبىار تىرى مەشخەلانە

دل دەسمىت

مه‌رۆ دیوار
 کەندى قوللى پاشقولدانه
 دەزۇوی ھیواى پى دەبپىت
 مه‌رۆ بەهار
 چاوى پې فرمىسکاوى ژانه
 ئازارى چېر، چېر ناسپىت
 مه‌رۆ رۆيىشتىن، سەرنانەوە دەگەيەنىت
 پەنجەو نىنۇك دەسسووتىنیت ! !
 *

خۆت دەزانىت
 ھاۋپىتى ژىنت بى خەمانه
 خۆت دەزانىت
 گەنمى پېڭەت بى خەرمانه
 خۆت دەزانىت
 وشەئى زارى ئىوارانت
 بى ژيانه
 خۆت دەزانىت
 تىشكى خۆرى پېڭەنىت
 بى زمانه
 سەرى حەزى ھەلّدەگرىت و
 بۇوی ئارەزۇوت
 دەكەيتە پېئى ئەو خونچانە !
 *

ھەلّەيەكىت
 لەناو راستىيە بى ھەلّەكاندا
 رادەمىننىت

راستیه کیت
 له برد همی هله تاله کره کاندا
 هه لدله رزیت
 خوت هله لیت و
 له راستیدا گوش کراویت
 له بهر ده رگه میزنوی درقی بی نیشاندا
 بیر کراویت !
 *

پیگه ت درک و داله
 خهونت بی زمان و به بی باله
 به ری په نجت
 کرج و کاله
 چیزی زاری سه رگوزه شته ت
 ئوهند تاله
 بای هناسه ت بی شه ماله
 له ناو بوته ه نگاوناندا
 وشهت لاله
 خورپه هی دلت
 چه قوی تیزی ئه و ترسه هیه
 مووچرکه هی له ش
 داده چینیت !
 ده زنوه تیشكه هه تاوییه کان
 ده پسینیت
 که بیر له خو ده که یته وه
 کلافه کان
 یه ک له دنوه یه ک

بۇ سەرەتاي گورەشىتەكان
دەبەيتەوه

پىس لە دوو پىس
پىسە كان هەلّدەكەيتەوه
بى زمان و بى ناونىشان
بە باوهشىك پرسىيارەوه
دەبەيتەوه !!
*

سىيەرى خۆت
سىيەرنىيە
سىيەرت بۇ دروست بکات
لە سىيەرىك پزگار نابىت
سىيەرت لى قەدەغەكات !
*

تەم نىيت، تەمى خەمان
سەرى زىنى داپۆشىويت
تەمى تەمان نارەۋىنیت
خۆت لە تەمدا نوقم دەبىت
تەميش سەرى نانەۋىنیت
*

خۆت بناسىت
سکى ھەولە كانت دەدپىت و
لە بەر دەرگەئەم گەردۇونە چەپ گەردەدا
دەنگ و گەرووى گەردەنی خۆت
ھەلّدەواسىت !!

لە دەرىازدى پەشىمەنيدا !!

پەشىمانم ، پەشىمانم
بۇ ورگى زل بۇ گىرفانم
خەونەكانم سەرنەبرپىن
نەبووم بە پرد
بەبەرەباز بۇ پۆستالى دۈزمنانم
بەرپىي هيوا، بە ويژدانم
گالىتەم نەكىد
سەرى بەرزى بەلىنى پىيم
بۇ نەيارو ناحەزانم نەوى نەكىد
نەبووم بە پاچ
قەدو رەڭى دارەبەپۇو
بېرمەوه
تۆتكى كەوى چىای ئاواتەكان
بىرمەوه
لەسر بەزمى هەزار پەتان
يارى بکەم
بىمە چاوساگى ئاغاكان
لەسر سنور لە ولاتان
خۇينى گەشى بەفرو كانيى پۇلەكان
بىرپىزمه نىئو كاسەرى رقى پۇلەكان
ھىچ نەبوومە كەلبەى گورگان
بىرىنى قولۇ قولۇتىر بکەم
لەقد جەستەى خەونى كۆرپەكان
بەر لەشكى رقى كويخا

نه که و تم و

رەزو دالى و دەغل و دان و

گوندە کام بسووتىئم

پەشيمانم

بە پىنج پەنجه مۆرم نەكىد

نەبووم بە دەمراست و بە راپورتنووس

بۇ ئارەزۇرى داگىركەرى هەستە کام

گۈرى سوورم بەرنەدايى

مالى ھاوبى و تىكۈشەرو ھاوه لانم

بە مزەى خوين

بە مزەى خاك، بە مزەى شوين

مل و ورگم ئەستور نەكىد

نەبووم بە كلڭ

لە دووی خۇفرۇشى مىزۇوه کام

پەشيمانم ، پەشيمانم

لە جىهانى و شەى گەشى خەونە کاندا

كوردايەتىم بە دل دەكىد

پە يامى نويم بۇ گۈزان و خانى دەبرى

چراي پۇزم هەر ھەلدىكەرد

راپورتنووسە كۆن و نويكان

لە نيارى خامەم نەگەيشتن

دوو پۇيىشتىن ، دوور پۇيىشتىن

راپورتىئىم بنووسىيا يە

و يىزدانىكەم بقۇرۇشتايى يە

گىرفانانم لى پىرىدەكىد

خوینی شهیدانم لی فرپده کرد
کوشک و ته لار، مارسیدس و پلهو پایه م
لی خرده کرد ! !

په شیمانم ، په شیمانم
تا ناخی ناخ ، تا سه رئیسکه کانم

په شیمانم ، په شیمانم

۱۹۹۶/۵/۱۳

گوند

گوند که مان پشت له چیا

پوو له چۆم و له پووبار بwoo

بهر پیّی ژینى

قامیشەلآن ، گەزو تەرwoo

پەلکەدار بwoo

تا چاو بېکات جەنگەللى چر

قامیشەلآن، لهو لاوهیش هەر چنار بwoo

مالەكانى ھەم له قور و ھەم له دار بwoo

دانیشتووان

لەم پەپەوە تا ئەو پەپیان

پیشەو کاریان

ھەر جووتیار بwoo

پووی ئاواتیان

لە پیّی شار بwoo ! !

ئەم شەو

پرچى نەرمى ئەستىرە بەفرىئەكان

بەرەو باخى سىۋە سرکەكان

شۆر دەبىتەوە

ئاسكۇلەى ماچە بىزىۋەكان

لەسەر نەخشەلىيۆ تاساوهكان

گومبەتائىنى زرافلى دەدەن

خەونى زىندۇو لەدەروازەى چاوه شىنى

بىزەدارەكاندا دەشىتىتەوە

ئەم شەو

ھەنسك ئېشكىرى بىرىنە

سارىزىنەبووهكانە

فرمییسک دانەى تەزىيە پەچراوهكانە

لەسەر جەستەى يادداشتە

پەرپۇوتەكان دەگىرسىتىتەوە

ئەم شەو

شەوى يەلدا شۆرە ئەسپىكى بىرىندارى

باوهشى مىڭۈوه شاراوهكانە

لەردەم مزگەوتى داپىرە خەونىكدا

سمكۇلانىنى تاسە دەكەت

بۇوه ئاسمانى شار دەحىلىكىنەت !

١٩٩٧/٩/٥

هۆنراوە

ئەی هۆنراوە

لە دەردازەی گیتىي خەوندا

زەردەخەنەی شادومانىم

لى تۆراوە

دەنگى گەرووى ھاوارى پىيم

لە كۈولەكەي پۇزگاراندا

تاسىنراوە

جەنگەلىيکى خەون و ھيام

چىلى سەوزى تەمنى پىيم

لە تەنورى پەزارەدا

سووتىنراوە

ئەی هۆنراوە

گەمېيەكى پىركەشكۆلى وشەي گەشم

سەولى بىرم

لە روپبارى گەشتى پۇزدا شكىنراوە

تەنگەي پەل و ھەنگاۋ ھاوېشتنم

لى گىراوە

بە دەردوونى ئۇقىيانووسى پەركەناندا

گۈزەر ناكەم

لە زستانى پىرەھىلە و پىركېتۈھى

ھەركەشەدا .. سەر دەرناكەم

پىلۇرى دىدەي ئاگابۇونم

لە پىشانگەي بىھۆشىدا داخراوە

ئەی ھۆنراوه

لەم شاره بىْ بەزەيىهدا

پەنای ژىنم

بۇ ئامىزى تۇ ھېنناوه

قىزى زەردى وشەكالىم

بۇ پىشىنگى واتاكانت

داهېنناوه

وينە سەوزە گەشەكالىم

بۇ ئاۋىنە ئايشه و فاتىمە پىستەكانت

راھېنناوه

چراى تىپە چەرەكالىم

بۇ تەلارى چاوهكانت

داگىرساواه

لىۋى تەپى ماچەكالىم

بۇ ھەنگۈننى كولمەكانت

ھەلکراوه

ئىنى پەشى ناھەموارم

دالى سىسى خەفتىبارم

دۇو قوربانىن

سەرى حەزى ئارەزۇوييان

لەبەردىمى پىيى نازتدا

بۇ سەربىپىن دانراوه

ئەی ھۆنراوه ! !

ئەی ھۆنراوه
خوینم
تىكەلاؤي خويىنت بوروه
رەگم
بە ناو رەگى پىوهندىتدا
وا بۇچۇوه
پىيى ئىيانم
لە زەمینەت ناكىرىتەوە
گەردانەي پىيم
لە تەمەنى مروارىتدا
نابىتەوە
ھەست و نەستم
لاولاوىكە
بە درەختى ھەناسەتدا
ھەلزناوه
خولىايى بالاى ئەۋىيدارىت
چرايىكە لە گەردوونى تاريكمدا
بۇ وشەكان
پىيکراوه !

شوباتى ۱۹۸۵

ئەو ناماھەيە ئەنالى نەيشارە

ناخى دلّم وا هەلچووه
گپى (دويىنى) ئى تىببەربۇوه
بىرى (خاک و خۆل) ئى دىرىن دەكەم
بىرى (حەبىبە) كەم دەكەم
دەلىن پىي شارەزور
نزيك تا دوور
بە قەپاڭ و كەلېبەو نىنۋەك
بە گەلەگورگ
بىرزاوه
(عەبابەيلى) ئى هەستى تىيىش
بە ئاڭرى مەنجەنېقى سەدەمى درق
دارچنارو گوئىزى بەختى
تۆرپىراوه
ھەر درۆيەو
لە بنارى (ھەورامان) و
(قەرەداغ) دا
بۇ چاوى پۇذ
بۇوى رەشى خۆى مەلاس داوه
(حەبىبە) خان
بىرى تۈزى خاک و خۆل و
(شارەزور) ئى دلّم دەكەم
چىم پى دەكىيت؟
چى تىر ھەيە
بۇوى لە دلى من كراوه

چی پیش هه یه
به له شکری سه رماو تؤفی
چه نه ده ره دان چیره کان
دهور دراوه
لووتکه کانیش فرمیسکی خو
ده بارین
قهل و داله نه و سنه کان
چاوی گه شیان هه لدہ کولن
له نیو مسنتی (ئه زدہ هاک)ی سه رده ماندا
دایان ده نین
به نیو گه رووی ئاشی ترسدا
تاویان دهدهن
دهیان هاپن
بیری گه ردی (حاق و خوّل) و
شاره زووری دیزین ده کەم
من دیمه و
سهر لهو مه لبنده شیرینه
ده ده مه و
بؤ (حاق و خوّل)
هه ر دیمه و
به لای بالای (گویژه)ی دلدا
تیدە په پم
سلاویکی گه رم و گورم
بؤ چاوی شار ده هه نیزم
ده لین (به رده قاره مان) مان مات و زیزه

نەخۆشى دەست بای پاپىزە
قەرەداغ(و) (دارى كەلى) يش
خەفت كوشتن

(ئەزمىز) ئەويىندارى سەررووى شار

دل بريندار

خەلتانى زامى خۆيەتى

خويىنمز

لەبەردەمى ياساكاندا

ھەر ھات و چۆيەتى

(سەرچنار) ئى جى سەيرانگەي يارو ياوەر

دەستەو ئەزىز

سەرى گۈريەو شىنى

لە كۆشى خۆى ناوه

لەشى (قلىاسان) يش

لە ئەزىزەتدا داهىزراوه !

(دەربەند بازيان)

دلى ناسكى لە مىزۇوى پى

ھەر تۇراوه

(تاسلىچە) ئى خەون

بەرانبەر تىر

تۆقىنراوه

منىش بىرى (خاک و خۆل) و

(حەبىيە) دەكەم

دەلىن پىي (خاک و خۆل)

بە دەيان و سەدان ھەزار

ئاوات رفین دهور دراوه
 چاوي هه تاو هه لدە كۆلن
 كۆرپەی وشه له گۈر دەنیىن
 خامەی نە ترس
 تىك دەشكىتىن
 گە رووی سل نە كىدوو دەرەتتىن
 لانەى كۆتىرى ئاوارە بى دە رووخىتىن
 دەلىن پىگە دە تەننە و
 به كەلبەو گاز
 كە ولى راستى دە كەننە و
 منىش بىرى گە ردى (خاك و خۆل) و
 (حەبىيە) دە كەم
 بىرى (زەلم) و هەم (تانجهرق) و
 (سېروان) دە كەم
 بىرى شارى (بابان) دە كەم
 سەر لە (سالىم) بە دە مە و
 چامە يە كى شىرينى بۇ بېھە و
 چاوي ئە وين لە دوو چاوى پە لە نازى
 (حەبىيە) بە ناز بکەمە و
 من دېمە و
 سەر لە (خاك و خۆل) ئى زىنم
 دە دە مە و، هەر دېمە و
 لە نىيۇ دەشتى (شارەزۇور) دا
 ئە سېپى وشهى سل نە كىدوو م
 غار پى دە دە م

تیری هه تاو بو گورگی هار دهه اویّم
به بناري (گویژه) و (ههورامان) دا
هه ل ده ننیم
هه تاو يارمه
(هه بيه) ثین و
(خاك و خول) يش بنكه و شارمه
سرهوديان بو ده ليمه وه
تا ئه و ده مه لى سه پرچي خاوي (هه بيه)
سەرخەويىكى ماندووانە بو دەشكىنەم
تىر تىر بالاى چنار ئاساي
دەلاوېنم
سەرى تەمەن دەننېمە وە ! !
بەغدا ١٩٨٦/١١/٤

شیعر پایته ختی دل، دل پایته ختی شیعر

وهره گیتی شیعمرمهوه
نوینی نیانی ئاوریشمت
بۆ راده خەم
لە بەردەمی نازى تۆدا
پەنجەرەی دل
دەکەمەوه
لەسەر پەرەی گولى ئەوین
دەتنوینم
وینه و کیشى دېپەكانت بۆ رادینم
لە بەھەشتى واتاکاندا
زیندە خەونى شادومانى و
بەلینى نویی تامەززؤبیت
دەلاوینم
وهره گیتی شیعمرمهوه
دەرگەی واتام لەسەر پشته
پەنجەرەی بیر
بکەرەوه
بەرهو ئاسوی وینه کانى سەرفرازى
تىر بپوانە
ھەنگاو نانت
چىرۆکى بى پراوه يە
شیعر لە ھەناوى ھەناسەمدا

گه ردانه‌ی نویی رازاوه‌یه
 هه نگاو بنی
 وهره گیتیی شیعمرمه‌وه
 وشه کانم
 دهست له سینه
 بُو پیشوازیت
 له بهر کوشکی بی ئهندازه‌ی دلداریتدا
 راوه‌ستاون
 ئاسقی ده نگیان فرهوانه
 تیپی گشیان سهد خه رمانه
 له بهر ده می پیی نازردا
 هه زار ئواز هه لده بیزند
 سروودی پیی بهر ده ست نویزن
 له ئاسمانی نازه کانی دوا پقزند
 ماچ ده بیزند
 وهره گیتیی شیعمرمه‌وه
 ئه م پاته ختی ئه وینه‌ی دل
 داگیر بکه
 بانگی ئه شقى نویی تیدا بد
 په نجه ره‌ی ماچ
 ئاواله که
 ئالای نازی هه میشه‌بی هه لکه ره‌وه
 چیزی هه نگوین
 بُو شهیدایی و تامه نزقی
 لیوی تاسه ببه ره‌وه

وهره گیتی شیعمرمه وه
 له داستانی وشه کانی وینه مه وه
 به سه رهاتی هه ناسه يه ک
 هه لهیجینه
 بیهی ئه وینی تۆی هه لبڑارد
 له شه قامی په یمانیدا
 پیی هه لنووتا
 سه ری خۆی خوارد
 وهره گیتی شیعمرمه وه
 تا تیشكی پووت چرایه ک بیت
 دلی منیش
 یه ک په پووله ک گرپه رست بیت
 به چوار دهوری بالای نازی چراکه تدا
 بخولیته وه
 به ئاگری وزهی ئه وین
 گپ بگریت و
 بسووتیت و
 له ده لاقهی پازو نازدا
 بزیته وه !

۱۹۸۶/۱۱/۲۲ به غدا

ئەستىردى ناز

ئەسەتىرەي ئاسمانى ناز
جۇوته مەمكى جريوهى خۆت
بۇ ناو دەمى ئەم ئارەزۇوه م
شۇپ بکەوە
يەك پىكە مەى
لە لىوانى پىشىنگى چىز
بۇ ناو مىشكى بى ئاڭايىم
ھەل بىدەوە
ھەنگۈينى ئەو قەدو بالا چنار ئاسا
بەسەر لەشى ئەم حەزەمدا
دابارىنە
زىندە خەونە بى سروھ كان
لە ئاۋىنەي لەنجەو لاردا
مەژاكىنە
تا دلى شىت
لە ئارامگەي دلنىۋايى و
ئاسوودەيى بى خورپەدا
ئارام بگرىت
ماچى گەشى نىيۇ ناخەوهى تامەززىيى
لە دوو چاوى ئاسۇيانەت
بىنەخشىنەت
ھەركە تو دەبىنەم
بە ئاسمانى چاوهېوانى و ئەۋىنەوه
جريوهەت دېت

تەزۇرى غەم و پەزارەتى گىر

بەقەد لەشى سۆزمدا دىت

چىم بە دەستە

داسى نەرىت

لە كۈي بىنم

سەرى خۇرى پى بېرىنىم

لە گەردۇونى بى سىنورى ماچەكەندا

چراى نازو

حەزەكانت

داگىرسىتىم !!

بەغدا تىشىنى دووھەم ۱۹۸۶

ئەم داربەرۇۋە

لە دەمە وە ئەم گىتىيە

دروست بۇوه

ئەم داربەرۇوه

پەگ و پېشە ئەويندارىي

بە نىyo ناخى ئەم خاكەدا

توند رۆچۈوه

خويىنى گەشى چەندىن سوارە ئەبەزىوى

تىكەل بۇوه

دەست و پەنجەو زولقى سەونى

بەو خەنە يە سورى كردووه

ئەويندارى ئەم گلە يە

بۆيە لىرە

چاوى گەشى هەلھىناوه

برۇى پەشى جوان رېشتووه !!

ئەم داربەرۇوه

داستانىكى گىرى سورورە

لە قۇوللايى وەرزەكانى مىزۇوه وە

لە زۇوه وە

لەم خاكەدا جىڭىر بۇوه

چىزى ئاوى ئەم ناوجە يەى

بە ئىر دانى ئىندا چووه

دەستى ئەشقى

له گه‌ردنی چیاو لووتکه‌ی به‌رز کردودوه
 ماچی لیوی تیکوشانی
 بُو پرشنگی بی ئه‌ندازه‌ی
 خور بردودوه !!
 ئه‌م داربِه‌پرووه
 چه‌ند داگیرکه‌ر
 تیری قینی تیگرتبوو
 پیی نابووتوی
 به‌سهر دل‌لو له‌شدا نابوو
 له‌بر زه‌بری پۇژگاری سەخت
 پشتنی هەولی داچه‌ماپوو
 وەرز له پاش وەرز
 گەلازی ژینی
 لاۋازو زەرد داگه‌پابوو
 كەچى له‌بەر دەرگەی ژاندا
 ورەی بەرزی بەرنەدابوو
 له کانیی خوین
 له پووباری تیکوشانی گەورەی دېرین
 تیر ئاوا دەبیت
 دەستبەرداری تىشك و وزەی
 هەتاوا نابیت !!
 ئه‌م داربِه‌پرووه
 مىزۈويەکى دېرینەيە
 خالى دىيارى قەد پوخسارى
 ئه‌م هەریمە شىرىنەيە

قەدو بالاى

بەقەد چىاي

ئەم دەقەرە بەرز ھەلچووه

لەكۆشكى خۆر

نزيك بۇوه

داستانىكە

تەمهنى وي بەنيي سالى كاتدا چووه

پەنكى بەفرى كەزى لى نىشتۇوه

كە دەيىينىت دەلىيit لاوه

تازە دەمى خونچەي زىينى

ھەلھىناوه

لەبەر شارى سرەوتىدا

ھەر غار دەدات

مەزدەي نەورقۇز

بۇ كەزاوى بەهار دەبات !!

ئەم داربەپۇوه

نىشانەي پىي نىشتىمانە

لەم ناوجەدا كە شىن بۇوه

چقلى چاوى ناحەزانە

تىرى تىزى بەر دل كەوتۇوى دۈزمىنانە

تانەي گەورەي سەر چاويانە

ھىمماي ھەول و تىكۈشانە

بالاى بەرزى وي ھەلچووه

ئەم داربەپۇوه !!!

ئەم داربەپۇوه

ئه و خوينه يه

به نيو لهش و گشت ده ماري

ئه م ده قهره زامداره دا

ديت و ده چيت

به خويني گش هه لزنيوه

به ره هيلاه و به فرو ته رزه و

توف و زووم

گوش کراوه

پي ناره زووم

به سه د گپو سه د په نگري پقچگاراندا

د اچزاوه

چهندين گه لاي به هارانه هه لوهريوه

چهندين تيري رقه به رى

تى گيراوه

له ره شه باي فه و تاندنداد

وره ه خويي به رنه داوه

پووه ناره زووم له هه تاوه

تا گه ردودن و جيهان ماوه

ئه م داربه پووه

ره گ و پيشه ه زيني خويي

توند توند ليره داکوتاوه

خويي تيكه ل خويين كردوده

هه ر بخ خويينه و

له خويينه وه گهوره بووه !!

به غدا ١٩٨٦/٧/٥

ئەلەن ۋ ئەھى

ئەو ئاگرەو من درەختم
 ئەو پۆزگارە
 چۆم و کانى و پىز و بوارە
 منيش به ختم
 ئەو چىايە
 بلنىدىرىن بەزىن و لووتکەي نىيۇ دنیا يە
 منيش به فرم
 ئەو سىېبەرە
 سىېبەرىيکى بىز كەمەرە
 منيش كەپرم
 ئەو خەنجەرە
 خەنجەرىيکى بىز سەنگەرە
 منيش پەگ و گەردەنېيکى بىز فەرم
 ئەو ھەم گۈل و ھەم چىقىيە
 مىسىك و عەنبەرو
 شەۋىپويە
 منيش باخچەي چۆلى ژىنەم
 ئەو بزەرى سەرلىيى خەمە
 منيش مەرگە پىكەنېنەم
 من چلىيکى شىكىتراوە
 ئەو نەيتىنىي نەدركاواه
 من خەونىيکى بىزركاواه
 ئەويش خەندەرى پۇزى نەرسىكاواه
 من لەشىيکى ساردو سېرم

ئەو گیاننیکى نەجمادوھ
من لاپەرەي كۆن و شىرم
ئەو پەرتۇووكى نەخويىنراوه
من سۈوتاتان
سۈوتاتانىكى بى ناونىشان
ئەو ھەتواھ
من ئازارىكى پەر زانم
ئەو دەرمانه
من بىرىنم
كوشتى دەستى پقى ژىيم
ئەو پەتەسسوی زامەكانه
من زەمىنم
گەردوونىكى نۇرد بەرىنم
ئەو پېشىنگى سەد ھەتاواھ
لە دەلاققى مەرگى ژىيندا
چەترى خۆيى لى ھەلداوه !!

بەغدا ١٩٨٦

کوانوو

بو کورپه کانم

له دووریتان

پۆزى ژينم

چاوه پوانى و پەزارە يە

چەپۆك نان و لىيۇ ھەلقراتان

لام شارە يە

کاتى تەلخى بەر ھەزاران سىیدارە يە

ئەشكى سویرى دەريايى چاوى

دوور خراوى ئە و خوارە يە

له دووریتان

له ژىنى گەش دل بىزازە

له شەھى قورس

چاو بىدارە

جهستە بىرۇ ئەندىشە مىشك

پېلە زام و پېزمارە

شادى و خۆشى

ئەۋىندارى پەوه ماسىي

پەتىنراوى نىيۇ پۈوبارە

له دووریتان

پىيدەشتى ژىن پې گريانە

ھەستى برين

پەريشانە

سەربوردە رېڭىز

ھەموسى ژانە

له دووریتان
ئەشکى سوپەر
گۇنای سۆزى باوكايدى
دەسووتىنىت
له دەروازە خەونى گەشدا پەزارەكان
دادەچىنېت
له دووریتان
كەنەفتىكى پەل داكەوتۈرم
مەلى باڭ شكاوى
له پەو دابپاوى
پىزىن كردىووم
كوانوویەكى بى ئەسكل و
خۆلەمېشىم
بلىسىھەيەكى بى سووتۈرم ! !

١٩٨٦/١٢/٢٨ بەغدا

سەری سال

پۆلەکانم، سەری سال
لە دوورىتان
ھەست و نەستى كۆى دەرروونم
كۆى زۇوخال
كۆرپەکانم
سەری سال
پەنجەی بەختى ئەم زيانەی نىيۇ گەردۇونم
كۆلەوارە
لە دوورىتان
چى غەم ھە يە
سەرى گىزىيان كەردىووه تە سەری ژىنم
بەر پىيى دلىش
ھەرتەگەرەو ھەر دىوارە
ژىنى سىيس بۇرى بى گومبەتم
بى ھەناسە
بەبى تاسە
بەبى بالە
لە ئامىزى چوار دىوارى داخراوى
ئەم گىتىيەدا
ھەر خەريکى گەرييەو شين و نالە نالە
كۆرپەکانم، سەری سال
من تامەززۇقى ماقچىكى سەر گۇناتانم

بُو دیتنتان، به تاسه و هم
 له ئامىزى دللى خۆمدا
 هەلتان بگرم
 له باوهشى سۆزى گەشدا
 سەرخەویكتان
 پى بشكىن
 ويئەي بزه و زەردەخەنەي ژىنى گەشتان
 جوان جوان بگرم
 پەپولەي خۆشيتان
 بُو راپىتم
 گەردانەيەك
 شادىيى سەوزۇ سۆزى به تىن
 بەسەر كىلگەي دللى تەپى ژيانداندا
 بېرىزىتم
 بۇوكە شۇوشەي بەختياريتان
 بُو بىستىتم
 كۆرپە كانم
 سەرى سالە
 له دووريتان
 هەناوى ژىن
 بىرىندارە
 گېرى سۆزە و درووژاۋە
 جەستەي ئاوات بى دەوارە
 پۆلى مەلى حەزو بەخت
 خەفەتبارە

ههـر بنارهـ

پـر لـهـ کـهـ نـدوـ پـرـ لـهـ چـالـهـ

کـورـپـهـ کـانـمـ

سـهـرـیـ سـالـهـ

ئـهـمـ جـارـهـ يـانـ .. نـاـ .. لـيـتـانـ

دـوـورـ نـاـكـهـ وـمـهـ وـهـ

سـهـوـزـهـ مـاـچـتـانـ لـهـ سـهـرـ بـزـهـ

بـوـ دـهـ رـوـيـنـمـ

خـهـونـهـ کـانـتـانـ دـهـ زـيـنـمـهـ وـهـ

قـرـشـىـ شـادـىـ دـلـىـ تـهـ بـرىـ

کـورـپـهـ يـيـتـانـ

دـادـهـ هـيـنـمـهـ وـهـ

دـهـنـگـ وـپـهـنـگـ خـوـمـتـانـ

لـىـ دـوـورـ نـاـخـمـهـ وـهـ

کـورـپـهـ کـانـمـ ! ! !

سـهـرـهـتـايـ ١٩٨٦

پەشەباییه کە ھەل لە دەگاتە

پەشەباییه کى پەش ھەل دەکات
 دل و جەرگى خەونەكانمان
 ھەل دەلووشييٽ
 زريانى خويىن
 دەم و چاوى كورپەكانمان
 دادەپۆشىيٽ
 سەھۇلبەندى ورەى لووتکە سەختەكانمان
 دەتۈيٽەوە
 وشەي سەۋىزى پىستەكانمان
 دىپ دىپ دەسپىيٽەوە
 چاوى گەشى بەختەكانمان
 لهنىيۇ قرقەى نىيەرپۇدا
 كويىرايى دادەيەتەوە
 پەشەباییه کى پەش ھەل دەکات
 پەنگى كەسلى كەنگەكانمان
 دەباتەوە
 بزەى ليۇى دلى سالمان
 دەسووتىيٽىت
 كسىپەي بالمان
 لى دەستىيٽىت
 تۈورى دۆلى بىرچۈونەوەى
 چەرخى دەدات !
 ۱۹۸۵/۱۲/۲۸

شەھەر

پەلە ھەورىيکى چىڭن دىت
بەرى دلى پۆزمان دەگرىت
قوپگى باران
دەتاسىنېت
پەلەى سالان
لە تىنۇيتىي زەوىيى جاران
دەتۆرىنېت
چەپۆكى شەو
لە گەرنى زەردەخەنەى لىيۇي شاران
دەۋەشىنېت
كۆرپەى رەھىيل لەبەر چاوى نم و شەستە
دەخنكىنېت
پەلە ھەورىيکى چىڭن دىت
بەرى دلى پۆزمان دەگرىت
چەپۆكى دىز لە رۆخساري
ئەۋىندارى
خاكمان دەنېت
ھەنگاوى بق

بەسەر لەشى ئاواتماندا

خىرا دەنېت

ھەنگۈيىنى نىيۇ وشەكانمان

دەخواتەوە

خۆل و تۆزى گەردەلۈولى ناھەموارمان

بەسەر لەش و بىنايىدا

دەكاتەوە ! ! !

دەخواتەوە: مەبەست لەۋەيە كە ھەنگۈيىنەكە شىلەو وەك ئاۋ بەسەرىيەوە دەنېت و ھەلى دەقۇپىنېت

پیښووسيکي

پیښووسيکي هاورپيم هه يه
له ئامىزى دلى خۆمدا
جيى نيانى بۆ رادەخەم
بە گەرەك و كۈوچەي دلدا
رایدەھىنم
چى نەيىنى ئىنى خۆمە
بۆ خامەكەي دەدرىكىنم
فرميسىكى دىپ هەلدەپىزىت
لەناو رىستە سفتەكاندا
سەربوردەي دل
دادەپىزىت
نەيىنەكان
لە سىبەرى گەلاي دارى و شەكاندا
دەخەۋىنېت
تەنبا خۆم و خۆىرا نەبىت
ھىچ دلىكى دىكەي نامۇ
پەي پى نابات
نەيىنەكان پى نابىزىت !

١٩٨٥/١٢/٢٩

كتىب

دەريايى كتىب
رەوه كتىب
ئابلۇقەيان داوم
چاوى دىپىيان تى كردووم
گېرى شىتىي وشەكانىيان
تى بەردادىم
ھەنگى گەشى رېستەكانىيان
لە بىرو مىشك
وا ئالاوه
ھەر رېستەيەو چاوى گەشى
ئەستىرەي خۆى نانوقىنېت
تەماشى خۆى بۆ ئامىزى شانەي بىرم
ھەلگرتوور
لە تەنيشتى يەكدىيەوە
پېزى خۆيان
لى بەستۈوه
گەله كتىب ئابلۇقەيان داوم
ھەلپەيانه
ئەميان پېش ئەو
چاوى گەشى رېستەكانىيان
جوان بىرېزم
بالاۋ قەدیان
بخويىنمهوە
بېنە وزەو
ھەموو بىنە نىيۇ خويىنمهوە ! !

كۆتاىيى ۱۹۸۵

پاکه ری

کیژی په‌ری
 دلی هه‌ستم بؤت راپه‌ری
 ئه‌ستیره‌ی پووت
 بی‌وینه‌یه
 چاوی گه‌شت ئاوینه‌یه
 خهونی دلی تیا ده‌بینم
 کوشی گه‌رمت
 نه‌رم و نیان
 ده‌روونی گر
 شیت و شه‌یدای ئه‌و شوینه‌یه
 لیوی وشكی بار لی نیشتوو
 چاوه‌روانی
 بزه‌و چیزی ئه‌و زاره پر هنگوینه‌یه ! !

کیژی په‌ری
 په‌نجه‌ی وردی چاوه‌روانی
 بؤ دیداری بزه‌ی سه‌ر لیو
 وا هه‌لوری
 بؤ گه‌شتیکی باغی سینه‌ی پر جووته سیو
 ئاره‌زووی شیت
 وا ده‌رپه‌ری
 پوله مه‌لی په‌یمان و سویند
 پووی کرده کیو
 به ئاسمانی به‌لیئندا

گورج تیپه‌پی
ئاپوریکی هنگوئینانه
نەدایه وە

چاوى گەشى ئەویندارىت
بۇ نيازىك
ھەلنى بېرى

كىزى پەرى
بى چاوى تو
بى ھەناسەي پېلە بۆن و گولاؤى تو
رېنگە ئىشان پەزارە يە
خەفەتى سەخت
ميوانى ئەم دلە كزە خەمخوارە يە
ماتى و گرۇزى
بەرگى ديارى پۆتەلاڭى ئەم شارە يە
شىن و گريان

دوورى و سووتان
بەشى جەستەي بى چارە يە
ئەو دلە بىمارە يە
برۇاوى نىتو ئاڭرى ئەو ھاوارە يە
سەتم دىدەي ئامىزى
ئەم ھەوارە يە
لاي دلداران

خۆرى گەرمى ئەویندارى
پرچى بەيان شانە دەكتات
كەچى لاي ئەم وەرزى ئەوين

هیشتا هەر ئىوارەيە

كىزى پەرى

ئۇقەرى دلەم وا ھەلۆھەرى

بەرگت جوانە

خۆت جوانترى

بزەرى زيانە

لە زارى دلە مەتۆرينى

ماچى ھەنگۈين

لە شانەى لېيو مەرەنجىنى

دوگەمى سو خەمەى گفت و گۇى خۆت

بىرازىنى

كىزى پەرى

پىي ئاواتى لى ھەلبىنى

تا كات زووه

ئارەزووى چىنە مردۇووه

پىدى جەستە نەپۈوخاوه

دەشتى ئەويىن نەسۈوتاوه

بەسەر دلى ئەم ئاواتە دىرىينەدا

تىنەپەرى

تىنەپەرى

تىنەپەرى

كىزى پەرى !!

١٩٨٦/١/١٠

ئماۇنگە شىھىز

(۱)

بۆچى تەلە شقارتە يەك دىنىت
 زىنى سەۋىزى
 دارستانىيڭ
 بە توورەيى دەسۈوتىنیت؟!
 نەترانىيە
 دارستانى سەۋىش گىانە
 ژانى دلى
 سەد ئەوهندەي ژانەكانە؟!
 (۲)

بۆچى كۆشكى ھەستى ناسكى
 ئەم ئىّوارەم
 دەپووخىنیت؟!
 بازىسى خۆشىي ئەم دەرۈونە بىـ كەنارەم
 تىك دەشكىنیت؟!
 تو نازانىت
 ژوان لەگەل چاوكەزالدا
 جوان بەستىووه
 ئەو پاسارىيە بەستەزمانە
 چاوهپوانە
 كەى ماج بچىت
 چاوهكانى تىر بىزىت

سەریک بادات لە لیوانە ! !
(۳)

تۆ دەتەویت
بە قەلماسک
چاوى باسک
دەرپەرینیت ؟ ! !

ھەستى بەفرە سپىي ناسك
بېرەتىنیت ؟
نەترانىيە
دلى يارم شۇوشەيەكە
بەردى پلارى تى بگرىت
ئىدى دەشكىت
چوارچىوھە كىش تامىننىت
خەون و بەلەين
كۆ كاتەوه
دل بۇ ئارامگەى دل
بباتەوه ! !

(۴)

بەزەيى تۆ
تاڭگەيەكى زۇر ملھۇرە
لەناو دېدا زۇرتىر دې ! !
بۇ لەو كەله
نايەيتە خوار ؟ !
باوەشىكى قىدىلەى سەورى
بەدەيت لە تاي

شۆرە زولۇقى كۆرپەي بەھار !

(۵)

ھەرگىز لە خۆت بايى مەبە

ئەسپى شىيىتى

بە ناو تۇونى ئاڭرىيکى سووتىنەردا

تاوات دەدات

بۇ ھەمېشە

گۈرى شىيىتى و مل شىكانت

تى بەردەدات !

(۶)

پۇوبارىيکى زۇر ھەلەشەيت

كە شاخى خۆت

بە تاۋىيرى ئەم كەنارو

ئەو كەنارى زىندا دەدەيت !

پۇزىكەت دېت

لافاوييکى بەھارانە

لەسەردا دېت

ھەلەشەيت نغۇچىكەت

پۇزى رەشت پىشان بدات !

(۷)

نا من نالىم

گۇرانى بۇ بالاى ھەتاو نالىمەوه

نا من نالىم

سەرى حەزم لە باسکى

داربەرۇودا نانىمەوه

نا من نالیم

سەر لە کانیی چاوى سیروان

نادەمەوە

نا من نالیم سەر بە شارى خوشكە زىندا

ناکەمەوە

تەنیا شتىك كە دىلیم و

دەيلىمەوە

ئەمانە گشت سروودىكىن

لە ژيان و لە مردىدا

لەسەر زارم

دەرىيىنهوە !!

(٨)

خاتۇون .. نۇرم چاوهپى كرد

ئەشكى چاوم بۇو بە خوين و

تۆيىش نەھاتىت

ھەناسەيىشم وەها مەيى

وا بۇو بە بەرد

ھەر نەھاتىت !!

تاکوو چاوهپوانى ھەراسان بۇو

سەرى خۆيى خىرا ھەلگرت

لە جىهانى ئەۋىن دەرچوو !!

(٩)

ئەى كۆپەلە خېپنەكەم

مەگىرى مەگرى

بۇ بابە گيان ... ھەرگىز مەگرى

که دیمەوه

له‌گەل نوقل و شیرینیدا

ماچى خۆشى چ دنیا يه

بۇ كولمانت

دەھىئىنمەوه !

(10)

گيانه بى تۆ، من چۆن دەژىم

ئەي ئاسكەكەي نىو ھەناوم

كە لە جەرگەي دارستانى ئەم سىنه مدا

گومبەتائىنى شادى دەكەيت

بۇ جىهانى ئەفسۇوناوى خەونم دەبەيت

تۆ دەبىتە ئاسكى كەزى

منىش راوجى !

(11)

دل رپەشكان

با ھەميشە پلارى خۆ بەهاۋىزىن

ئەم پىنۇوسەي پىيى دەنۇوسم

چاوى ئەستىرەي نەورۇز ماچ دەكات

بۇ بالاى داربەرپۇويەك

كېنۇوش دەبات

كلى خۆرى خاك و خۆلى

شارەزۇرى باپىرانى

لە چاو دەكات !

ئەو مەبەستەي لە ناخديا

چۆن فرپىي دەم

دیوتانه خاک بی ناو بژیت
تاکو منیش بی ئه و بژیم !!
(۱۲)

ئا.. ئەم شەوه زەنگە دەبپەتەوە
مانگى چواردەی بەختى ياران
ھەل دېتەوە
فەرھاد بۆ لای شیرینەكەي
ھەر دېتەوە
دەرگەي ماقى ھەمېشەيى
لە گشت ياران
دەكەتەوە !!

بەغدا ۱۹۸۷/۰/۱۲

گیتیی گومان

که پیشینم
له سه ر خاک گیتیی گومان
گیرسایه و
گومانیک بوم
له گه ل خودی خۆمدا له دایک بوم
پشتی (راستی) م
چه ما یه و !

گومان ده که م
له خودی خۆم گومان ده که م
له سیب برم
له هنگاوی ئەبلەقاوی
بەرپیی (خۆرم)
له گفت و گو
له هات و چۆ
له سروش تی بى ئەندازیار
له پەفتاری دزى خزم و
له کەس و کار
گومان ده که م ! !
له م چیا يه
له پوانینی ئەم نیگا يه
له دوو چاوه

هه زار گيٽي فرت و فيل و

خويٽى تيابه

له رېگه يه

له ئەم بەرگەي

له بەرمایه

گومان دەكەم

گومان دەكەم

لەم خامە يه

لەو كۆلان و شەقامە يه

لەو وشە بىٽ ئاكامە يه

لەو رېگه بىٽ ئەنجامە يه

گومان دەكەم

لە خەوي سووک، زۇرتر لە قورس

لە پاچەنین ، لە توقىن و

لە خورپەو ترس

گومان دەكەم

گومان دەكەم

لە گىشت زاري هەنگۈيىناوى

لە بىمارى

لە سرروودى لەوت خويٽىناوى

گومان دەكەم

لە ئەم خانووهى تىيىدا دەزىم

لە ئەم ژۇورەى تىيىدا دەگرىم

لەم شەقامەي پىيىدا دەرپەم

لەم پۇوبارەى جەستەي ماندۇوى

ههزار سالهی
تیّدا دهشوم
له سوو
له ئاره زوو
له تیپی زار
له رستهی لووس
له بەلین و پەيمانی شار
له تۆقیانووس
له بیابان
له پىدەشت و دۆل و كەنار
بگرە له يار
گومان دەكەم !!
گومان دەكەم
له دايىك و له باوکى خۆ
له راست، درۆ
خوشك، برا
له تىشك، چرا
گومان دەكەم
گومان دەكەم
لهم ژيانه
لهم جيهانه
له دەورو بهر
له دىرەوه، تاكو ئەوسەر
لهم پەرەوه تاكو ئەۋېپەر
گومان دەكەم !!

گومان دهکەم

من خۆم يەك پارچە گومانم

گوماننیکى پر لە ژانم

لەناو گوماندا پەروەردەم

شانۆنامەی گوماننیکى ھەزار پەردەم

گومان دهکەم

لەم قسانەی دەريان دەبېم

لەم ئەشكانەی ناياسىپەم

لە خامەكەم

لە هەناسەم

بىگە لە ئارەزۇو، ھىيواو تاسەم

گومان دهكەم ! !

گومان دهكەم

لە خودى خۆم

لە جىهانى كۆنى نامۆم

لە زيانىش

لە گومانىش

گومان دهكەم

گومان دهكەم

گومان دهكەم !!!

بەغدا ١٩٨٧/٤/٢٠

له قەد پالىكى نزىك بە بنار
 دارىپەپۇويەكى كەنەفت و بىمار
 بە يەك هەلۋى گۆ
 تۇو ئە و خودايە
 ئەم ژانەي دلەم
 جەركى هەبوونى كون كون كەردىووم
 ئەم گىيانە سووتۈوم
 لەسەرە مەرگ و
 گىانە لادايە
 هەلقرە
 وەرە
 بەبى گفت و گۆ
 تا ناونىشان
 نەبووه بە خۆل
 بەبەردو گلڭىر
 تۇويىكم
 بەرە
 بۇ سەرى لۇوتىكەي ئا ئە و چىايە
 تا بەم گىيانە بىرىندارە وە
 بە ئارەزۇوى خۆ
 لە خاك و ئاواه
 چىرىنى دەركەم

پهل بهاویش
سەرى بلندم
بگاتە ئاسمان
دەنگى زوچاڭ
خېرا هەلبىئىم
برىنى دەم
بە چاوى كۆيىرى سەرتاپاى جىهان
جوان بناسىئىم ، جوان بناسىئىم !!

١٩٨٧/٦/١٥ بەغدا

کۆچى شاعير

بۇ دوو چاوى شين و سەۋىزى
گويلىك گەنم
يان سىيۇيك بۇو
باوه ئادەم
بە پال نان و پەتپەتى
لە بەھەشتى بەرين دەرچوو!
نوقمى لىتە و قورۇغەمى سەر زەمین بۇو !
من نە خوراك
نە گەنم و نە سىيۆيىكى لاسورەم دى
ئەو خەونە بۇوم
لە سەرتاپاي زىنى خۆمدا
نەھاتمە دى ! !
مېڙووی چارە تالى نىنۇك درىڭ
بەبى دەستنۈيژ
لە پېھات و
شەقى رەشى تى سرەواندم
نەك لە بەھەشت
لە ژىنگەي گول
لە نزارى هەزار سالەي
جىكەي يارو مەزارگەي دل
دەرپەرىنرام
بەرەو چالى بىرچۈونەوهى
پۇزگارى شىيت
تۈورپ تۈورپ درام ! !

ئايدى ۱۹۸۷

شوان

ئەی شوانەکە
کوا بلوپەری ھاولپى ژىنت؟
کوا گۇرانى و پىيەكەننىت ؟
کوا پانە مەپ ؟
کوا دللى تەپ ؟
کوا ئاوازو سازى ناخت ؟
کوانى بزەو
شادى ناخت ؟
کوا فەرەنجىت ؟
کوا گالۇكى دەست و پەنجهت ؟
کوا بەرھەمى
ئەو گشت پەنجهت ؟
پەزەكانت بۆ كوى بۆشتوون ؟
بەرخەكانت
لەكوى نوستوون ؟
دیارە بلوپەرەكەت شكىنراوه !
فەرەنجىيەكەت
بە ئاگرى قىن و ھەلچوون
سووتىنراوه ! !
چى ئاوات و ھىوابى دللى تەپت ھەيە
ئاگريان تى بەردرارو
گالۇكەكەي دەستى ژىنت

تورو دراوه
بؤيە گه رهوت داگير اوه
ههست و نهست خرؤشاوه
يه كجار په ستيت
به مه به ستيت
ده راپه ره
به رووي كويخاي سته مگه ردا
بتنه قه وه
توللى مه رو
ئه و بلوئىو ئه و گالۇك و
فه ره نجييەت
بکەرهوھ .. بکەرهوھ !!

١٩٨٧/٥/٦

خواسته

ئەی درەختە غەمگىنەكە

گەلای زەردى

بىزىنەكە !

خەفتە مەخۇ

خەفتە مەخۇ

پۈرى ئاواتت بکە ئاسق

لالە سەرەھەد ھەر دىيىتەوە

ئاوى سازگار

بە پۈوبارو جۆگە كاندا

دىيىتەوە

بزەو زەردەخەنەيش

بۆگەلای تو

دەپۈتەوە !

ئاياري ١٩٨٧

میژوو په تی پتورکاوه

میژوو په تی پتورکاوه
له ئەستوی رەنج
جه پىنراوه ! !
بنەماي پىي
لەسەر فيل و درقى زل زل
دامەزراوه ! !
پشتى له راستى كردۇوه،
چەندىن هەزار شەقى زەقى تى ھەلدأوه !
رۆزگار دىيٽ و
رۆزگار دە چىيٽ،
لەناو بۆتهى دەلەسەدا
نوقوم دەبىيٽ !
جه ستهى راستى،
تۈور دەداتە سەد دەرياوە ! !

ئاياري ۱۹۸۷

اسوی چاچمه

زريانى شىت

زريانه شىتە كەى ئەم سال

ھىچ ناتوانىت

دەستى پشۇو

بەسمىللى خۆيدا بىنېت،

پەپولەي ئارەزروى

ناخى ژەنگ گرتۇوى

بە ئاسمانى سەدان ھەزار

خونى گەشدا

ھەلەپىنېت!

بە نىنۇكى گورگە پق و

بەرده دلى كىنهى مىڭۇو

تاسەو حەزى شارى كۆنى ھەناسەكان

بخنكىنېت

لەش و لارى ئاواتى سەوز

بنىتە چال!

بەو پەنگە دووكە لاوبىيە

نەك ھەردەست و پەنجەي بۇونى

بەلکۈو ژىنى ژەھراوى خۆى دەسۋوتىنېت !!

پووبار ههلهشە

ئەم پووبارە ههلهشە يە
پېلە زارە هەرەشە يە
با سەرى خۆى بەو كەنارو
بەم كەنارى
ورەى تىندا
ماندوو بکات !
كەنارى سەخت پۇلايەكە جمە ناکات
جمەى نايە !
پووبارى شىت، توورپە دەبىت
توورپە دەبىت
خەونى پەشى بەدى نايە
سەرى چۈون و پۇيىشتىنى
خۆى دەشكىنیت !
كەنارى پى كۆلەدانىش
لە ئامىزى سۆرى دايىكى
ئەم سروشته بىدارەدا
بە نەزانىي پووبارى گىل
پىدەكەنېت ..
پىدەكەنېت !!

هۆلاکۆی میژووی ساخته

که هۆلاکۆی بى ئەمەك هات
بە شمشیرى پەركەپەرى
کەللە سەرى
شارى بەغداي لى كرده وە
(دەچلە)ى بەختى خوپناوى كرد
تۆتكى وشەى نىّو پەرتۇوکى
بىرپىيە وە
چى ويىذان و بەزە يى بۇ
لەنا توپلى گشت میژوودا
سپېيە وە
پەرپەى زىنى ئاشتىي دېپەند
ھىچ نەيتوانى بەغداي دېپەن
لەگۈر بىنېت
رەگى سەۋىزى دانىشتowan
رېشەكىش كات
لە ساكە وە
ھەر بىنجه گىايى دانىشتowan وە
لە گشت بەغداي سەرزمىندا
رەگى توندى ھەبوونى خۆى
دادەكتىت
نا (هۆلاکۆ)ى میژووی ساخته
پېيى ناوىرىت
چەند رۆزگار بىت

چهندیش رۆژگار بچیت
رەگ و پیشه‌ی پەرتبوونەوهى
بەنیو ناخى بەرخوداندا

هزار رۆزه چیت.. هەر رۆزه چیت !!

حوزه‌یرانى ۱۹۸۷

لازه یه کم چمی گه روئیه اک ده ملیتنه یه ؟!

نه خهونیک بوم
له ئامیزى میژووی تالدا
بتلیمەوه
نه تهونیک بوم
له بۆزگاری نه هامه‌تى سوارى دلدا
بپریمەوه
لازه یه کم
وشە‌کانم .. گه لای سه‌وزه‌ی به‌هاریکن
له پینووسى (عوریان) ووه
چرۆی گه‌شیان
ھەلھیناوه
نه غەمی چەخ
پیی پووباری وزه‌ی دلیان
دەخوات‌ووه
نه درکی بۆز
رەنگی گەشى پەرەی گولیان
دەشوات‌ووه

دەنگى لازه‌م
کوي گەرکەری گویى میژوو
دەنگى هازه‌م
هازه‌ی گەرووی گشت دەنگیکى
چاونه ترسى
تیکەل بورو

شۆرەسوارى وزھى ئىيىستەو
داھاتووه

گۈرى شىتىي تافى پىشىوو
تىېبەربىووه !

كانتىك (نالى)

لە گەردۇونى وشەى سەرواي دللتەزىندا
مۆمى گەشى تەمنى خۆى
بۇق (حەبىبە) ھەل دەوەراند

(خانى) و (فەقىـ)

ۋىئەو دىئە سفتە كاندا
بۇق چاوى شىعىر
دەھۆننېووه

پىيى (جزيرى) يىش لە بوارە دىواردا
چاوى هوشى نەدەتروو كاند !

من ئەو لازە پېھازە بۇوم
وشەكانم پىيك دەھىينا
نۇوكى خامە گەشەكانم
پادەھىينا

كانتىك سروھى (شارەزور) ئاوات
دللى نامەى (سالىم) ئى بىد
زامى دللى دوور ولاتى شاعيرىكى
كولاندەوە
منى ھەوال
دللى كورپەى خەفەتى خۆم

لاوانيدهوه
 ههستى تاخى زامەكانم
 گشت وروورزاند
 زامىكى ديم
 له فەرەنگى بى شيرازەي
 هەوالدا چاند ! !

منى ئازار وشه يەكم
 ج پىنۇوسىك
 پەنگى چاوم دادەپېزىت
 سەروايەكم
 ج شاعيرىك پېم پى دەبات
 هاژەيەكم
 ج سىريوانىك لېكىم دەخات
 بۆ پوخسارو گپو گالم
 پىنەكەنیت ؟!
 چاوهپواشم گەروويەكى سل نەكردووم
 ج گەروويەك رايدەچەنیت
 دەنگ ھەآدىنېت
 بىلىتەوه ؟ ! !

ھەولىر ۱۲/۲۰/۱۹۸۵

سیبەر

تەك سیبەری لیلی خۆتدا
 هەناسەی زەرد ھەلەدەکیشیت
 چمکی ھەنگاوه سارده کان
 دەتھۆنەوە
 چاخانەکە نەھەنگىكى چاوه پوانە
 ئاگەت نىيە
 باسكت دەگرىت
 ھەلت لووشىت
 فرۇكەی بىر تىزىزەۋىكە
 ئەم شارەيەت دەگرىتەوە
 گرىكۈزىدە چاوى دويىنى
 زىنى ئەم بۆت دادەپۆشىت
 پى ھەل نانىتىت بازارى كۈزى
 سەد پووبارە
 تاف .. بنارە
 زىنە خەونەكەت
 مەركى كوت و پېرى پېى بەهارە
 وشەي پەرەي پەرەمۇوچى پەشىبىنىي گە
 دەخاتە پى
 لە كونجىكى تەنيايدا
 خەونى تىزىت مات دەكەت
 چاوه پوانى

کیژه قژ ره شه که‌ی در او سیّیه
 مه رگی هه والیکه پیّیه
 له ناو چاوی رویشتنی قو ناغتدا
 داید هچینیت
 ئوت تومبیلی بی هه ناسه‌ی شرپی ژیان
 هورپنی ناکاویانه‌ی خویت
 بؤ ده نیریت
 هه راو هوریای گوئ که رکه رت
 پی ده سپیریت
 له ناو بؤته‌ی قاوغیکی ده نگ و با سدا
 تل ده خویت و
 ناگه‌یته سه رکله‌ی بقذ
 تیشک زنجیریکی هه زار قه ف کراوه‌ی بیره
 له گه‌ردنی بیرت گیره
 به شوسته‌ی هه والیکدا ویلیت
 ئاوی بن گوماوی لیلیت
 ئاو پوونکه ره وه بزر بوروه
 ده ریای غه مگینیش هیچ هه والیکی پی نییه
 سه ری خوینی خوت سه رده بپیت
 که نار کوئر ده که‌یته وه
 پیگه هه لد ده دپیت
 دووکه لی وشه به زیر خاکدا ده سووتینیت
 ئاسمان ده شاریته وه
 باران تیده په پیت
 به فر توور ده دهیت

له لووتکه وه بهره و هه‌لدىرى په ژاره
 سه د تاوىرى په شيمانى
 غلور غلور ده كه يته وه
 دلوكپى خوين
 به روومه‌تى هه ناسه‌تدا
 مل ده شكىنېت
 تابلۇي نه ريت
 له ديواري ثورى بى كەسيتدا
 هه‌لددە واسىت
 چاولو رەنگى گەنمىي ئەم بۇي خۆ ناناسىت
 شار مىرددە زمەنى تەمەنى بى ھاوهەلتە
 زانىش شەقامىتىكى به بى شوقىستە بى باوهەلتە
 به دەروازەمى شەق و شپى
 ئا ئەو دلە لەرزىيەتدا
 دېت و دەچىت
 له قۇولايى ئاخ و نالەمى ھاوارتدا
 نوقم نابىت
 خەوى دواپۇزىت بىدارە
 پىستە ئاچاوت بى بهارە
 چىشتىخانە كان
 چاولى زىتىيان
 له روومه‌تى بى قەبرغەت
 درېزۇ مۇن دەكەنە و
 پارورو يەكى بى خۆيىشت
 بۇ توور ئادەن ! !

دەرگەی بەزەبیان

لە بەردەمی تامەززقىيى شىت و ويىتى

دلى سايەقتدا

پىوه دەدەن

ئافرهەتى شار

رەوھ ئاسكى سرکن

لە قۇوللاپى چاوت گىرنا ابن و

جووتە مەمكى بەلەسەيان

لەنیو باخچەيەكى نقد بەرينى بى سنورى

چىزى شىتدا

رمبازىننى ئارەزۇو دەكەن

ئاڭرى ئاسمانىت تىيېرەدەن

سەرووى بالاى بەرزو پوخسارى بى خوييان

لەناو گەلاؤ لق و پۆپى چىزى سرپدا

پايەخى سەركۆي مىزۋوت بۆ رانا خەن

بارو بنهى نەريتى خۆ

لە بەردەمی چاوى زىتى ئارەزۇوتدا

قىت رانا خەن

ئامجه لغى مەمكى دويىننى

فرى نادەن

شۆرە كراسى ئەم پۆژەت

لە تەنافى چاوى پىگەي بى ئوقرهەتدا

بۆ ھەلنا خەن

بە شەقامى ژانى بى چاواندا

دىيىت و دەچىت

به ناو دیپه کویره کاندا
 به پر ناچیت
 هه موو نیواره یه کی ته نیات ده کوزیت
 شوسته کانیش بیزیان لیت ده بیت وه
 لیوی په شموردهی بیزاری
 له چاوت هه لدھ قورتینن
 بالندھی هوش
 پادھ رفینن
 ئه شک هاوه لیکی نهینیه
 هه نگاونانی هیمنانه ی پی هه نگاوت
 جی ناهیلیت
 له بناری قه لاتی میثووی پووخاودا
 گه رووی ده نگه کان بیر ده کهیت
 ناولو پسته کان بزر ده کهیت
 مل له پووباری بیداری تاسه ده نیت
 ده نگی زه نگی کات نابیسیت
 کازیری خوین
 له مه چه کی خو ده کهیت و
 به هه ورازی بی گوییدا
 پووهو شیوی کوژانه وه
 گلور و شوپ ده بیت وه
 چرای ده ست
 چه پکیک گولی تاریکیه و
 بخواهندی ترسی ده بهیت
 به پیگه وه

سه ر له بنکه‌ی توقین دهده‌یت
 هه‌ل له رزین و
 خۆکرکدن
 بۆ خوت دهکه‌یت به پیناسی کاروانی پیت
 پیت درکی میثوو
 ته‌نیویه‌تی
 کاروانیشیت به دوو چاوی کوییریشه‌وه
 قورتی پیباز
 ده‌ته‌کیتیت
 خه‌و پریاسکه‌ی شرو شوئی دهواری کوچه‌ره
 سه‌رماء سوئله
 پیی فیر بوبه
 له‌نیو خودی خویه‌تیدا
 ده‌سته‌مۆیه
 به‌ردی ساردی زیر پییانی زیله‌مۆیه
 شلکه‌ی پانی کیزه کله‌گه‌تی
 ئه‌و هه‌ریمه‌ت
 لا مه‌بەسته
 مه‌لی چیزی ده‌سته ده‌سته
 به‌سه‌ر گوئ قه‌راغی په‌ستی ئاره‌زووندا
 هه‌ل‌دەفرن
 هه‌ر ده‌پریت و هه‌ر ده‌پریت و
 به سه‌رچاوه‌ی دوینی ناگه‌یت
 له پیبازی وشكی ئه‌مۆرت
 تووره‌ دبیت

بهناو جه‌رگه‌ی دارستانی ناموییدا

تیّدەپه‌پیت

گورگی به‌فر

گله کۆمکیی پیت لیّدەدهن

گازی هه‌ناسه‌ت لیّدەگرن

بۆچى ناچیت

ئه‌و په‌نجه‌یه هه‌لۇدەرینیت

پسته‌ی نه‌مامى گورج سپیت

بۆچى ناچیت

ئه‌و ئاسمانى گەردەلۈولە پاك كەيتەوه

چاوى هوشى

لىّ كويىر كردىت

بۆچى ناچیت

ئه‌و دركەیه بسووتىنیت

ملوانكەی نويى

له گەردىنى زامەكانىت هەلپەساردۇ

قەتماغەی خۆى لىّ ون كردىت

تو ئەسپىكى بەبى حىلکەيت

رمبازىي پیت لىّ تۇراوه

دەنگى ئاوزەنگىت خنكاوه

نالى بالى بى بزمارىت

ھەلکەنراوه

دەنگى دەنگت لهناو ناخى خودى خۆتدا

سووتىنراوه

بېرى بېرى

خهونه کانی ئەم پۇت زين كە

بىرپۇت بىرپۇت

ھەتاوی رى جىت ناھىيەت

بىرپۇت بىرپۇت

بۈو لە زين كە

سەر لە بىنکەي خەونت بەدە

با سەرچاوه لىت نەتۆرىت

چۈرەي ئاشكى پەريشانى لى دەتكىت

چاوه پوانى كلاڭ كۈرېنەي زىستانىتە

تا فەرەنجى بەرگەي سەرمائى مىزدەزمەي

تەمن بىگرىت

پىي خەونامەي خوت بەر مەدە

گۈرى شىتى

لە تەمنى خوت بەر مەدە

تەمنى تو

چىای سەختى بى ھەورازە

چاوى پازە

دۇور دەپوانىتى

پى ھەلدىنىتى

ناونىشانى رېستەيەكى دوو وشەبى

لى نۇوسراوه

زەماوهندى شارى دلى

لى گىراوه

تەمنى تو خۆى ئاگەرە

خۆى پەنگەرە

گری ژیله ده سووتیئنیت
له ناو پهله هوری ژیندا
ئاوی پشووی بی په ژارهت
بو ده هینیت !!

به غدا ۱۹۸۷/۹/۲

(له کاتی ئەنفالە کاندا نووسراوه)

ئەم شەو سەری گىزىم
 ئاوايىھەكى رووخىنراوه
 ھەست و نەستىم
 دارتىلىكى ئەو گوندەيە
 درەختىكى ئەو دىيە
 ھەر بە پىّوه سووتىنراوه
 ئەم شەو دالم
 مزگەوتىكى بە ديناميت
 تەقىنراوه
 خويىنى سوورى
 پەرەي سپى قورئائىكە
 پەر پەر لەناو گۈرى بق و قىندا
 بە بەرچاوى (خواوهند) دوه
 دېنراوه
 ئەم شەو
 چاوى ھۆشم
 چاوى كۆرپەيەكى چوار سالەيە
 بە دەم نووكە نىزەي پۇستانل لە پى

دېندا نه هەلدرپاوه
ئەم شەو گیانم
ئەو قۆرتەيە ھاوار دەکات
چەندىن پىرو زن و ساواى بى تاوانى
بە زيندووبيي تىيا نىزراوه
ئەم شەو ئەم پەنجەيم
مرۆشقىكە
لەناو جەرگەي مىزۇوى پۇزدا
شاران بەدەر دەركراوه
ئەم شەو خويىنى گیانم
خويىنى گەشى ئەو پىرىھ يە
لە ئامىزى مالى خوادا
بە باوهشىك قورئانەوه
خويىنى دلى پېتىنراوه
ئەم شەو ژىنى ناهەموارم
تالە داوه

لە بەر زەبرى درېندهيى و دل پەقىدا
داپساوه
ئەم شەو كەس نەماوه
پەناي خۆمى بۇ بهىئىم
بىگرە خواي ژيانىش
ئەم ناوجەيەي جى ھېشتىووه
پەكى زۆرى لى ھەستاوه

- ئەدى چى بكم؟
هىچ پىيەكم لا نەماوه
تەنبا چەكتىك ھەمبى و مابىت
وا دەمبىن
پەنجەى ھىزم
لەسەر بەلەپىتكەى بەرنەداوه ! !

ھەولىر ۱۹۸۷/۶/۸

نۇاشتەھىي چەھەرگە

چوارچىوهى ئەم بىرچوونەوه تەم و مژە

چوار دیوارى بى پىناسن

ئافرهەتىكى گەردەلۈولى گۈزەرىكىم

پى ناناسن

دېرك و دەرزى و زەردەسىرى

بەسەرھاتى سەھۆلم

بۇ ھەلناواسن

كەى ئەم خەونە كۈزداوه

رادەچەنىت؟

كەى ئەم بەفرى بى ھەتاوه

بە ھەۋازى خەمۆكىدا

ھەلّدەزنىت؟

بۇ نابىنم

چەترى نسار

كەى سىيىھەرى سۆز دەھىننەت؟!

كەى پىيىچ پەنجەى شاييانى بۇز

بەسەر قىزى

ئەم دلەدا رادەھىننەت؟

ئەدى ئەوھەر پەك و كىينەى خەمى پەشە

كەوتۇوھەتە چاوى ھۆشم؟

ئەوھە دېركى كىينەو پەك

چەقىيۇھەتە گىيان و جەستەى

په نجه‌ی کوشم ؟

بُو په نجه‌یه ک نادۆزمه وه

له ئاستى ئەم بى دەنگىيە داهۆلەدا

چاوى گورگ

ھەلبۈزلىت ؟

له ئامىزى ورتە ورت و

دەنگى بەرزى هاوارىكدا

ئەسپى نياز توند تاو بىدات

په نجه‌ی ئاوزەنگ ھەلبېرىت ! ! ؟

پەرده‌ي قەپ و قېرى

بە يەكجاري

لەناو چاوى جريتبازى و

غارغارىنى بە ئەنجامدا

ھەلبىرىت ؟

ئەوهتا وا لەبەر چاوه

ئاسمانى پى پال كەوتۇوه

لەسەر نويىنى زىرى مىزۇو

بۇي نوسنتووه

توخوا ئاگەي مەھىيىنە وە

خۆر سووتابوھ

تۆتكەي گىتى ھەرنە ماوھ

ۋىزدانى رەش

بە نەگرىسى دەوارە شىپەكەي خۆيى

لى ھەلداوھ

بەسەر شاخى بى شەرمىيە

داکوتراوه

ئەدى ئەمە گىتىي پىكەنинە

يان هىلانتەرى زەردەوالەى

مرۆۋە كۈزە ؟

بنكەى خەونى نازەنинە

يان بەدل و ئاوات دېھ ؟ ! !

بۇو شىريينە

يان بەرانبەر چى ئارەزۇوى گەشاوھە يە

مۆن و درېزە ؟

بە ئامىزىان

گولى ژيان دابەش دەكتات

يان ڦىن كۈزە ؟

نهتان ديوه

دانى لى جىپ كەدووهتە وە

پەنگ و دەنگى

لە كۆرپەلەى دلى گشتمان

سەندووهتە وە

تىنده پوان

بە بەر چاوى شەقامە وە

پىگەى خۆتان هەلەواسن

چاوى شەقاماتان كويىر دەكەن

ئاوى نەماماتان سوئىر دەكەن

سا ئاپرىيىك بەدەنە وە

جۆگە كاناتان هەلبواسن

با پەزەكان

سەرچۆپپىي خەون

دامەززىن

نەللىن : ئىيۇھ بى مانشىت و

بى پىيتسن

دەتائىبىم دەتائىبىم

ئەژتۇرى مېڭۈ دادەدەن و

پەنجەى ناخىش وا دەگەزىن

گەردانەى سەد پەشىمانى

لە گەردانى ژىنتان دەكەن

بەسەر پىرى خويىنى پىدا

تىيەدەپەرن

بەرانبەر بە بۇوكى سىپىي زاوابى ھەتاو

چاوا نىگاى ھۆش و ئاگەى ئۆقىيانووستان

دەنۇوقىيەن

جل و بەرگى سەد سالەى خەو

تەنبا بە چاوا ترووكانىك

دەسۇوتىيەن

ئەدى ئەمە گىتىيى غەمە

يان زنجىرى ھەر سەتمە

چەقىوهتە بىرى ئىيۇھ ؟

ھەر بە پىيۇھ

نوشتەمى مەرك

بۇ سەرجەمى سەربوردەتان

دەگەرنەوە

نەك ھەر سەد جار

ههزاران جار

دهمنهوه

دهمنهوه

دهمنهوه !!!

١٩٨٧/٥/١١ بهغدا

تیک ئالاڭ

سەرى سالىھ، زستانى ھار

لەپەپى شار

گۆبەندى پىي بەفرانبارى

لى ھەلداوە

تۆف و زوقم

شىوهى رەشى ناھەموارىيان

لە خوم ناوه

ئەدى ئەۋە قەلەرەشكەي بىسىتىيە

لە ناوهدا

لە قورپى رېز ھەلزناوه؟

يان مشتۇكى دوا خەنچەرى ھەپەشەيە

لەقد بالاي ئەم شارەيەم

تىك ئالاوه؟

درم و پەتاي سەدەي درقى

تىپەردادوە

شويىنهوارى پەلەي رەشى

لەسەر لەشى

بەجى ماوە؟!

١٩٨٨/١/٣٠

چەند کۆپلە بىك بۇ نەورۇز

وينه يك

(پيرەمېرىدىكى رىش سېيى مىژۇو،
له پۇڭكارىكى زۇر دېرىندا بۇو
چەپكىك نىرگىزى گەشاوهى پى بۇو
له چىاي بەرزى حەسأپقىستەوه
بۇ شارى گۇ تىكقىشان دەچوو
بەستەى سەر زارى
مژدهى بەهارى
نەورۇزى شار بۇو)

(۱)

نەورۇز خۇرى مىژۇوى شارە
بەو بەهارە
بە چەكۈشى ئاسىنگەرىك
مژدهى هىئنا
كاوهى دېرىن
بە بازۇوى خوين
مژدهى خەباتى داهىئنا
چەكۈشىكى توندى وەشاند
مېشىكى سته مگەرى پېزاند
گۈرى مژدە
لەسەر لۇوتکەى چىاي مىژۇو
بەرز بەرز ھەلچوو
كۆشكى سته م

له باوهشی دارستانی خوین مژیندا

تا هه تایه

گپی تیچوو

(۲)

نه ورۆز ئەو ئەسپە يە

بەناو دېپى مېڙووی شاردا

دە حیلیئنیت

بە شارپىگەی کاروانىكدا

ھەر غار دەدات

چەپکە نىرگۈز

بۇ قەد ياخە بەھار دەبات

(۳)

كاوهو نەورۆز

ئەو جمکە يەن

ھەردۇو بە دۇو

لە يەك پۇچى مېڙوودا بۇو

ناويان كەوتە سەر لىيۇ زار

پەنگ و شىيۇھى سەوزۇ گەشيان

ھىئنایە وە

بۇ رۇومەتى بۇوكى بەھار

(۴)

چە كوشە كەي دەستى كاوه

مېشىكى ئا ئەو ئەزىدا كەي پىّ پڑاوه

لەناو كوشى سەمدا بۇو

خويىنى لاۋانى فەرەكەد

لە نەورۆزدا

کاوهی خهبات
له سه ردا هات
بی ده نگی کرد
(۵)

نه ور قزی کورد
دیری مینهوی پی خهباته
لام ولا ته
به خوینی دل تو مار کرا
چرای پوونی
لام ناخهوهی دلسوزانی ئه م خاکهدا
گهش ه لکرا
(۶)

ئهی نه ور قزی بلیسیهی کورد
له سه ر لو و تکهی
چیای خاکی دیرینه وه
با گه شه ت بیت
ئاسوگهی خاک
پوون که رو وه
گشت سه رد ه میک
ده نگ و باسی چه کوشکهی کاوهی خهبات
بوق دانیشت وان
بوق گشت جیهان
ببه رو وه ! !

نەورۇزى، گەزى نېيىرلەڭىزى

لەسەردا ھات

مژدە بەرى پىگەى خەبات

پىرە مىردى ناخى مىزۇو

مژدەى ھىئا

زەردە خەنەى لەسەر لىيو بۇو

ھاوارى كرد

وا ھاتەوە نەورۇزى كورد

سەرى وەرزى ھەلدايە وە

نېرگىسى نۇى

لەقىد يال و لىيار كانىي ئەم دەشەرە دلگىرەدا

روايە وە

بەفرى شاخ و لوتىكەى بەرزى چى چىايە

تۇوايە وە

ئاڭرى نۇى

لەسەر چىاۋ تەپۆلکەو گرد

بۇ پىشىوانى نەورۇزى گەل كرايە وە

قەدو بالاى خاك و سروشت

بە گىياو گولەو گولى پەنگ گەش

پازايە وە

سەرمماو زوقۇم سەريان ھەلگرت

ئەم ناوجەيان بەجى ھىشت و

پەشە باو تۆف

بارگەى خۆيان پىچايە وە

لە ناخە وە گشت دلىكدا

گپی نه ورۆز
کرايەوه

پیز له میژووی خه باتی پی
(کاوه)ی نه بەرد

نرايەوه

سروودی نوي

به زاري پر زهرده خنه و

شادوماني گوترايەوه

نه رۆزى کورد

ئه و بلیسه ئاگرە يه

له سەر چیای میژووه و

بە رزو بلند دە بیتە و

تا رۆژگارو گەردوون ما بیت

لە هە لچووندا

کپ و بى دەنگ

نا بیتە و

کە بە هار دیت

لە كوردىستان

نېرگزى گەش شين دە بیت و

مژدهى نه ورۆز دېنیتە و

ئه و گپی نوي

دە بیتە و ..

دە بیتە و

!! دە بیتە و !!

ھە ولیئر ١٩٨٨/٢٠-١٩

زەنگىيانە ئىيىھەر

ئاگر

ئەم ئاگرە تاوانبارە
بەم بەهارە
چەندان گوندى ھەستى ناسكى
سووتاندووه
ئەم ئاگرە تاوانكارە
لەم بنارە
چەندان كورپى كاكۆل زەردى
رپاندووه
ئەم ئاگرە تاوانبارە
چەندان گولى
دللى تەپرى
پىزاندووه
ئەم ئاگرە تاوانكارە
چەندان ناخى
بە دەماخى
تۆراندووه
پۇژىيىكى بىت
سنكى بىكەين
لە سىئدارەي كې كىدەن و
كويىرى بىدەين ! ! !

وشه

ئەم وشه يە
ئەو نىزە يە
توندو تىرۇ بەھىزە يە
چاوى سته
ھەل دەكولىت
ھۆرەو بەستە يش
بۇ چنارى بالاى خاكى
دارىبەپۈرى گې
خىرا دەلىت !!

پۈوبار

پۈوبارە كان
هاورپىي ژىنى ھەناسە من
دالدەي تافى
گشت تاسە من
دەنگ و باسى خەونى يارم
بۇ دەھىنن
چاوى رەشى پىيناسە من
كەوي كەنار
بۇ دەستى يار
پادەھىنن !!

ریگر

پیگره کان
ناتوانن پی دلم بگرن
له ئه وینى خاکى باوبابيران
پووت و قووتى بکەنه وە
ئه و ئه وینە وا رېچووه
رەگ و پېشەى
تا ناخەوهى ناخم چووه !

چرا

نه ورۇز چرا يەكە
بە دوو دەستى ھەستى بەرزم
پىيم كردووه
بلېسەكەى تا بەرزايى چياو ئاسمان
توند ھەلچووه
پەرە پەپەي
مېرىۋوئ ھەول و
تىكۆشانى ئەم دەقەرەي
بە رۇوناكى پىشىڭدارى
بى ئەندازە
رەخساندۇوه ! !

۱۹۸۸/۲/۱۹

بیین

من بیریکی بین دریژم
تهمه‌نی پۆزگار دهندیژم
له گلینه‌ی چاوه‌زاردا
مرواریی خهون
هله‌لده‌پیژم
تو ئه و بیره‌یت
که بپناکه‌یت
بگره زامی په نجه‌ی دهستى
ژینی خۆیشت
هیچ سپرناکه‌یت
من ناوئنیشانیکی پې برووسکەم
په لە هەورى سۆزى گەشم
ئه و ترووسکەم
پووی بريىسکەی هيواكانە
نیشان دهدهم
په نجه‌ی ئاوات
بو روومەتى ئەستىيە خهون
راده‌كىيىش
تو پەرتۈوكى بەرگ بازاوه‌یت
بى ئاواه‌رۆك
له ئه و ئاواه‌یت
که بەرگى خۆت فېرى دهده‌یت
تهمه‌نی خۆ بەرئ دەكەیت !!

۱۹۸۸

گەرگەلەوەل

دەرپۇت

بەر ناكەيتە دواوه

دەرپۇت

بە پىكە پىك لە پەناوه

پەنجەو نىنۇكى خويىناویت

بزمارىيىكىن

بە نىيو لەشى مىزۇوى رەشدا

پەچۇونەتە خوار

دەرپۇت

خەونامەكەت

پەلە هەورىيىكى گەوال گەوالى دەقەرىيىكى تەرىيىكە

ھەر خەرىيىكە

ئەزىدەيە ترس

بەسەر كىلگەي دلە تىنۇوھەكاندا

دەبارىيىت

ھەنگاوه زەردۆلەكانت

چىزى كۆلەزىمى بىبابانە

چەزە قەپان

لە پەنجەي ھەزاران ھىوابى ھەتاو

ھەلدىھەستىيىت

نېنۇكى خويىناویت

بە ناو چاوى مىشىكى سەردەماندا

چۈوهەتە خوار

نە لەش ماوه

نه بی و دیوار
به رگه‌ی بزه زهرده کانت بگرن
له دارستانی ژیاندا
تیری پلات تینه‌گزند
ده رویت
په شیمانی
ئه سپی بی نازی رویشتنه
پیکی ژه‌هه‌ی خوکوشتنه
له سه‌ر شوسته‌ی ئم چه‌رخه‌دا
هه‌لی لووشه
روزت تووشه
گوچانه چه‌وت‌که‌ت هه‌ل‌بگره
بزه‌ی زهردی ئه‌وسا توور ده
جلی ئالاو والا بسووتینه
شه‌یتانی رق
له‌ناو گوشه‌ی پدینی براو
ده‌بهینه
ماسییه تینووه‌کان
چاوه‌روانی
ئاوی تؤقیانووسن
خویان ناون
چاره‌نووسن
گه‌رای به‌جه‌رگییان
به جوگه‌له تافه‌کاندا
په‌رت و بلاو ده‌که‌نه‌وه
له سه‌ر به‌فری بناری چیا

ده نیشنده و
 گهرا ده خن
 گه ردانه‌ی خون ده هۆننده و
 ده زووی بیره تیزه کان
 داده هیین
 کوتري بال نه خشيني گزپه چاوكاله کان
 پاده هیین
 خور ده هیین
 ده رؤيت
 زنجيرلیک نه فرهتى قورست
 به دواوه‌یه
 وشه کان بیزیان لیت ده بیته و
 پیته کان
 رقیان لیت ده بیته و
 لهناو گپری مه رگدا
 خوت حه شار ده
 کیلی نائمه کی
 بو ته نی خوت هه لبواسه
 که س ناتناسیت
 که س مه ناسه
 پهنا مه به بو هه ناسه
 خورپه و تاسه
 باش ده تناسن
 تو ئه و پاچییه بی ئه مه که بیت
 قاچی ئاسکوله زه نگ زیرینت
 به تاویری کینه

شکاند

تۆئەو مەل کۆژە بىّ بەزەيىھەيت

بىچۇوى كۆترە بال سپىيەكتە

لەناو ھىلانەي ئارامدا

لە خويىن گەوزاند

تۆئەو داودانەرە بىدا قورسەيت

داوى قاچى كەوه دەنۈوك ئالەكتە

ھىچ نەپساند

تۆئەو باخەوانە دل رەقەيت

دایكى دارخەلەفتەكانت

ھەموو سووتاند ! !

دەرۋىيت

جۆگەلەى قىين دووت كەوتۇوه

شويىن پەنجەكانت

دادت نادەن

وشە لەررۇكەكانت

بە ھاوارو دەنگىتدا ناگەن

مېرىزوو

چالى نەفرەت و بىزى بۆ ھەلکەندۇوپىت

چى دى چراي تارىكى ھەلمەگەرە

ماچەكان تەوس دەيانباتەوە

گريکان

پەنجە نەرمە كان دەيانكاتەوە

دەرۋىيت

لەناو ھەستى ھىچ خامەيەكدا

پى و جىت نابىتەوە

ده قهربی نه وینت
 گر تیبه ردا
 په یمانی دلداریت
 خیرا سوتاند
 کوشکی به لین و نه مه کداریت
 یه کجارت فاند
 چی دی چرا
 تیشكی گهشت
 بو پی ناکات
 چی دی هستی ناخان
 بوت هه ل ناکات
 چی دی خامهی نه بهز
 سترانت پیدا هه لنادات
 ده رؤیت
 ریگهت هه ورزی نه هامهتی و هه لدیرانه
 چاره نووست
 نائومیدی و
 وشهی رهشی سه رسپرمانه
 خونه کات بی قهواره و بی دهوارن
 گه لای سیس ببوی
 بن هه زاران هه زار دارن
 په شه بای نه م سه رد همه یه
 هه لده کات و
 تورپیان ده دات .. تورپیان ده دات
 گه رد هله لوولیک هه لده کات و
 به ره و ئاسمانی بی بن

توروپیان ده دات
خوت ده بینیتە وە
دەرپیت
دەرپیت .. دەرپیت !!
لە چاو ون دەبیت و
بى پەروسک و بى ئىسقان
دۆش دادەمېنیت
گەردەلۈول .. دوای گەردەلۈول
ھەل دەكەن و
دەترووتېننە وە دەترووتېننە وە
ناوو
چاوا
لەش و
بەش و
خەونە کانت
ھەموو لى دەستىننە وە
لەناو قۆرتى مىزۇوی تالدا
بى كىيەلە بەرد
ھەناسە سەرد
جىيت دەھىئىن و دەيەنە وە ! ! !

١٩٨٨/٧/٢٩

تهنیا

دیواره کان تیت ده پروان

هه راسانی

په ژاره هی شه وو پقذی ژینته

مه رگی کاته

پیکه نینته ! !

هه ناسه و تاسه و ئه شکی کول

چاوه پروان

گه ردانه هی گه ردانی زه ردی وینه کان

که نیواره هی خه فهت دادیت

ژان و نیشه

له ده رون و له بهر مالی وریا بیتدا

هه لد په پریت

ئامیز بق دووکه لی خهون

ده که یته وه

چنینی تهون

بزماريکي يادگاري بى هاو هله

له پیشه هی هوشت گير ده بیت

خوینی فرمیسک

پووباري چاوه

داده چینیت

هه تاو

پهله هه وریکی به رهشه بای و هرزه
ته رزه
راگیر ناکات !
بیری په پووله کان
ژه می هه موم ده می خهونه کانته
له گه ل بیره کاندا
لیک ده ئالیت
تامه زرقوی گر ده گریت و
هه ناوی ناز گورج ده سووتیت
پهنا به ری ده بهیت
به دیواری بیردا
خوت و گوچانه له رزکه که که
هه لدہ سپیریت
سردووده کان پووت تیناکه ن
شهماله کان
گولاله ده م به یانیانت
بوقاناخه ن
چاوه گه شه کانت
بوقن ناکه ن
- که هی ئه م نشیوه هه و رازه نه تؤراوه
ته خت ده که بیت
که هی ئه م ئه ستیره
دوور خراوه
چنگ خۆ ده خهیت
که هی ئه و ملوانکه نه پچراوه

له‌گه‌ردنی ئاسکول ده‌که‌يت
که‌ئی پرشنگ بۆ چاو ده‌به‌يت
سیئه‌ر تورو ده‌دھیت و
ناهه‌مواری له‌دار ده‌دھیت
ئەم هەناسەئی تۆی به ئاگه
بۆچى بې ناکاته دیوی درزتىكە و تورو
دل شەق بردۇوی
هەناوه‌كان
تاکه‌ئی چاوی پەشيمانی
لە دوورپیانی پەزاره‌دا
دېنیتە گل ! !
بۆچى تاويرى زل
لە بەر قاچى تەمەنتدا
ناخه‌يىتە پل
تۆ گەلای قەدى ئەو بالايەيت
داگەراوه
ژوروی هەستت
تىك خنكاوه
يەك خرپۆكى سوورو سپى
تىيا نەماوه
دە هەلسە دەھى
لەۋى تاكه‌ئى
بە دەستى زورپىنای گۈپالەوه
چەپلەئى بى دەنگ
بۆ دەروونى ناخ لى ده‌دھیت

تاكه‌ی هانات

بُو شمشالى بى ئاوازى

دەبەنگ دەبەيت

ئەو گەردە تىپەرپىنه

تىپەرپۇونى تىپە بى دەنگەكان

باتاسىنە

شەو مۆتەكەى پەشىمانى

دروست دەكەت

با سەرمائى دل

جەستە خويىنى وشەكانت

نەمەيەننەت

سوارى پاشتى ئەسىپى گل بەو

بە دەروازە بارانىكدا

تىپە قېنە

لە پىدەشتى وروۋازاندا

پەلە بىدو

سوپىشكە كورپۇرەكان

گشت رابىنە !!

١٩٨٨/٩/٢٧

گورته هۇنراو

زام

زامت دوو چاوى ئەشك
تى زاوي
ئەم سەردەمەن
كە گر دەگرىت
ھەر ھەلدىچىت
ھەر ھەلدىچىت !!

رې

پىگەت گالۇكىكە
پىرە مىرىدىكى كەنەفتى بى بال
بى يادگارو
بەبى سىپاڭ
لەبەردىمى باى سەردەماندا
پايگىرتووه
پەنگى مەركى
لى نىشتىوه !!

خۆت

خۆت لە خۆت بىز دەكەيت
كە دىيىتهوه
ھەر بىزىت !

ئاۋ

ئاۋە كانت راناهىينىت

که سه ر له پی کانیاو ده دهیت
جۆگە کانت
ده ریاز ده بن
پهنا بۆ گەردانی پووبار ده بەیت
زهربیا دیت و
ئاوان له ئاوده تاریخیت ! !

پاییز

قىزى هۆنراوهەت شانە بکە
با گە لەکان ھە لئە پېپووكىن
وشەکان دىن
وەرزى پاییزان راوا دەنیئەن
گە لە زەرددەکان
گشت دە تۆرىن ! !

وشە

لە ئامىزى وشەی دلدا
ون دە بىت و
لە شەقامى وشەی زاردا
خۆت دە بىنیت
دە ژىيەت و
ھەنگاوى نۇئى دەنیتىھە و !

رەشە با

خۆت رەشە بايت
بە زستان و تۆف و سەرما
ھە لە دە كەيت و
ھەر بە تە مايت

گفه گف و هاژه هاژت
ههورازه کان بگریته وه
چه م و دوّل و جهنگه له کان
تیکه ل بین و
دهرگه ا په له ت
بگریته وه !!

۱۹۸۸/۹/۹

تیلشائک

دایکم رپیشت

خونی تالی بوق جی هیشت

خویی سهردەمی ئەو هەورازەی

بوق ھەلرپیشت

پەپولەی گەشىنى ئەم دلەی كوشتم

لە بەھارى تافى گولدا

ئەشكى چاوى پاشەپۇزى

ژىنى رېشم

لەسەردا ھات

رەشهبا بۇ

پەگىتىيەك هيواى سەرىپراوى

لەگەلدا بۇ

تاۋىرېيىكى غەمى ھىنا

تۈورى دايە

سەر گازەرای پېشم

گشتى بۇو بە بەش و

بەشىم بۇو بە گشتى !!!

باوكم

پازىكى بىن بالى بوق بەجى هیشتىم

كەشكۈلىكى پەندى پى بۇو

پەدوو گىتى

تُووی هیمنی رِیگه‌ی ده چاند
که‌ف و کولی دلی ده مراند
نه خشنه‌ی ماچ و مژده‌ی گهشی
له ته‌ویلی رُقْذ ده نه خشاند
باوکم

هات و ئاواتی چاند
فیری رِیگه‌ی روونی کردم
ده سنتی هستی به‌رزی گرتم
به‌ره و لوتکه‌ی ناوی بردم
که رُویشتیش

چه پکیک گولی باخم نه بwoo
له سه‌ر کیلی گلکوی دانیم
پوله کوتري و شهم هیناوا
به سه‌ر گیانی نه مریدا
به‌ره لام کرد

پول بwoo به ناخی کور
له به‌رده‌می باوکیه‌تیدا
کپنووشی برد ! !
باوکم هات و

پر گیتییه‌ک خهونی پی بwoo
چوارچرای نویی رِیگه‌ی هینا
ده روازه‌ی رُقْذ
پوون کاته‌وه
خه‌رمانیکی پر له رازی
کامه‌رانی بباته‌وه

پۆژیک گوتیان
بە ئاسمانى ئاواتهوه
ھەتاو گیرا
ھەوالىان برد
دەبىت چوار چراکە
گورج بىنە پرد
كار لە كار ترازاپۇو
پەزارە لە شادى زابۇو
دەستى مەرگى ناقۇلا هات
لە گەرووى گې
چېنۇوكى گرت
كۆچى پى كرد
چوار چراکە يش بۇي بۇونە ناو
بۇي بۇونە پرد ! !

باوكم
واي راهىنام
سوارى پشتى
كولەمەرگى ثيان بىم
بە ھەوارازى نەھاتىدا
ھەلۈزىيەم
دەستى دىل بۇ گەردىنى پەۋ
پابكىيەم
لە بەرددەمى باي وەرزاندا
ھەناسەي سارد

هەلنىكىش

رەگ و پىشەى ماندۇویيەتى

لە فەرەنگى گۈزەراندا

هەلبىكىش

رەنگى گەش و

دەنگى خوش بۇ ئاواتە دىرىينەكان

بىگرمەوه

لە سىتېرى پەرژىنى دابۇوخاندا

دانەنىشىم

باوهش و كۆش بۇ مەلى هوش

بىگرمەوه

ھەموو دەمەيك

ۋىئەى ھەتاو

بە گۇپوتاو

لە لېلۇمى ھيواكاندا

بىگرمەوه

لە بەر گېرى سەونەكاندا

چاوى هوشىم نەترووكتىن

تا خون دىيت

مژدهى باوهگۈرەلى دەستىن

لە گشت وەرزىيەكىدا

بە ھارىكى سەيران و گەشت

دامەزريىنم

باوكم واى راھىنام

چاوى پشکۈم لە ترس و لەرز

نەترووکىنم
پىّى راستكۆيى
بەسەر پىشتى دەلەسەدا بېھتىنم
دلى وزەم
لە راستى شىئر
نەنۇوقىنم
راستىيەكان
گەرچىش تالّ بن
دېك و دالّ بن
پىّى بەجەرگى و ئازاييان
پىّدا بىنیم
بېقۇم .. بېقۇم
تا دەستى دلّ
بە پەرچەمى ياردا دىنیم
باوكم واى راھىنام
مۇمى تەمن
بۇ كورپەكان بسىوتىنم
وشەى ماندوویەتى
لە فەرەنگى ئەم ژيانەم
دەربەنیم
بېقۇم .. بېقۇم
ئەسپى شادى
بەگۇر بىنیم
لە سايدەيدا
كورپەكانم بلاۋىنم

باوکم واي راهيئنام
يەك ساله پى بېرىم
لە دەروازەي ناكەسىكدا
تەفرە نەخۆم
تا دەگەمه سەرچاوهى زىن
دلى خۆمى تىدىا دەشۇم
باوکم واي راهيئنام
بىمە هەتاو
بە خۆرە تاو
تارىكىيە كان پۈون كەمەوه
بىمە تىشك و قوربانىي پى
دل و مژدە بۇ دايىكى خاك
بىبەمەوه
بىبەمەوه
بىبەمەوه ! !

١٩٨٨/١٢/١٨

دیوار

دره ختیکم

کونه مشتوفی تهور دهستم

هر له خومه و

خوم خومی پی ده برمه و

ئاگریکم

گپی بلیسەی به رزی خوم

خوشتر ده کەم

ده نگى خوم کپ بکەمه و

تفەنگیکم

ته ویلی خوم نیشانه مه و

گولله‌ی کوشندەی تىدەگرم

چرايەکم

سوونەمه نیم هر له خومه و

گپی خومى

پی کپ ده کەم

من ده نگیکم

به دهستى خوم

بینەقاقاى بى ده نگى خوم

ده تاسىنم

دیواریکم

شووره‌ی پۆلای دیرىنه‌ی خوم

بە چەپۆکى نەزانانه‌ی سەردەمی خوین

دەپووخىنم !!

ھەولىر ۱۹۹۰-۱۹۹۱

که باوکم رۆشت
 گه ردوونیکی پر لە وشەو
 جیهانیکی تژ پاستگویی
 خۆشەویستیی خاک و خۆل و
 رەوشت بەرزى
 بۆ جى هىشتم

که باوکم رۆشت
 چەندین ئامیز لە ئەستىرەو
 ئاسمانیکی بى سنورى تژ لە مانگ و
 شیرین ترین میوه و
 چەپکە بىرى جوان پۇوناك و درەوشادەو
 بە تەۋىزمى بۆجى هىشتم
 لە سەرچاوهى دەنگ و باسدا
 شەپقۇل بەدن !

که باوکم رۆشت
 گول و شەبۇئى ئەو تاقىگەى
 بۆ جى هىشتم
 پەند ئامیزە
 پىيى كانياوى بە سىېبەرى
 سەربىلەندى پى نىشان دام

چهندین کلیلی دلسوزی دایه دهستم
تا دهروازه‌ی زامه‌کان گشت
ئاوازه کەم

که باوکم پوشت
مه ره کەبى ئەم خامه‌یەى
بۇ جى هېشتم
نەيىنى توپى بىرۇ دېپۇ
ئەم زمانه زور دېرىن و
زور شىريينەى
بۇ جى هېشتم
ھۆرهو بەستەی سەردەمەکان بلىئەوه
تەليسمى باوبابيران
بکەمەوه !

که باوکم پوشت
بەرەو كۆشكى كىش و سەروا
نەخشەی دېپى چامەکان
دەستى گۈرمى
پېي نەيىنى دوو توپى بىرۇ
پەستەكانى پى نىشان دام
تا وام لىھات
لە نىيۇ خاكى باپيراندا
سنوورىكى لىكترازان
لە نىيوانى خۆم و سەروا وىنەكاندا

نه مايه وه

كه باوكم روشت

ناونيشاني نه به ردی بُو به جي هيشتم

سنه ريزانه

به ريگه دا

به خامه وه

ده روشيستم

پيکرا هه مو هاتنه دوان

نه تيبيان خيرا در كاندا

هه مو زاريان به شانده وه و گوتيان

وا شه پولى گشت چامه كان

سنه ريزيان

بوقت دانه واند ... بوقت دانه واند ... بوقت دانه واند !!!

مه ولير ١٩٩١

بەسەرھاتى ئىتىنىنە

مېڭۈو

لەناو چاۋى پۇزى مندا

دیار نەبۇو

دېپ دېپ

درۇو دەلەسەزلى

بە تەھىيىلى گۈزۈ مۇنى

پەپپۇوتىيەوە

ھەلۆاسىبۇو

راستى گۈرپەيەكى ئىفلىج بۇو

گۈپ گالى درکاندىنى لى تورابۇو

خەونى گەشى

ھەزار سالەزى بە دامادى

لە كۆش نابۇو !

بەسەرھاتى بىيگەردىيى من

لەكەيەكى پەشى

نيو تەھىيىلى گۈزى شارە

شار .. خەرمانىيىكى سووتاوه

لەجى ژوانى

دل ئەستىئىنى چەرخى دووردا

دانراوه

كەى شار

جله‌وي ههناسه‌ي بهر دا

ئه‌و كات

خهونى لافاو

به هورژمی بى ده نگه‌وه

قهواره‌ي خوى

دروست ده كات

فرميسيكى بىز

له تاسووقى دهست له ملانىي پىدا

پاك ده سپيت

قۇناغ .. قۇناغ

تىشكى هەزار سالەي

خهون ده بېت

درزيكى لول

بهر ههناسه‌ي دللى گرتوم

سەد گەرده لول

له جەنگەلى چىرى ڙاندا

ھەلى گرتوم

بەپى له قەي سەختى بىزڭار

بە هاوارو قىزەي دىوار

درزىك كەوتە نىيۇ دلەمەوه

درزىك كەوتە ڙيانمەوه

درزىك كەوتە چاوانمەوه

درز زل ده بېت

درز زل ده بېت

ئىش و ئانى
تا جى ئوانى
دلان دەچىت
تا ناو گۆشت و ئىسكان دەچىت
بە ئانەوه

دەتلەمەوه
درز لە دوارى درز
ھەناسە ھەل ناھىئىمەوه ! !

پۈرى بى گەردى
بە گەوالە لەكە ئائۇمىدى
پې بۈوهەوه
رۆزى دروست بۈونم
بىرچۈوهەوه
ئەسپان ھاتن
بە سەر زامى ئەم دەلەمدا
تىپەپىن و
سمى رقىبان
لە دلەم سوو
گىزەلولكە ئارغاريئىيان
ھەلى كىدو
دانە ويلى بە سەرها تەم
بۇو بە سووتتو
گريان پە يام نەبۇو
زريان ناونىشانى شەقام نەبۇو

ترسیش

په ساپورتى ناکام نه بُوو

شهوی تاریان

به سه ردا دام

ژه هری ماریان

بُو هه ناسه .. به جي هیلَام

درزی ژانم

ئوقرهی بپیم

درز قولل ده بُوو

به ناوجه رگهی دلدا ده چوو

ئیش و ژانی دیواوده ر بُوو

نه خقُم دیار مام

نه هه ناسه م .. په نگ و تاسه م

نه به سه رهات

نه بُووی میزُوو ! !

ئیسته يش که ده مبینن

درزیکی قولل

پووی ته مه نی داته نیوم

به ژانه وه

له بُووی میزُووی ده له سه دا

به خامه وه

پاچه نیوم !!!

۱۹۹۰/۷/۱۴

پۆزهه لاتیم

من پۆزهه لاتیم ئاشق بە خۆرم
لەبەر پىشىنگى تىشكى ھەتاودا

چىرم كىدووه
بە گەرەو گەرما
پىشكە ئەورازۇ سەختىم بىپىوه
پۈوهە ئاسۆيە
بلىنده سەرم !

من پۆزهه لاتیم ئاشق بە خۆرم
لەناو دژوارى و تىينى خەباتدا
پەنجەم بىزىون

سەرو پۇخسارو بازۇو و ھەنگاوم
پاھاتووى بەردەم
تىشكى ھەتاون

من پۆزهه لاتیم ئاشق بە خۆرم
لە تەنيشت بالاى بەرزى منهوه

پۆزى نوي ھەل دىت
مژدەي پۆزگارى چلى زەيتۈن و
ھىلانەي كۆتر

بۇ ھەموو كۆرپە كاكول زەردەكان
بۇ ھەموو دايىكە ئەبرۇ رەشه كان
بۇ ھەموو باوکە بازۇو گەشه كان
لەسەردا دىئنېت ! !

من پۇزىھەلأتىم ئاشق بە خۆرم
ھەر بە ھەتاوه
من گۈش كراوم
تا لە ۋىياندا
ھەناسەم مابىت
لە پىتىاوى ئەم تىشكى خۆرەدا
ھەنگاوا ھەل دىئىن
لە پىگەى خۆردا
من لە دايىك بۇوم
ھەر لە پىتىاوى خۆرىيىشدا دەمرم !

١٩٨٩/٦/٢٠

دل و خورپه

دل داربەرپووی قەد يالە
 تولە پىگەي پىچاۋ پىچى لايالە
 له جوانى پووت دەرىانىت ! !
 سروھى فىنکى شەمالە
 بالاى بەرزت
 بە بەزنى رېك دەزانىت ! !
 دل سەھۆلە
 هاوارىكى كې گەرۈمى كۈزۈلە
 دەنگىكى بى دەھۆلە
 بى نازى تو
 بى چريكەي ئاوازى تو
 نەخۆشىكى شەرۇلە
 بۇ تىمارى پەنجەكانت دەتاسىت ! !
 دل كۆرپەيە، منداڭە
 بۇ ئامىزى نازەكانت
 خەرىكى گۇ گالە
 بىيى هيلىانەي كۆترەكانى نىيۇ باخەلت
 دەناسىت ! !
 دل .. بەفرى سەر چىايم
 سېپى سېپى
 تەنبا وينەي تۆى شا جوانى تىدايم
 بە دىوارى ئەويىندا

جوان جوان ههلى ده واسىت !!
دل خهونىكە، خه ياله
له پۇچگارى بى خهونىدا
تاسەيەكى بى باله
بەرھو بۇوى نازەننىت
ھەنگاوى خور
دەهاويت !!
دل خورپەيە، ھەواله
بەسەر وشەى دەنگ و باسى
ژانە كاندا وا زاله
ئامىزىكى گەرم و گورپى
بۇوى ئاله
لەگەل تىشكى ھەتاودا
پەنجەى گەرمى دەزەننىت !
دل شەونمى وەرزەكانه
کوشتەى نويزى شىۋانە
خۆريش ھەلبىت
لەسەر پەپەى گول ناتكىت !
دل گژو گىاي كىوانە
دەشتى سينەى
كردووهتە هيلانە
مردەى بهى پىوانە
لە جوولەى خۆى
لە بىزەى خۆى
ناكەوېت !!

دل گەردوونە
ئاۋىنە يە، ئەوەند بۇونە
خويىنى گەشى تىدایە
ماكى زىن و ھەبۇونە
تەنبا وينە يار دەردەخات !!
دل مشتىكە، لە گۆشتە
خويىن ھىنەرى نىيۇ كۆشتە
بە ئەوينى پېرو پۆشتە
ھەر لى دەدات

ھەر لى دەدات !!

١٩٩٠/١١/١٣

چوار دل‌قوچ پاز

ئەم شەو

پەرداغى ژىنم لىّوان لىّو غەمە

چەمى ھوشياريم

سەرانسىر تەمە

بەناو دووكەلى سەردەمى رەقدا

دەخولييەمەوه

بە ژەھرى مارى چاوان بەستىنە

ھەر دەتلىيەمەوه !

ئەم شەو وشەى دل لە دل زىز بۇوه

ئەو زامە كۆنهى لە بىر نەچۈوه

خەوو پامان و

ھوشيار بۇونەوه

سى مۆتەككى رېيى هات و نەھاتن

پى دەھاۋىنە

نىّو گەردوونەوه !

ئەم شەو پاز لە دواى پازان

دەبىتە بەردى رېيى بەردى بازان

سۆزى چراوگە ئۇمىدى ئىيان

كز دەبىتەوه

سروشتنی کیّو هاوینه گهشتی
به زمی دلداران
پهش ده چیته وه ! !

ئەم شەو
شەوی نووتەکى غەم و پەزىزە
چنگى ناوهتە بىنى ئەم گوندو شارە
پیاو لە گۈزەران
ئافرەت لە ژيان
تەنورىش لە نان
ھەموو بىزارە ! !

ئەم شەو
پوخسارى يارم
گەوالەئى تۈۋەپە و گىزى و ناخۆشى
واى لى نېشتۇوه
ھەورە تىريشقەئى مۆر لى بىردىنەوهى
لى پەيدا بۇوه ! !
بەرهو ھەلدىرى ناسۇرى دېم
پەوانە دەكەت
لەناو غەماندا
وا بتلىيەوه
پېيگەئى هات ون كەم
بۇ ئامىزى دىئى خۆزگەو ئاواتم
نەگە پېيەوه ! ! !
بەغدا ۱۹۸۹/۱۱

هیلیکمی ناته ریب

بالوره کان گو ترانه وه

هه ناسه هی سارد، له قورگی کیا لگه کاندا

نه برا یه وه

په نجه رهی بته پژده کان

بو ماچی لیوی درنده هی میزهوی ساخته

هه لکه نران

په نگی په شی تامه زرقوی

له نیو چاوی دیپه ده له سه کاندا

هه لوا سران

پی دابپه

له دوو چاوی ، په خویناوی

پژگاری له رزق کدا

هه لتو قیوه ته سه ر گازه رای پشتی برین

له برینی برینه وه برینان زان

نان بwoo به ماج

ماج بwoo به نان ! !

ده میکه ئه م پو باره هه لشیه یهی

پژگاری دل

له سه ر چاوه هی خهونی ماچی ئاییندھی شم

ده خواته وه

ده میکه ئه م پرسیاره زه قهی

گوزه رانی پینو وسی دل

خوه نووتکه‌ی دروکینه دهیباته وه
دهمیکه ئه م هه ناسه يهی
ترووسکه‌ی دل

له ده روازه‌ی پی نه هاته وه
بریسکه‌ی پوون ناداته وه
دهمیکه ئه م وشه‌یهی دل
وه لامیکه

وه لامی هیچ پرسیاریکی بی وه لامان
ناداته وه

خوم پرسیار م
له سه ره تاو له ناوهندو له کوتایی
هه مو پرسیاریکدا

په نجه‌ی سه رسورمانی ئاشنا یه تیم
به رزو بلند ده که مه وه
کلیل نییه

وه لامیکی ماچی پازی نه در کاوان
بقو شازاده‌ی دلی بی گومه زم بباته وه ! !

په له .. په له
گه واله هه روی پاییزی په ژاره و غه م
به رپوی تاسه‌ی خوری بیرم
ده گرن

په په سیلکه‌ی پازه کانم
هه لئنافین
تا هه تاوی نازه کانم

به تین ده بیت
له و هر زیکدا .. هر هه لذه چیت
له دوو که رتی ئاسمان
له ده روازه ئ پی کاکیشان
تیپه پ ده بیت ! !

ئەم شەقامە
خويىنى دلى ئارەزۇوېي
خواردوومەوه
ئەم شەقامە شىۋەو رەنگى پابوردۇوېي
شاردوومەوه
ئەم شەقامە
بۇئامىزى تامەززۇقى
ناردوومەوه
ئەم شەقامە
دۇو چاوى زەق و قەبەيە
لە شەقامى بى ناواندا
بى شۇستەيە
بەردى رەق و تاۋىرى سەر
ئەم دلەيە ! !

دەربارى دل
بى شازادەي پەرييانە
سویسکەيە كى بن چىايە
بى هيڭلانە

له پىدەشتى ئەويندارىي سەرددەماندا
 رېبوارىكى سەرگەردانه
 ويلى دەشت و بىبابانى ئەم دنیا يە
 دەربارى دل
 بى بزەمى يار
 كاروانىكى بى چرايە
 دەپروات.. دەپروات
 بېشەكتى كۆتا نايە
 دەربارى دل
 بى چاوى يار
 پايتەختىكى ويرانە يە
 جەنگەلىكى سووتىنزاوى
 بەردەمى ئەو (ھەست) انه يە
 لە فەرەنگى دلداريدا
 پەلەھەورى تەريكى زستانە يە ! !

پىگە نىيە
 غەمه كانم تۆمار بکات
 جىگە نىيە
 دوپيشك نەبىت
 پىوهە نەدات
 دەرگە نىيە
 كلۇم نەبىت
 لە بەردەمى ئارەزۇومدا
 خۆى دانەخات

پوو له کوئ که
غه م دیته ریم
ده بیته خویم
لناو غه مدا قال ده بم و
هه ر ده سووتیم
هه ر ده سووتیم !

که پیت ده گه
پر گیتیه ک خه ونم پییه
ئاره زوومه
له برد همی پیی نارتدا
هه لیانیزیم
له ئاره قهی بزهی لیوت
دهست و نویتم
بگرمه وه
په پولهی نیو هه سته کان بم
بالی پازم
بگرمه وه
کوچی بز پیی هنگاوه کان
ته خت که مه وه
که پیت ده گه
ئاره زوومه ببمه گیانیک
بیمه نیو گیانته وه
که پیت ده گه
زور حه ز ده گه

بیمه ژیانیک

تاویک بیمه ژیانته و !

پرسیاره کان

به قهد بالای پژگارمدا

هه ل ده زنین

له سه ردا دین

دلی و هلامه کان

داده خورپین

وه لام نایه و هلام نایه

وه لام ، وه لاميکي برينداره

له نتیو ورگي نه ههنگدایه

دوا هه والی زامی کون و تازه ه لایه !

هه نگاوه هه نگاوه

بی خون و ناو

هاتم

شه که تی بوبه ناسنامه و

له گه ردنی زامم ئالا

ئاسقی شاريک

باله فرهی زه رده خنه هی

ئه م ژيانه هی

بو هه ناردم

پیگه و بانان

هه نگاوه يکيان نه بواردم

ته ماشام کرد

هه رهیلیکی ناته ریبم

له ناو هه موو خهون و

رۆژگاریکدا

هه رغه ریبم ..

هه رغه ریبم !!

١٩٨/١١/٢٧

جۇڭخىين

شىوهت

لەبەر چاوم

كزو ماتى دايپوشىوھ

هەناسەرى زىيت

بە پىشىلى قامچىيەكان

داتەپىوه

كچى مەرق

تا پەرچەمت

گۈزى نەدرىت

سروھى زارت

گۈزى درقى تىيېرەنەدرىت

پى هەلبىنە

چاوجەرى هەنارەكان

بە بارۇوتى بى بەلېنى

مەسووتىنە

كچى .. مەرق

پىيى نيازىت بە لاي دىدا

هەلبىنە

پۇوى ئارەزۇوت

لە ئارەزۇوى نازەكانم

وەرچەرخىنە

ئەم ژيانە جۆخىنېكە

گیرهی وردی رۆژگاری که
 به رو بومی به لیئناری
 لی دهربیتنه
 په نج و دوو رۆژیکه
 هه ناسه کان
 له نیو گه رووی بی هه ناسدا
 مه خنکیتنه
 کچی .. مه پر
 پووناکی ریت، له سه ردا دیت
 جی په نجه کان ده سپریتنه وه
 پووبار ده بیتنه گوم
 جی زه ریا کان ده گریتنه وه
 سامالی گه ش
 ده بیتنه پووی ئاسمانی په ش
 ئه سپریتنه دل ده خنیتنه وه
 کچی .. مه پر
 پویشتن خه نجه ریکه
 خوینی دلی لی ده چورپیت
 ئه ساو ئیسته ای لی ده تورپیت
 په نجه ای نه رمی دلیت بینه
 له سه ره شی دلم دانی و
 به سروونو ئاوازی نویی دلداریمان
 کورپه ای دواپقد پابژینه

۱۹۹۳/۱/۸

پابژینه ... پابژینه !!

پەنگەنەرەتى خەنەن

ئەم پەنجەرەم لى دامەخەن

با تىروپىرى باى بهارى لى ھەلمۇم

ئەم دەرگەم لى پىيە مەدەن

پىرپەوكەم و تازە چاوى پووى ھەتاوم

لە پېشىنىڭ پىيى ئاسۇگەى وەرز كەدوووه

ئەم خامەيەم لى مەستىيەن

با بىرۇكەى پەزىگارى نويى

پى دارپىزىم و بنووسىمەوە

ئەم پەنجەيەم مەقرىتىيەن

با بەرھەمى بەھارانەى پەنجى ھەولى

ھەفتا سالەى پى بىرم و

بىرۇومەوە

مەيەن، مىشكەمەپىزىن،

با بىرىيکى دى بىكەمەوە

نەخشەى گيانى خۆمى پى دارپىزىم

چاوه کانم ھەلمەكۈان

تا كۆرپەكان جوان بېيىم

بە زارى گەش رەنگ و دەنگم

دادەپىزىن و

سروودى نوى

دەلىيەوە

ئەم بازۇوه م تىك مەشكىيەن

ئامىزى پىم

بۇ گەردىنى خەونە دىرىينەكەم
گىرتۇوهتەوە

چاوى ئىنەم

بىرپۇوهتە بالاى بەرزى
دايىكە زولف سېپىيەكەم
تا بە هانايى دەنگىيەوە دىئم

پىيەكەن ئىقلىيچ مەكەن
بۇوي ھەتاوى پاشەپۇڭىم
لە ئاسۇگەى خەونە گەش و ئالەكەيە
بەو پىيگەدا ھەنگاۋ دەنلىم
ئەم خەونەم لى تىيەك مەدەن ،

ئەم خەونەم لى تىيەك مەدەن !!

ھەولىر ۱۹۹۲/۵/۱۴

اسویستان

له پىدەشتى خەون و ژىندا
چېرە دووكەلىك دياره
ئەوە وەرزى گپى رەشە؟
يان بەهارە
لە دەلاقەى وەرزە كاندا
پەست و پەشىيۇو بىزازە؟

دەنگ دىت
لەنیو سىنگى باوهەرمەوه
لەنیو كىلگەى پېتى تەرمەوه
دەنگى بەستە و سرۇودىيەك دىت
گەرووى پۇزگار
تاسەى بىدار
بەرهە پۇخى دەريايى ھىۋا
دەخاتە پى
ئەدى ئەوە خەوننى ژانە
يان پوخسارى زىيى ئاسمانە
پۇزاوەتە پەنجەرهى غەم
بۇ گشت دەردىيەك
ھەم پىزىشىكە و ھەم دەرمانە؟

دىوتە ، دىوتە ئەو پۇوبارە
چاوش بىلەقە و ملى خوارە؟
بە پۇزۇ شەو

پشتو نادات

چاوی غه‌می ناچیتنه خه‌و

پووه‌و خواره؟

ئه‌دی ئه‌وه دلی منه

به بزماری بی گفتی کچ

وا کون کونه

له سروشتی دلداریدا

له زینی خوی وا بیزاره؟

یان ژوانی بی په یمانی نازداریکه

له فه‌ره‌نگی ئه‌وینیدا

شه‌رمه‌زاره؟

بیرت ده‌که م

که‌ی پیت بگه م؟

تاسه‌ی دووریم مژ بنیتنه

ئاوی لیوی دووریته‌وه؟

جوگه‌ی هنگوین

برژیتنه چه م

بیرت ده‌که م

که‌ی خه‌رمانی خه‌ونه کام

له به‌ردستی ئاره‌زرووتدا

هه‌لبریزم؟

که‌ی پیت بگه م

له به‌ردمه‌ی پیی نارتدا

زامه کون و نوییه کام

گشت بنیزم؟

بیرت ده کەم
 کەی پیت بگەم؟
 قزى وشه کانم
 له ئاوینەي بەلینىكدا
 شانە بکەم
 مژى شادى ماچى نویت زوو پى بدەم؟

كە دىئمەوە
 له ناو گىتىي دلى خۆمدا
 فراوانىي ماچى تازەم
 بۇ ھەلگر تۈويت
 بۇوكى نازى قوللىي ناخ
 بۇ پاندوويت
 كە دىئمەوە
 له ئەندىشەي بىرى ورددا
 خەونىكى ديم
 لە زيانى تامەززۇتدا دەزىمەوە ! !

بى تۇ گىتى چلىك دارە
 لە بەرگرى ھەناسەمدا
 پۇوشى وشكى پاش بەهارە
 گپى ئەشقى تىبەردە بىت
 تا ھەتايە
 ھەر دەسسووتىت
 ھەر دەسسووتىت ! !

بەرگەن باز

سالههایه به پیگه و م
له ئاوینه‌ی درزبردودوی میژووی تالدا
نه نووستووم، خهوم نایه
دارستانیک خهون و هیوام
له دهروون و له دلدايیه
کاروانیک
سەرى ماندووم
بەردە بازى سەد پیگه‌یه
لەشى سېبووم
له فەرهەنگى شپۇ شۆلى نەبووندایه
دللى سەۋىزم
كۆترەيەكى پتۈركاوى
جەنگەلېكى سووتىئنراوى بى نىگايىه
ناوى بەرزم
لەسەر دېپى دەنگ و باسدا
بى رېنى، بى شوين، بى جىگە يە !

سالههایه
له ئامىزى و شەرى گەش و
مانگى واتاي دەربىپىنى دەرروونە و
هاوار دەكەم
بە رېستەي خوين

دهنگی بلند پر شار دهکم

هیچ ریبوریک

هیچ به هاریک

هیچ که ناریک

به پیری دهنگمهوه نایه

بواره کان نامناسنهوه

نساره کان بالی پشوم بۆ لیناده

بناره کان

ریم پئی ناده

دیواره کان

له دهروازی یادگاریکدا

وئنە کامن هەلناوسنهوه

سالله هایه

کیرتولهی بەخت، پهربی ئاوات

دهلیت دیم و

ھەرگیز نایه

چاوه پوانیم

پووباریکه و پووی تافگەکەی له دهريایه

دهرياش بئی بن و مەنگ

بئی دهنگ، بئی سەنگ

له بن نایه

سالله هایه

دلی میژفوم برینداره

خەنجەریکى نووك ژەھراوی له ناخدا

بى بواره

پەر پەر دياره

له خەلتانى پەر خويىندايە

دلۆپ دلۆپ

خويىنى گەشى لى دەتكىت

دەريايى فرمىسىكىكى بى دايىكەو

دوايى نايه

برىنەكەى ئەوهند قوولە

خۆشبوونەوە

دەرمائىتكەو

له خەرمانى جووتىيارىكى لا دىيىدا

بى پەنايە

قەتماغەي زام

چىن لەسەر چىن پىزى خقىيلى بەستووھو

پىلاڭلۇي پىيى بەفرانبارى

له پىدايە

باران خويىنەوە

ھەور دەمار

ئاسمان لەشەوە

بەفر بىزمار

خەونىش بروسکەيەوە

ماسييەكە له قورۇكى نەھەنگادايە

سالەھا يە

له پىدەشتى سووتىيىزراوى

ھەست و نەستدا

خەون دەبىنم

لەسەر بالى مىڭۈسى تاسە

نەشىووسىتۇم

لە جەنگەلى چىرى بىردا

خەوم نايە

چاوهپوانم

خۆم كاروانم، دىم و دەچم

زى و بوارم

پىي ئاواتم ھەلھىناوهو

خۆرى بەخت

لىيى ھەلتايە

سالەھايە

زارى پرسىيار دەكىتىھوھ

بەسەد بزمار

دەدورىتىھوھ

سالەھايە

چاوى هيوم لە ئاسقىيە

پەريى جوانى نىوبەھار دېت

پىيى چاوهپوانى كول دەبىت

خۆر ھەلتايە

پەرييش نايە ! !

پەزىز

داربەرپۇويەك

لە ھەلدىرى نۇر دۇوارى ھەورازىكدا

خۆى كرد بە پىردى

تا كاروانە شەوكۈزەكان

تا رېبوارە شەونىزەكان

بەسەرپىشى بە كۆششى كۆماويدا

بېپەرنەوهە

ئەستىرە ماج

بۇ لىوانى نۇر تامەزىقى

خۆرە بىزە

بۇ كۆشى زار

زەردەخەنەي مانگى چواردە

بۇ پۇومەت و سەدان رۇخسار

گولى گەشى مژدەي شادى

بۇئامىزى وەرزى بەهار

ھەلەكۆكى شەيداي ئەشقى پىيىگە يىشتن

بۇ داۋىتى بەفرى نىسار

بىگىرنەوهە

ئەشكى دىدەي ماندوویەتىي رابوردوويان

لە ئاوىنەي نزاى شارى نەخەملىيودا

بىسىرنەوهە

كە ھەوالىان بۇ گوپى كەپى وشترخۇر بىردى

وشتريخورى چېنۈوك درېز

له رقاندا

دللى خوسەئ راوه ستاو مەد !

بەغدا ۱/۱۴ ۱۹۸۵

واتاي هەندىلەك وشە:

كۆماو: چەماوه

زار: لىيو، دەم

نزا: تکا

نەخەملۇي: پىئنەگە يىشتوو

وشتريخور: جۆرە درېكىكە وشتىر دەي�وات

پق: قىن

خوسە: خەم

مه‌گری

مه‌گری ، مه‌گری
فرمیسکی کول لەناخى دل
بەگۇپو تاۋ
وەكۈو لافاو
مه‌پىزە سەر پەپەي پەشى ئىنى دل
گېرى سۆزى دايىكايدى
بەر مەدەرە
دارستانى چېرى كولم
بارى قورسى پەزارە و غەم
مه‌خەرە سەرشانى تەنیام
چالى سەرسىم
لەبەردەمى پانى پىگەي ئاواتىدا
ھەل مەكەنە
دەي پىكەنە دەي پىكەنە !

مه‌گری ، مه‌گری
دەريايى فرمیسک
با نەبىتە خۆش میوانى رۇومەتى ئىن
خەون و پەزارە و پىكەنین
با نەبنە قىن
نەبنە ھاپپى سۆزى دىرىين
زەردەخەنە گۆرەوشار دەن

زامیکی دی بو بهار بهن

مهگری ، مهگری

گهر ده زانیت نرخی گرييان

چهند گرانه

گهر ده زانیت لیوی گرييان

زاری ژانه

فرمیسکی کول

ده رگه‌ی والانه بوبوی گشت جیهانه

گهر ده زانیت

دلوپیکی ئشکى سویرى ئهو چاوانه

کلیلی پیی پهی نه کراوى گشت پیاوانه

گهر ده زانیت

فرمیسکی خور ، فرمیسکی کول

ھم خوینی دل

ھم نھینی و ھم په نهانه

ئهو کات پشتى ژینت

له گرياني پەشپوش دەكىد

زەردەخەنهو پىكەننېنت

دەكىد بە هيلاز

ئاسۆى گەشى ئەم ژيانه يش بە گەردانه

له گەردانى كۆرپە كانت دەئالاندو

داسى هيوانت

له گەردانى پەريشانى خىرا دەسوو

دەستى سەوزى ژينت دەكىد بە كۆلۋانه

بزهت ده کرد به هاوه‌لی نه تواروی ئە و لیوانە
 نه گریانی زه ردت ده هیشت
 نه فرمیسکی گەرمت ده رشت
 به بلیسەی گرە ھە لچووی
 ئە و نه رۆزۇ ئاگرداھ
 ده سووتاندن
 ده ترە تاندن
 مەگرى ، مەگرى
 خۆ دیوته ئە و ئەستىرانە
 ده جريوينن
 له ئامىزى شىن و گەشى ئە و ئاسمانە
 دیوته يەك يەك
 بىزى خۆيان لى بەستووه
 يەك لە تەنىشتى يەكەوه
 پال كەوتۇوه
 بق يەكترى ھەر دە خوينن
 نەخشەی بۇرى پەزارە و غەم
 دەشىپىينن
 مەگرى ، مەگرى
 وا من دەچم بە ئاسمانى پۇوناكىدا ھەلّدە فېم
 بە ھەتاودا تىيە پەپم
 سئورى تىشك دە بەزىنە
 ئەستىرە كان
 گشت دە هيىنم
 گەرداھ يان لى پىك دىنە

له گه‌ردنی ئاوینه‌ی تۆی ده ئالىنم
 سينه‌ی نازى
 جوانىتى پى ده نه خشىنم
 ئاسوئى ثىنت ده كەم بە هيڭانه
 پۇلى مەلى شادومانى
 بەر دەدەمە چەمى سەوزى ئە و چاوانه
 رېگەي ھەنگۈن
 دەبەمە سەر چىاي يەرزى ئە و لىوانه
 رووبارى چىز
 بەر دەدەمە دالىتى تىنۇرى ئە و سىتوانه
 سىنورى پىيى ژىن دەپرم
 ھەلّدەفېم، ھەلّدەفېم
 شادىي چىزى پر ئومىدى ئەم جىهانه
 لە زىركانى ئوقيانوسى وەفادارى دل دەكىم
 بە وشەي زىز
 بە دەستى تىز
 گشت فرمىسکى پر گريانى
 ئە و چاوانه‌ي پى دەسپم
 پى دەسپم !

غایلشکو پیئنگوون

شاعیریکم

بە تەنافى و شەكاندا

و یئەكانم هەلدەواسم

لیم تیئانگەن

ھەوالىکى بىركرابى دەنگ و باسم

پیئمپا ناگەن

ناگرىيكم

لە بەرگىرى ھەناسەمدا

خىرەلەنگەن

شاعيرىكىم

نە كونە گورگ، نە كوشك، نە تەلارم ھە يە

نە پارەو پۇول

سامان، نە دۆلارم ھە يە

نە مارسىيدس

نە تۈيۆتا، رېنۇم ھە يە

نە يەك پەرپۇي بۆسقۇم ھە يە

منى شاعير

دلىپەر ئاگر

لە ژۇرىيکى بىن دىوارى غەمدا

دەزىيم

چەند كۈرپەلەى چاواكەزآلى شىعرو

نيشتىمانىك خەون و هيياو

چهندین په ره و
پینووسیک و پر گیتییه ک
و شم هه یه
له ناویاندا قال ده بم و
ده زیمه وه
که ماندو بوم
له سایاندا
سه ری حه زی در زبرد ووی
ژینی نام قم

ده بیمه وه !!

خانه قین ۱۹۸۵/۲/۱۲

ته ناف: ئهو گوریس یان بەن یان تەلەی جل و بەرگى پیوه ھە لدە واسن تا وشك
ده بیتە وه .
له سایاندا: له سیبەریاندا .
سەرنانە وە: نۇوستىن، مىرىن، پېشۈودان .

داستان

دهگیرنه وه
له هناسه‌ی که زیکه وه
شاعیریکی بئ پسوله و
بئ په ساپورت
له دایک بوو
دهست و برد زوو
هنهنگی وشهی به ردایه نیو چه می وشكی
هونراوه کان
تیشكی خهونی
پرژانده نیو پژگاره بئ هه تاوه کان
چه قوی تیزی بیری وردی
نايه ملي سك ئه ستوره خهساوه کان
پیگه‌ی راستی
خسته به ردەم دهست و پئ راکشاوه کان
گلینه‌ی نویی کرپیه وه
بؤ مرؤفه بئ چاوه کان
گشت نادانه بئ ناوه کان
له بازارپی وشهی راستدا
خوسنی پهشی ناهه مواريان
تى ورووژاند
هه موو بهست و پرده رووخاوه کان
شوین پیی به سه رهاتی

پیّان پشکاند
تهنیا وشهیه کی خویناوییان
لهشانه گئی میشکی بقزی نه هامه تی و
بئ ئالایدا
دوزنییه وه
له ویستگئی چاوه بروانی و بئ به ختیدا
په ساپورتی پینه دراوی
ئه و شاعیره بئ ناوه یان
لهوئ دراند
ملی ته نیا وشهی ته بی
میشکیان تاساند
ئالای زینی بالا به رزی ئه و شاعیره خنکاوه یان
لنه ناو ئالای وشه کاندا هه لتلیشاند !!

خانه قین ۱۰/۱/۱۹۸۵

دەھوپ لېۋەستەر

خويىن

من خويىنىكىم

بە خەنجەرى رۆزگارى شىيت

لە خۆم داوه

دەنگى گەرووم

لە ناو مىيىۋوو دەنگە كاندا

خنکىنراوه

من خويىنىكىم

ھەموو رۆزىكى بە دەستى خۆم

خۆم دەرىپىزم

لە نىيۇ گەرووى يەك تەرازووى سەركىدوودا

بى سەرو شوين

خۆم دەنیزىم

مهرگ

ھەر چىركەيەك

تەمەنى من مردىنىكىمە

ھەر چىركەيەك

رۆزگارى من

پەنجەى ژىنى گەستنېنىكىمە

ھەر چىركەيەك تەمەنى من

لە ئاوىئىنەى تەلخ گرتۇوى ژيانمدا

خۆی مەرگىكە

سۇوتاندى لە سەرتاپاى گشت بەرگىكە!!

خانەقىن ۱۹۸۵/۱/۸

سەركىدوو: زىادوکەم كىدوو

تەلخ گىرتۇو: لەكەدار. ناخاونىن

بەی ٽەواپنیشمان

لە ئامىزى چواردىوارى بى دەرۇونى

غەمدا دەزىم

دۇوکەلى ۋان

پۆلى گريان

ھەناسەرى ۋان

بى رەنگ، بى دەنگ

دەلۆپ دەلۆپ

دوا چۆپاڭە خويىنى لەشى ئەم تەمەنەم

لەناو دۇورگە نائۇمىدىي گۈزەراندا

ھەلّدەلووشن

پەزارەتى پى

پەرۇشىي جى

پەريشانى ئاودىرى چوار گولالەتى نوى

لە فەرەنگى زىيارى پىي ئايىندەدا

لە شەقامى سوپۇرۇ تالى نەھاتىدا

سەرانسىرى زىينى پەشى

بى ئەنجام دادەپۇشىن

خۆم تەمەن

تەمەنى خۆم لە دەروازە ئاكامىدا

دەخۆمەۋە

خەون پرسىيارەو

لە دەوارى دلى زىنم

دهنالیت و

فریشته‌ی بقزی نادیاریم

بهندی توندی جه رگی بیرم

ده بریتنه‌وه

ئاوا لیلّم

له ویستگه‌ی لیلّی خومدا

پووی لیلّی خوم ده شومه‌وه

که ناری زئی به خته‌وه ری

حالی پهشی بیداریه

له بیلبلیه‌ی چاوی بقزی خه مخواریدا

مه له ده کات

ههوری ژانیش

بقوئاسمانی بئی بارانی

پله ده کات

زمی په نجه م

به هه تواني دلخوشکه‌ری زيانی نوي

تیمار ده کاه

برینی دل

سه ری خۆزگه‌ی تهمه‌نی زین

سه رد ده بریت

کۆسپی ده رون

جه نجالیي زین

غه می تالی چپی گه رد وون

پیاو کوزیکه و

ئەشكى سویرى چاوی زینم

هه رناسریت
!! هه رناسریت !!

کتیبیک

دیپ دیپ خودی بیدار خوم
ده خوینمه وه
رسته رسته واتای وشهی
پیکهیزراوی بابه کان
له یه کتری دهدمه وه
که له سه ردا ده یه ممه وه
وشه و رسته بی چاوه کان
گشت بابه کان بی ناوه کان
نامناسبه وه

له دهره وهی میشروعی وشه رازاوه کان
به بی ناوه ناویشان

!! ده مینمه وه !!

خانه قین سه ره تای ۱۹۸۵

باز

ئالايەكتان بىنى
لەسەر لۇوتىكەي شىكۆمەندى و
سەربەرزىيۇھ شەكايمەنە و
لە بەردەمى كاروانە و
زامى دلى هاۋپىي پىگەي دوورى
لowanە و
بەفرى كەزى نائۇمىدىي
لەبەر تىشكى خۆرەتاوى بازۇوی تونىدا
توانە و
ئە و ئالاي
ئالاي من بۇو
بالايەكتان بىنى
لەبەردەمى مىيىزۇوی نازو
سەرفرازى دەرروونى پېلە ئاواتدا
بۇ چاوى پۇڭ
كېنۇوشى بىر
نووشتايە و
غەمى كۆل و پەرىشانىي تىپەرەندو
لە ھەلپەركىي شادومانىي ئەستىرەدا
گىرسايمە و
سۆزى دلى
لە ھەورازو كەزە كاندا
دەنگى چى دەدایە و

ئەو بالا
بالا من بۇو
لەگەل ئالاى هەناسەمدا
تىكەل دەبۇو
بەرە لەوتکەی ھىوا دەچوو
چراي بەختى تامەزىقىي
لەناو ژۇورى نەوبەهاردا
بۇۋڙانەوە
دەستى بۇوكى كازىيەھى رېسى
جوان گىرتبوو
پىي ئارەزۇوى
دەھاوېشته بەھەشتى نويى زيانەوە !

خانەقىن ناوه پاستى كانۇونى دووهەمى ۱۹۸۵

بلاچه

خهونم بینی
ئەستىرە يەك لە نىيۇ دەرياي
دلى گەشى تامەز زرۆمدا
مەلەى دەكىد
ئامىزى بۆ گەردەنی پىيى
ئاواته بى كۆتايىيەكان
دەكىدەوە
لە ئاسمانى پاكى خاڭدا
پىپ بە باوهش
گولى گەشى بە هارانەى
بۆ برووسكە
دەبرىدەوە
بە دەستى رې
ھەورە ترەشقەى دەھىننا
لە گەردەنی ھىوابى دەداو
بە ئاوازى شەمىشالى ناز
گۈرانىيى ھەورى دەچپى
فرمىسىكى دىدەى پىپ بارانى دەسپى
لە ناو پەلە ھەورە كانى خەونەكەدا
ھەلّدەپەرى
لەپىپ بلاچەى ھەورىيىكى دەگرت
گۈرج دەھىنناو
لە قەد گىيانى لەرزىيۇمدا

دایدەگىرساند

لە خەوندا

گيامن تايەي پۇوش بۇو

گپى چپى تى بەردەبۇو

لە ئامىزى خەونى غەم و پەزارەدا

ھەلّدەگىرسا

بلىسەكەي سەرى دەكىد

ھەر دەسۈوتا ھەر دەسۈوتا !

خانەقىن ۱۹۸۵

بلاچە: برووسكىي ھەور

تايە: مەلۇق، كۆمەلۇتكىپۇش يان گەنمى دروتىنەكراو يان ھەر دەغل و دانىكى دېكە.

سەرى دەكىد: بەرزىدەبۇوهو ، بالۇ دەبۇوهو

کانی و پووبار

له چەمیکی خەفەتباردا

لەبەردەمی میردەزمەی سەد پۆزگاردا

چەندین کانی

بە مەبەستى يەك گۆرانى

لوليان خواردو

بۇون بە پووبار

تا بەستە بۆ چاوى نسار

حەيرانۆك بۆ بۇوكى بەهار

بەھۆننەوه

پەنگى گەشى ئەرخەوانى

بۆ پۈرى ئاسۇ

ھىزۇ وزە بۆ فەپىنى بالى ھەلۆ

بېھنەوه

گەردەلۈلى قىنیيکى دژ

لەبەردەمی كۆرپەی ھیواو ئاواتىياندا

ھەللى كردو

تۈولەپىي بەست

پىرە پووبار

ھىزى تافى كانىيەكانى

توند بە خۆى داۋ

قىنى رەشى وا پامالى

گپو گالى

بۆ سەر لېيۈ كۆرپەی شادى

هینایه وه

له هەلپەرکىي زەماوەندى خۆرەتاودا

گەيىه مەبەست

پەرەيەكى رېپەوى پى

بۇ تەۋزىمى تىكۈشانى

كاروانى نويى كانياوەكان ھەلدايەوه ! !

١٩٨٥ بەغدا

چاوه‌رپا‌انه ۱

چاوه‌رپم کردیت

خهون په‌له‌هه‌وریکی به‌په‌له‌بوو

به‌رهو ئاسمانی ژوانیک ده‌چوو

په‌له‌ی بارانی دلی تیابدات

ماچی پوخساری بووکینی بکات

چاوه‌رپم کردیت

ئاره‌زرووی دلم

رپه‌وه کۆتریک بورو

حەزى ئەوهی بورو

ماچ و دلداری

ئاسمانی ژینی ئەوینداری بن

شەقەی بالى ئەشقى بى پېیى تىيا دەنگ داتەوه

په‌نجەی نیانی تامەززۆيانە

بۇ خۆشەویستى

بۇ ماچى دوو لىيو

زۇو بباتەوه

چاوه‌رپم کردیت

گشت شەپۆله‌کان

دەست لە ملانىي كەناريان دەکرد

ھەوالى خۆيان بە دەريا گەياند

چاوه‌رپم کردیت

ئەشكى قەتىسى پې لە زۇوخاوا بورو

كۆچى لەسەرخۆي دلی سووتاوا بورو

فرمیسکی چپی

به سه روانی چلدا ده باراند

سیبیه‌ری گه لای دره‌ختی نامو

خوری روانی تیکرا سه‌ربپی

دلداره کانی جی ته‌ره کردو

خیرا تیپه‌ری

تؤی بی روانیش گوزه‌رت نه‌کرد

که‌ل و که‌لینی چاوه‌پوانی پی‌ئی ئه‌م دله‌ت نه‌به‌ست

ته‌مه‌نی کورتی بوقشت نه‌برپی

فرمیسکی دله‌ی پر تئیش و زامت

هه‌رگیز نه‌سرپی !

بغداد ۱۹۸۳

دۇوھۇنراۋە

ئاوىنە

سەرم كرده ئەزتۇرى خەونەكانم
لەناو لەپى يادگارىكى كۆندا
بالا بەرزەكەم بەدى كردىت
ئاوىنەسى ئەۋىن
خۆى هيىنا لەرزىن
لە ئاوىنەدا دۇو چاوى كەڭال
دۇو كۆنای نۇر ئال
خۆيان دەنواند
شۇورەمى دلىكى گەشيان دەسۈوتاند
گەردىيان بشكىت
لە خەويان كردم
ئاوىنەكەشيان لەبەر چاوش كاند

خەون

شەپقۇلى دەريا
شەپقۇلى پەوهەند
بۇ كەنار گریا
بەرزايى چىا
بۇ بەفر گریا
ھەورى سەر دەريا
بۇ پىيەدەشت گریا
پىيەنۋىسى منىش بۇ ھۆنراۋە يەك
جوانى تۆ دەرخات

ماچی له گونای وشهکان نه خشاند
فرمیسکی چاوه
خه ویشی ته راند !

١٩٨٣ - ٨ - ٢٣ بغداد

پاسپورتى ۋ گەردانە

پاسپورتى من
ئەشقىكى سەوزە

رەگ و بېشەى خۆى لە ناخى دل و
گيانى هەزىودا توند داكوتاوه

پاسپورتەكان

ون بن ، بدرىن

نەدرىن، بسووتىن

پاسپورتى من ئەشقى پىرۇزە

ھەر دەمىتىت و

لە جىي خۆى ماوه

دلدارى و ئەوين

گەردانە يەك نىن

گەردن و ملت بىازىننەوە

فرى بدرىن و

لە مل بكرىن و

ھەلگىرىننەوە

شتى پىرۇزنى

لە گياندا دەزىن

لەناخى گياندا ھەر دەمىتىنەوە

نیوان من و تو
 دره ختنی ئەوین
 سەوزۇ شىن بۇوه
 گەلای پېتەندى توند بەتىن بۇوه
 سادەتى خىرراکە هەتاکوو زۇوه
 بەرو بومەكەی هەلبچىنىه وە
 تا گىان بەھىزەو
 دلىش زىندۇوه

وا ئىوارەي
 ژووان چاودەرىيە
 با هەتاوى دل
 ئاوابۇنى سل
 داۋىنى نەگرىت
 سا وەرە ئەشقىم گەپى تۈورپەي
 دل دەسسووتىنىت
 ئاوى ئەوينى پىدا بېزىنە
 تا گىان گەپ نەگرىت

غاشه و ئماقانى شار

دلداره كەم
وشە كانمان خەونيان نايە
بۇ باوهشى گەرمى پەپە
دەم و چاوى باسە كانيان فيئنک و تەپە
وەرزى خۆشيان دەم بەيانە
پىكەنинى تۆى تىدايە
ئە بەيانە
مژدهى پۆزمان بۇ دەھىننېت
گوللۇي نوى بە گويماندا دەپۈرۈننېت
باغچەي سەوزى بەھارى نوى
نەخشەي خۆشىي ناوشارو دى
دەنە خشىننېت
شەقامى نوى بۇ دلدارى
دروست دەكات
نەمامى نوى بۇ بەختيارى
دەپۈننېت
چاوى بەختمان دەشواتەوه
وەرزى خەوي قورسى لە بىر دەباتەوه
زولفى سەوزى كامەرانى دادەھىننېت
لە ئاسۇوه مژدهى خۆشمان
بۇ دەھىننېت
مژدهى هەلھاتنى پۆزمان
بۇ دەھىننېت ، بۇ دەھىننېت !

ئەغىنى دلدارىكى ئامەزىزى!

دلدارەكەم

زۇر حەز دەكەم

دەمى شارى برسى و تىنۈوم

ماچى ئاسۆى كولمت بکات

چاوى ماندووم

سەرنجى پۇرى ئالائى بالائى بەرزت بىدات

سەيرى بەزى سەۋىزى نازت بکات

دەستى برسىم

ئارەزووی بۆ مەمكى خۆشىت ببات

نازدارەكەم

لەشم ساردو سېرە

زۇر حەز دەكەم

بەم ھاوينە

پېلە گېرە

لە باوهشى گەرمى ھىمەنەتدا بنووم

لە شەقامى سەۋىزى رووتدا

لە گەرووتدا

ئالاھەلکەم

لە رووبارى سىنەى بىٰ وىنەتدا

لەناو دەرياي ھەناسەتدا

لەناو نەخشەى پېرتاسەتدا

مەلە بکەم

دەستى بازووى ھەولڈانم

بۇ پەلكانى خۆشىت بېم

زۇر حەز دەكەم

چاوه بۈوانىم

بە كاروانى خۆشە ويسىتىي رېڭەت بگات

كەژاوه كەت

كەژاوه جوان بازاوه كەت

بە ئاواتى ئەمەرىقى بگات

تا لە كۈشكى دىلداريتدا

لە ئامىزى تەلاريتدا

كۆرپە كانمان

كىلىڭەي سەوزى كامەرانى درەو بکەن

مېزدەي سرۇود بۇ يارە كان

خىرا بېن

تا لە دەرياي خۆشويىستىدا

ماچى چاوى هيوات بکەن

لە پۈومەتى كارۋانتىدا

مهلە بکەن

خەمت بخۇن

بۇ داخوارى ھەتاو

بېقىن ، بېقىن !

اَسْوَدُ اَسْهَرِي دَلْدَارِيَّكَى عَيْلَى

له شهقامی ژینی سهوزدا
خۆم بەدی کرد
ھەرچى گولى گەشم بىنى
بە نيازى دلداريوه
بە پىي خاوس هانام بۆ برد
کەشتىم پانى
لەناو دەريايى دلداريدا
بە خۆم زانى !
بەره و شە و پىيکەنинى
گولەكان چۈرم
ماچى پازىم
بۆ پېشىنگى پۇومەتىيان نارد
دەرگەئى دلەم ، ھى ئاوازم
بۆ گشت گولىي خستە سەرپشت
ئاوى گولەم ، نامەئى دلەم
بۆيان ھەنارد
ئەشكى چاوى غەميانم شوشىت
ئاۋورىيانلى ئەدامەوه
وەلامىكى كولى دلدارىيان نەدامەوه
لە بەهارى دلداريمدا
چاوكالانى ، قىز ئالانى
شارم خۇش ويست
كەچى دەنگى زەنگى لىتىي كەسم نەبىيست
ئەھوھەوالەئى كە من دەمويىست

هه موو پوویان لیم هه لچه رخاند
دلیان سه نگ بورو
ده ریای مه نگ بورو
په ره یه کیان بوم نه بزواند
ئه و په یکه رهی نیازم هه بورو
جوان بیتا شم
پیمیان پوو خاند
ئه و نه سرینهی نیازم هه بورو
ئاوی بدھ م
هه لیانو هه راند
ئیسته ش ته نیام
ده نگ و باسی سه و دا سه ریم
بقو یارانی جیهان ده که م
ئه م په ردھ یه نیهان ده که م
به ته نیایی بادھی تالی غه م ده تو شم
بقو یه ک ماچی چاوی (شیرین)
زور بی هوشم
بقو په رچه می پووی (خه رامان)
پادھ بھ دھر زور سه رخوشم
تولی بینم سارپیز سارپیز نابیتھ وھ
خوای دلداری واز ناهینیت
چنگ ده نیته قاقای بینم
که شتی کورپهی خوش ویستی
ده ریای نینم
ده خنکیت

به ر له ئىسته دلدارىك بوم
ههژده مۆمم كۈژاندەوه
دلم به دلدارى بۇوزاندەوه
بۇ نىتو كىلگەي گولانى شار
چىڭ كوتا
بە هاوين و پايزو بەهار
پىيم پىكەنин
ھيواي دلى ماندووم سووتا
لە زستاندا ، بارانى بۇوى خۆشەويسىتىم
وشكى لى كرد
شەقام نەما ، نەمام نەما
لەناو شاردا نەيشۇمهوه
كەچى غەميك نەما نەيخۆمهوه
يارىك نەبوو
دەستىك بىننم بەگىسىوويدا
بەسەر زامى بى بىسىوويدا
دەمى ماچ بنىمە سەرەردوو لىۋى
دەستى ماندووى خۆشەويسىتىم
تىر بىگۈشىت ھەردوو سېرى
لەناو دەرياي كولىمى سووردا
بەتۈمىمهوه
دىسان له نوى ، لەناو باخچەي
سەۋىزى ثىنى بى سنوردا بېپۈمىمهوه
بەلام ، بەلام

بەشەقامى چپى ۋىندا
لە گۈلزارى پېلەشىندا
خۆشىم بويىت
غەم شىن دەبىت
لەبرىندا ژان دەنئىش
كامەرانى نوقوم دەبىت
تابلوى سۆزى گورانىيەك
جوان دەكىشىم
چوارچىوھەكە خاش حاش دەبىت
ئوازى نۇئى تۇمار دەكەم
پەنجەى ھيواي دەلم دەشكىت
تاکەى ئىنى من وا دەبىت
خواى دلدارى
چ كات تارىكە شەو ئاوا دەبىت ؟!
خواى دلدارى ، خواى دلدارى
لە ئاستى من
ئايە نوسىتىسىت ، يان بىدارى
يان بىدارى ؟ ! !

١٩٧٣/٣/١٧

چاوه‌رپانی ۲

۱. چاوه‌رپیتم

وەك دىيوانه بۆ بالاي شەم
وەکوو فەرهاد بۆ پۇوى شىرىن
وەك خاتۇو زىن
پەرۆشى مەم
وەکوو مەجىنۇن
شىت و شەيداى
بالاي لەيلاي
جوان و پەنكىن چاوه‌رپیتم

۲. چاوه‌رپیتم

وەك پەلەي ھەور بۆ پۇوى ئاسمان
وەکوو زەمین
زەمینى وشك
بۆ لىزەمەو پەلەي باران
وەك باخچە بۆ بەستەي ھوزار
وەکوو ژيان
بۆ پەرشىنگى گەرمى ھەتاو
وەك تىينوپىتى بۆ قومىك ئاو
وەکوو ماندوو
بۆ باوهشى نەختىك پشۇو
وەك ئارەزۇو

بۇ دەستىرىدىن لە سىئىھە مەل

چاوهپىتىم !!

۳. چاوهپىتىم

وەك ھۆنراوە

بۇ قۇولى ھەست

وەككۈپەلەي دىلدارەكان

دىلدارە دىل زامدارەكان

بۇ زۇو گەيشتنە مەبەست !

۴. چاوهپىتىم

ھەرۈھەكۈ كېيى

بۇ قاسىپەي كەو

وەككۈ سەھۆل

بۇ ناوتقۇى دۆل !

وەككۈ زەردە بىزه بۇ لىيۇ

چاوهپىتىم، وەككۈ شىيىتى چاوهپۇانى

وەك پەرۆشى پەريشانى

ئەى ھەتاوى چاوهپۇانى

چاوهپىتىم ، چاوهپىتىم !

۱۹۷۲/۱۱/۱

خەن لە ئاپچاھى نىزىدە دەرىيەتە

منى مروقق ، وەك درەختى پۇزىپەرسىم
لەناو باخچەى تىكۆشانى گشت شارىكدا
گۈنگى خۆر دەپەرسىم
پۇوى ئاواتم بىريوهتە چاوى هەتاو
ئەگەر هات و لاشەى هيومام سەر بىرپىت
لق و پۆپى سەوزى ئىنەن ھەلبۇوهرىت
لەناو گېرى كوانووئىرقدا بىسۇوتىئىریم
بۇ تىنۇوتىتىي گەرووى كىنه بىمکەن بە ئاوا
لە دىيو دوورگەى كىنهى سورى وشك و برىڭ
بىمۇزىنەوە
لە بەر دەرگەى ئاسقى گەشى گشت بەھاردا
لە خەباتى پې گولزاردا
دەرىيەمەوە
دىسان لەنوي دەزىيمەوە
چاوى هيومام دەبىرمەوە پۇومەتى پۇز
تا ھەتايە منى مروقق پۇزىپەرسىم
! پۇزىپەرسىم !

من پەشەبای دەم سەنگەرم
لە نىيۇ لولەى باوەپەوە

که هه‌لّدّه‌که‌م

تنه‌نگ به گپی بورکانی مه‌رگ هه‌لّدّه‌چنم
له ناو باخچه‌ی هیوای شاردا، گول‌ده‌چنم
ملی ریگه‌ی ثه‌وین ده‌گرم
به‌لّین له خوینه‌وه
بتو هنگاوی دواپرثی ده‌نگی زه‌نگی
نه‌وهی تازه‌ی پی قوریانی به‌هار ده‌به‌م
سهر له شاره‌دیی هه‌تاوی نویی ده‌م شار ده‌ده‌م!
ئالاًی هیوای تیا هه‌لّدّه‌که‌م
نویزی باوی خوای زه‌ردّه‌شت و
ئه‌هروزم‌دای تیدا ده‌که‌م، تیدا ده‌که‌م !!

منم چلّی سه‌وزی داری زه‌یت‌تون
له ناو چه‌می به‌رینی بون
لق و پوپم، په‌رش و بلاو
ده‌که‌مه‌وه ! !
له‌زیر بالّی تیشکی هه‌تاو
تاوی ئارام ده‌خۆم‌وه
ئه‌گه‌رهات و
له‌نیو هه‌موو ره‌زه‌کاندا
به نینوکی ته‌ورداسی تیژی تاوان
به هیرشی توپی قین و گپه‌لگیرسان
بمپن‌وه
په‌گ و پیشه‌ی سه‌وزیم له‌بن بیتن

چرّقی بونم

ههـلـوـهـرـیـنـ

لهـناـوـکـیـلـگـهـیـ بـرـوـایـ نـهـلـهـرـزـیـوـیـ

خـهـبـاـتـهـوـهـ دـهـرـوـیـمـهـوـهـ !

شـینـ دـهـبـمـهـوـهـ هـهـمـوـوـ کـوـنـ وـ قـوـزـبـنـیـکـیـ

ئـهـمـ رـثـیـانـهـ دـهـگـرـمـهـوـهـ

لهـناـوـ چـاوـیـ سـوـورـیـ نـیـزـهـ کـانـدـاـ دـهـرـوـیـمـهـوـهـ

سـهـرـ هـهـلـذـهـ دـهـمـ دـهـرـوـیـمـهـوـهـ

شـینـ دـهـبـمـهـوـهـ

دـهـرـثـیـمـهـوـهـ

دـهـرـثـیـمـهـوـهـ ! !

۱۹۷۴/۳/۱۰

دۇخى شارەۋەردى لەدەنەكىبۇونى پۇز

بۇ شاعير يك

سال خەرمانە

كە دەكوتىت

بە شەنى دوور كە شەن دەكىت

بە دوازدە پى تىددەپەرىت

بە بەرچاوى شارەكەتەوە پادەبۇورىت

ئاۋىرى لى ناداتەوە

مندالانى شارەكەى تو برسىيانە !

بەهار ئانە

بارانى سەوز بە خوب دېتە خوارى

گولى گەشى پەنگاۋ پەنگى كامەرانى

لەدەشت و دەر ، لە چەم و كىيۇ

لەسەر زەردەخەنەي ھەزاران لىيۇ

سەرەلەددەتات

گەشە دەكتات

گولى گەشى شارەكەى تو ھەلەدەوەرىت

لەشى شپى دادەپىزىت

مندالاڭ كان وەك پاسارىن

لە گويىسوانە

برسىيانە !

پايىز دل پىزانە

گەلائى سەوزو گەشى لەشت

دادەوەرىت

دلی جوان و گهشت
داده خورپیت
په‌رهی ناسوی سوری هیوات
هه‌لده و هریت
به‌سهر نووکی بزمار ریزدا
له‌شی به‌خته‌کهی تو تیده‌په‌پیت
ژینی : ژانه
هاوین و هرزی خوین سووتانه
هه‌تاوی قین
دهستی سه‌ختی ده‌وه‌شینیت
نووکی چاوی هیوای ناسوت ده‌سووتینیت !!
شار : به‌هاری شین و واوه‌یله و گریانه
کانیی ئه‌شکی په‌له ژانه
زستان : و هرزی پوو به‌ندانه !!
هه‌وری کینه به‌سهر شاردا واده‌باریت
ژینی سه‌وزی توی بی‌ژینی پی‌ده‌تاریت !!
لافاوی پق به‌خته‌کهی تو
پاده‌مالیت !!
شه‌قامی شار قور پیوانه
مندالانی شاره‌کهی تو برسیانه !!
که شه و ده‌مریت
پوژ له دوای پوژ
پی‌ده‌نیته شه‌قامی شار
به‌لام مندالانی شاره‌کهی تو
برسیانه !!

بەدواى (خەرمان ، وەرزى بەهار ، شەقامى شار) دا دەگەرێن
بەدواى (چاوى ھیواو رەنگى پۆژدا)
بەدواى (دەنگى ئاسقۇ گەلاؤيىزدا)
ھەر دەگەرێن
سەدان پرسیار ئازاستەی دەست
سەرکردەی شار
خیّرا دەكەن
ھەر چاوهەرێن ، ھەر چاوهەرێن
ھەتاو ، ئاوات ، بەهارى شار لە دايىك بىت !
ھەر چاوهەرێن ، كەى پۆژ ھەلدىت ؟ ! ?
ئەمرۆبىيەت ، ئەگەر سبەي
پۆژ ھەلدىت ، پۆژ ھەلدىت
ئەو كاتە تىر تىر دەلەين
ئۆخەي ، ئۆخەي ! !

١٩٧٣/٦/٢٣

مەن ھاتووم!

من ھاتووم
دەستدرازەی بىشکەی ژىنى
دوينىي پېر تەم
داد پېنەم
شۇوشەی جامى سەدە تارىكە كان
بەسەر خۇو و رەوشتنى
ناو كۆمەلگەي دواكەوتۇودا
زۇو بشكىئىم !
ديوارى ناو رەش و سېپى
شارەكانى ئەم جىهانە
برۇوخىئىم !
پەچەى پەشى پۇوي ئافرەتى
ئەم زيانە
بۇ يەكجارى بسىرىتىئىم !
باڭخانەي تەم و مىزى جياوازى نىيۇ
ئافرەتانى ئەو ديو پەردەي
دەرگەي داخراو و پىاوه كانى
پەلھاۋىزى ئەم ديو دەرگەي دانە خراو
بەسەر سىنەي عەبائى بالاي
ئامۇرۇڭارىي مىڭۈسى دوينىي
پېلە داودا دارپۇوخىئىم

به ئارهقى کارو هولى نىيۇ چاوانى
ھەردوو دەستى ئەم كۆمهلە
كۆشكى بەرزى ثىنېكى نوى
بە چەسپانى كۆنکريتى بىرۇ باوهەرىكى رووناك
لەناو دلى ئەم شارەدا دامەززىتمەن
من ھاتۇوم
ھۆنراوه كانى نىرۇدا
بۇ نىيۇ نىگاي كۆرپەكانى
قوتابخانە دىيھاتەكان بخويىنمەوه
پالەوانى
ناو چىرۇكەكانى كەنەفانى
لەناو دلى سۆزى سەۋىزى
گشت مەرقۇ ئەم چەرخەدا
بىزىنمەوه !

سەد پەيمانى (چى گىفارا)
بۇ تىمارى شائازارى
زامەكانى سەد (بۇلۇشىا) بېمەوه
بە ئاوازى حەيرانىكى فرمىسىك ئامىز
زولۇ زەردى وشەى
شىعرەكانى (گۇران)
لەبر چاوى
نەخشەى لەشى تىكىدرابى
(مەحمود دەرويش) داهىنەمەوه !
من ھاتۇوم
پىستەى دەرمانى ھۆنراوه

بۇ بىرىنى دلى ھەستى
دانىشتۇانى سەدان شارى
وھكۈو (يافا) و (سانتياڭو)

بەھۇمەوه !

لەناو ئىزگەى چارەنۇوسدا
گۇرانى نويى سەربەستى بلېمەوه !

من ھاتۇوم
تۆۋى ئاشتى لە نىيۇ باغچەى

ژىنى سەوزى شارەكاندا
جوان بچىن

بۇ دواپۇزى كۆرپەكان
لە سەنگەرى خەباتەوه
بە گىشت ھيواو ئاواتەوه
تىېكۈشىم

ھەر بە خويىنم

لە قۇزىنى گىشت زەھۆرەكى وشك و بىزگ
گولى گەشى بىرۇ باۋەر
جوان بپۇتىن

سەد خەرمانى پىلانى پىس
لەناو مىشكى پەپۇووچى نەياراندا
بىسووتىن

نارنجىكى بەر بەرۇكى
جەنگەيىنەرە گەلگەرەلگىرىسىنەرە
دوژمنى گەل
بەپۇوى خۆيدا بىتەقىن !

گومی مهندگی گومپابونی
بو یه کجاري بشلله قيئم !
تارمايي جهنج له سه ر په ره هى
سه وزى ئاشتى بره تىئم !
جيها نتيكى كامه رانى
له شەقامى گشت دلىكدا
له باوهشى گشت گوللىكدا
پىك بهينم

كورپه ئى جيهان ، له ناو باغچه ئى به هەشتىكدا
له سېبەرى سۆزى گەشدا
گشت بزىئم

بارانى ما ف له نىو ھەورى يەكسانىيە
به سه ر كىلگە ئى زىنى
مرۇقانى پووى زەميىندا
ببارىئم

ھىزى پەشى نائومىدى
له باوهشى دلى زىندا بتارىئم
سنورە كان

گشت سنورە دەستكىرده كان
دۇخى ئىستە و پابوردو ويان
بو ھەميشە بپووخىئم !!
من هاتووو

بە ئاسمانى شارە كانى يەك جيها ندا
بى پەساپورت بال گرمە وە
لەو جىڭانە ئى قەدەغە بۇون

بۆ پشودان بنیشمه وه
لە سەر پەھى کامە رانى
زولفى سۆزى بەستە کانم
بەرەوانى دابەيىن !
لە ئىستە وه

رشىستە گولاوى هۆنراوه
بە رووى گەشى دانىشتowanى گشت لايەكدا بېرىزىن !
گورانى بۆ دوارۇچىكى نىدەپۇناكتەر
پوومەت پاكتەر
بە ئاوازو بە سۆزە وە
بە ئامانجى پېرىزە وە
جوان بخويىن ، جوان بخويىن !!
من هاتۇوم
کۆشكى خۆشى
لە سەر زەھى ھەموو دلىك
دامەزرىيىم
خانووى رەشى
نائۇمىدى لەناو كىلەكەى
ژىينى خۆشى
ھەزاراندا بىسۇوتىيىن !
ھۆنراوهى نوى
بۆ دلداران ، بۆ بىداران
دابەيىن !
لە سەنگەرى تفت و تالى
ھۆنراوه ددا

پی هەلبىتىم

واز نەھىيىتم

تاكۇ خەونى ھەموو دلىك

بەدى دىيىتم ، بەدى دىيىتم

گۈرانى بۆ زىينى گەشى شارەكەمان

جوان بخويىتم جوان بخويىتم !

١٩٧٥/٣/٤ - ١٩٧٥/٨/٢

بە بیروت، نیشت ؟!

گیانه بە بیرت دیت ؟ !

چەند جار گوتم

ھەست و نەستم

دەتپەرسىم ، دەتپەرسىم

بە بیرت دیت چەند جار لە نیو کوشى دلداریدا

حەسامەوه

گەشامەوه

تیرتیر نوستم ! !

بە بیرت دیت ياخود لە بیرت چوو ؟ !

لیوی ھيوا

ماچى كولۇمى سورى ئاسۇى كردىت ؟ !

دەستى بپوا

پەنجەى ناسكى

بۇ مەمانى نەرمى بىرىدىت ؟ !

لەناو باغچەى خۆشويىستندا

پۇواينەوه

لە باوهشى ئارەزۈودا تواينەوه ! !

لەسەر پىرى كامەرانى

بە ئەوينى خۆمان زانى

ملى پىگەى پازو نيازى داهاتوومان

جوان گرتىبوو ؟ !

پەساپۇرتى كىشىوھرىيکى بى سنورىمان

وەرگرتبوو ؟ !

بەبىرت دىت ياخود لە بىرت چوو ؟ !

بەلام ئىستە لەبەر چى بۇ

پۈرى دلدارىت وا ھەلچەرخاند ؟

پەرەسى سەوزى نامەكانت

خىرا سوتاند

شۇوشەسى سەد بەلىن و سەد پەيمانت وەها شكاند ؟ !

لە فەرەنكى زىنى كورتى دلداريدا

ناوى مەن سەرېيە وە

سۇخەمەسى پۈرمەت سوورى زىنت

درېيە وە

بۆچى وات كرد

لە ھىللانەى

بەھەشتى دل

خىرا رات كرد ؟ !

لە بىرت چوو چەند جار گوتىم

ھەست و نەستم

دەتپەرسىتم ، دەتپەرسىتم ؟ ! !

١٩٧٤/٨/١٠

پەيمانى نوي بۇ سيارە به نازەكەم !

به نازەكەم

(حوسيئن)ى دل

دللى تەپى خۆشەویستى

لەبەر ئاوى - فورات ى پووت

ھەروه كۈو گۈل

لەناو باخچەي تۆ پەرسىتى

لە كەربەلاي دلداريدا

ھەلکەنراوه !

لەسەر تاتەشۇرى ئەوين

بۇ پۇبارى تىنۇوپەتى

سەرپراوه !

سەرى حەزى بۇ - دىمەشق - ى پق

براوه !

سینەي باغت

بە شەمشىرى - شەمر - ى شەپى

زەد بى فەپى

ھەلەگەپى

پق ھەلگىرسان

بە دوو دەستى پق و تاوان

سووركراوه

مەمكى نەرمى چاوشاركىي تۆ

بە ئاگرى تىزى

درەوکىدىن داغ كراوه

تالى سۆزى گىسىسى زەردى

گه لاویزی چهندین سالی لهمه و پیشت
به ره و دهربای خۆخنکاندن
ئاگری تی به ردر او
ئارهقى سەر كولمى گەشى ياده كانت
شەونمى سەر پەرهى گولە جوانە شاده كانت
ھەر خويشاوه ھەر خويشاوه ! !
دلداره بى ئەندازەكەم
دەنگى زولاڭى سازەكەم
لەو كاتەوە
بۇ باوهشى ئەۋينى تو
ھەنگاوم نا

سەد دیوارى نائومىدى
لەسەر پەرەي ژىنى ئاوات
خىرا پووخا
ھەزار بىتىشەي تەمى چېرى
زامى خېرى
پەريشانى خىرا سووتا
بەلام پەرژىنى نىئۆ لىوى من و كولمى نەرمى
تەقەلاى تو ، ھەر نەپووخا
پەنجەي ھەولى بى وچانى
لەشى ھەردوو لەناو پېشكۇ
پېشكۇر پەشى بېزگارى (خو)
يەك يەك سووتان
پەنجەيەك ما !
لەو كاتەوە ترووسكەيەك

گزنگ ده داته ریی هه ستم
رشیی فوراتم روشن ده کاته وه
هه ول ده ده م
به و په نجه يه په رژینی (خو)
بروو خیئم
شالاو ببم
ده رگه ای گومى ئاواي ئومید
بکه مه وه
تیر له ئاواي - ئوين - ئ دل
بخۆمه وه
(حوسهین) ئ زین بروئینمه وه
ماچ له كولمى نقد نايابت
بستيئنمه وه
مزدهى ديرين بق گولاڭى نىيو باوه شت
ببم مه وه
بق هاميشنه له په رستگەي تو په رستى
گولى گەشى كارو پېشە
بەدل تير ئاوا بده مه وه
دەستى ماندووم
له گەردنى زېپىنى تو
نەكەمه وه
گەر بشىرم
دەستت له ملى هيوابى ديرىنى تو
ناكەمه وه ، ناكەمه وه ! !

کۆرآنییە نەبەز زێلە

باھەر دەنگى وشەکان
لەناو گەرووی قەدەغەدا
بەنگیزیت !

لە ژیرقاچى وەرزى رەقدا بېرىۋىزىت !
بەستەی گپى ھۆنراوەكەم
ھەر دەخويىن !

با ھەر پەنجەی دەستى بىرم
لەسەر پەرەي پەرتۇوکەكان
تىكېشىكىزىت !

لەناو گۆپى كۆسپى پەشدا
بېرىۋىزىت !

من ھەر بىرم دەكەمەوه !
دل و دەرۈون دەھەزىن !
باھەر نۇوکى پېنۇو سەكەم
بە پالىنائى تف و جوین
تىكېشىكىزىت !

من ھەر پستەی ئاڭرىن
لە ئامىزى توېيى بىرىن
دادەپىزم

با ھەر بالى پەرەمۇوچى
لە زىندانى شەوهەزەنگدا
بېستەوه
من ھەر تابلوى خۆم دەكىيىش

با هه رسازی پر ئاوازی
بەسته کانم
لە باوهشی ئىزگە کاندا
بسووتىئىرىت !
ئەو کاتەيش هەر گورانيه كەم
تۆمار دەكەم
مژدهی خوشى و کامەرانى
پر شار دەكەم
با هەر پىگەي پۇونى ئىن
پر لە داوى مردىن بىكىت
بۇ زەلكاوى پر نۇخاوى
كىنه بېرىت
من گرتۇومەو بەرى نادەم
ئەو پەيمانەي لەسەر پەپەي
خەون و ئاوات
نەخشەم كېشنا
بەدىي دېنىم
تا كۆتايىي هەناسەي ئىن
واز ناهىئىم ، واز ناهىئىم !!

بەتوانیاچە !!

بەتوانیاچە

زەردەخەنەم دەخستە سەر لىيۆى گريان

گپى سوورم

بەر دەدایە چەمى تاوان

نارنجۆكم فېرى دەدا

بۇ ئامىزى سەنگەرى ژان !

لەسەر پەپەى سەۋىزى ژيان

دەمسىزىيە وە

گىسىسوى خۆشىم دادەھىئىنا

چنگى ھولىم دەكوتا بۇ

مەمکى توندى ژىنى ئاسان

باوهشم دەگرتە وە

بۇ پىرشىڭى كىيڭەى ئاشتى زىد فراوان

وەكۈو گولاو بەسەر ھەموو

قۇزىنېكىدا دەمپىزىاند !

بەتوانیاچە

كانىي ئەشكەم بە بەست دەكىد

نەمدەھىللا

لە جەنگەلى چاوى كالى مەرۆڤاندا

دەست بىكاتە باران

قولەرەشى خۆشە ويستىم دەردەھىئىنا

لەنئۇ زىيدان !

ژىنى خەلکىم سەرىيەست دەكىد

له نینوکی خwoo و ره‌وشتی
 سه‌ده ره‌شه تاریکه‌کان !
 تابلقیه‌کی ره‌نگاوردنه‌نگی
 خwoo و ره‌وشتی چاخیکی نویم
 ده‌هینایه کوشکی زیان
 بُو قازانجی
 پر ئامانجی
 دانیشتولوان ، دانیشتولوان !

بمتوانیا یه
 له سه‌ر چه‌قی ئه‌م پیگه‌یه
 پیگه‌ی نه‌مان
 یاخی ده‌بووم
 له یاساکان !
 به‌ندی یاسای پاستی یه‌ک رووم
 داده‌پیزا
 تیکم ده‌دا په‌ت و زیندان
 ده‌ستی ماندووم
 ده‌خسته سه‌ر سکی پشوم
 بُو کورپه‌کان !
 بُو کورپه‌کان !
 بمتوانیا یه
 گپی سوورم
 به‌رده‌دایه
 بیشنه‌ی وهرزی گه‌لاریزان

بالاى سالى هەموو زىنم

دەكىد بە يەك بەھارى سەوز

وەرزىيکى وام جوان دەنە خشاند

دۇور لە خەزان !

كىتىو سەختى نائۇمىيەم وا دەپروو خاند

لەناو باغى دلى ھەموو دلداراندا

سەد ئاواتم جوان دەپروواند !

پەساپۇرتى چاوى ساغم

دەسرىيە وە

بۇ كۆپىرە كان !

جيھانىتىكى نۇر قەشەنگم

پېشان دەدان !

ژىننەتكى نويم دروست دەكىد

دۇور لە پەگى چەۋسانە وە

جيھانىتىكى دىكەي گەشم

دەھىنايە سەر پۇرى زيان !

پەلە خۆشى و حەسانە وە

بەلام ئەم ھىوايە لە دلدايە

ئىوه دەلەن

بۇم دىتە دى ياخود ھەرگىز

بەدى نايە !! ?

ئەمۇ بېتىت ياخود سېھى دىتە كايە !

په زاردي به يه لک گه يشنسي ده و دل!

خاتونه کم

کاتیک ناوی تهنيایي خوم

ده خومه وه

جوگه هیوام وشك ده کات

یادی پژئی رابوردو مان

ده کمه وه

فرمیسکه زور گه شه کانت

ده بنه توفان

ده بنه خوره توندی باران

وشه زاری

پی دلداری

دیره کانی هونراوه کم

ده سرنه وه

جاریکی دی

له ناو کوشی غه می سوری بیداریدا

خوم و دلم

ده دوزمه وه !

خاتونه کم

کلپه پشکوی ده رونه کم

لهو کاتهدا لیتی گهشی
ئاره زنۇرى تو
جوان باوهشى
بۇ ماچى سەر كولمۇ وشەى
دوا ھۆنراوەم
دەگریتەوە
زۇر حەز دەكەم
بېمە پەپۈولەيەك
بە ئاسمانى پەۋارەتدا
بالى حەزم بىگرمەوە
ھەنگۈينى نىيۇ شانەى نيازىت
بىكىمەوە
تىير بىنۇشىم
تىېككۈشىم
ھەر بۇ ئەوهى گپى كوانۇوی بەزنى نازىت
نەبرىتەوە

بۇ زىندانى تارىكە شەو نەبرىتەوە !

خاتۇونەكەم
ئىھەورانى ونبۇونەكەم
لە كاتهدا بالاى تەرت
سنگى پانى وەك مەرمەرت
لەسەر قالىيى پەريشانى
پادەكىيتشىت
سەد ھەناسەى ساردو سپى

پر له گپی
 په شیویم پی هه لدھ کیشیت
 نور حه ز دکھ م
 به ده ریای بی سنووری
 خوشہ ویستی
 تینوویه تی بھن و بالا
 تامه زرؤییت بق بشکنیم
 لاشه بھشی چی غه م هه یه
 بپروینم
 تؤوی گه نمی پیک گه یشن
 بوه شیئن
 له به هاری هاو سه ریتدا
 بژیمه وه
 په لکی خوشیت بق بچینم
 بق هه میشه له باخه لی دلداریتدا
 بپوئمه وه
 خاتونه کھم ! !

۱۹۷۴/۱۰/۱

بە سانتیاگو بە سانتیاگو

سانتیاگو

خەفەت مە خۆ

مژدە دەدەم بە گۆرپەی تو

رۆزىکت دىت

رۇقى دلت لە چاۋىياندا

بىتتە پشکو !

كەلپەي پىسىان

بە تەقەلاو بەرگرىي گەل

وردو خاش بىت ! !

لە سىدارەي ھەولۇت بىرىت

سەد (ئەلندى)ي ئاوازى گەش

لەدايك بىت

خۆرى ھيوات خىرا ھەلىت

(نېرۇدا)ي نوى

لە شارو دى

بەستەي سۆزى كامەرانى

بە بالاتدا بىلىتەوه

ئاوازى نويى بۆ دابىزىت

گەلى باوهەر

بىلىتەوه !

دەرگەی خۆشىي شەقامەكان

بۇ پىشوازى شەھىدەكان

بىرىتەوه !

دەنگى هۆرەي نەبەزىي تۆ

ھەر چوار گۆشەي ھەموو جىهان

بىرىتەوه !

لىۋى تۆخەي

تۆخەيەكى نەرمى بى پەي

لەسەر زارى پې بهارى

دانىشتowan

بۇ ھەميشە بخنىتەوه

سانتىياڭو

خەفتە مەخۆ ، خەفتە مەخۆ

ھەتاوى گەل

ھەلدىتەوه ، ھەلدىتەوه !

١٩٧٤/٩/....

خۆشم ده‌وییت !!

خۆشم ده‌وییت

من بالنده‌ی ماندووی پشوو

تۆش هیلانه

من مندالى ورپ گرو

تۆ جۆلانه

من نه خۆشی دله‌کوتەو

تۆ رازيانه !

خۆشم ده‌وییت

تا قوولایی ، تا ناخی دل

تا ئەو کاتەی دەستى لەشم باوهش دەدات

لە گەردەنی تاریکىي گل

لە گورپىشدا ، خۆشم ده‌وییت !

خۆشم ده‌وییت تا چاو بىركات

ياخود دورىر بىن

بۇ خۆرهەلات

بۇ خۆرنشىن

بەرەو ئاسمان

تا ئەوپەرى زەريابو جىهان

خۆشم ده ویت !

خۆشم ده ویت

تا دلپیک خوین و هەستى

خۆشەویستىم

له دلدايى

تاوهکوو بۇن

چىرۇكىكى بى پايانەو

له گولدايى

تاکوو بىنام ملوانكەيەو

له گەردىنى ۋوادىايد !

تاکوو پەلەو چاوه نواپى

پاسارىيەكى سەرگەرداھەو

له باوهشى ئاسماندايد

خۆشم ده ویت

سەد ئەوهندەي خۆشەویستى

خۆشم ده ویت !

١٩٧٦/٦/١٥

گه‌اشتییکی خوئین رژاو

بۆ چەندین جار پیم گرتە بەر
گەیشتمە شار
دوای دابەزین
لە ئوتىرى شىن
بەلّىن ، پەيمان ، سوئىندۇ بېپيار
كەوتىنە يادم
تۆزى زەردى رېڭەم تەكادن
لە جل و بەرگ
لە بىيىشەي مەرگ
دۇور بۇومە وە
كۆشكى رەشى غەمم پۇوخاند
خورپەيەكى سۆزى قەشەنگ
بىّ هاوارو گرييە و بىّ دەنگ
كەوتە دەريايى دلى كولم
ھەنگاوم نا
بزەي سەر لىيو بۇۋازىيە وە
دەرۈون و دل گەشايمە وە
وەكۈو بالدار خۆمم كوتا بۆ مالى يار !

بە رېڭە وە

هه زاره‌ها ئاره زووی گه ش
له خه يالدا سهريان هه لدا
گه رمی باوهش له پهناوه
سهد دهنووکی له تامه زرقوی
دلّم دهدا

كوتري خوشى شهقى بالى
دهنگى سۆزى دهدايەوه !
بۇ گېيشتن به بالاى يار
دهتوايەوه
به پەلەپەل

وه کوو پەلەي کاروانى مەل
به كۈلان و شەقاماندا
ئوقرهم نەگرت

ياخەى سەختى ماندوم دېرى
لە بەر دەرگەي مالى ياردادا

خىرا پوام
لە بەر ئەشقى سۆزى ۋىنۇس
بۇوم بەدارى يوكالىبتوس !

پەنجەم لە سەر زەنگى
پەلە دەنگى
كۆشكى قەشەنگ
گىرسايەوه

دەنگىكى بۆز
لە ديو پەردى دەرگەكەوه
پرسىيارى كرد

ئەوە كىيىه ؟ !
 خەلکى كويىيە ؟ !
 كە وەلامى درايىه وە
 ديسان لە نوى
 پرسىارەكە كرايىه وە
 ئەنجا نارنجىوكى وەلامىيىكى ناخوش
 لە پەردىيى گوئىي دلدارىمدا
 زىنگا يەوە ! !
 ئەو وەلامەيش دەيگوت
 كامەرانىت سەربىراوە
 چەند رۆزىكەو
 كەزالەكەت بە بۈوك چۈوهە
 گەشتەكەشت دوا گەشتەو
 لە بەر دەرگەي خۇو و رەوشىدا
 خويىنى گەشى
 پىزىنراوە ، پىزىنراوە

١٩٧٤

دەپپە دەپپەنى، ھەر دەپپە دەپپەنى، بەھەر دەپپە رەھاتى، ۋەئىن دەپپەلى

يەكەمین دىمەن

كانتىك ويسىتم

لەناو قرقەمى زانى تالى

شىندى بدويم !

پشکۈرى تىزى كوانۇوئى جىئىو

زەردەوالەمى چىزىدار بۇو

چىزە سۇورى

لە ئاواتى مايكىرۇققۇنى دىلم ھەلساند !

پەنجەمى كۆرپەمى زوانى سووتاند !

دەنگى زېھى ھەزار زىنگىز

لەزىز خانى ئازارى بىر

وەك نۇوكى تىر

دەهاتە گۆيم

ويسىتم بفرم

ويسىتم پەردەمى رەشى بى دەنگىتى

خىرا بدرم

ويسىتم بدويم

گەرووئى وشەمى زاريان تاساند !

دۇوھەمىن دىيمەن

من دەمەۋىت بېرىم ، بدوىم
لەناو ئىزگەى گەشى هىوا
بە ئاوازى بلندو بەرز
وشەى سۆزى ھۆنراوهكەم
بۇ خاتۇونە داماوهكەم
خاتۇونە جوان پازاوەكەم
لە ژوانى يەك بىنىندا
جوان ھەلۋاسم !
زامەكانى پى بناسم !
من دەمەۋىت
سوپاى چاوهپوانى
بشكىت
شۇورەى پەرىشانى
برەمیت !
خونچەى ھەتاو ، زارى گەشى
بۇ ھەموومان بکاتەوه !
ھەر كۈرپە يەك بۇ باوهشى
دايىكى سۆزى برواتەوه !
ھەر دلدارىك ، بۇ ئامىزى بانووی ھەزى
مل نىتەوه !
من دەمەۋىت لەم كاتەوه
بە تاسەوه بېرىم ، بدوىم !!

۱۹۷۴/۹/...

جۇزىيەدى ئەستىرەدى بىلەدەر

وشه كانم تىشكى پۇذن
لاشهى غەمى دلى جووتىيار
زوو دەنىڭن !
كىلگەسى سەوزى هىواي دلىان
تىير ئاو دەكەن !
خويىنى لەشى چەوسانەوه
دەگرنەوه
كۆشكى بەرزى حەسانەوه
بۇ ھەزاران ھیواو ئاوات
دروست دەكەن
پەنجەى مىژدە بۇ ئەستىرەدى
ئاسمانى رازاوهى شار دەبەن
تابلوى بەهار
بۇ سەد نەورقۇز دادەتاشىن
بۇ ھەلپەرکى و رەشبەلەكى ئامانجەكان
سەد شاباشن ، سەد شاباشن !

بپوام كېھ
تىينى شارى لاشە سېرە

تەمى چېرى دەررۇنى شار
دەسووتىنیت
(ئەسکەندەر) ئىرق و كىنه
دەبەزىنیت
نانى جوانى كامەرانى
دەبرىزىنیت ، دەبرىزىنیت
ئاسقۇي هيوما
تابلۇيەكى نۆر پۇوناكە
كۆرپەيەكى پۇومەت پاكە
ئالايىكە بەرزو بلەند
لە ئاسمانى دېھات و گوند
دەشەكىتەوه
ئەستىرەيە، بە ئاسمانى گەشى باوەرەوه
ـ جريوهى دىت
ـ جريوهى تەپ
پىگەيەكە راست و پەوان
پىگەيى كاروان ، پىگەيى كاروان ! !

١٩٧٤/٨/٢٠

دەوو ۋەنیشەئى غەجىبار لە چۇوارچىيەۋەنىيەكى پەستدا!

ملوانکەئى غەم

گەر پېت بلېم

لە زستانى ھەزاريدا چۆن دەسۋوتىم ؟ !

لە سەر شۆستەئى بەختىاريدا

چۆن سوپاي غەم

پى ئە دەگۈرىت لىيم ؟ !

لەناو دەشتى دلداريدا

چۆن ھەورو تەم

دەبەستن پىم ؟ !

ئائەو كاتە وەك ملوانکە

غەمى شىنت دەكرىدە مل ! !

گپى جەنگت

لە گەل رەنگى سوورو زەردۇ

بۇنى سەمل

ھەلّدەگىرساند

ھەر گريانت

بۇ رېشتنى چاوه كانت

دەكرىدە كل ! !

خهون

غه مباره که م

تۆ گوتیووت گوایه جار جار

دیتە خهوم ؟ !

نازداره که م

منى بیدار ، شیت و بیزار

کە نه خهوم

چون بالا تۆ دیتە خهوم ؟ !

چونکە بى تۆ

شەونخوونى پېپوارىكە و

بەسەر زامى بیداريمدا

بەرپۇھىيە !

دللى غەميش ، لە دوورى تۆ

بۇ غەم خواردن بە پېپۇھىيە !

ئىدى بى تۆ

چون دە خهوم ، چون بخهوم

غە مباره که م ! !

۱۹۷۶/۲/...

هەلپەر کیمی لە عەزىزى گۈرياندا!

کە پىكەنин هات پىكەنى

دەستى خۆشى خستە ملى زەردەخەنە

گريانى زەرد لە داخاندا ، تىر تىر گريا

هاوارى كرد

پى مەكەنە ، پى مەكەنە

ئەگىنە من دەبىمە دەريا !!

کە پىكەنин بزە گرتى و خۆرى ھەلھات

پەزارەو غەم لە رقاندا

بوون بە زۇوخالى

بە ھەستى لال

بوون بە چىزى ژالكى تال

بە سەدد داخ و ھەناسەسى سارد

تا ھەزار سال

خەفتىيان خوارد، تاكۇو تەقىن

ژانى شىينىش ، قىزى پەشى خۆى پىنى

ئىدى بىشىكەى توورەو روپى راپەزەنلى !

لە كاتەدا كامەرانى

بوو بە مندال

بە دىيمەنى دوو چاوى كال

بە گورانى

گورانىي دەشت و دەرو سەر بىي كانى

لەناو زەماوهندى ژىندا

لە دەشتىكى بەرىندا

بۆ يەكەم جار سەرچۆپى گرت

بۇ پىشىوانى بۇوكى بەهار

ئالاڭىزى خىرا دىرى

لە مردىنى گرييە و شىنداتىرە لېرى ، تىرە لېرى !

حەز لە سووچاندا

لیت ده پرسیم ، چاوم ویلە
بیرم لیلە

بەدووی چاوی تۆی ھۆنراوەو يادەكاندا

ئەتۆ لە كۆيىت ، بۆچ نالىيىت پىم ؟ ! ؟ !

لە مىزەوه منىش دەلىم

نە تىنۈومە ، بۇوهو دەريا

ھەنگاو دەنیم !

نە برسىمە ، بۇوهو كىڭە

پى دەپىيۇم

لەناو ئىزگە ئارەزۇودا

ھۆرە دەلىم

دارى سەوزى حەزم دەنیم

ئەى چاوكەژال

ئىدى بەسە ، مەمسۇوتىيە ، با بسىووتىم

بمسۇوتىيە ، با نەسۇوتىم

گەر نەسۇوتىم

نازانىت كىم

گەر بسىووتىم

دەزانىت پىم

من لەپەپە ئىزىن

لە لاپەپە گەشى ئەۋين

نووسىيۇمە

سووتان خۆرە
 هەر ھەلدىت لىم ! !
 سا مەتۆرە
 با نەسووتىم ، با بسووتىم
 بىمە ھەتاو
 بە رۇوناکى
 بەبى باكى
 بەھەزار چاۋ
 رۇون كەمەوه ! !
 دل مەگۆرە ، سەر بىدە لىم ! !
 تا لە شارى سووتانىدا
 دەتۈيىمەوه
 بۇ ھۆنراواه دەبىمە دووکەن
 بە چوارچىيە
 بە دوو بالى ئاوىنە مەل
 بۇ ماچىكى ئەو دوو لىيۇه
 سەرى حەزم دەننېمەوه !
 لە باوهشى گۇرانىدا
 بەستەئى تازە
 بۇ چاوانىت دەلىمەوه
 دەلىمەوه ! !

بیاران زاهمی پا بورد و ناشو اتھود

به بیرت دیت

به فرۆکه‌ی تیزپه‌وی ماچ

به ئاسمانی ئاره زوودا

هه‌ردوو، بالمان ده‌گرتەوه !

لەناو باغچه‌ی بیره‌وەری

په‌نگاپه‌نگدا

مۆرى په‌نجه‌ی مەم و زىنى

ناو خەيالمان

دەبردەوە

به بیرت دیت

جييانمان لا به‌هارىك بۇو

لەناو زىنى دلداريدا

پووبارىك بۇو

بەکەلەکى ئاره زووی کول

دەمانبىرى

دل مندال بۇو

لە خۆشىدا هەلّدەپەپى ،

هەلّدەپەپى !

کە پەيكەرى يادەكانى

بە قولنگەئى بى پەيمانى

تۈور داو شكاند

لەسەر لەشى كامەرانى

بۇن بە زام و

ژانیان لەنیۆ کیلگەی ھەناسەمدا بۇواند

کە شوین پىيى تۆ لەسەر نەخشە راپوردوومان

بۇ بە گريان

نە بارانى مژده خۆشى

نە ھەناسەي جوانى

نە يانتوانى

زامى تىرى يادەكانت

لەسەر پەرەي ژينى ئەوسام

بېۋاتەوه

نەھەنگەكان

نە يانتوانى

دەرياي قۇولى

شونخۇونى و سەد بىدارىم بخۇنەوه !

نە يانتوانى ، نە يانتوانى

ئەى ناسكۆلە تۇراوه كەم !!

اټه رەختای پېرسىيارى بھى تابلو

دایه کى نایه ویت پەلكى تیشكى
خۆر بھینین بۆ شاره کان ؟ !
کى نایه ویت ، خەو بىنین بۆ بىداره کان ؟ !
وەلامىكى پۇون و پەوان
بھینین بۆ بىچاره کان ؟ !
حەسانەوە بھینین بۆ ھەزاره کان ؟ !
کى نایه ویت
زەردەخەنە
بھینین بۆ لىوى بارلى نىشتۇرى گشت يارە کان ؟ !
کى نایه ویت لەيلايەكى دى
بھینین بۆ دلداره کان ؟ !
کى نایه ویت وەلام بىنین
بۆ پۇوبارى پېرسىيارە کان ؟ !
کى نایه ویت
فەرمانىكى سەدان قۇناغ
بىنین ، بىدەين
بە سوارە کان ؟ !
کى نایه ویت ، کى نایه ویت ؟ !

ئماھىيەنەھى نياز

نيازم وابوو بارانى لىيو
بەسەر دەشتى سىنەتدا
بىارىئم !
لە ناخى يادە كاندا
دلى خۆشە ويستىم
لەسەرچاوهى گيانى ئەۋينمەوە
بۆ ئارەزۇرى چاوهە كانت
دەربەيىنم !
نيازم وابوو ژوانىڭ بىم
بەرۇكى بالا شىرىنە كەت
بەرنەدەم !
لە باوهەشى گولالە مدا
سەرخە ويكت
بۆ بشكىئىنم !
نيازم وابوو چاو بېرم لە چاوت
گلىيەنە كەم بخزىئىمە چاوانتەوە
كامەرانى پى بىيىنم !
تاكۇو دەبىمە
ئاوى سازگارى كانىي ئەۋين
ھەر بۆ ئەوهى تىنۈيىتتى بشكىئىم !

نيازم وابوو بىمە پەپۈولە يەك
لەسەر گولى گيانىت بنىشىمەوە !
بىمە زيان
بىيىمە ناخى زيانتەوە

بیم به گیان

بیمه گیانتهوه !!

بگره ئوه تۆمارگەی زىنم

بە ئارەزۇرى خۆت بىنۇسىوه !

ئوه زام و گشت بىرىنم بە مەرھەمى دەست و پەنجەى

لارو لەنجەى

نازەكانت بېپېچەوه !

بگره ئوه چاوم

وەك ئاوىيىنە

لەنجەكانتى تىيا بنوينە !

زولقى خۆشى شانە بىكەو

زەردەخەنەو پىكەنинى

تىيا بىرپۇينە !

ئەنجا بىبە بە فريشتەو

خاوهندى چاو

وەكۈو مەندال

تىير بىدوينە !

بگره ئوه زىنم وەكۈو دەرياۋ

بە پاپۇرى ئەويىنى نوى

بەرەو ئامانچ بە جەرگەيدا

پى هەلبىنە

بە لام هەركىز ئەو دلەيم

لە ناسكىدا وەك شۇوشەيە

مەيشكىنە ، مەيشكىنە !!

١٩٧٦/٨/١٧

چه ند تابلۆيەكى نەكىشراو!

من دەمە وىت تابلۆيەكى وا بىكىشىم
رەنگى گۇنای
وا بىرىڭىم
لە قەوارەئى تابلۆكانى ھەموو جىهان
گەورە تر بىت
لە خەيالى ھونەرمەندان
زۇر قۇوللىرى بىت
بەزىن و بالاى
ھیواو ئالاى
گشت گەلانى تىدا دابىرىڭىم!

تابلۆي يەكەم
دەرى سەتم
بىرىڭىپەزى خىرت و سېمى
لەناو دەشتى سەوزى بەهار
دەلە وەرپىن
كاکى جوتىيار
لەگەل ھوزار
ھۆرە دەلىن!
سەرروى تابلۆ
ھەر گۈلزارە

لەسەر چەقى رېڭەكەي شار
گورگە كانى ھەر حەوت قاپە
 ملي رەقيان گىر كراوه لەسىدەرە ! !

تابلوى دووه م
دۇرى بق و هاوارو غەم
پەنگى تابلو
سى پەنگى جوان
لەخوارەوە
سەوزى سەنگىن
لەناوە راست
پەنگى زۇر شىن
پەنگى ئاسمان
لەسەرەوە
پەنگى پىشكۇ
لەنیواندا
خۆرىكى زۇر مەزن و پۇوناك
كۆرپەي تىشكى جوان دەبەخشىت
بە دايىكى خاۋىن و چاك !
زەردەخەنەش لەسەر لىيۇي پەنگى سېنى
وەك بارانى كامەرانى
دىتە خوارى
بى ورتەورت بى هاوارىك
دىتە خوارى ! !

تابلوی سیّم
(خهونیک)

له سه ر لوطکه ب هرزاییه ک
(مه سیح) ا نوی راوه ستاوه
دهست بلاؤه
پاستی و ژیان دابه ش ده کات
به سه ر کیلگه فرهوانی
بی پایانی
کوترب شاردا ! !

تابلوی چواره م
له ناو قرچه تاریکی ته م
له بر ده رگه چاوتیریدا
(حاته) ا نوی سه ری قاله
به هزار دهست تیده کوشیت
منداله کان دهوریان داوه
خوشیه که یان گپو گاله ! !
له دامینی تابلوکه دا و نووسراوه
(شه و هنگی ب رسیتیه)
له ناو گپی گنمی پف زدا سووتینراوه) !

تابلوی پینجه م
(هیوا)
له لای چه پی ئه م تابلویه
تفه نگیکی شپو شکاو

له سه ر پشتى زه ردی میّثوو
 راکیشراوه
 (هیتلر) چه رخ فریّی داوه
 له شه رماندا
 مور تیّی داوه
 پوتور کاوه
 (له ناوجه رگه) تابلق که دا)
 داری زه یتونن بوندراوه
 گه لای سه و زی
 پر له ئاوه
 بالی سایه هی به سه ر هه موو شاره کانی
 بیووی جیهانی
 تابلق که دا راکیشراوه ! !

 تابلقی شه شه م
 چه می بی ته م
 ئه م تابلقیه تابلقیه کی بی گریانه
 هه تاوی گل هه لهاتووه
 له سه ر ئاسوی هیواو ئاوات بی پشووه
 (له دامینی تابلق که دا)
 شاریکی زور بی ده نگ .. هیمن
 (هر کوی ده رؤیت)
 هه ریانه و کامه رانه !

کامیرای هۆشى

(لە ژورى خەيالدا ، کامیرای ھەردوو چاوى ھۆشم خسته سەرپۇرى مردىن)

۱

دەرویشىك بۇو، مىزەر بەسەر
لەبەرانبەر كوشكى ترسدا
دۇو چاوى لى داچەقانىم !

۲

لەسەر پەرەي بنەمېچى ژورەكەدا
وەك پاسەوان
هاتە بەرچاو
بەبى زمان ورتەو گريان
لەمەرەزەي سەۋىزى ژىندا
قەلماسلىكى
پەباسلىكى
تى تەقانىم !!

له سه ر میزی سه وزی زیان

درندہ بورو

نینوک ، سمیل ، کلک دریز

وه ک گیثو ویز

دانی تیزی بۆ رواندم !!

په پکهی به ختی لی رفاندم !!

له سه ر پشتی درک و دالی

نه بون ، نه مان

ده یکراندم !!

(ئا لیره دا کامیرا که کوزایه وه)

له ژووریکی نه خوشخانه له شی سرم

پاکیش رابوو

له و کاته دا

دە روازهی زان کرایه وه

په ردەی ساغى دپایه وه

برینى له ش گىرسا يه وه) !!

لەسەر مىزى نووسەرىڭدا

مەرەكەب و پىنۇوسەكان
هاتنە دوان
يەكەم گوتى ئەگەر بىت و
نووكە كاننان لەناو براان
كەس بۆي ناكريت
پەنگى ئىمە بىرىپەتەوە
بەرى وزەى لافاۋىكمان
بىگرىتەوە !

دۇوھم

لە چەمىيکى چپو پىدا
دارىيکى سەوز پۇوي درېبۈو
تۈوكى سەرى
كىشت كەزبۈو
گوتىيە ھەپ
خۆ بىينىتە پەنگم گەشەو
دلەم تەپە !!
لەگەل ئەوهش لە تو ناگىرم
پەقى زۆرم لەداربېپە !!

سییه م

پییوار گوتى : بهلی ئەئى پى
ھەر لە ئېرە
تا پىيى كاكىش
درېزتر بىت
ھيوakanم له گەل خۆمدا
دەگەمە كىش !
ھەزاران ھەنگاوىش بىت
ھەزاران كەندو چالى
پېداويس بىت
منى ھەتاو
بەيك ھەنگاوا
دەگەمە جى ، دەگەمە جى !

۱۹۷۵/۱۱/...

اەزىزىچى خۆشەۋىيەتى!

خۆشەۋىستى
تۆ دەردىكى زۇر كوشىنده يىت
تۆ شىرىپەنجەيت
تۆ ھەنگۈيىت ، بەلام تالىت
لافاويىكتى لەناكاودا
سەرەلدەددەيت
تەمەنى نۇر لە دلداران
پادەمالىت
تۆ نەھىيىت
لەناو دلى دلداراندا
خۆت مات داوه
بازنى رەشى مردىنت
كردە دەستى ھەزاران زىن
تۆ مەمت كوشت
خوينى دلى فەرھادت رېشت
لەبەر بالاي بەرزى شىرىين
جارىكى دى وەك ھەنگۈيىت
دوو دلى نۇر بەكول و جوش
بەيەك دىكە دەگەيەنىت
جارىكى دى ئىمەمى داماو

دل بىزىندارو

بەدەست سوپاى تۇوه

خەرىك ماوين

دەست لە ئەزقى

دۆش داماوين

خۆشەويسلى

تۆ بىرىنچىت ، تۆ گۈريانىت

قىنەنچىت ، ئانىت

تۆ نەھىنى ئەم ژيانەيت

بى پىوانەيت

بەلام ھەرچۈنچىك بىت

تۆ ھەيت ، تۆ ھەيت

تۆ ئاشكرايت ، ئاشكرا نىت

تۆ نەھىنچىت، تۆ كوشتنىت

تۆ مەدىنيت

تۆ زيانىت

دەردىكى واى بى دەرمانىت

ھەرچۈنچىك بىت تۆ ھەيت تۆ ھەيت ! !

تۆ گولىكى نەكراوهەيت

چىرۆكىكى شانقىگەرى بى پراوهەيت

خۆشەويسلى ! !

داخوازی

ئەی زولف شۆر ، کىرۋىلەی كىپ
ئەو كاتەي كە يەكەم نامەت
دايە دەستم
دل داخورپا ، وا خرۇشا
ھەست و نەستم
ئەندامانى لەش هاتنە لەر زىن
پلەی گەرمائ ئاسمانى دل
بەرە باشۇر بىي گىرتە بەر
پەلەوورى ژمارەكان
بەرە سىنور گشت دابەزىن
لە ھەريمى خۆشى دلدا
بۇو بە توفان
بە توفانى خەنەبەندان
ئەی زولف شۆر
پەتىنەرى غەم و ناسۇر !

ئەی كىرۋىلەی پىكەنин و زەردەخەنە
دەي پاچەنە
بىشىكەي پىكەي بىكەردى دل
بى ترس و سل
پابىزەنە

به گولاؤی میخهک ، سمل
 په‌رېھی سهورزی نامه کانت
 تومار بکه
 بُو ناو کوشکی پیکگه یشن
 هر غار بدہ

ئەی کيژلەی هيواو ئامانج
 ئەی نەيارى تىرو توانج
 لەو كاتەوه ئەسپى خەيال
 لەميشكىدا زين كراوه
 جووته كۆتى خۆشى داۋىه
 لەشەقەى بال
 بەو هيواوه سايىھى ھەردۇو
 بېنە يەكىك
 بېنە پىكىك
 لەسەر مىزى كامەرانى
 كۆرپەئى ئاوات بىخواتەوه
 هيچ ھىزىكى كۈنەپەرسىت
 پىوهندى دل ھەرگىز جودا نەكاتەوه
 ئەي ناسكولەي زەردەخەنە
 دەي پاچەنە
 خىراكە و زوو بىشكەي پىكگى
 بەزىن و بىلاي پىكگە یشن پابزەنە
 دەي پاچەنە دەي پاچەنە ! !

چوار کمورتە ھۇنراو

حەز

من حەز دەكەم
بزەيەك بىم لەسەر لىيۇت
ھەلبكىم و نەكۈزىمەوه !
وشەيەك بىم
لە ناو سىينەى پېكەنинى ھەردۇو سىيۇت
جى خۆش بکەم
نەسرپىمەوه !
من حەز دەكەم
ھەر حەزىك بىم
لە فەرەنگى كامەرانىي حەزى تۆدا
گەشە بکەم
لە زستانى پېرەھىلە و رەشەبادا
نەتويمەوه !

خىيودت

لە ناو سىينەى ئارەزۇوتدا
بەنازەوه
دۇو خىيۆتى لىيمۇ ئاسا
بە نەوابىي و دلخوازەوه
قنج و قىيت ھەلتۆبىزىون
لى تامەزىقى پەنجه كانم
بۇ گوشىنىيان

هەر لە مىّزە

زەردەخەنەو پىكەنینيان

لى تۇراوه

سا تو وەرە ، ئەم پەنجەرە

لەبەردەمى حەزەكانى پەنجەكاندا

بکەرەوە

نەك يەك و دوو

بەلكۈو ھەزاران ماجى سەۋىزى

پېئارەزوو ، بېبەرەوە ! !

دل

ئەى كىۋۆلە خرىنەكە

خۇشم دددەۋىيەت و ناۋىيرم

بەبەر چاوى بەريلاؤى

نەيارانى ئەقىنەوە

بىدرىكىتىم

خۇشم دددەۋىيەت و ناۋىيرم

كۆترى سېپىي سەرلىيوات

لەناو باخچەى دلداريدا

ھەلقرىنەم ! !

چاوهەپوانى دەرفەتىكەم

لە شارپىگەى خۇشەۋىستى

بەيەك بگەين

دلى خۇمت بۇ دەربىتىم

تىئىرتىدوينەم ، تىئىرتىدوينەم ! !

کامیرا

حهزم ده کرد له زیاندا
خاکی پیگه‌ی زیر پیی تو بم
پیزی زیر پیت له سه رله شم
خوری هلبیت
ناؤا نه بیت
نه رواته وه
که پیت نایه دل و جه رگی خه زاندا
شوینه کانی ببنه نه خشه‌ی خوش ویستی و
ئه وینی توم هه رگیز له یاد نه باته وه
حهزم ده کرد کامیلا را بم
بؤ یادگاری یاده کانت
ناسکه بزه‌ی لیوه کانت
تومار بکه م
وینه‌ی جوانت
پر شار بکه م
له برئه‌وهی تینوویه‌تیی نه هه نگه کان
نه مخواته وه ، نه مخواته وه ، نه مخواته وه !!
دلداره که م !

۱۹۷۶

دَلَّا كُوْشَتْ بَوْ دَلَّا كُوْشَتْ بَوْ

چون دلپهی باران
 به زه میندا پرده چیت و
 ده گاته لای
 په گ و ریشهی دره خته زور تینووه کان
 منیش چه شنی باران
 دیم و به سه ر سنگ و مه مکی
 تینویتیدا پهله دهددم !
 تینووی چه ندین سالهی دلت
 بُو ده شکینم !

ده زانیت چون دایکی دل سوز
 دایکی په روش
 چون منداله و بنبووه کهی دوای هاتنه وهی
 ده گریته کوش
 منیش ئوها
 دوای لیکبران
 دوای خه زان و گه لاریزان
 تؤی نهونه مام ده خمه نیو دلی باوهش
 ده تخمه نیو کوشی باوهش
 دل کوشت بُو ده گریته وه
 له باوهشی پیکه نین و کامه رانی بی وینه دا
 ده رویته وه ، ده رویته وه !

رېزگە ئىخەۋىن و ئاواات

دارى خۆشىي وەرزەكان
لەناو باخچە ئىتكۈشانى كۆرىپەكاندا
بەرو بۇومى ئاوات دەگریت !
لەسەر شانتى دەنگ و باسى ئىزگە كانى
نەبەزىنەم گورج پى دەگریت !

پەنجەرهەكان ، هەلھەلە ئىشادى
دەدەن
شەقامەكان ، دىئن و دەچن
سەما دەكەن
ئاسمان ، پەلە گەنمىيکى زۆر شىنە و
بى بىرىنە و
باوهشى بۇ كۆترى بىزەم دەگریتە وە !
كۆترەكانىش بەهارىكەن
قالىي سەوزى كامەرانىم
بۇ را دەخەن
مژده ئى دلەم
بۇ ئازانسى خۆشە ويستىي كاروان دەبەن
پىگە يش باوهشىكە
لەبەردەمى خەونەكانى مندالىيمدا

دەكىيەتەوە

من ھەر دەپقۇم ئەويش بەستەي گەشى زارى

سەركەوتنم

دەلىيەتەوە ، دەلىيەتەوە !!

١٩٧٦/٨/١٠

خۆم

تۆ دەزانىت ؟ !

من سووتانى بە جىمامۇ سووتانان بۇوم ؟

لەسەر چى كۆنى زيان

داۋىكى قىز نىز ئاسان بۇوم

خۆم نامەوهە

خۆم پىّوه بۇوم ؟ !

١٩٧٦

اَللّٰهُمَّ فَنِعْمَتْ بِنِعْمَتِكَ وَلَمْ يَعْلَمْ

هو ئايىشى گيان
تۆ دەزانىت و شەكانى
پەوه پاسارى برسىن و
دەنۈوك لە چاوى تىنويتى خۆشىت دەدەن !
بە گۈرى مەمكى دلداريتدا
سەردىھەكەون
دەدەن لە شەقەى بالى پىيکەنин
زامەكانىيان دىئنەوە سۆ
پۇو دەكەنە ئاسمانى تۆ
پازى شاراوهى نىئو دەرۈون
لە قۇوللايى خەونەكانى
ھەر دۇو دلدا
وەدەھەر دەخەن ! !

هو ئايىشى گيان
خۆشەويسى ئاگرېكەو
بەربۇوته دالى ناسكى ھەر دۇو كمان !
گپو بلىسەى ھەلچووه !

ئوقرهش گپى تى بەربووه
گەيشتۇوهته سەر ئىسقان

چاوه پوانى

پەريشانى

ھەموو سووتان !

دەسا وەرە

ئاۋى دەريايى لېوت بىننە

ئەم بلىسەمى بى پايانە

لەنیو دلى بەكولمدا

دامركىنە !

تاڭوو پەريي شادمانى

خىرا بىت و ئىشىك بىرىت

گولى ماچە سەوزەكانى

تىر بىه خشىت

بە بەهارى خەونەكانى ئەم ژيانە !

ھۆ ئايىشى گيان

لەنجەكانى

جم و جولى پەنجەكانى

قاقاى پىكەنин و بزە

گەنجەكانى !

سيمفونيا يەكى نويى ئەويىن

سروھى شەمالى دلدارىن

شىرىن ، شىرىن

بەرەو چەمی پر لە تەمی
دلی ماندۇوم
ھەنگاودەنین !
تا بتوانم پر بە گەرووی
دەنگى تىنۇوی خۆشەویستىم
بلىم ئايىشى دلی گەشى وەك تامەزىرۇم
بى چاوى تو
بى رۇومەت و ھەناوى تو
لېي ناسرەۋىيت
لېي ناسرەۋىيت ! !

١٩٧٦

چه ند ۋېئىنە بىيەكى رۇنىڭماو رۇنىڭ

لە دارستانى ژياندا
كانتىك دەپقىت بە پىگە وە
هاورپىيە كەت جى مەھىلە !
لەوانە يە لە پەناوه
گورگىكى هار
خۆى مات دابىت ! !
*

لە باوهشى ئەم ژيانە
خۆت بە گەورە و زل مەزانە
چونكە پۇزگار
بى ئامانە
لەچوار لاوه
سەرە و لىزى و گۆرسىستانە !
*

لەنیو درزى ئاوىيە وە
سەيرى خۆت كرد
با دىلت لە سەر خۆى نەچىت
دىلى ئاوىيە كە دەشكىت

هیچ چوارچیوه یه کیش نامینیت
باوهشت بو بگریته وه ! !
*

تف مهکره کانیاوه کان
له خواره وه
پاساریبه کان
نووساونه ته
ناؤه که وه ! !
*

به ریگهدا دوور بروانه
له سه رخویشت
هه نگاوه بنی
له و چالانه
سه رسم نده دیت له به ر پیتن !
*

له نیو گه رووی هاوارت وه
مه قیزینه
ده نگی گه رووت مه نووسینه
له چه میکدا گیر ده خویت و
که س نایه ته
هاوارت وه ! !
*

له که ناری پووباره کان
سواری ئه سپی شیتی مه به و
له بوباره کان بپه په وه ! !

له خوارتهوه
گومیکى نقد قوولى بىّ بن
كەفچەریتى رق و كينهى
نۇرەلچووه ! !
*

وا زستانه
بەرى هەتاو لەكەس مەگەرە
لەو لاتەوه
سىّ پىرەتن ، سىّ پىرەپىاو
سەرمایانه ! !
*

سوارى ئەسپىيڭ مەبە
بە دەستى خۆت
رەشىمەو زىنت نەكىرىدىت
تاوت دەداو دەكەويتە
ئىر چوارپەلى
تا هەتايىھ ملت دەشكىت ! ! !
*

لەسەر خەرمان
فەندەكەت دامەگىرىتىنە !
باكە توندەو
ئەو مندال و پاساريانە
برسىييانە، برسىييانە !

تابلوی هاستیکی نوی

بارانیکم

به سه رودی جوان کیاراوی

گشت سالتاندا

ده بارم !

هاورم

له مایکروفونی گویی ژینتاندا

ئارام ده گرم !!

بانگه وازم

به پیشوازی ٹاھەنگە وە

ده نازم !

ده خوازم

گولاوی وشهی شیرینم

به رووتاندا بپرەتىم !!

ھەنگۈيىم

له شانەگەی ھەست و نەستى

بپواتاندا پەگ و پىشەم دەپوتىم !

بە هارم

لە سەر چلى نازى گەشاوه تان

دە خوتىم !

من دەنگىكىم

تیکه لاؤی ده نگتان ده بم
من ره نگیکم
ره نگی ئیوه م له گه ل خومدا
هیناوه !!
له ناو جه رگه ای زیانتاندا
تابلوی گه شی
هه ستيکي نوييم
جوان بازاوه

١٩٧٦/٩/٢٤

جوان بازاوه !!

تبييني : لهم هۇزراوه دا كىشى سى بېكىي و چوار بېكىي بەكاره بىنراوه .

نامه‌ویت

شیرینه‌کم

من نامه‌ویت ، گه‌لای سه‌وزی

به‌زن و بالای به‌رزی زینت

بوه‌رینیت

بۆی رووت و قووت ببیته‌وه !

من نامه‌ویت، له‌سهر کورپه‌ی ناو هیلانه‌ت

هه‌لّفريت

نه‌ييته‌وه !

من نامه‌ویت داو بۆ ریگه‌ی گه‌شی زینت

بنه‌ييته‌وه !

له‌ناو له‌شی بی ئابپوویی سه‌رده‌ماندا

بنویتیه‌وه !

من نامه‌ویت به‌رهو دواوه

ملی ریگه‌ی دوینتی ره‌شیپوش بگریته‌وه !!

۱۹۷۴

گورانى

گورانييە غەمگىنەكەم
باسى زىنى تۆى تىدایە !
زامى قوولى دەرۇونمانى
لە توىدایە !
داستانىكى بى كۆتايە
تا ھەتايە
دەيگىرەمەوه !
نە شەونە رېڭىز
جىهان دوايى بىت
ئەم گورانييە غەمگىنەمان
بى كۆتايە
دوايى نايه ! !

1974

*

ئەو گۆرانىيەتى ھەممۇ رۇزىلەك گۈنىي لى ئەڭزەم !

گيانە تو ئەو گۆرانىيەيت

لە ناخەوە

دەمەھەرىتى و دەنۇرسىيىتە دلى گەشى

ئارەزۇوى پېلە تىنەمەوە !

بە ئاوازە سۆزدارەكتە

ھەلّدەچەم و

سەرلەنۈچ خۆم دەبىنەمەوە !

ھەممۇ رۇزىلەك

گویتلى دەگرم

بە كۆتاينى دواناوازى سەمفونىياكتە

دوايى دىيم و

دل پادەگرم !

*

دەسا وەرە

ژيان پۇوبارىيەكەو

غەم دەبات و غەم دەھىنېت

سۆز ئاگرەو

دل و دەرۇون بە تىشكى گې

دەسسووتىنېت !

مردن گريانىيەكەو

لە ناكاودا گولاؤى تال

به رووماندا

دەپرژیتیت !

دەسا وەرە

خۆت بىرىزە نېۋەم ناخە نۇر تامەززى

ئاخە كانمەوە

دەنگت بنووسىتىنە پەرەى گەڭى

پەرەنگى وشە كانمەوە

تاکو تۆزىك بە ئەويىنى پەرداخى مەمى

لەناو ژيانى ئارەزۈرى ئەشقى

بى پەى

مېشىكى دلمان سەرخوش بکەين

بەسەر بالى خەيالەوە

گەشتىك بکەين

چونكە كچى

ئەو گۇرانىيەيت

ھەممو رقزىك گوئىت لى دەگرم

تىنۇوم ناشكىت

گەرنەتبىسم

ئىدى دەمرم

ئىدى دەمرم !

١٩٧٦/١١/١٧

خوْزگَه کان په پو بمال ده رده هیّنن !

به مندالی دلداریک بوم

که ده مبینی

ئه ستیره کان

ماچی گونای یه کیان ده کرد

په له هه وره سپییه کانیش

له باوه شی یه کدیدا

سه رخه ویکیان بُوی ده شکاند !

منی خه میش پووباریک بوم

به دووی چاوی که ناریکدا

ده گه رام و

حزم ده کرد

ئه و قردیلہ نایابه بم

به تای زولفی

کیژی گه وره مالیکه وه !

*

به مندالی دلداریک بوم

حزم ده کرد بی په ساپورت

به کیشوهری

جووته مه مکی قژکالیکدا

هه لېزنيم

له ناو کوشکی گوی مه مکدا

دامرکیم و تیر بحه سیم ! !

به ناو ده شتی سینه یه کدا

گه شتیک بکه م

چش با پاسه و انانی پادشايش بین و

ئابلوقه م دهن

خۆ هر له وی به ندم ده کهن !

*

به مندالى دلداریک بعوم

حزم ده کرد به نهینى

له پوباری ماچی لیودا

بخنکیم و

ناوی خوم و ماچه کانمیش

له په راوی

خون و چاکه دیکه ماندا

نه دۆزنه وه ! !

*

به مندالى دلداریک بعوم

حزم ده کرد لا ولاویک بم

بە قەد بالا چاوا کالانی دیکه ماندا

بئالیم و

کەس نه توانيت دەست و پەنجەھى

خۆزگە کانم

له ياخه يان بکاتە وه ! !

*

به مندالى دلداریک بعوم

له ولاٽى ئەوينهوه
 خەونى قەشەنگ زۇوو دەھات و
 پەرييەكى بالا بەرنى
 وەك شەوچىرى بۆ دەھىئىنام
 تىر يەكدىمان دەگەۋازاندو
 لهناو ماچدا
 دەتۈيمەوه !!
 كە بەيانى ھەلّدەستام و
 ھەستم دەكرد نىقۇ باوهشى
 ساردو سېرە خالى و پەتى
 ئىدى دادەنىشتم
 پرسەم دەگىرت تىر دەگرىيام !!
 *

بەمندالى دلّدارىك بۇوم
 حەزم دەكرد چاپەشەكان
 بە ئاسمانى ئەوينهوه
 ئەستىرە بن
 ھەلبكىن و نەكۈزىنەوه
 خۆشم ئەو بەفرە بىم
 لە باوهشى گەرم و گۇپى
 نىيانىاندا
 نەتۈيمەوه !
 *

كە گەورە بۇوم

پاست و چهپی خۆمم ناسى
ئەو خۆزگانه له جەنگەلى دلەم ئالان
له گىياندا
گەشەيان سەند
له فەرھەنگى زياندا
دەمى خۆزگەي تاسەي چەريان
كرايەوه
پەپو بالى پەرۆشىيان
له لەش پۇوا
بەلام دەستىك نەبۇو
لىۋىك نەبۇو
له بەھەشتى چىزەوه بىت
ئەم دەردانەم
تىمار بىك !
ھەر بۆ تاۋىك
چاوى زامەكانم له يەك بنىت !!

١٩٧٧/٦/١٢

بیاران

(ههیاران و مهیاران
یاخوا بیکهیته بارن
بو جووتیارو دلداران)
*

نمی باران
له سه رخچ جوان
دلچپ دلچپ داده پژیت و
دهیته خوار
دارو دهون
رنه نگین ، رنه نگی زور شین
داده پژشیت
گیای چیا
سهوز ده بی و دیته سه ما
قه راغی پی و چه م و ده ریا
شنه ده کات
له هله له لهی شادی ده دات
کاریزی ناو
جۆگکو کانیا و
قولپه ده کات
خه م و خه فه ت به با ده دات
زه مینی و شک ، زه وی تینو و
زیندو وی مردو و
تیر ناو ده بیت

هوزاری چه م
بهسته ده لیت
مژاویی ته م
په ژاره و غه م
بو هه میشه سه ره له گریت !
*

(هه یاران و مه یاران
هه روه کو سالی جaran
یاخوا ببیته باران
بو گه نم و جوی جaran)
*

وا باران ده باریت
نم نم داده بزیت و دیته خواری
کولم و گوناو سنگ و مه مکی
یار ته پ ده کات
یاری شه یدا
به رگی سوزو خوش و یستی
له بهر ده کات
ده نگی بهسته و ئاوازی نویی
گوئ که پ ده کات !
*

(هه یاران و مه یاران
یاخوا ببیته باران
هه روه کو سالی جaran
بو هه لاله ئی کوساران) !

وا بارانه

تک تک ، تنوک تنوک

داده باریت

دیته خواری

منی دلدار به ره و ژوان

هه نگاو ده نیم

هه ده روم و هه چاوه پیم

تکه باران

دهستی سوزی به سه ر قزو

له شی پر له ئاره زوومدا

ده بارینی و بق باوه شی یاده کانه

ده باته وه !

*

(باران بارانه ، شادی دلانه

ئه م گیتیه جوانه

با خچه هه مووانه !)

*

باران نه باریت

نه یه ته خواری

بزه سه ر لیو ، پووبارو شیو

وشک ده کات ، ده تاریت

په ژاره و غه م

هه روه کو ته م

هیرش دینیت

سەرھەلددەدات !
گەلای درەخت
ئاوازو بەخت
وەکو سەواى پەتا کوشته
ھەلددەوەریت !
باغى خۆشى رەنگى گەشى
چاوى دولبەر
سیس دەبیت و دادەژاکیت
پۆلى مەلان
مەلى خەم و پەريشانى و ئازارو ۋان
بالى خەفت دەگرنەوە
ھەر دەرۇن و لە ھىچ شۇينىك
نانىشنهوە
تاڭو شىيەوە پەنگى باران
دەدۇزنهوە !

*

(ھەياران و مەياران
وەها دايداوه باران
خۆشىي خستووەتە شاران
ھەروەکو سالى جاران) !

١٩٧٧/٣/٨

تامه زرۇي كىشىوەرى چاوه كانىتىم

رېگە بەرەو كىشىوەرى چاوه كانىتىم
سامالە !

وەزە باى پېكەنинت
شەمالە !

ئەم شەۋىدىم و دلى خۆم

پادەخەم

لە باوهشى

دەلۈپەى فرمىسىكى گەرم و گەشى
پازەكانى ئېبرۇقتدا

سەرخەويىكى پەلە تاسە
دەشكىتىم !

دەبىمە درەخت

ئاوى بىدارى ھەلددەمۇم
بە شىنە باى ھەناسەكەت

گەللى ئەنیايى

دەوەرىئىم

گيانى ئارام

بە فيىنکە سروھى بەھارى دلدارى
پادەزىئىم !

دەس بە گىسىسووى

کۆرپه‌ی ماچی لیواندا

دەھینم !

پازى هۆنراويت بۆ دەخوينم

پەزاره و غەم

دۇور خاته وە

بەره و چىزى خۆشە ويستىت

بکاته وە

لە قۇولايى دەريايى ھەست و نەستدا

گەوهەرى هۆنراويك

بۆ دەردېتىم

بۆ ئامىزى خەوى خۆشت

بباته وە بباته وە !!

*

بە پاپقۇرى يادەكانم خىرا ھاتم و

دابەزىم

بە ناو باغى سنگ و مەمكى

نەرم و نۆلى شادىيىدا ھەلزىنام

لە بىبابانى شىتىيدا

ئەسپى سۆزو تامەززۇيى

ھەللىكىرتىم

بۆ جەنگەلى خەونەكانى

مندالى دەبرىدم

بۆيە وشە خونچە زارم

بۈوهە تە زام

لە ھەمىزى پەرۋىشىدا

خۆم و یادم
هاوارو گریه و دادم
پوو بە پووی یەك دەبینەوە
ھەموومان یەك دەگرینەوە
*

خۆشم ویستیت
لەسەر گلینەی چاوی ژینم
نەخشەم کیشایت
ھەر بە ماچى شادمانى
پە يکەرى ئەوینم
بۇ تاشیت
خۆشم ویستیت
بە فرى پىگەي دلدارىتم
توانەوە
لە پۆزىكدا حەوت گولم
بۇ سەر مەمك و زولقى لوقۇت
پوانەوە
بۇيى گولاؤى ھەناسەتم
بۇورۇانەوە
ھەر بۇ ئەوهى ماچىكى نويى ئارەزۇو بەم
لەسەر گوناي دواپقۇزىدا
ژينى حەزم ھەلنەوەریت
دانە مرکىت
بە ژانەوە !

ئەمۇ ئاشەنۇدى ئەستىپىردى خەنم لە جىزىيەت جىزىيە ئاكەنۇنىت ؟

سەر بەردەبازى رېتە، تەن تەختەبەندى جىتە،
دل مەيلى خاکى پىتە، رۆح مالى خوتە بىبە !!
نالى

بۇ پىم نالىت
بۇ يادى ئەو پۇزگارانە ناكەيتەوە
دۇو پەپولەرى گۈلزارىك بۇوين
لەسەر لقى دارە بەپۈسى كىيۇي هيوا
ھەللىنىشتن
بالى خەونمان دەگىرتەوە
بۇچى بەسەر بەستى دلە پەستە خەفە تبارە كەمدا
ھەنگاوى قورس دەهاوىيىزى و ئاۋورپىش لە رۈسى
تاسە دوورۇ درىزە كەم نادەيتەوە
(وەرە ئەمشە)
دللى تەنيام شەيدايىكەو
ھەورى پىر لە بارانى سۆز
بە ئاسمانى چاوانىدا
چىن لەسەر چىن پالەپەستقى گرييانىانه)

بۇ ئاپوپم لى نادەيتەوھ
 گۆيم لى بىگرەو
 چەند وشەيەك
 ئاراستەئەم دلە كورپە پەزارەم كە !
 وەرە ئەمشەو
 با زۇۋۇ شۇورەئى نىوان دلمان
 بىروخىت و
 ئارەزۇۋى شىت
 دەم نىتە نىيۇ دەمى مەمكى
 ھەزار سالەئى دوورى
 وەرە ئەمشەو
 تەنیاپەكەم دېنەدەيەو
 كەلېھى چېرى
 بۇ بىرىنى شلکەئى پانى يادەكانم
 دەھاۋىزىت
 وەرە تۈزىك پېڭەيەك بە
 بە ناو جەرگەئى تاسەكانى مندالىتدا
 تىپەپم و
 لە كەنارى خۆدىتنەوەو
 ئاراميدا خىرا
 ھەلېگىرسىمەوھ
 پېم نەگوتىت
 دوورى پەيامىكەو ناگاتە جى
 ئىدى بۇ چى
 سوارى ئەسپى خۆبائى بۇويت

به ناو ره‌زی ههسته کانی رفزانه مدا
درپکی پق و کینه به ریت
ناراسته‌ی دهست
چاوانم کرد
پیم نه گوتیت
من ئه و خونه بزرگ‌کاوه
له شه وانی به راتیشدا
نه ده‌مبینی و نه ده‌تبینی
پیم نه گوتیت
پردى نیوان ئیزگه‌ی دلی هه ردود
میخی سه‌ختی تیدا داکوتراوه
رانا کاشتیت
ناگاهه ئه و مه‌نزلگه‌یه خه‌ومان پیوه ده‌بینی و
وه‌کو مندال
به ره و پیری بزه داگیرساوه پووناکه کان
هه نگاوى سووك پایده مالین
تامه زرؤیی دلیکمان جوان هه لگرتبوو
نیزه‌ی سه‌ختی پیکگه یشتئن
شه قار شه قاری ده کردو
نه یده‌دایه دهستی له شمان
بۆ نازانیت
ئه و کانیاوه‌ی له دامینی چیا کانی ئه وینه وه
هییدی هییدی
واى نیازه تینووی دلی
خه فه تباره ره‌نگ زه‌رده کان

تیّر ئاو کات و

بەناو تولو له رېگە کاندا

دەست و بازوى ئارەزۇويان

لە گەردىنى مەمك خەر بى ئۇقرەكان بىئاللىيەت

خۆى بەتىرى ئەو چاپەشە پېڭراوه

بۇ ئارەزۇو تەنیا جارىك

دەمى ناوه تە ئەو ئاوه

کە پەيامى شۆخ و شەنگى

لەبەر چاوى خۆرى دلدا

دادىراندو

دللى گەشى ئەو ناسكۈلە تاسبرىدووهى

تىك لەرزاندو

ھەوالەى نىيۇ دوورگەى غەم و پەزارەى كرد

(گەر دەتەۋىت گۈئىم بۇ شل كەيت

خۆ سا وەرە گۈئى ئەو دلەت

بىنى بەسەر سىنگى ھەلچۇرى ئەم دلەوە

سا بىزانە دەنگ و بانگ و ھاوارو داد

بېرىشى دەكتات)

- ئەرى دىيۇتە

پۇوبارى چەم لە كەنارى دېرىينى خۆى

ياخى بېي و

پەنا بىباتە بەر شەۋەزەنگى ھەلدىرە پې دېك و

زەردەسىرى و پەيكۈلە كان

(ئەى تۆ دىيۇتە

پۇوبارە كان

که هه لد هچن

ئەم کەند و ئەو کەند داده پوشن

قىزى كالى کەنارەكان

شانە دەكەن

پەيتا پەيتا ماجى سەوزىش

لەسەر گوناي ليوارەكان

دەرىيىن و دەستى سۆزىش

بەسەر قىزى خەفە تبارياندا دەھىينىن

كە لافاوى هەلچۈونىشىyan داده مرکىت

پىي دېرىينى خۇيان دەگرن

لە هيچ شارو شارقىچكە يەك

لەنگەر ناگرن

ھەر دەپقۇن و

ھەر دەپقۇن و

دەست و پەنجە

لەگەردنى بۇوكى كەنار ناكەنه وە

- دە پىم بلى

بۇ به عاباى نەزانىن و بىرچۈونە وە

لەشى خورى هيواكانىت

داده پوشىت

بىر لە و رېزە ناكەيتە وە

دۇو دلى سەوز

لە سىبەرى گەلائى گەشى دلداريدا

نوينى نەرمى خەونە كانيان

پاده خىست و پەرده يەپەشى گشت رقىكىيان

داده دراند

- ئەی من نەمگوت

ئەو خەنچەرەی لە قاووغى ترس و تەوس و دل لەرزىندا

نۇوكى تىڭى خۆى كول بکات

خەنچەر نېيەو

زۇو پېيۈستە رەنگ و شىّوهى

بىرىتەوە

(وەرە ئەم شەو

دلى تەنگم كەوانىكەو چووهتە يەك

جىهانىش ئەو دوومەلە زۇو تەقىوەيە

چىڭ و كىيمى

ھەواي زىنى گرتۇوەتەوە

وەرە سى وشەى گەشى دلتەزىن و

بۇزىنەوەم ئاراستە كە

تا بەسوارى فېرىكەى خەون

ئەم جىهانە جى دەھىلەم

پۇزىكى دى دەكەمەوە

- كاتىك دەمگوت

خۆت بناسەو

لە هەلدىرى رەشكەو پىشىكەى

چاوى زىندا

خۆت ون مەكە

زولقى رەشى بى پەيمانىت

دەدایە لاو

دللى تاسەت دەهاویشتە

کوشی شهوى ويرانه وه

(پىم نه گوتىت)

خونه كانت هلدە بىزىكىن

ماچ و رازه كانت

له سته مى ملکه چيدا

خىرا هەلدىن

پىم نه گوتىت

پىكگە يشتن قولھى قافھو

سەدان كالاي ئاسىنىش لە پى بکەيت

ھەر پىي ناگەيت

ئەي من نەمگوت

نزيكىش خونىكى زەردى تىكچۈزۈۋە

بە پەرژىنى پەريشانى دەور دراوه

نەمگوت نەكەيت توخنى كەويت

من دەمزانى ناپەرپىھە وھو

مهلىش نىيە

بە ئاسمانى ئەو شوينەدا هەلقيت و

دەست بگىتىه دوو قاچىھە وھ)

- ئەمشەو تەنیام

سەرى گىزم درنگەى دىت

گىزەنگەى بىر

وشە كانم تىكەل دەكات

خونىش ئەو نەھىنېيە يە

دەستى لە ياخەم گىر دەكات

چۆلە كەيەو

دهنووکی تیژله دهروازه‌ی ههستم دهه دات

که سیش نییه

غه‌می دلی

وه کو غه‌می دلکه‌کی من گنگل بدادت

له ناو گپی

خۆره تاوى ئەشقیکی واى پیرۆزدا

بسووتیت و سەرەه لبادات

تا هەردۇو دل

دهستى تۆخەی له مل كەن و

لهو ئەشقە زۆر پیرۆزەدا بق هەمیشە

بتوینەوە ! !

۱۹۷۷

مودن

ئەگەر دەمزانى چى رېڭىشك دەمزم

بەر لە مردىنم گەردۇون رايدەگرم

لە شارى ژىندا بەرانبەر مردن

ئالاى ياخى بۇون خىرا ھەلدەگرم !

۱۹۷۳

بىزىنەكان خەكۈلىيەۋە

ئەى كىرۋەلە غە مبارەكەم

نەكەيت دەستت لە دەروازەسى بى سىنورى خەكەنان

گىر بىكەيت و

تىلى چاوت واپېرىتە پۇومەتى رېنى

بى پەنجەرە زامەكانى

بە هەنسكى تۆيى دەرۈونى ئاخەكانى

برىنەكان بىكۈلىيەۋە

گيانە نەكەيت

پەساپۇرتى كەشتىيە غەمى

بى بەندەرى

بى دولبەرى

خەونەكانى

لى زەوت كەيت

تۆ ناتوانىت بەسەر پىرى

رانەكانى دلى مندا

زولقى پەشى گۇرانى و خەون

شانە بىكەيت

ھەول بىدەيت

بېرىيەۋە

تۆ ناتوانىت سىبەرى خۆت

ئاشنای دیوارى ئەوینم کەيت
سەر لە گۇپى نزاي وشەى
شىريئم دەھىت
مشتىك خۆلى لەشى خويئم
بېھىتەوه
دارى بەرزى پەگ و پىشە
سەخت و توندى ناخى دلّم
بېرىيەوه
لە ئاسمانى پە بارانى
وشەى سۆزى پەلكەزىپىنەى
سالاھ دېرىنەى
دەداريمدا
ئەستىرەكان كې بىكەيت و
بکۈزىنەيەوه
دەسا بېق دەستى ژىنت
لە ياخەى دلّ بىكەرەوه
لە سىيەرى بەردى پەقى يادەكاندا
پالّ دەرەوه
من دەپقەم و
پېڭەيش كەندى بىچانى تەنيويەتى
چاوى خورىش
تەوردىسى هەلپاچىن و نوشتانەوه
پەنيويەتى
دېرىكى هەزار بە هەزارى
بىچەهارى

چنیویه‌تى
 بگەرپیوه بگەرپیوه
 خۆت مەکوژە
 به تالە موی پسینراوى
 ئەو دوو لىيۇه
 تۆ ناتوانىت
 ئەم گۈرانىيە تۈورپىيەمى من
 بە ئاوازى سىيمقۇنىاي لەخۆبىردىن
 بلىيىتەوە
 بگەرپیوه
 ناساپېرىزىي بىرىنەكان
 مەكولىتەوە
 من وا دەپقۇم
 بۇ بەندەرى خۆزگەيەكى بىّ ناونىشان
 هىشىتە لەشى
 خوين و هەست و بىرى گەشى
 لە فەرھەنگى و شەكاندا
 لە ھۆنراوهى بىّ زماندا
 نەمەبىيۇه
 من دەپقۇم و خەمى پېڭە
 ھاۋپىيى ھەنگاواى سووتاواى
 بىّ نەخشەمە
 تۆ ناتوانىت غەمى دلى بىّ ئاوازت
 بىرپىزىتە نىيۇ ئەم غەمە
 بگەرپیوه

بگه‌ریوه
با بقرچیت
با بسووتیت

۱۹۷۶

په‌لهو تاسه‌ی ئه‌و دوو لیوه !

خەم

ویستم بخهوم ، خه و چووه چاوم
له خهوما مردوم نیو گۆپ نیئراوم
که ویستیان به گل له شم داپوشن
له خه و پاچه‌نیم سه‌یرم کرد ماوم !

۱۹۷۱

شماری دل

له‌گه ل خویندا

به شه قامی بی داویندا

شاری چپری پر مه ترسی

هه والیکی مالی خوش ویستیم پرسی

لاشه یه کی بی سه رو ناو

له ش هنجر او

مالی پقی پی پیشاندام

سه رم سورپما

کاتیک دهستی رقم بینی

خوش ویستی گیر هینابو

چنگی نابووه بینای بینی ! !

۱۹۷۵

شیخ لاله

پیت نه گوتم

بُو من به پرد ده زانیت و

به سه ر له شی بربنداری

پر په یکولی دلداریمدا

تیده په پریت

بُوچی من به خاک ده زانیت و

له سه ر شانی

بی و چانی

ئوقره کامن هه لدہ په پریت

پیت نه گوتم

بُو من به ئاو ده زانیت و

سکی خه و نی

ما سیی دلم

هه لدہ درپیت

پیت نه گوتم

بُوچی درپ و زه ردہ سیری

له ناو جه رگه خوشہ ویستی ژیانمدا

ده چینیت و

ملی کورپه تامه زر قییم

به خه نجه ری پیشیلکردن

سه ردہ بپیت

بۇ وا دەكەيت
لە بەھەشتى دىرىينى دل
ھەرا دەكەيت
بەرە و كىتىوی پەھەورازى
ئارەزۇوى شىت
پىھەلدىنىت
لە بېرت چوو
گوتت چاوى شىنم دەكەم
بە هيڭلانە
دەلم دەكەم
بە جۆلانە
كۆرپەي سەوزى هيوا كانىتى
تىيا بىرويىنە
لە بېرت چوو گوتت ھەموو زىنم
تىيکپا دەكەم بە ئاوىيىنە
تۇش ئاوات بەو
بە ناولىگى سەوزى قەرسىلىيىدا
ھەنگاۋ بىنۇ و
خۆت بنويىنە !
تا ھەتايىه چرای گەشى
بىزەكانىت داگىرسىيىنە
پىت نەگۈتم
ئىدى بۆچى لە بېرت چوو ؟!
ئىدى بۆچى لە بېرت چوو ؟!

١٩٧٧

پاپوپری دل بله گزینه همه مد...!

گهر ده زانیت به جیم دیلیت

له سه رپرهی سه وزی دلم

چی یادگارو

شوینه واری ماچ و پازو خهونت هه یه

پیشیل بکه و به نه شتری له خوبایی

سکی خهونی کورپه کامن

هه لدرینه

له هه میزی بی و فایی و

ته فره داندا

ئوقره بگرهو

تابلو وینه هی ماچه کامن گشت بسپرهو

*

گهر ده زانیت

دەریاى مەنگى خوشەویستیت

ته نك نیيە

بۆ کراسى بەژن و بالات

تەر دە کەيت و خوت دە خەيتە نیيو گىزەنگەی

خنکانەوه !

*

گهر ده زانیت

ئەو چاوانەت

ئۇقىانوسى بى سنورىن

شلپ و هوپى نىگاكانيان

بۆ لىوارى مەست بۇونىكى

بى ناونىشان هەلم دە گرن

بۇ دەته وىت بە شەپقلى ھەلچووی قىنت
پاپقىرى دل بۇوهستىنى و
بىدەيتە گرت !!
*

گەر دەزانىت
بەجى ھىشتن چەند سىتمە
جىم ناھىيەت
دلى گەشم لەبىر ناكەيت
گەر دەزانىت
بەجى ھىشتن بلېسەيە و
دەمسۇوتىنیت
بۇ لە باخچەسى ئارەزۇودا
نوينى نەرمى گەرانەوهى پارو
خون و يادەكانتم بۇ راناخەيت؟!
كچى تو چون لە دىلت دىت
لانەى كۆرپەى
دىلىكى سەوز ھەلتەكىنیت؟!
*

گيانە جىهان ئە و خەونە يە
دەمانبىنیت و نايىبىن
بۇ جىم دىلىت؟!
نايەيت سوارى
شانى ئە و خەونە بىن؟!
*

ئاوارە

من لە شارى دلدارىدا
ئاوارەم و پىكى خەمى پېگە دەخۆمەوه ! !
كە پەنجەرە ئۇزورى حەزم دەكەمەوه
تەم و مىزى ناھەموارىم
تۇوش دەبىت و
بە بىدارى
بۇ باوهشى ئاوارەيى
دەرۇمەوه ! !

١٩٧٥

دلدارى

دلدارى كىرىن سويندو پەيمانە
بەلىنى پاستى دوو دل و گيانە
كە پەيمان شكا، شۇوشە ئى دل دەشكىت
لە دادگە ئى دلدا يارسزادانە ! !

نەورۇزى خۇۋاشە ئىيەستى

ئەوە نەورۇزە ھاتەوە

گولى رەنگىن

وەرزى بەھار

چىمەن ، گۈلزار

بۇ پىكەنин

دەمى خۇشى و كامەرانى

دەكاتەوە

ئەى فريشتە چاۋىكاڭە كەم

منىش لەگەل ھەلھاتنى پۇزى نويىدا

چەپكە گولى مىڈەو خۇشىت

پىشىكەش دەكەم

ماچى چاوى خۆزگە كانى

ئەملىقە دەكەم

دەبىمە بىزەو زەردەخەنەو

لەناو كىيىلگەي دلى گەشى

ئارەزۇوتدا تىر تىر دەلۈيم

*

وا نەورۇزەو

ئاڭرى خۇشى دەكىرىتەوە

سەرماو سۆلە سەرەلە لىدەگىرىت
كۆچ دەكەت و دەبېرىتە وە
سالىّكى نۇي سەرەلە لىدە دات
دارو درە خەت
سروشت ھەمۇو
چۈزدە كات ! !
*

لەم بۇزىدا ، لە نەورۇزدا
لەگشت نەورۇزىكدا
لىوي خۇزگەم
ماچى چاوى گۈنای ئالى
خۇشىت دەكەت
يادى نەورۇز دەكەتە وە
چەپكە نىرگىس ، چەپكە سەۋىسەن
چىلى زەيتۈن
لەناو باخچەسى سالى نوىدا
بۇ گشت يارىك
گشت دلدارىك دەباتە وە
دەباتە وە !

١٩٧٧/٣

چی ناو ده‌نیّت؟!!

چی ناو ده‌نیّت
فرمیسکی چاو شه‌وبو بگریت؟
پرشنگی تاو
دل را بگریت
پووباری ئاو
له‌ناو جه‌رگه‌ی زه‌ماوه‌ندی
سروه‌و کشه‌ی هات و چودا
به‌سته بلیت؟
گولی شه‌یدا
وه‌لامی ده‌نگی بولبول بدانه‌وه؟!
خونچه‌ی ئه‌وین
پیکی به‌هار بخواهه‌وه؟!

چی ناو ده‌نیّت
گلوبه‌کان
به‌ده‌ستی خو دابگرسین؟
لا په‌رکان ثینی خویان
بخویننه‌وه؟!
نووکی خامه‌و پینووسه‌کان
بؤ باوه‌شی تینی خوری تینووسه‌کان
دلی خویان یتویننه‌وه؟!
گولی به‌سته
له‌باوه‌شی باخچه‌ی پیکه‌نیندا

دەم داتەوە ؟ !

کۆرپەی ئەوین

بۇ ئامىزى دايىكى وشەى

بىرواتەوە ؟ !

*

چىي ناولەننېت

للى چىرى خۆشەويسىتىي نىئۇ دەرونمان

بىرويتەوە ؟ !

لە فەرھەنگى مەى تۆشىدا

پىشەى دابكتىتەوە ؟ !

*

چىي ناولەننېت

غەم كۆچ بىكەت ؟ !

مردن گۈرى تىيېربىتىت

كۆشكى پەستى دل بىروخىت ؟ !

خۆشى جل و بەرگى ئالى و والا

لەبر بىكەت

سەر لە مالى گۈرگۈلى زيان بىدات ؟ !

*

چىي ناولەننېت

بەستەو هۆرەو شادمانى

زيان

ناؤات

كامەرانى ؟ !

١٩٧٦

چاوه‌گانسته

چاوه‌کانت
دهریای قوولی خوشه‌ویستین
بیابانی دلی تینووم
تیرئاو دده‌کهن
شاناوینه‌ی قهد دیواری
به‌زنی ئاره‌زونمن
به‌سرهاتی پاشه‌رقدی دوری ژینی خومیان
تیدا ده‌بینمه‌وه
وه‌رزه‌کامن
سه‌ری چروی تیدا هله‌دده‌ن و
چاوه‌کانت
زه‌ریایه‌کی
که‌شتیی هه‌ستی زور به‌کولم
وشه‌ی دلم
مه‌له‌ی هؤنراوه‌ی تیدا ده‌کات
شه‌قامیکن
په‌یامبه‌ری هه‌ست و نه‌ستم
به‌ناو دلی هات و چویدا
تیده‌په‌رپیت
نه‌مامیکن
له‌ناو باخچه‌ی ژینی پابوردوومدا
هه‌ردوو شین بون

تیشکی دهشتی

خوشه‌ویستی زقد بهرین بون

بهشه‌مالی نهرم و فینکی

نیگای جوانیان

گهشم دهکرد

چاوه‌کانت

مه‌لی سوژی دلداری بون

دوو چرای شه‌وی تاری بون

بوق ناره‌زروی دلی به‌کول

وینه‌ی تؤیان

له‌سهر په‌رهی ژینم نه‌خشاند

غه‌میان په‌تاند

چاوه‌کانت

زولفی شادمانیم

داده‌هینن

مزده‌ی کامه‌رانیم

بوق دههینن

چاوه‌کانت !!

۱۹۷۴

که هنه نگاو ڙان و ځام د پریئنیست!

دلداره که م
هه وریکی پر له باران بوو
به سه رده شتی تینووی دلدا
بی چان بوو
به ئاسمانی ژیاندا
زور گرماندی
هر خه ریکی وروو ڙان بوو
له فرمیسکی گریاندا
چه خماخه دا
هات، تیپه پری
په رده هی پویشتنی درپی
بهندی دلی تیکرا بپی
بلام بارانیک بوو
بو دلداری هڙانیک بوو
هر نه باری، هر نه باری !
*

یاره که من خه م و ڙان بوو
به چهند سهده بهره له میزهوو
له دایک بوو
تیری ڙانی له دلم دا
خه می شینی و هشاندہ نیو
له شی زه رو ڙینی گلم

تا من و خەم بۇوينە برا
 ئالاى ڙانىش
 لەسەر كۆشكى ثىن ھەلکرا
 بۆيە گەپام
 بۆ رووى يارو تىشكى چرا
 لى كاتىكم بەخۆ زانى
 ئەوم ون بۇو ئەميش برا !!
 دەستەو ئەزىز دانەنىشتىم
 ئاگرى ڙان
 داي لە پىشتم
 خەميش لەشى وزەى كوشتم
 هەستام پۇيىم
 بۆ دلدارى و ناونىشان
 ئەوهەند گەپام
 خۆمم بىنى تاك و تەنیام
 دل نەخۆشەو لەشىش پېزام !
 پىگەش دوورە
 ڙانى يارىش بى سىنورە
 بەلام ، بەلام
 هەر پۇيىشتىم، هەر پۇيىشتىم
 بەره و كۆشكى ئەو دلدارەى
 بە مندالى
 دلى كۈرپەي خەونى كوشتم !!!
 ١٩٧٦/١/١٦

بیلداری ...!

نیوهشهوهو

به هزاران ده می تینوو

له ده مدایه !

به هزاران دهست و په نجه

له نیو زولف و په رچه مدایه !

نیوهشهوهو

به هزاران زینی سه رد هم

له کوشی گه رمی مه مدایه !

هزارانیش دیوانه یه و

له نیو با خه لی شه مدایه !

*

نیوهشهوهو

منی شهیدا

دره ختیکی تاک و ته نیای

نه رو اوم و

زینی شینم

غه می په شه و

به بی ئه نجام داچه ماوه

له فرهنه نگی پر خه مدایه !

نیوهشهوهو

چاوه پوانیم چه می ته مه و

توف و سه رمای پی فیر بوبه

تا که شکه شهی له ته مدایه !

لیوی ناسکی شهق شهق بردووی به ئاره زوو

بۇ ماچىكى لىيۇ شىرىن
نەخۇشىكى دەرد گىرته يەو
لەناو دۇو توپى قەرەۋىلەى
ماتەمدايە !

*

نيوهشەوھو دەست و پەنجەم تۈئى كراون
لە نالىينى ستەمدايە

ماچم ، بارم
دەنگم ، سازم
گۆمى مەنگن
بەسەرھات

گەلائى زەردى درەختىكى نەدركاواھ
لە قەراغى باخىكى بى بەرھەمدايە !

*

نيوهشەوھو
تەنبا كۆرپەى دلى منه
پەريشانەو
لە زۇوخاۋى سەد خەمدايە
دەمى كۆرپەى دلى منه
ھەر لە شىن و دادو نالھو
ماتەمدايە !

نيوهشەوھو
ئەم دووكەلى بىدارىيە
تا خۆركەوتىن

دوايى نايە ، دواى نايە ! !
1977/9/16

بەناهەرەتى چەند شەۋىيەتى زىز !!

١

چەند شەۋىيەتى زىز تىپەپى
ئەستىرەتى گەڭ كۈژايدە وەو
خۆشى سكى خۆى ھەلدىرى
باوبۇرانى چاوهېروانى
لە باوهەشى خەمى دووردا
سوانە وەو دلى منىش
گۈرج پاپەپى
پەزارەكان
بۇويان كىدە بىبابانى بىزىانە وەو
ياخە ئىنیيان تا خوار دېرى !
يار نەھات و
بەناو باخچە ئىرەنگاۋ پەنگى
خەونەكانى دلى مندا
تىنەپەپى !

٢

دەسا وەرە چاوهېپىتىم
وەك پەنجەرە
لە بەردەمى سروھى فىننکى دىلدارىمدا
دلى ئىنت بۆم راپخەو

بالهخانه‌ی چاوه‌پوانی

دارپوختنیه

په‌زاره‌ی ناخ زوو لابه‌ره

دهردو په‌تا بتويينه‌وه

وهك چرایه‌ک

له‌سهر په‌ره‌ی گیانی گه‌شت

هه‌لم بکه‌و

بمرثینه‌وه

ميئنه‌وه ! !

۱۹۷۷/۹

مقدمة

گیانه‌که‌م ئه‌مېرق دلم غه‌مگىنە

وهك ئه‌و فه‌رهاده‌م كه بى شيرينه

قولنگەی تىزى نائومىدى هات

پووخاندى كىشكى شادىبى ئه‌م ئىزىنە !

۱۹۷۴/۳/۳۶

بئاراين و خەونىسى ئەمەوز!

ئەگەر ھەورى پەزارەتى رەش
دونياى زىنى
ھىنامە يەك
وەرە وەكۆ خەونىكى سەۋىز
لەبەردەمى ئارەزۇومدا
سەرەلبەدەو
دەستى سامال بەسەر قىزى
كامەرانى دلدا بىننە !
گەر پۇوبارى ماق لىم تۆراو
لە جەنگەلى چىرى غەمدا
بەجىيى ھېشىتم
وەرە دەريايى لىۋەكانى
بکە باران، بە رەھىلە
بەسەر كىلگەى وشك و زپى
لىۋانمدا
دابارىنە
تاكو منىش بىمە ئاسقۇ گەشى ئەرخەوانى
لەناو باخچەى
كولم و گۇنای دلدارى نويى بى وينەتدا
بپويمەوه !

١٩٧٧

گۆرانىيىه كى لە بارانە چۈھۈرى كەنار سىروان .. !

(شىئىك لە ناخمدايە، لە شکۇ بەھىزىرەو ھانى نووسىنم دەدات)

ئەلفيىرد دۆفىنى

(ئەى سىروانى سەرگەردانى ھەورازى شىيت
ئەم فرمىسىكە خويىناوېيە تۆ
لە كويىوه دىت ؟

كەى گريانى ئاوارە بىت
كۆتايى دىت ؟ ! !)

گويم لى بىگرە
تا بلۇم پىت

ئەستىرەكان بە ئاسمانى ماچەكانى شىوانمدا
گرەيان دىت ! !

خۆزگەش خۆرەو
لەسەر زارى يارم ھەلدىت !

(ئەى سىروانى ئاوارەي وىل
تەكان بىدو سەر ھەلپە

ھەلسە سەر پى و
ماج لە دەمى پۇذ بىكە !)

- گويم بۇ شل كە
چاو پىر كل كە

تىيم بپوانە
منى شەيدا لە باوهشى

چەمە سەوزە چرەکانى كەنارتدا

ھۆرە دەلّىم

بۇ چاوى تۇو دلّدارەكەم

بۇ يارەكەم

بەستە دەلّىم

(گيانە سيروان

ھوزاريڭم

بەستەي سەوزەم لەسەر زارەو

تۇ دەدويىنم

ئەستىرەكان

دارپەلکەكان

چاوكالەكان

نه يىجه سەوزە بى بالەكان

لە لانكى گورانىدا

پادەرثىنم !)

((بۇچى دەگرىت پىيى گورانى و ھۆرەم دەگرىت ؟ !))

- گويم لى بىگەرەو

ناسورى دل بىرەتىنە

وشەكانم تۇ دەدويىن

بياندويىنە !

(تۇ دەزانىت ، ھاپپىكانت

سەرنادەن لېت !

نه ماچ لەسەر گوناي شىنىت دەچىنن و

نه لە لىييان ماچ دەدەن پىت !)

- گيانە سيروان

پۇزى خۆشىت

هه‌لها تووه و هه‌نگا و ده‌نیت
 ده‌سا و هره توش گورانی و به‌سته‌کانت
 تیکه‌لاؤی ئه‌م ئاوازو حه‌یرانه که !
 غه‌م و ژانت
 تیکه‌لاؤی ئه‌م ئازارو غه‌مانه که !
 به‌سته بلی و ماج بۆ زاری مندالی لادیبیه‌کان
 بیووه‌شینه
 نوقلانه‌ی خه‌ون
 نوقلانه‌ی تیشك
 بۆ کورپه‌کان
 بۆ ساواکان
 دارچینه !

(ئه‌ی پووباری سه‌رگه‌ردانى هه‌ورازى شیت
 به بیرت دیت
 من و تاقه یاره‌که‌م و
 ئه‌ستیره‌کان
 باوه‌شمان
 بۆ ده‌گرتیوه و
 خه‌رمانیکی ماچی گرمان
 پی ده‌به‌خشیت ؟ !)
 هۆ هۆ ئاوه غه‌مباره‌که
 به بیرت دیت
 بۆ ناو تاڭگه شیتە‌کانى باوه‌شتدا
 ده‌ستى يە‌کدیمان
 توند ده‌گرت و
 له‌گەل ماسیبیه سپی و زه‌ردو سووره‌کانى ناختدا

چاوه هشارکیی غه ممان ده کرد ؟!
ئه وه کییه توی خوش ناویت ؟!
بەسته و هۆرهی زان و غەمت
نالیتەوه ؟!

– بە بیرت دیت
من و تاقه دلداره کام
بەناو بیشە سەوزە کانی خەم خوریتدا
ماچى قوللەمان
لەناو جەرگەی لیوی يەکدی دەفراندو
ھیچ جاریکیش
نەيار نەیدە توانی
(کول) ئى رقمان لى بگریت و
وینە کانمان بە پووی چاوی
ئاوايیدا پېرژىنیت !
چاوه كالە کانت نەبیت
خەمی دلی ئیمەی دەخوارد
ھیچ پازىكى نە دە درکاند
من و يارىش
لەناو لەشى يەکدىكەدا
دلنیابوون
لە ئاپورهی ماچدا دە تلاینە و
بەيانیان و نیوھپوان و ئیوارانیش
لە دەلاقەی ئارەزۇدا
دەخولاینە و
کانتىك دەستى شەو دەھات و
تىشكى خۆرى سەردە بېرى

بە هىيىنى بەرەو لادى
دەكشايمەوه
بۇ بەيانى
گولى ھمان بەزم دەبووين
دەروانىنەوه
(ئاخ سىريوان
سېرىوانى وىل
بە بىرت دىت
كارۋانىك ھات
لەكەنارى گوم و چەم و پۇوپىارىكدا
بارو بىنهو كولى خست و
كۆچەرىكى ليو بەبارو خەفهەت كوشتهى
لى دابەزى و
چەمايىھەو ماچى كردىت
دواڭزانىي
بۇ چاوى تۇو كۆچى يارە بى نازەكەى
تىر گوتەوه
لەچاون بۇو !)
ئەو من بۇوم
ئەو كۆچەرە
ئەو جەرگ و دل پەلە خەنجەرە
لەپال گردو تەپەكاندا
درېك و پەيكۈل
خويىنى پىيان دەخواردىمەوه !
بە پۇستەي خويىن
نامەم بۇ يار

دهناردهوه

- ئەی سیروانی كەفچەرینى دەستەو ئەزىز

جىت ناهىل

ھەر دىمەوه

گورانىت بۇ دەلىمەوه

ئەی سیروانى هيىمن و شىت

كى دەتوانىت

تۆى خۆش نەۋىت

كى دەتوانىت

چاپەشان و چاوكالانى

ئەم كەنارو ئەو كەنارى

تۆى خۆش نەۋىت

كى دەتوانىت

بەجىت بىلەت ؟ !

ئەی سیروانى نامۇى دەشت و كىيۇو ھەردە بى گولەكان

ئەی زامدارى دەستى درېك و زەردەسیرى و

پەيكولەكان

كى دەتوانىت

جىت بهىلەت

كىيە ئەوهى جىت دەھىلەت ؟ ! !

كى جىت دىلەت

كى جىت دىلەت !!!

١٩٧٧

پەنجەرە

خەوم بىنى
لە هۆنراوهى دلداريدا
پەنجەرە بۇوم
شەوى دلپەق مىردىزمهى تارىكى بۇو
بەگۈرەت و
پىلۇوى چاواو ھەست و نەستى
لى داخسەت
دزو جەردە دل سەختەكان
داوروۋۇڭان
بە پىسکەپىسک تىرييان وەشاند
شۇوشەبەندى دلىان شكاران !
تەنبا گولى پەردىيەكى خنجىلانە
ھەم ھىللانە
ھەم ئامانج و ئاواتم بۇو
رپايانرپافاند !!
گەللىي زىنيان وا ھەلۋەراند
لە دەمەوە ئەو خەنجەرە
چەقىوهتە
دل و جەركى ئەم پەنجەرە
بۆيە رقىش بۇو بە بەچكە پاسارىيەك
كە ھەلفرى
بالى خەمى لى گىرتەوە
گەپا گەپا
بۆ روحسارى ئەو ئاوازە

ئەو دلگۇزە
دزو جەرده و تاوانبارە
تا بەدەنۈوك
چاوه کانى ھەلکلۇفىت و
بىكەت بە پەندى ئەم شارە
چى ئاوات و ھیواى ھەي
ملىيان گىركات لە سىتدارە ! !

١٩٧٧/٨/٢٣

زانىن

كە زانىم فەلەك ھات و چۆيەتى
ھەر كەسە ھەولى دەمى خۆيەتى
ئەوى بى دەستە واقى ورپماوه
ھاوارو دادو باوکە پۆيەتى !

١٩٧٤

اسوچتیووی دا چوپانی ئەستیز و بایه کسی بھی ناز !

که هاتیته زیانمه وہ
خوت ھاویشته چاوانمه وہ
ئەو ئەستیزه بی نازه بوویت
فراوانیی دلی ئاسمانی دلداریت
له گەل خوتدا ھلگرتبوو !
منی خەمیش
ئەو بایه بوم
رېگەی پېپەیکولى ھات و نەھاتم
گرتە بار
له سەر لوقتكە بىدداریوھ
ھەلم کردو
تۆی بىزاريش
سېبەریاک بومیت
له لیوارى دەریاكانی
ھۆل لیھاتووی خەمناکیدا
پاکشا بومیت
بۆیه ھاتم خۆم ھاویشته چاوانته وہ
تاکو خەوی بیرچۈونە وہ

له ناو بیشەی ماچە کاندا بتوييته وەو
پۆلە مەلی دللى شەيدا
بەرەو دوورگەی لىۋە کانت
بالى خۆشى بىگرىيە وە
کەچى خۆم دىت
سالى سەوزى بەتەمەنم
تۆيىش زستانى پەلە پېت و پېرۇزىت
کاتىك لە هاوينى خەون و پەزارەدا
رووت دەكردە
خەمى شىن و پىيى درېكاوى
بۈويتە ئەو ئاوازەدى
بە لا لا لە زياندا
ھەلّدە زىنات
وشەيەك بۈويت
لە دەنگەدا

سوارى زىنى ئۆركىستراي زامان دەبۈويت
كە تۆرابىت و مالئاوابىيت لىكىرىم و
بە جىتتە هېيشتم

بە دوواتدا دەريايى چاوم
بۇو بەدەشت و بىبابانى
مانگى زەردو ئەستىرەكان
لە باوهشى پىگە کاندا

خۆم ون كردو
پىگە کانىش و نىيان كردى
گەرم و گۆپى باوهشى يان

نېبىنىيە وە

لە گىزەنگە ئى برىنىيە كدا

گىرسامە وە

كىلى ئەم دلە كۆرپە پە لە زامەم

دايە دەستى پەزازە و خەم ! !

لە سىيېرى سەد پە يكەرى خەون و

يادە تالەكاندا

دەستەو ئەزتو لىي دانىشتىم

نەمدەتowanى پەلى زارم

بۇ گۈي مەمكە نەرمە كانىت

بۇ لييە پە شەرمە كانىت

بەهاوىيىتم

تەرمى خەون و

ئارەززۇوه چېركانىيان

تىيە زۇو بنىيىتم

نۇو بنىيىتم ! !

١٩٧٧/٦/٩

شەنەنگى دەنگى بىي ئوقۇمكىان !

غەم دەريايىه و لە بن نايەت
شەپقۇل دەدات و بەرەو ناخى دلى كۆرىپەم
پەل دەھاۋىت
ترس و لەرزى ناھەموارىم لى نىشتۇوه
دىلىكى وا فەروان و
بى پەروان
لە كۈي بىئىم
وەك ئەستىرەي داچۇپراوى ئەم ئاسمانە
ئەم ھەمۇو غەم و ژانە
لە خۇ بىگىت !

چوارەمین دەنگ

(- ئەى غەمەكان مەيەن مەيەن
دوورگەي دلى بچۈلەنەم
داگىر مەكەن !
لانەي يارى بى جۇلانەم
جي لەق مەكەن !!)

دۇوھەمین دەنگ

- من نە پەنجىم نە كەپرىيىش
لە قامىشى بى دەنگىدا
چاوى زىيىم ھەلھېنابىت
من ئەو دەلەم گېرى گېرم تىيېرىيۇوه
پەوهەلى بى هېيلانە

پۆل پۆل دەھىن

لەسىبەرى سەرپراوى

خەونەكانى مەندالىمدا

بار دەخەن و

دادەوالىن !

سېيىھەمین دەنگ

(- من نە بەردىم

نە فرمىسىكىكى نۇر سەردىم

پۈوبارىكىم

سېيىھەنەزىستان و ھاۋىيىنان

لى تۇراوه

پەھوھ ماھىيى بىرسى و تىنۇو

دەھى قېيان

بۇ چاوانم ھەلزناوه

من نە خەونى بىزپاكاوم

نە كاروانى بەجى مامۇم

چەمىيىكى بى سروھو دەنگم

دەنگم لە خۆمدا نىڭزاوه

شىۋوھو پەنگم

بە ئەسپى شىئى بى دەنگىيەتى

پەنگىزلاوه ! !)

يەكەمین دەنگ

- من نە خەونە

نە گورىسى تەنېشت تەونە

دەنگىزلاوه

چناری سهوز
له دلمندا

له سه ر لوطکه کیتیوی هیواو
خهونه کامن
وه کوو زه یتونون
گول ده کات و
بۆ کەشکەشەی ئاسمانى خهون
سېئەری نوی ده گریتەوه
من ئەو ده نگەم
له ئاوزەنگى ده نگى خۆمدا
ده منیزەنەوه
من ئەو پەنگەم
له ناو پەنگى دلی خۆمدا
ده مبیزەنەوه
ده مبیزەنەوه ! !

١٩٧٨

گریان و زەردەخەنە

گەر نەسووتىيەن من و تو له بىيى زياندا
كى بىسووتىيت ؟ كى بىرقىيت له جىهاندا
سووتان و ئازارو ژان چىشىن بۆ ژيان
زەردەخەنەت نەديوه له گەل گریاندا ؟ ! ?

١٩٧٥

شىرىزىن فەرھادە دەۋدۇنىيىت !

ھۆ فەرھادى پاللەوان
ھۆ رەنجدەرى بىّ وچان
خىراكە زۇو قولنگە كەت پاوهشىنە
بۇ كۆشكى من
بۇ كۆشكى پېلە ئەشكى من
ئاوى پۇونى ئەوين بىنە
چەمى بەخت داساكىنە
تۆ دەتوانى بە گۇرانى
بىستۇونى سەخت و سەركەش
دارپۇوخىنەت
لە زەمىنى وشك و برىڭ
ئاوى سازگار
بۇ تىنويىتىيى منى بەهار دەربېتىت
سا خىراكە شان و باھووت
دەست و بازرووت
ماندوو بىكەو قولنگە كەت
بۇوهشىنە
واز مەھىنە
لەو كىوانە
ئاودەربىنە ، ئاودەربىنە ! !
*

ھۆ فەرھادى پۇومەت گەش

ھۆ نەخۆشى مردووی باوهش

ئارەقى زۆر بېرىژە

تىنۇويەتى و برسىتىش بچىزە

تا دەتوانىت

ئەو قولنگەت راوهشىنى

جۆڭگى ئاوىن

بە دەست و بازىو

دىيىتە كايى

با هاواين بىت

باسەوون بىت

با پىرەزىن

ھەر خەريكى پەتك و بەندو تەوون بىت

قولنگەكت راوهشىنى

كى گومانى لە دلدايى

كىيىه دەلىت وشكە سالەو

ئاو دەرنایى

ئاو دەرنایى ! !

*

ھۆ فەرهادى پالەوان

چەندىن جار بۇو ھاتمە سەرپىت

چەند جارم گوت

ئامۇزىگارى پىرەزىنى كۈنەسال

مەگىرە گویىت

باپه پو بال

له سه ر له شی نائومیدیت ده رنه چیت

گوئ مه گره له و ده نگانه

که وا ده لین: و هرزو کاتی پشوودانه

ئاو ده رنایه

له و کیوانه

قولنگ که ت فری مده سه ر زه اوی

پایوه شینه

کی بو و گوتی هه ر به گولیک

به هار نایه

کی بو و گوتی له و لا پاله

ئاو ده رنایه

ئاو ده رنایه ؟ !

هو فه رهادی زور تامه زررق

بؤ من هه رگیز خه فه ت مه خو

من پیت نالیم

قولنگ که ت دانه و برق !

ئه گه رچی ئه م لا پاله زور سه خته

قولنگ که ت ده يسمیت

كونى ده كات

ده يجمیت

گویم ل بگره

قسەم پۇونە

ئاشكرايە و بىّ پەرداھ

جۆگەي ئەوين ھەلبەنە

ئاوى پۇونى خۆشە ويستىم بق بىنە

دەستى ژىنت لە بەرۋەكم بەرمەدە

من تاكو ھەم

خەلاتى تۆم

خەلاتى تۆم !!

١٩٧٦/١٠/٢

دوو یونینه‌ی هله‌ی گیمیچ اوی اسکر پیکه‌یه لک !

هاوري

دوو ھاورشى بۇون

مېرىدەزمه‌ی مەركى پېقىن

پاۋى دەنان

شەۋى رەشى

ھەرەشە‌ی رەش

تارىكايى دادەبارنى

دوو ھاوبى بۇون

مەركى دوزمن

دەستى تەنگى لى ھەلچىن

پووبارىيکى ھەلەشە‌ی شىت

لەبەردەمى ئاواتياندا

قوت بۇوهوه

خەم تەك خەمدا

حىوت بۇوهوه ! !

دوو ھاوبى بۇون

ھاورييە كيان مەلەوانى نەدەزانى

ئەوي دىبيان

پووبارى شىتى دووشەق كرد

ھاورييەتى

لەۋىدا مەد ! !

گه ران

ده گه ریین و په ریشانین

شهو که لپوسی بیداریبه

ده گه ریین و بی نیشانین

قه تماغه‌ی زام

شهو چرای پی غه مباریبه

ده گه ریین و بی زمانین

ده رو په تا که شتی ده ریای پی‌بواریبه

ده گه ریین و بی خه رمانین

جنیوی خه لکی واله شوینمان

ده گه ریین و بی داستانین

له دووریانی بی چاریدا

پی‌گه‌ی ویلین

له هه ورازی بیداریدا

ئاوی لیلین

به دوای وشهی زمانیکدا

سه رگه ردانین

دای بچینین

گه لای گه شی نوی ده ربکه‌ین

تیر توی شهیدای پی بدوبینین

که‌وی کولم و سویسکه‌ی لیوو

کوتري سپبی

ده نووک ئالی ماچه کانتى

پی رابینین

پی رابینین !

۱۹۷۷

دَلْمَى كُورپِه مَ رَابِزِينَه!

وهره گيانه و هکو باران
ماچي سهوزى ليوى ته رب
به سه ركيلگى تىنۇسى دلى تامەزىزىدا
ببارىنه

وهره و هکو سروهى فينىكى بهره بەيان
ھەلم بگرەو

به ره و ئاسقى ئەرخەوانىي ئەويىنى نوى
رامتە كىنه

وهره لە قوولايى ماچى قوولى شەوانىدا
بە مەيى لىيو بمخە ويئە

وهره تاۋىك لە باوهشى دەستبازىدا
دىلى كورپە ئەويىندارم
لەنيو لانكى دوو مەمكدا
پابزىنه

وهره تاۋىك هەر بۆ تاۋىك
چى ناسقۇرۇ خەمم ھەيە
لە نىيۇ دەررۇون دەربەيىنه
بەو لەنجانەت

بەنەرمىي ئەو جەستە جوانەت
بېرە ويئە

وهره تۈزىك بە زارى لەش
زارى لەشى بىھاوهلم

تىّر بدوينه

بە ئاوى زىن

ئاوى پوونى كانى ئەوين

تامەزىقى گيان

ئارەزووى نىّو بىبابانى تىنۇوى ليوان

بۇ ھەميشە جوان بشكىنە

بەلام دلى

كۈپە و ناسكم

مەدۇرىنە !!

١٩٧٨ - ١٠ - ١٩

داخى

لە داخى گەردۇون خۆم سەرخۇش دەكەم

نىڭارى پەرى فەراموش دە كەم

بادەي تالى زىن بۇيە بەش منه

لە جىهاندا تف لەسەر پۇش دەكەم

١٩٧٤/٣/٢٨

هَاوَارِيَشِي هَاوَار دهْكَاتِه !

ههتا شاخیش له بی دنگی نئشکه وته کان
هاوار ده کات
ناؤی پوپیار
له باوهشی بوواره کان
هه لدّه چیت و پرسیار ده کات
بگره دره خت
له رقاندا گه لای سه ورzi ده تورینیت
زه مینی وشك بیزار ده کات
به فری شهیدایش خوی ده کوزیت
له سه ر لووتکه‌ی چیا کانی په زاره وه
پرسیاری هوی پوچاندنی که پره کانی به هار ده کات
بگره یاریش له ویستگه‌ی چاوه پوانی و په شیویدا
پرسیاری هوی نه هاتنه وه
دلدار ده کات
بگره خه میش له خه ماندا
پووی پرسیاری
له پوچساری غه مبار ده کات
تا شاعیریش له ناو ژاندا ده توبیت وه
خوی و وشه و هونراوه کان
بیدار ده کات

پشت له کۆشك و ته لار ده کات
 تا ئاسمانىش بۇ كوشتنى خەونەكانى دلى چنار
 قور ده پېيىت
 هەزار پلار
 له لاسارىي لاسار ده کات
 تا هاوارىيىش هاوار ده کات
 هەراو ھورىيا بىتدار ده کات
 تا ئەو بۇزىدە دوو دلدارى شەيداي يەكدى
 بەيەك دەگەن
 دلى منىش له ئاسمانى هيوا كاندا
 بالى خۆشى دەگرىيەتە وەو
 چەپكە گولى دلدارىي نوى
 مىزدەي شىرىين
 گولاۋى خۆش
 پې شار ده کات ! !

١٩٧٧/٨/٢٤

تائمه‌گی دهیدار

کچی دیم و
به‌رمالی دل
له‌په‌رسنگه‌ی چاوانتدا
براده‌خه‌م و
نویزی گپی خوش‌ویستی
به‌سهر لهشی
خهونه‌کانی ئه‌ندیش‌تدا
ده‌بارینم
کچی دیم و
ماج ئا‌لامه‌و
له‌سهر کولمی نازه‌کانت
ده‌پروینم ! !
ده‌بمه سه‌هول
له‌بهر تیشكی خۆره‌تاوی
هه‌ردوو چاوی تینویتیدا
کلۆکلۆ ده‌تویمه‌و
ده‌بمه ماچیک
ته‌نیا ماچیک
له‌سهر گونای په‌له‌و شیتیی لیوان‌تدا
ده‌پویمه‌وه !

*

کچی دیم و
له‌شکریکی بی‌شوماری

خۆشەویستیم

بەقەلغان و چەکى نەرمى و شەکانم

کیشۇرەن نىئۇ ئەو دلەيەت

داگىر دەكەم

ئالاى خۆمى تىيا هەلددەكەم

لە نىئۇ ئىزىگەى دلداريوه

دەلىم كې

من ھاتووم

بوونى خۆم و ئەم دلەيەم

لە ژيانى ئەوينىدا

بسەپىئىم !

*

كې دېم و تەم و مىڭى غەم و پەستى

ناخى دەرۈون

ژەنگى جەركى هەلقرچاوى

بوون و نەبوون

لە پەيمانگەى ژوانى بزەى

تاسەى چپى ديدارىدا

دەسپەمەوە !

خەونى كۆرپەى ژيانىكت بۇ دەكپەم

تا ھەتايە لەناوجەرگەى

گولزارانى شادىو خۆشى و

كامەرانىي دلداريدا

دەتىزىنەوە !

*

کچی من دیم ، ئەتتۇيىش وەرە
بالدارىتکى خۆش ئاواز بە^{لەسەر لقى دارى دلە}
لانەيەكى رەگ و پېشە
پەلە شەيداۋ پەلەو تاسەو
تامەززۇيى
دامەززىنە ! !
بە ناو باخچەي ژيانمدا
لەسەر گولى رەنگاۋەنگى بەيانمدا
ھەر بخويىنە !
تا ئەو كاتە دلى شەيدام
بلاوىنە
كە دوو بە دوو
ھەلّدە فېرىنە
باڭى خۆشى دەگىرىنەوە !

*

کچى وەرە
گەلائى پانى گەرم و گورپىت
بەسەر سەرمائى
لەشى ساردى
لەزىيومدا دابارىنە
بەرەو شارى خەندەو بزەو پىكەنинى
لەنجەو لارى بالائى گەشى ئەويندارت

دهستم بگره و رامته کینه
 له هه میزی خهونی خوشی با خچه یه کدا
 بمخه ویمه
 ده رگه ای سوزی
 له به رده می خوزگه کانی ئاره زوومدا
 ئاواله بیت
 چیرۆکیکی بی پراوه بیت
 له قوولایی ههست و نهسته چره کاندا
 تا هه تایه بمهمه زینه !

*

کچی ، کچی مهلهوانم
 مهلهوانی باش ده زانم
 به لام گیانه
 له پووباری قوولی نازی تودا
 مهلهوانی هیچ نازانم
 دهسا وهره
 دهستت بینه ، ده مت بینه
 لهو کیزه نگهی
 تی که و تیووم
 بو هه میشه ده رمبینه ، ده رمبینه ! !

۱۹۷۷/۴/۲۰

وَهْرَزِي سَهْرَهْلَدَان

گه رچی پیگهت درک و داله
پر له کوسپ و سه رهولیزی و
کهندو چاله
به فری زستان دایپوشیوه
ههوری پهش و خوبه هی باران
ئوقره و وزهی لی بربیوه
ئهی چاوه که ژال
هر دیم بوقلات
دل گیروده دی دلت بووه
چهندین ساله
دل چاوه پی ده رفه تیکی
وای ساما له
ئهی پوومه ت ئال
هر پیت ده گه م
له باوه شی گه شی چاوه
پر له تاوه
شینه کانی ژیانتدا مله ده که م
ده بمه و هرزی کامه رانی و
له سروشتنی خوشنوشیتدا
سه رهه لدده ده ، سه رهه لدده ده !!

۱۹۷۶

هـل

بالنـدـهـكـان
لهـسـهـرـ لـقـىـ سـهـوزـىـ زـيـانـ هـلـدـهـنـيـشـنـ
بهـ ئـاسـمـانـيـ دـلـدـارـيـداـ
جوـوتـ جـوـوتـ هـلـدـهـفـپـ
پـاسـارـيـهـكـانـ
لهـنـاـوـ چـهـمـ وـ گـوـيـسـهـبـانـهـىـ خـانـوـوـهـكـانـ
جوـوتـ جـوـوتـ لـانـهـ دـهـكـهـنـ
لهـ نـاـوـ باـخـچـهـىـ دـلـدـارـيـشـداـ
دلـدـارـهـكـانـ
بهـ شـهـقـامـىـ خـوـشـوـيـسـتـنـداـ
جوـوتـ جـوـوتـ هـنـگـاـوـ دـهـنـيـنـ
كـچـىـ ئـايـشـىـ
هـرـ منـ نـهـبـيـتـ
جـ لـهـ باـخـچـهـهـوـ جـ سـهـرـ شـهـقـامـ
تاـكـ وـ تـهـنـيـامـ
مهـرـگـ دـيـتـهـ لـامـ
دـهـسـتـيـكـ نـيـيـهـ
قـرـىـ ئـالـقـزـكـاوـىـ دـلـمـ
دـلـىـ گـهـشـىـ پـپـئـهـسـكـلـمـ
شـانـهـ بـكـاتـ
دـهـسـتـىـ نـهـرمـىـ پـپـ بـهـزـهـيـيـ
بـهـسـهـرـ ئـارـهـزـوـومـداـ بـيـنـيـتـ
وهـكـوـ تـيـنـوـ

بنووسيتە کانى قۇولى ئەويىنمه وە
تىنۇوى بشكىت
تىنۇوم بشكىت !!

كچى خۇ من چاوى وشەم
كويىر نىيە
ئاوى دلەم سوپەر نىيە
پەنجەكانى هەست و بىرم
نەشكاون
قاچەكامىن گۈچان نىنە
ھەنگاۋ بىنېم، مۇرى شوپىن پىم
لەسەر شۆستە دلدارىدا
مەله نەكەت
ھەستى جوانى و خۇشە ويستىم
نەسووتاون
بەجيىم بىلەن
دېك و پەيكۈل
وەكۈۋە سكەن
لەشى بەختم گشت بىكەن
من دلدارم و دلدارى نوئى
لە ناخىدا دەتۈينمە وە
لە ئامىزى چاورو دلى
سۆزە چېرەكانى ئىيىستە و مەندالىمدا
گەورە دەكەم
بە چاوى دل

دەپوانمە رۇوی کچە چاپرەشەكانى
شارەکەمان

كەچى پېكەنینيان گۆيىم كەپ دەكات
لە بارتەقاى خۇو و پەۋشتى رېزىوهوھ

ھەلّدەدەنە گۆيى يەكدىدا

بە شەقامى سوئىرى ژىندا

ھەناسەم شەمەندەفەرى

بى رېبوارە

لە سىنەمدا خەفتىبارە

منى دلدار

رېبوارىكم ، بىزازىيكم

بەدواى چاپرەشىتىكدا وىتىلم

لەسەرەتاي بەهارىكدا

لەشارىتكدا

پېيان گوتىم

ئەو دلدارە

لەو كەنارە

نەبىنراوه

كەچى لە پەرأوى پتۇركاوى بى نازىكدا

نووسراپبو

يارەكەى تۆ

لە ئەستۇونى پشى باوکى

نەهاتووهتە مەنداڭانى دايىكىيەوە

كچى ئىسىتەيش بە شەقامى دلداريدا

دەگەپىم و

بۇ گولەكان راز دەخويىنم

سيمقونىياكەم ھاوار دەكات

ئەي كىزەكان

ئەي چاوكالە تىر تىزەكان

وەرن دەركەي دلى كورپەي ئەويىنى من

لەسەر پىشته

ئەوهى دېت و پى دەنېتىه ئەم بەھەشتە

لە هيلاڭەي دلى سەورى بەسۇزمدا

دەيىخەويىنم

تا ھەتايە لە جۈلانەي دلداريدا

دەيلاۋىنم

دەيلاۋىنم ! !

۱۹۷۷

رق

ئەوهند لەگەر دۇون رقىم ھەستاوه

باخچەي ئومىدى دلىم بى ئاوه

تەمى ناسۇرى سەرى داپۆشى

لەوهتەي كە پىيم بەم دىودا ناوه !

۱۹۷۴ — ۳ — ۲۸

نه مدد وزانی !

نه مدد زانی

تو گولیکیت له به هاری دلداریدا

سیس ده بیت و هه لدده و هریت

ده خلیسکیتیه زیر هه نگاوی

په شیمانی

به دهستی بای نه بینراوی شیتییه و ه

هه لدده په ریت

له کامیرای زینی خوتدا

به سیکارتی ئاگراوی

سکی خوشی و کامه رانی

هه لدده دریت

*

نه مدد زانی

وشە کانی نامه کانم

چاوی کورپه‌ی بی دایکی په فرمیسکن

به ئاشکراو به په نهانی

نایانسپریت !!

*

نه مدد زانی کامه رانی

له ئەلبومى بیری تودا

تۆپی پییه و له یاریگه‌ی

چیزی نه نگ و کوشکی مهی و دهستباریدا

توروی ده دهیت

به لام زانیم

ئه وینی من زور به سوزه

بۇ كەندىرى ملشكانى خىرا ده بەيت

گيائى ئه وينى رۇزگارى تو

له سەر بىنجى تەفرەلەدان

ئىستە دە روپىت

ئىدى هەركىز دلى من بىت

وېزەى دلى تو ناكە وىت

بىرق بىرق

بۇ قەلبەزى گۈل خواردن و بىرچۇونەوه

بۇ سەر لۇوتکە پەشيمانى و

بەربۇونەوه

ئىدى دلى ئه وينى خۆم

ناخەمە نىيو داوى تقوه

بەرهە ئاسۇي دلدارى نوي

ھەنگاۋ دەننېم

درەختىكى گەشاوهە ئوپىم

لەرى دە روپىم ، لەرى دە روپىم !!

بەزەنە

من ئاوايىك نىم نەخورىمەوه
خونچەيەك نىم
نەكريمەوه
مژدەيەكم لە رېتانا
دەخنىمەوه
من بەفر نىم
كە هاوين هات، بە تىشكى خۆر
بتويمەوه
من كەپر نىم
گىزەلۈوكەى چپھەلبكات
تىكىم بادات
رەنگم ببات
بتلىيمەوه
من باوهەپم
ھيوام رېگام
بى تەلەكەو پىچ و پەنام
لە ئاسمانى خۆشيتانا
دەشنىمەوه ، دەشنىمەوه ! !
*

من درېك نىم
تەلەتان بۆ بنىمەوه
من گورگ نىم
بکەومە چەم
مەپى حەرتان گەمارق دەم
من نەشەوم، نە تاريكيم

من رووناکیی هه میشه بیم
په نگ بق پووتان ده گرمه وه !
من باوه شم
چرای گه شم
نامیزتان بق ده گرمه وه
*

من لافاو نیم
له ناکاتدا هه لبکه م و بنیشمه وه
من سووتاو نیم
به نیشمه وه
سه ری حه زم بنیممه وه
من که هاتم
پاستییه کم
ناکشیممه وه !
گورانییه که م
ده لیممه وه ده لیممه وه ! !
*

من رووبارم
پووباریکی بی که نارم
من به هارم
وه رزیکی په له گولزارم
غه می ریگه ده توینمه وه
بوقه میشه گولی سه ورزی
وشهی پیرفز
ده روینمه وه
ده روینمه وه ! !

رازی نهاده رکاو

له دووری تو
جگه‌رهی غه‌م ده‌کیشم و
چپه دووکه‌لی ئاخ
بەبا ده‌دهم !
وه‌کو بەفری سه‌رلووتکه‌ی شاخ
له ئاسمانی په‌زاره‌دا
ده‌توبیمه‌وه !
*

وه‌ک رووباریک
وه‌کو هازه‌ی په‌لکه‌داریک
وه‌ک زامداریک
دیم و له‌شی له‌نجه‌کانت
داده‌ته‌نم
هه‌لّده‌چم و
ده‌چمه که‌شه‌ی ورووزانی
رامووسین و
بیرچوونه‌وه
خوره‌ی تاڭگه‌ی حه‌زه‌کان و
مه‌لی په‌له‌و چاوه‌پوانیم

لەناو باغى ليمۇكانتا
دەنېشىنەوە
كە ھەلّدەستم
بە گالىسکەي ماچى سەرلىق
گەشتىك دەكەم
گشت مەبەستم
بىمە گول و بە بەرۋىكى دلّداريتدا
ھەلزىتىم و
بىرويىمەوە !

١٩٧٧

چاویلکه‌ی چیز

(بؤ ئەلف ميم)

ئىواره بۇو
ھەتاوى دل، لە ئاسقگەي دلداريدا
بەرهو دەريايى بىرچۈونەوە
ئاوا دەبۇو
شۆستە زەردە بى دلەكان
لەزىز قاچى چاوكالاندا
دەياننالاند
قول لە قول و پەنجە لەنئىو پەنجەدا بۇو
دەستى ناسك
لە گەردنى سېيۇ دەئالاو
زارى تىنۇو
خۆى دەخستە نىئۇ باوهشى
لىۋى شىرىن
لە پۇوبارى
پەنگۈينى دلداريدا
ئارەزووی سەد سالەي دلى كې و خاموش
دەكردەوە
سېيېرەكان تىكەل دەبۇون
ھەنگاوهەكان لىك دەئالان
سەرنجەكان
پىر دەبۇون
بالى خۆشى و شادمانى

نەوبەهارى ئەوينيانەي خۆمالىيان
دەگرتەوه

لەسەر ئەبرۇي نەجوولاؤ

شۆخىكى شەنگ

رۇدەنىشتىن

لەناو شارى دلدا

گلۆپىكى هەزار قۇلتىي ئەوينى نوى

گپى دەگرت

دادەگىرسا

لەسەر تاپاي رېنگى هيواي ئارەزۈودا

خۆزگەكانى چەندىن ناخى

پۇوناك دەكىرىدەوه

*

ئىوارە بۇو

پىشىنگى دل ئاوارە بۇو

ئاوا دەبۇو

چەند پەنجەيەك لەيەك ئالان

چەند زارىكى تامەزىق

خۆيان ھاوىشته نىيۇ ئامىزى پر

چىڭۇ خۆشىيى زىيانووه

چەند پەلكىكى گرى گرى

كراانەوه

لەم لايشەوه دوو سىبەرى

بى پەيكەرى

خەمناك و سېر

به هنگاوی ده رزی ئازن
لیک داپران .. جیابوونه وه
دوو دل لەیەك داترازان
خەم و ئازار
لە دایك بۇون
ھەر لە وىدا بە سەرھاتى
ھۆنزاویکى فەرھادان
سەپرپىنراو
خويىنى وشە
شانقۇي ثىنى بى دەسمالى تەننېيە وه
*

ئىوارە بۇو
وشە كانت بالىان بە يەكدىدا داۋ
بەرە خاکى نىشتىمانىكى بى سروھ
سەرى حەزىيان خىرا ھەلگرت
- وەرە، وەرە
سەرى حەزى وشەى سەۋىزى
بەستە زمان مەپزىنە
با سىيەرت دەستى ئۆخەى
لە گەردىنى خۆزگە كانم نەكاتە وە
سووتاندتم ، تىيىشىدا سووتايت
خەوى خۆشىت
لە مندالى وشە كانم تىك زېاندو
ترس و لەرزم پى فېركىدن
گوېت نەدایە ترپە ترپى دلىكى پې خەنجەرو زام

به ناوجا وی بی ه تاوی گلینه مدا

په ریته وه

چهند ملوانکه شاروچکه په

له ده رو درم و په تا کانت

له مل کردو

به سه ر شوسته بیداریدا

ده ست دایه خو گه وزان و توايته وه !

له ناو ئابپوی هنگاوه بی ئوقره کاندا

گیرسایته وه

چیزو سیکس

دوو کورپه له چاوه ژال بون

له فرهنه نگی بی ئاسوتدا

تامه زرؤیی يهك دیکه يان ده قوسته وه

تؤیش

بی ئه زموون بوبیت

به دووی ئه سپی ئاره زوودا

جله وی حوتون کربوو

به بی ه ووده

په لکی رهشی خهونه کانی ئه وسای خوت

ده پسته وه !

*

پوخى ئه لوهن

هه مووی داره

خه فه تباره

دار خورما کانی ئه و شاره

زه رده خنه و پیکه نینیان ژه هری ماره

ژینیان داوه

له قه ناره

له سیداره

شه قامه کان

خاموشیان پیوه دیاره

بو پشت له روخی ئلۇن دەكەيت

و بەناو شارى ئارەزەھەتدا

ملى پىگەي نەمامەتى و جنىو

دەگرىتىت

چىۋوھرگىتن

پەساپۇرته و لەنئى تەنكەي باخەلتايە

نوقلەو

لە گىرفانى بىركردىنە وەو

خۇو و پەوشىتى شېتىتىدا يە

پۇوبارىكەو

لە پال سايەى

درەختە بىزە كاندا

پالىكى لى دەدەيتە وە

ئۇتۇمبىلە بىزە هاوتا كان

دېن و ھەلت دەگىن

دادەبەزى و

ھەلت دەگىن

لە پەراوىزى شارى كې و خاموشە وە

فرېت دەدەن

ئارهقەی شەرم
ئەژنوت دەگریت
ھېزۇ توانا

لە دەمارى لەشى سسست و پپووکاوتدا
ئىدى دەمریت
ناوت دەمریت

دەمریت دەمریت
*

نامە زەردە شېركانت
بگەھ کوش و
ئەشكە سویئەھ کويىرەكانت
بشارەھو

- تىيىتدا سووتام
گېيىكى بىئەقرەت تىبەردا
بپۇ گپەكانت بخنکىنھو
يادە سەوزەكانى
پۆخى ئەلۇھن
لە يادى خۇو خۇشە ويستىت
بېرەھو

بپۇ پەنجەی شەرمەزارىت
مەسووتىنە
لە بوارى سنورەكان بېرەھو
بپۇ ئەلۇھن و پۆخە خەفەتبارەكەى
پقى زۇريان لىت هەستاواھ
نەكەيت كچى بخەلەتىيىت

فرييو بخويت

جارىكى دى

پى بهاوитеه ئە و ناوه

ھەمۇ زىخ و لمى پۇخى ئەلۇھنى گر

دەتسووتىن

چاوى چىزە كانت

كويىر دەكەن و

پەساپۇرتى ھەمۇ خەونە كانت

دەدرىن

نەكەيت كچى جارىكى دى

پەنا بېھىتە بەر ئەلۇھن

چاويلكەي چىز

لە چاو بىكەيت

بەسەر پىرىدى زامە كانى

ئەوساوا ئىيىستەي ئە و پۇوبارە

زامدارەدا بېپەرىيە وە

مەگەپىيۆھ

مەگەپىيۆھ

پقى ئەلۇھن

نەھەنگىكەو

١٩٧٧

قووتت دەدات، قووتت دەدات !!

بۇون و نەبۇون

داخى پۇزگارم پىرلە دەرۈونە
دادو ھاوارمە لە ئەم گەردۈونە
تەماشاي ئەم لاۋە لاي خۆم دەكەم
مايەو سەرمایەم بۇون و نەبۇونە

١٩٧٤/٣/٢٨

جەڙنانە

گيانە وا جەڙنە ، جەڙنانەم ناوىت
ماچى گەرمى ئەولىوانەم ناوىت
ئاشتى و سەرىپەستى جەڙنانەى منه
جەنگ و كوشتن و وېرانەم ناوىت !

دیو پوسته‌ر

یه‌که‌م پوسته‌ر

له باخه‌لی پرسیاریکدا
نیشانه‌یه‌کی سه‌رسورمان
سه‌ری هه‌لداو هاته دووان ! !
له ناو شاری قه‌ده‌غه‌دا
سه‌ری زورپنازه‌نی
بی‌وچانی ! !
هینایه ژان ! !
که باخه‌لی زرپیان پشکاند
به دووی نیشانه‌دا گه‌ران
سکی خه‌ونیان هه‌لتلیشاند
هه‌زاره‌ها پرسیاری دی
له‌دایک بعون
هاتنه زمان ! !

دوووه‌م پوسته‌ر

له فه‌ره‌نگی حه‌زو خه‌ون و دلداریدا
سه‌ری وشه‌یه‌کی بی‌زمانی
گه‌شیان پژاند
له ده‌لاقه‌ی ئاره‌زروودا

چەندىن تىپى ئە و وشە ھەن
بۇون بە سۆزۈ ئاوازى نويى
گۇرانييە غەمگىنەكان
لەناخەوە
دلى ھەمۇو
دلىارىيەكى سووتىئىراويان
پتر ھەۋاند ! !

١٩٧٨

لە رەنگانە ۋەزىەتى

هاتم لە ناكاتدا هاتم
 چۈون مىدۇوېك
 كۆلىك ژان و پەزارە دارەتەرمىك
 بۈون بە پاداشت بە خەلاتم
 مۇرى پەنجەى ناھەموارىم
 بە توپىلمەوهە لگرتىبۇ
 گىپى سوورى سەد بىدارىم
 تىپەربۇوبۇ
 كە پىيم نايە جەرگەى زيان
 بۇ ئامىزى چاپەشىكى نەرم و نيان
 زىندۇوېكى زۇو مىدۇو بۇوم
 لەسەر پەپەى فەرھەنگۈك و پەرتۆكانى
 دلّدارىدا
 نوقمى لىتەى غەمگىنى بۇوم
 لە سىنورى پىسىنراوى زيان دەرچۈوم
 پەرىشانى بۇو بە ھاپى و
 بە مىوانى شەوو پەقىزم
 سەد تارمايى
 كەوتە بەردەم
 بالاى بەرزى گەلاۋىيىزم
 ھەناسە زۇر ساردەكانم
 شىت و ھار بۈون
 پىيى درېيىزم

نه يده توانى

كىوي خم و خەفەتباريم

ژ بير و ياد بباته وە

گوللەك نەبوو

لە ئامىزى حەزەكانى مندالىمدا

دەمداتە وە

لەو كاتە وە

دىلىبابون خۆي ھاوېشته نېيو دلەمە وە

كە ژيانى پەر لە دەردەم

بە ئەو خەون و ئاواتە وە

سەرى حەزى دەنیتە وە ، دەنیتە وە ! !

١٩٧٧ - ١ - ٢٤

@

@

@

@

@

@

@@ @ @ @ @ @ @ @ @ @ @ @ @

دۇنگى بىانگەۋازىكى بىي اسقۇر

هەۋالانم، با هەموومان
پۈوبارىك بىن
لە جوگرافيا خۇو و رەوشى
ھەورى رەشى راپوردوومان
ياخى بىن
ئاوى پشۇ
بۇ پىشىنگى مىشكى سەدان ھاۋىپىي
پېڭەيشتۇو
بەجى بىللىن
بەهارىك بىن سروھى بىرمان بەسەر كىلگەى
دىرىھكاندا مەله بکات
وەنەوشەى گەش
لە تويماندا بۇ سەد باوهش
پەل بکات
شمშىرىك بىن
دەنگمان ھەبىت
خەنجەرىك بىن رەنگمان ھەبىت
با پىدىك بىن
قەت نەھىللىن داودانەرى چەقاوهسوو
بەسەر پىشتى ئابپۇوماندا

تى بېرېت

لە ناوجەرگەي زەماوەندى زاۋاماندا

ھەلبېرېت

با ھەردىئىك بىن

تۆزى زەردى لىرەي كۆنلى (خەلیفە) مان

لى نەنيشىت

تاۋىرىئىك بىن چاوى مۇنى بى پىگەكان

رىشەسى سەختمان

ھەلنى كىشىت

با گېرىئىك بىن

ئاوى لىلى هاوارەكان

پشکۈرى دەنگى لىبىردىمان

نەھەزىنەت

دەنگى بىرمان

نەخنكىنەت

وشەيەك بىن

لەگەروودا بىرەنەوە

لە ھاوىنى قەدەغەدا

نەتۈيىنەوە ، نەتۈيىنەوە !!

١٩٧٤

ناخۆمەوە

لیم ببورن ناخۆمەوە
 لهم بهەشتە، بهەشتى ژين
 خۆم ناخەمە نیو ئاگرى
 دۆزەخى قىن
 لەسەر بالى دلى خويىن
 زامىكى كە نازىئىمەوە
 له جەنگەلى سەوزى ئەوين
 گپىكى س سور نانىئىمەوە
 لیم ببورن ناخۆمەوە
 به بادەى ژين من سەرخۆشم
 نۇر بى هۆشم
 ئەوهى ئىيە دە يخۇنە وە بى يخۇمەوە،
 هەتا ماوم نازىئىمەوە
 له ناو ژانى زامەكاندا دلۇپ دلۇپ دە تۈيەمەوە
 لیم ببورن ناخۆمەوە
 تاكۇر ماوم
 بۇ ھۇنراوە من ژياوم
 به سەتەيەكى جوان رازاۋە بادەى منه
 بىرۇ ھەست و زادەى منه
 له سنورى ژين لانەدان
 جادەى منه
 لیم ببورن،
 ناخۆمەوە، ناخۆمەوە !

من ههست دهکه م
 باری سه ختی سه د غه م ده به م
 من ههست دهکه م
 که غه م ده خوم
 بو پو باری سه د ته م ده پرم
 من ههست دهکه م
 له پیگه دا زان ده پوینزیت
 له جیگه دا
 خوینی ههزار
 ده سو و تینزیت
 من ههست دهکه م
 که زام ده زیت
 با خچه هی نارام وا ده ته زیت
 که ههست نهکه م
 من ههست دهکه م !!
 *

من ههست دهکه م
 ههست به سو زی گریان دهکه م
 ههست به گپی سو و تان دهکه م
 ههست به زانی
 پر له زانی جیهان دهکه م
 من ههست دهکه م
 له ناو زاندا

دەتۆيىنەوە

لەناو گپى پېرقاندا

دەرۈيىنەوە

شەمىشالى دەست شوانى مەرمان

بى دەنگ دەكىت

مندالى نىتو دلى تەرمان

بى رەنگ دەكىت

من ھەست دەكەم

ھەست بە قورپى دەستەسپى

نەمان دەكەم

ھەست بە وۇدىيى جىهان دەكەم

ھەست بە چۈونى

من و ئىيەو خۆمان دەكەم

كە ھەست نەكەم ..

من ھەست دەكەم !

١٩٧٤

تەرىپىسىكەي نەڭلەر ئىلاك خەندە

جەژنە و

لە مىزە بەدىدارى خاکى بەرپىي سۆزىت
نەگە يشتۇوم

شەرمەزارى نىگاي رەنج و كۆششە سەوزە كانت بۇوم
دۇورىت دەريايىھەكى سوئىرى پېكىنەگە يىشتن و عەبداللىيە
ھەناسەي ساردى رېڭىزگارم

لەناو گەردەلۈلى بى ھوودەيى سەردەمدا
دەبىنەمە و

غەمى كەشتىيە تىكشاوهەكى ماندووبۇونت
بارى قورسى رابوردۇوه
بەسەر شانى داتەكىيى ئەم وەرزە ناسكەي دلەمەوەيە
بىرمە

بەناو توپىلى تارىك و نووتەكى پە لە نەزانىن و دواكەوتۇويى و
ئەفسانەدا

پەلكىشى پېكەي پۇوناكى ئەفراندىن و زانىنت
دەكرىم

بىرمە
دابۇوجانى مەرەزەي ھاوينى كۆسپ و تەگەرە كانت دەپنى و
زولقى خەنەيى خەونە نەزۆكە كانت
شانەدەكرى

سوارى ئەسپى شەكەتى دەبوویت و

بە چیای هات و نەهاتی وەرزى قات و قرپى هزدا
بەرهو لوتکەی ئاسوئى هيوا چاو گەشەكان
ملى تامەززۇيىت دەنا

تا قەدىلەئى رەنگاو رەنگى خۆزگە دىرىينەكان
لە پرچى رەنگالەئى ئەستىرەكانى ئاسمانى بېۋە
بکەيىتەوه

بىرمە

داستانىك مىڭۈرى پېلە نەهاماھتى
پىنگەئى ئەسپى خەونەكانى تەنېبۈويتەوه
تۆيش جەلەئى هيپۈ تواناي بازۇوت
بەرهو كەنارى ئەوبەرى بىزگاربۇون
پادەوشاند

زەردەسىرى چۆمى بەختت
بە ئاگىرى كۆشش و گېرى شەكەتى
دەسووتاند

ھزو بىرۇلى پامان
لە دواى ئەسپى ماندووتەوه
تۆزىيان دەكرد

بىرمە

بىرىن و زامى پەنجەكانى ھۆشت
لە دەلاققەئى درزى نەھاماھتىيەكانەوه
خويىنى بى كەسى و بى بالىيان

لى دەچۆپا

بىرمە

بىزەئى سۆزۈ ئەوين

له سه ر لیوی به ختی میژووت دتّورا

تؤیش له بهره بے یانی خهونی نه زوک و نه سره وتندا

گولی هیوات له بهرۆکی ئاره زنوه کان دهدا

تا دالیی نه هامه تى بهر بگریت و

زارۆکی خهون کاگولکى بکات

بیرمه

ده غل و دانی کیلگە و شكارته‌ی رۆزگارت

ده دوریه ووه

مه لۆی گەنم و جۆی ئاره زنوت ده نایه ووه

خەرمانی شەكەتیت گیزه ده کردو

دانه ویلەی ورەو تووانات شەن ده کرد

تا تاریکی تونیلی نه زانین

بپە ویتە ووه

تا گوندیلک ئاره زنوه

چۆمیک ئاوات و

ده شتیلک هیواو

ده قەریک خەندە بشنیتە ووه

بیرمه

گوریسی کۆسپ ملى پەنجى ده جەراندیت

تاریکی شەوگارى پەش

مەلى توواناي دەتەراندیت

تؤیش له ئامیزى لازھو

ھۆرەي خهونە کاندا

ئاوازى بەزم و پەرمى نه بەزینت دەچپى

سەختى و هەلەت و هەورازى پیت دەبپى

له ناو گیژه لولوکه‌ی واق و پمان و بی دهره تانیدا
ئاره قه‌ی به لووتکه‌ی خهون گه یشتنت

دھسپی

جه زنه و

ھه ممو هزرو بیری ئۇغرىردىن

زەفەرى لى سەندۈرم

شەرمەزارى بازىوئى كۆشش و شەكەتىت

لە دوورپىانى شەرمدا دلگىرى كردووم

كەى لە بەرپىي خاكى خاكسەراتدا

دەستەو يەخەى شەرم

پاوهستم و

دانە دانە ملوانكەی شەرم پاپسکىتىم

ماچىكى قولل

لە نىئو چەوانى باوكايەتىت

بپوينم ! !

٢٠٠٩/٩/٢١

کوردستان

به لئى کوردستان ، کوردستانى جوان

مه لېبندى کونى

باوو باپيران

به ناو پىدەشت و

کۆساري تۆدا

زۆر هاتووين و چووين

بۆ گەشت و سەيران

*

ولاتى فەرو سەيرانگە و خۆشى

چەند لەسايەتدا،

شاديمان نۆشى

بۆ سەربەرزىي تۆ،

زۆرمان خەبات كرد

پر به مىزۇومان

شەھيدمان بە خشى

*

دوازده مانگەي سال،

وه رزت بە هار بۇو

كىيۇو نزارەت

پر لە گولزار بۇو

گولى رەنگاو رەنگ دەدرەوشايەوه

بۆ شادى و خۆشى،

گشت گوندت شار بۇو

*

قاسىپەي زۆر دەرپۇيىشت،

که‌وی شاخانت

بقن و بهرامه‌ی دهشت و باخانت
به‌ر لهوتی هه‌موو پوچه‌یه ک ده‌که‌وت
ده‌يلاوانده‌وه
شممالی شوانت
*

به‌لی کوردستان ، کوردستانی جوان
مه‌لبه‌ندی میدیاوا ،
کانگه‌ی تیکوشان
به ناوی توهه ،
زور که‌سان هاتن

تهختیان زهوت کرد بعون به بازرگان !
*

کوردی هه‌زار بوبو،
بازووی خوی نوواند
چه‌کی هه‌لگرت و
دوژمنی ره‌تاند
پیّی به جه‌رگدا نا ، له ترس نه‌ترسا
به خوینی ئالی
می‌ثووی نویی نه‌خشاند
*

کوچپه‌وهی گه‌وره ،
ده‌نگی دایه‌وه
له ویژداناندا
ره‌نگی مايه‌وه
هه‌ر به به‌ر چاوی

دۆستەكاننەوە
جگەرگوشەمان سەرى نايەوە

ھەست و نەستىشمان ئەنفال كرابۇو
مېزۇوی خەباتمان
پەرپەر درابۇو
بە جىنۇسايدۇ
كىميايى باران
تۆتكى گوندو شارمان بىرابۇو
*

برا دىوارى براى دەپۈوخاند
باوک خانقەكەى
كورپى دەسۈوتاند
لە بەزم و پەزمى
كوشت و بىردا
خەنجەريش خويىنى خۆبىي دەدۇراند !
*

بەلى كوردىستان ، كوردىستانى جوان
كانگەى خەبات و
ھەولۇ و تىكۈشان
لە جىياتى خويىنى شەھىدە كانت
كى بۇو هات ، دانىشت ؟
بۇو بە بازىگان ؟

ھەولىتىر ۱۹۹۶/۳/۶

کورسیگه لى به تال

کورسیگه لى به تال

چاوه پوانى كەسانىكىن، بىن

بۇ چركە يەك يان چەند ساتىك

لەسەريان پۇنىشىن و پېشىو بىدەن

پىكە و بانگەلىيکى قىرتاۋ

لەپەرى گوند

مەرقۇشيان پىدا نەگۈزەريوھ

ئاسمانىكى سامال

تامەززۇي پۇومەتى ھەورگەلى پايىزىكى درەنگە

جۆڭگە يەكى بارىك

گلە يى لە پاسارى و چۈلە كە دەكەت

نايەن مۇز بە ئاوى سازگارىيە و بىنۇن

چاوجەلى زاق

لە ئەزىمەتى شۆكدا واق وىمابۇن

كانياوى ماندوو

گۈئ لە بەسەرهاتى كىيىانى گوند رادەگەرن

سەركىيىشىيە كانى تەمەنلىيەن

دەگىرەنە وە

پەنجەرە يەنگاپەنگ

بە سىيەرى سەرروو پازاونە تەۋە

بە پۇوي وەشتى ياراندا

كراونە تەۋە

دەرگە يەلىك

نه ختیک وازن

چاوه‌پوانن ياران گوزه‌ر بکه‌ن
ئه‌وانه‌ی هیشته له ده‌ره‌وهن
فرمیسک‌گله‌لیک به خوپ ده‌رژین
به قه‌د روومه‌ت و گوناکاندا
نامه‌ی مالثاوایی ده‌نه‌خشین
هیشته لیوی ماج نه‌یگه‌ستون
لیوانگه‌لی هشك هه‌لات‌توی تینوو
له‌سهره ری‌ی به‌لین
دوش داماون
پووه‌و کانیی ئه‌وین دنقرن
تینوویه‌تی خه‌ونیان به هنگوینی تامه‌زروی بشکین
هیواگه‌لیک په‌له‌یانه
به شه‌قامی ئاره‌زرودا
هه‌ناسه‌یان لی براوه
به دوامیت‌ری مزده‌پا بگه‌ن
پوله پیش‌وله‌ی تامه‌زروی
ئاسق‌ی چاوه‌پوانیان داپوشیوه
تا به ئاسمانی دیداردا بفرن
گورانیگه‌لیک هیشته نه‌نووسراون
به دوای ئاواز‌زه‌نیکدا عه‌بدالان
پالتق خوريي‌ه‌كى
له میترودا بزرگ‌ردووه
چامه‌گه‌لی ئاواره
پولیسی ره‌خنه رايان دهنیت

له به ندیخانه‌ی بیرچوونه وه

توندیان بکات

ئاوازگه‌لی کون له سه‌ر ره‌فه‌ی سه‌ردە مانگیک کە و تۈون

تەپ و تۆزى پشت گوئى خستن

دایپوشیون

وشەگەلی بىن پېت

له نىيۇ لاپرە‌ئى فەرەنگىكى بىن ناونىشاندا

پاڭ كەوتۈون

چەندىن كىڭىكە‌ئى ئارەزۇوى هەنۇوكە‌يى تا چاو بىركات بەرين

بە شۇورە‌گەلی نەرىتى پۈچ

دەور دراون

ماچگە‌لىتكى تىنۇو

له كۈوچە و كۈلانانىكىدا لە گىانە لادان

ئەويندارانى پەريشانيان

پىيدا دەگۈزەرىن

عەبداللى جەستە‌ئى مانگىكىن

تەنيا گۇرانىيە‌كانى بۇ ماوهەتە وە

پەوه كۆتۈك

بە ئاسمانىكىدا دەخولىيە وە

ھەورى خەفە‌تى كۆچى ئەستىرە‌ئى ئىوارە

دایپوشىو

بلىسە‌ئى ئاگرى لىكىدابىان

ياران لە زستانى بيرچوونه وە

ئاگە‌دار دەكتە وە

له وەرزىكىدا

بالنده کانی خهون

بُو دارستانی هیواپیک کوچ ده کهن

پووبارگه لی کات و سه رده م

تینوویان ده شکلین

ته مووزی ۲۰۱۰

شەو

1. شەو

شەویکیان خۆی لى تۇراند
لە ئىر دەختى بىن دەنگىدا
دای لە پېمەھى گريان
ئەشكى بىرچۈونەوهى داباران!

2. ئەوين

حەزم لى كرد
لىيى وردىبۇومەوه
بىنیم
لەگەل رەشەبای غەمدا
كىتەركى دەكات
ئوقىرم لەخۆ بېرى
بەشكى دەمەۋئىواران
بەدىدى شادىم
لى رۆيىشت و
پەرى خۆشەويىستى و شادى تۇراند!

3. جۆگە

چۈون جۆگەھى گوندەكەم
لەئەزىمەتى ئازاردا
لە ئەزىمەتى پەزىarda

لول و پیچ ده خوم و
 پیچ ده که مه وه
 چون رو باریکی ماندوو
 ئه سپایی ده کشیم
 غەم و پەزارە کام
 له جۆگە يەکدا دادە بارن
 کانییە کان ژ بیریان كردىت!!

4. گەنجىنه

چاوه کانت دوو مانگن
 پىگە ئىيامن پۇون دەكەنە و
 گەوالە هەورى غەميان
 تىيىدا نابىئىم
 گەنجىنه ئىيەرە وەرى نەبىت
 چاوه کانت
 دوو مانگى ئاسمانى بە يەك گەيشتنى
 تىرى دىداريان
 دل و جەرك دەسمىن!!

5. ترس

دەترسم
 پايىز راوت بنىت
 دەترسم
 ناوبانگى بەترەفيئىت

دەترسم

بارانى ئارهزووەكان تەپت بکەن

دەترسم

لە ئامىزى ئاسماندا

بکەويته گيانه لا

6. مشت و مر

دەروازەي غەم

بەسەر كۆچپەویدا والا يە

چاوى ئارهزوو

شمшиرىي هەناسە بېركىي راكيشادە

لە پىكىگە يىشتىنەكى هەلكىشادە

ھەر چاوه رېي دەكەم

مشت و مۇنى نىوانىشمان

بالنده يەكى شەيداي فەرين

بەرهەو هيلىانەي ئاوازو

گەمەگەم!

7. ھەشتەمین پۇز

ھەشتەمین پۇزى ھەفتە

سەرت لىيەدەدەم

تا سرۇودى سىزدەمین مانگ بلىئە وە

سرۇودى پاستى

سەرت لىيەدەدەم

تا پىت پابىگە يەن

کاتی بیست و پینجه مین سه عاتی
رۆژی ئەفیندارییەو هەتاوی ئەوینمان
بەر پیی رووناک کردووینەوە!

8. بیرچوونەوە

ساتە کانی ئەوینداری
پەنجەرە کانی دلداری
تالییە کانی دوریم
لە بیر ناچنەوە
ئەو ئازارەش ژ بیر ناکەم
ھەردووکمان
لە بنى بىرەكەدا
بە دەستى دەست و پیوهندە کانى
سولتانەوە
چەشتىمان !!

٢٠٠٧/١/٣٦

دوايە مين په يشى مانگ

نه كه ييت هه رگيز ئه و پسته سفت و سوّله
له بير بكه ييت
به لئينىكى سوورم تىدا بۆ كردитه قردىلە و
له زولقى شورپى ئارەزۇوه كامن ئالاندىت
ورده ماچە كامن بۆ كردитه گەردانە و
له گەردنى خۆزگە كانى ئىوارانم جەپاندىت
بەهارىكى ئەفسۇنۇايم
لە سەر پۇخى شكارته ئى خۆشە ويستى بۆ رازاندىتە وەو
كانىيە كانى ئەويىنم تىك ئالاندو
دارسىيە كانى شادۇمانىم
لە قەراغ پۇوبارە كانى بە يە كە يشتىدا
بۆ كردитە پەرزىنى ئوانىكى گەردوونى و
پەپولە ئى ماچ
بەره لای باخچە كانى بەھەشتى دە رۇونت كرد
بۇن و بەرامە ئى گوللۇو رە يحانە و مىخەكم
بەردايە جەنكەلى چېرى پەرچەمى نازت
زىندە خەونە كامن
لە دارستانى سىيۇى سىنگىتدا
پەرت كرددە وەو
پەرە سىيلە كانى ناخم
بە ئاسمانى سامالى لىۋە كانتدا هەلقرىن

پاسارییه کانی چیز

له گولی ناو په لکه شوپه کانتدا

چاوشارکیی چیزیان ده کردوا

ختووکهی ئاره زرووه شیتە کانیان ده دا

ملوانکەی ماچ بە گەردنى بە لىتدا

شۆپ ده بوبوه و

تارای سپی بە پیتى سویندو وە فادارى دەنە خشاند

نە كەيت دوا پە يقى مانگ لە بير بکەيت

من بەبى پە يقى بە لىتنه سەوزە کانى لىۋى ئاره زرووت

نازانم چیز لە خەونە خە والووه کانى ماچ وە بگرم

بەبى دەستە مۆكىدى پە رچەمە نەرمە کانى بالات

نازانم لە بەھەشتى چاوه شىنە کانى ئامىزىتدا

ئوقره بگرم

بەو هەناسە بايە بە پىيوه م

لاى باکوورى ھەريمى نازى تۇوه ھەلّدە كات

بۇن و بەرامەي خەونى پىيەو

سەر لە جەمسەرى سەھۆلېندى گىان دەدات

بەو پە يقە شىريينە زىندۇوم

ھەنگۈيىنى بە لىتى سەوزى لى دەتكىت

بەو پەنگە ماچە ھەلّدە كەم

زىستانى سەرمائو سۆلەم گەرم دەكاتە وە

بەو سروه فىنكە دەزىيمە وە

گەرمە سىرىي ژيانم

دەكاتە زوقم و شەختە بە ختە وەرى

بەو تىشك و بروسکە تىزە دە بوبۇزىمە وە

لای ههتاوه کانی چاوته وه ده ببریسکینه وه

جا چوں دلی ئه وینت دیت

له دادگه‌ی دلتدا

گازنده له دهستی هنگوینه کانی ماچ تومار بکه‌یت

په نجه نه رمه کانی به لین

له دولی مه ماندا بهر خه نجه ری هه ره شه بدھیت

نه که‌یت دوا په یقى مانگ پشت گوئ بخه‌یت

دلپ دلپ هنگوینی ئاره ززوی لی ده تکیت

تینووی ساله برينگه کانی گیان ده شکنیت

کانی کویره وه ببوعی خهونه کان ده قینیت

پووباره کانی وشكه سالی ته مهن به ئاوي ئه وین

فه ده زینیت

گه ردانه‌ی مژده به گه ردنی شادیدا ده کاته وه

باوه شیک گوله ماچ

له سینه‌ی ئاره ززوو ده داته وه

نه که‌یت دوا په یقى مانگ له بير بکه‌یت

چوں دلی به زیبیت پیت ده دات

کورپه‌ی خهونه په مه بیه کان پانه زینیت

چوں چاوی هیوات به رایی ده دات

گاگولکی هنگاوه ساواکان نه بینیت

نه که‌یت دوا په یقى مانگ ژ بير بکه‌یت

موورووی ئو سرووده به هه شتیي

بو بالا ئاوینه نمات

ده هونیت وه

به كلی ئه وین بینایی خهونه ئرخه وانییه کانت ده ریزیت

ئەو گلینه رەشه کوییر دەکاتەوە
لە ئاستى گەردىنى جوانىت ھەلنىيەت و
دەغەزارەكانى مىّزۇو لە دەورى كوانۇوى بېق
كۆدەکاتەوە

بىرت نەچىت دوايەمین پەيقى مانگ

سەدو يەك رىستەى بەلینه

دەزۇوه نەيارەكانى بەزى زرافت

لە قامىشەلانى كىنەدا

دەپچەرىنېت

شارىستەى ھەۋىنە

پارىستەى خەون و كارى رانەبوردوو

بە دواى يەكىدا دەھىنېت

بىرت نەچىت دوا پەيقى مانگ

بانگى توانەكانى ئىواران دەكەت

دەرزى لەچكى وەفاو ئەۋىندارى

لە بەرۆكى باغى سىوان دەدات

تۆ دەزانىت

بى گولۇمى ھەناسەى بەلینەكانى

درەختى ۋوان

لە باخچەى تەمەندا ناپۇيىت

تەمەن ورپ دەگۈرىت

پەنجەرەى دل دادەخرىت

قەلېبەزى ئارەزۇو وشك دەكەت

بىرت نەچىت دوا پەيقى مانگ

پەيقى دلىكى پەزىزىدە نىيە

له هاوینی سهوندا

زهردو لاواز هه لگه پیت

پیت و وشهه زاراوه کانی لیک بترازین

بازنے کانی مه چه کی جوانیبان

له بهردهم هه ره شهی نه هامه تی و نه زانیندا

گشت بپسین

په یقی مانگ

په یقی نه سپیکه لاوی به لیتی سوار کردووه

له پیده شتی غارغارین و جریتبازی سه رده مدا

ده حیلکنیت

یالی خونه کانمان شانه ده کات

تونیله کانی شهونخونی و بیداری تیده په رینیت

له گه ل کات و شوینه کاندا

پیشبرکی ده کات

په یامی پیده شت بق ترپیک و نهال و

لووتكه ده بات

بیرت نه چیت دوا په یقی مانگ

په یقیکه له بهردهم زرافی به زنندا

دؤش داده مینیت

به ناو ده ریای چاوه شینه کانی شادیتدا

دیت و ده چیت و را ده مینیت

له که ناری دیدارت نزیک ده بیته وه

سه ولی شاگه شکه لیده دات

مزدهی ماچی گونای پیه

له به هه شتی سینه و باغی سیوان بیچینیت

بیرت نه چیت دوا په یقى مانگ

گه ردانه‌ی ئەمه‌کەو

دانه دانه بە په نجه‌ی سۆز چنراوه

بۇ سرووتى پۇڭكارى بەخته‌ورى چاوه‌كانت

ھەلکراوه

بیرت نه چیت په یقى مانگم پىيەو

لەسەردا دىم

ملوانکە‌ئەو په یقە دىئىم

لە گەردىنى بۇڭو بەزنى ئەۋىندارت دەئالىتىم

بە باوهشىك سروودو لازھو حەيرانى مەستەوە

مەقامى خۆشى بۇ ئەو بەزىن و پۇخسازو چاوانەت دەلىم

ملوانکە‌پەيىف پاسپۇرت و پەيامى دلى برىندارمە

لە بەرددەمى پىى نازە‌كانتدا

پايدەخەم و

لە سىېبەرى چىزى بەزنى بەلىنتدا

كېنۇوشى وەفا

بۇ پەيەكانى زارى نەپشکۈوت دەبەم

پەنجه‌ي شەكەت بۇ ھەنگۈئىنى لىيو درىز دەكەم

لە سەر ھەریزى بەھەشتى دىدارت رادەكشىم

سەرخەويىكى ماندووانە‌ئە مىشەيى دەشكىيئم ! !

٢٠١٠/١/٨

خانه‌ی همه‌ی اندیشی همه‌ی خوار

۱

نیو سه‌ده‌دیه
ئەم گەمەدیه
پەلە ھەورى چاودرۇانى دواى بارانى نیوەشەوە
شەو رايەخى تىئنۈمى خەوە
ۋەنەوز ھەناسە سوار
خەون پەنجەرەدیه
رووداوه کان دیوار

۲

گولىيىكى سوور
لەسەر سنور
خلىتاني خويىنى سوورە
نزيك لەمەرگ
ئاوىزانى چاودرۇانىيەكى دوورە

۳

ئاواز
دروشىيىكى شىينى پىشان دام
چاوى ھۆشم ئەبلەق
دللى رۆزىم واق ورماو
ئاواز رۆشكەرەوە
بەسەر ھېلە كانى ترسەوە
يارى مەرگى دەست پى دەكەد

دەچوومە شەقامى بىركردنەوە

لاقى هوشى ماندوو

دىرى رۆزگار شەكەت

بىرەدرى تەمەنى زۇو خەفتەت

رسىتەي بەلېن فرمىسىك

پىاسە باپۇلەيەكى بەسەرچوو

شۇستەي ئىوارە بىزار

شىشال و دووزەلەي تەمەن

دۇو جىلەوي بىركرابى

دەستى دۇو شۇرەسوار

لەگەمل باوكم

سېروان بوارى نەداین

بەرەو كىيىنگى قۇولى

توند توند رايىدەپىچاين

پى مەلە پاسپۇرتى دەربازبۇون بۇو

مەرگ لەگەمل قورگىمان

سەرەتاتكىيى شانازى دەكەد

لە كەنارى ئاواهەكەوە زيان پىندەكەنلى و

رقى مەرگى هەر ھەلدىستاند

ھەورەترييشقەي غەم

تهزیحی پچینراوی دهستی رۆژ بولو

دانه دانه

بەناو درک و دالى

دللى هەناسەمدا

رۆچۈوه خوار

درک بولو بە ژان و

تهزیح بولو بە مار

٧

وشەكان

ئاماده باشى خۇيان بەرانبەر بە رىستەكان

گورج راگەيىاند

فرمانەكان

لە جىتناوه كان زىز بولو

ئامرازەكان لە گەردىنى بەركارەكان ئالان

لەو لاوه كارا هات و

ھەمو ياسايەكى سىنتاكسى شىۋاند

٨

چەكى رۆزانەي سكالايم

سكالا لە دايىكى ئالايم

رۆزى پىنج جار

بۆ خواوند ناوجەللى والايم

مانڭى جارىك

بەدەنگى ئارەزووی وييە نايە

قامیشه لان چه می هه تاو بورو
 ریگهی قوتا بخانهی ده رازاند وه
 کارگی سه ریگه
 به یانیان سلاوی خه و نی
 له هه گبهی په رتووکه کان ده کرد
 په رتووک
 چیرۆکی پاشاو کوره هه ژاری
 بؤ کانه کارگ ده گیرپایه وه

۱۰

باران شه لالهی ده کرد
 ره هیله تا سه رئیسک ده بخوساند
 ریگهی مال دوور
 باوکی نیگه ران، په شیبو، چاو له ریگه و سنور
 ملوانکهی چاوه روانی و پشوو نزیک گوند
 ده پچرایه وه
 دل ثاوری له ترس نه دایه وه

۲۰۰۹

لەمی گۇرئە ھۇنراو

۱ - قۆخ

قۆخىك تكايە ناو زارى قۆخىك
قۆخىكى قۆخانى لە قۆخ دا
قۆخ بۇو قۆخى قۆخىن
دەروازەي قۆخى
لە نىگاى قۆخى قۆخدار
داخست
گيانى بە گيانى قۆخى شەوارەي قۆخدا كرد
تا قۆخ لە سەيرانى قۆخ
بۇ باوهشى خەونى قۆخ
بە قۆخە قۆخ
دەبىتەوە قۆخ ! ! !

۲ - رېڭە

دۇو رېڭە
بۇون بە برادەرى رېڭە يەك
رېڭە يەك رېڭە يەك بە دۇو رېڭە گرت
رېڭە كان چۇون بۇ لاي رېڭە
رېڭە رېڭە يەك بە رېڭە كان نەدا
وەلامى رېڭە بە دەنەوە
تا رېڭە دەچىتە سەر رېڭە

له ریگه دوو ریگه به ریگه ده بن
دینه وه سه ریگه !!!

۳ - ماج

ماچیک ماجی له ماچیکی ماج کرد
ماچی ماج له ماج زیز بwoo
ماج ماچینی له فرهنهنگی ماج
به ماچی ماج
قهده غه کرد
ماچیک له ئامیزی ماچدا
خونی به ماچی ماچه وه دی
ماج بووهته بووکی ماج
له زه ماوهندی ماچدا
ماچی ماج
به سه رماچاندا ده ماچینیت
ماچیک له شه وی ماچدا
بیچووه ماچی به سه رماچاندا ماچاند
له ماچی ماچیندا
گه لای ماچی و هراندہ زاری ماچی ماچه وه
ماج هنگوینی ماج بwoo
له به هاری ماچدا
شانهی ماچی له هنگی ماج کرده وه
تا ماج لە سه رماج له ماچیندا
بینه ماچی ماچین

ماچیک بورو به ماچ

له شاری ماچدا

ریگه‌ی ماچ ماچینی بزرگرد

تا ماچی ماچ

دهستی ماچی ماچینی نه‌گرت

ماچ نه‌بورو و ماچ !!!

۲۰۰۵/۹/۱۹

د وو چامه‌ی کورت

۱ - شاعیریک

له دهروازه‌ی شاریکدا بوو
دهنگی شاعیریکیان کرپی
بهندی دلی وشه‌کانیان بپری
سنگی سه‌رواکانیان درپی
چامه‌کانیان لی سه‌ندوه‌وهو
کیش‌کانیان بهره‌واژکرد
شاعیریان برد
فیره پیهه‌لدانیان کرد
مه‌دالیای زیپیان به سنگدا کرد
له کوشکیکی رازاوه‌دا
پشتی له چامه‌ی ره‌سهن کرد
له‌سر نوینی ستایش راکشا
به‌ره هه‌وارازی فیز هه‌لکشا
زورنای ساخته‌ی هیناو
فووی پیدا کرد
سه‌رو میشکی چامه‌کانی برد
درقی له دووی درق ریسا
گوئی ئاوازو پیتمی که‌پ کرد
که‌سیک نه‌بwoo گوئی لی بگریت
به ده‌هؤلی پیداهه‌لدان

بوو به خاوه‌نى كوشك و سامان
 هاوارى و هاوه‌لآنى له ياد نه ما
 ئەوهندەي گوت ئەوهندى گوت
 هاوارى كرد هاوارى كرد
 دەزۇوى دەنگ و ئاوازو رىتىمى پسا
 له ناو كوشكى پازاوهدا
 تاك و تەنيا مىد ! !

۲ - ئىرە

روژىك لە روژان، بىرەدا تىيەپەرم
 نايەمه و
 لەو پەنجەره وە تەماشاي رووی مانگ ناكەم
 لە باخچە وە
 بىنى گولەكان هەلئامىم
 له ناو ئەو ھەريزەدا راناڭشىم
 پەنجە ناسكە كانى پەرى شىعەر تىير ناگوشىم
 گۈئ لەو پىتىمە لەنجەت ناگرم
 ئەو فرمىسىكە و شەت ناسىرم
 تىيەپەرم
 دەرۇم ، نايەمه و
 گويم لە هاوارو قىزەت نابىت
 پەشەبائى خەون رامدەمالىت
 هاژەي پۇوبارەكان
 جىم دەھىلىن

دەپقۇم نايەمەوە

رووبارىيىكەم

كە پۇيىشتىم ، ئاپۇر لە كەنارەكان

نادەمەوە

بەو كۆلان و كۈوچەيەدا تىيىنلىپەرم

ئەشكى چاوى شەكەتىيى تو نا ... ناسىرم

لەگەل سرۇھى شىعەرەكاندا هەلنىڭەم و

ئاوازەكان نالىيىمەوە

بەرەبەيان

نايەم چاوى خەواللۇرى تىير نەنوستۇوت

ھەلنىسىنەم

رازەكانى شەوانى چووت

نادركىتىم

سېيە لاسۇورەرى رووت

ناقرتىيىم

ملوانكەى گەردىنى بىيىگەردت

ناپچىرىيىنەم

گېلە خەون و لە ھەناسەت بەرنادەم و

بەزنى بەختت ناسۇوتىيىنەم

كە پۇيىشتىم نايەمەوە

دەپقۇم

دەپقۇم

دەپقۇم

تەنبا بۆ خۆم

تا چاوبىركات نامبىينىيەوە

تا با ههـلـکـات نـامـبـیـنـیـهـ وـهـ

هـهـرـ دـهـرـقـمـ دـهـرـقـمـ

لـهـ چـاوـ

بـ

زـ

رـ

دـ

هـ

بـ

مـ ! ! ! !

۲۰۰۶/۱۱/۲۰

دەريايىك

دەريايىك لە دەريايىك ئاۋوسم بۇو
دوای سى سەدھو سى دەيھو سى سال و
سى مانگ و سى ھەفتەو سى پۇچۇ سى كاژىر
دەريايىك لە دەريايىك لەدايك بۇو
لە ئامىزى دەريايىكدا ھەلچۇو
لە مىزۇوى دەريادا
دەريايىك دەريايىكى ھەللووشى
دەريايىك گازى لە گۆيى دەريايىك گرت
دەريايىك لە ناو شەپۇلى دەريايىكدا نغرق بۇو
دەريايىك مىزۇوى دەريايىكى خويىندهو
دەريايىك لە جوگرافىي دەريايىك تۇرا
دەريايىك رۇوبارەكانى دەريايىكى راونا
دەريايىك كانى دەريايىكى كويىر كردهو
دەريايىك سەنگەرى لە دەريايىك گرت
دەريايىك كۈودەتاي لە دەريايىك كرد
دەريايىك چۇو لە قاوهخانەي دەريايىك پۇنىشت
دەريايىك بە شەقامى قەلاتى دەريايىكدا تىپەرى
پاي لە شۆستەكانى دەرييا نەبۇو
بە دەورى شەست مەترى دەريادا خولايىو
قاوهەكى تالى لە گازىنۇى شەوانى دەريادا ھەلقوراند
شەوى بە پاسەوانى لە دەورى قەلاتى دەريادا بەسەر بىد

هه موو وايه ره کانى کاره باو ته له فونى پى ناشيرين بولو
به قهد دارتيل و ديواره کانى ماله کانى گره که کاندا بى به رنامه پاکيشرابون
ديمه نى کولان و شهقامى پايته ختى دهرياييان ناشيرين كردوو
بيزى له و هه موو ئوتومبىلانه هاته وه که پى به پيوار ناده ن
به ناو دهرياي دهريادا گهشتى دهريايى بکەن
دهريايىك هه موو خاله کانى پشكنىنى شارى دهرياي به سەر كرده و
ھيچيان نيانگوت بۇ کوي دەچىت
له کويىوه دېيت
کوا ناسنامە كەت
خەلکى کويىيت
شهپولە كانت چى دەكەن
کەئى هەلدەچن
کەئى كەشتىيە كان نغۇ دەكەن
چۆن باندە دهريايىيە كان دەستگىر دەكەن
چۆن شەونخوونى دەكىشىن
چۆن ماله گومان لېڭراوه کان دەپشكن
چۆن گەپەكە بى ئاوه کان دلىيا دەكەنه و
ئاوى ئىفرازيان پى دەگات
چۆن خەون به شهقامىكى قىرتاواو شارىكى خاوىن و
پايته ختىكى بى تىرى لە مەپو مالات و
گىيسك و بىز و تەگەو به ران و
مەريشك و كەلەشىرو جووجه لەو
شهقامى هەلکەنراوو پەلە قورت و قىرتاونە كراوو

بىٽ كاره باو ئاوا

بە ئاساييش دەكەنەوه

دەريايىهك پرسىيارىيکى لە دەريايىهك كرد

دەريايىهك خەونى بە بەزنى دەريايىهكەوه بىنى

دەريايىهك چووه داخوازى دەريايىهك

باوک و دايىكى دەريا

داواى دوو كيلق زېپى عيار بىست و يەكىان كرد

دەريا

گفتى نەداو نەگەربايىوه

چووه لە دوورگەكانى سۆمەترە

خۆى تۈورپە كرد

ھەلچووه

هاوارى كرد

چەندىن دوورگەى وەرگەپاندو

چەندىن كورپەى دەريايى نغۇق كرد

چەندى خنكاند

چەندى بىٽ سەرو شوين كرد

چەندى هەرپامالى

چەندى خستە بن هەردۇو بالى

نەنيشتەوه

تا دەريايى نەيارى خۆى نغۇقى زىئر دەريا كرد

دەريايىهك بىزى لە دەريايىهك هاتەوه

لە رۆخى دەريايىهك پۇنىشت

ئاپری له دهريا نهدايەوە
دهريا يەك گويى دهريا يەكى پاكىشى
نهخەلەتىت نقولچىك له دهريا يەك بگرىت
دهريا يەك چووه سەربانى مالى دهريا يەك
تهماشى كچى دهرياى كرد
دهريا له ده زگەى ئاسايىش سكالاى توماركىد
تا كاتى دادگەيى ديارى ده كرىت
دهريا يەك بهر دەمى دهريا يەكى گرت
دهريا يەك ترهكسووتى وەرزشى دهريا يەكى لە بەر كرد
لە گۇرپانى دهريا يەكدا دەستى بە يارى كرد
دهريا يەك بە پاركى دهريا يەكدا پىاسەسى ده كرد
تىنۇو بۇو لە ئاوى بۆرى فروشگەى دهريا ئاوى خواردەوە
دهريا يەك لە بىبابانى دهريا يەكدا لە تىنۇواندا كويىر بۇو
دهريا يەك لازھى بۆ دهريا يەك دەگوتەوە
قومىك ئاوى دهريا يەك بى پەوا بېينىت
دهريا يەك نويىنى بۈوكىتى دهريا يەكى رامالى
دهريا يەك لە دەرگەى دهريا يەكى دا
داواى مەنجەلىك ئاوى ئىفرازى كرد
دهريا يەك كارهباى گەرەكىيان كۆزايەوە
مۆمى دهريا يەكى داگىرساند
دهريا يەك كەپووى دهريا يەكى شكارى
دهريا لە بنكەى پوليسى تاوان سكالاى تومارنە كرد
دهريا يەك كورپىكى بۇو لە دهريا دا خنكاندى

دەریاپەك لە مۆتىئىلى پايتەختدا دانىشت
داوايى دوو پەرداخ ئاوى دەریاپەك
دەریاپەك بەلەمى نىئۆ كەشتى دەریاپەكى بىنى
سلالوى لى نەكىد
پاسەوانانى دەریاپەك گازكىد
لە زىندانى كنارى دۇورگەى دەریاپەكدا بىبەستنەوە
دەریاپەك لە پەنجەرەپە دەریاپەكە وە پۆشتنە ئۇورى
جگە دەریا هېچ دەریاپەكى نەدىتە وە
دەریاپەك بلىتىكى بىرى
سەيرى فلىيمى دەریاپەكى كىد
باسى بەسەرهاتى تغىرۇونى دەریاپەكى دەكىد
پالەوانى فلىيمەكە دەریاپەك بۇو
كەنارى دەریاپەك نەدىتبۇو
دەریاپەك گۆشىتى براى دەریاپەكى خوارد پىئى ھەرس نەبۇو
دەریاپەك كەزىيى دەریاپەكى پاكىشا
كەوتە نىئۆ دەریاپەكە وە
جلەكانى تەپ بۇون
دایكى دەریاپەك سەرزەنشتى كىد
دەریاپەك رۆشتنە پايتەخت
لە خالى پشكىنى دەریاپەك،
دەریاپەك بە بارمەتەپە گرت
داوايى دەریاپەك دۆلارى كىد
دەریا نەبۇو ، دەریا لەسەرى دا

خوینی دهريا پژا

دهريا ياهك دهريا خويناوي کرد

قوميک ناوی دهريا يان بۆ نه برد

دهريا ياهك له بازاری دهريا سه ته لايتي دهريا کري

به كارتهوه كه نالى دهريا و هرنە گرت

دهريا ياهك له دهركه نووسينگئي ئينتەرنېتى دهريا چووه ژورى

سهيرى سايتى دهريا دهكرد

دهريا ياهك ئيميلىكى له دهريا دهسته خوشكىهوه بۆ هات

نه يخوييدهوه ديليتى کرد

دهريا ياهك سهرى له مالى دهريا ئاموزاي دا

دهريا ئاموزاي له سهربار بولو

هاوسهرهكى خولكى نه کرد

دهريا ياهك له گەل دهريا ياهكدا ديمانه يەكى سازدهدا

پرسيارى دهريا ليکرد

دهريا ياهك خهونى بىنى بېيىتە دهريا ياهك

خهونى دهريا ياهك قووت بادات

دهريا ياهك چامهى دهريا دهنووسى

له نيو دېرى دهريا دا

خۆي قەشىردىبوو

دهريا ياهك له ناو باخچەي چامهى دهريا ياهكدا گىرسايهوه

ھەموو كېشەكانى تەركىد

دهريا ياهك له ئاميزى دهريا ياهكدا باويشى دا

لە سەر نويىنى دهريا ياهك خهواندييان

دەریاپەك خەونى سەيرى بىنى
دەریاپەك لەناو لەپى دەریاپەكدا توايەوه
بۇ بە دلۇپى دەریاپەك
بۇ نىئۇ دەریا گەرپەيەوه
دەریاپەك دەریاپەي بىنى
پې دەریاپەك گۈريا
دەریاپەي بۇ بىنن
دەریاپەك چووه خوازبىننى دەریاپەك
باوكى دەریا قايمى نەبۇو
بە دەریاپەي شاد بکات
دەریاپەك سرۇودى دەریاپەي دەگوتەوه
لە دەریاپەي ئاوازدا خنكا
ژىوارى دەریا پىيى نەزانى
دەریاپەك هات مانگى دەریا بېينىت
لە لىوارى دەریادا بىزبۇو
دەریاپەك دەریاپەي دەریاپەي دەۋىست
مالى دەریاپەي دەریاپەيان پىيى نىشان دا
لەگەرەكى دەریادا
مندالە وردكەي گەرەك
بەدواى كەوتىن
تا پىيى كرا لە دەریادا خۆى بىزكىردى
دەریاپەك دەریا بۇ بە دەریا
دەریاپەي دەریاپەي بە دەریا كەد ! !

تەمۇوزى ۲۰۰۵

تا دوا گولاله سوره‌ی بهاری ته‌مهنت
 گاز له گزی مهمکی ئاره‌زووه کانت ده‌گرم
 تا دوا روانینی به‌ژنی به‌فری لووتکه‌ی ژینت
 له بهر پیش نازی ئیوارانتدا ده‌مرم
 تا رۆز له ئاسمانی روخسارتما ئاوا ده‌بیت
 ئیشکی خونه سوره‌کانی کولمی حەزت ده‌گرم
 تا مانگی بیداری بهر پەنجھرە خەونت پوون ده‌کاتھوە
 فرمیسکی گۇنای ھیوات ده‌سېم
 تا رەپوره‌وە ماچە‌کانت له رۆزکاری ژواندا بخولیتەوە
 بەيداخى حەزە‌کانت ھەلەدگرم
 نارپۇم، نارپۇم
 تا بە دەريايەك ھیواوە له بەر دەرگەئ کوشکی نازتما
 ئوقره ده‌گرم
 نارپۇم، نارپۇم
 تا ساباتی حەز بە سوره‌ماچى شەوان نەکیلەم
 تا چاوى ھۆش بە روانینی به‌ژن نەشىلەم
 تا سەنگەرە‌کانی رق
 بەر شىشىرى قۇناغ نەدەم
 روخسارى ژوانى ژوانت بە جى ناهىلەم
 تا دوا دلۆپى گريانى دوورى
 خەون بە به‌ژنی نازتموە ده‌بىيىم
 تا دوا مەنزىلگەئ چاودروانى بە ھیوايى

بینینی چاوی دیدارت

وینه‌ی چاوی پیکگه‌یشتنت هله‌گرم

تا هه‌ناسه‌ی ثه‌وین له سنگی ثه‌وینته‌وه هله‌لمزم

له به‌هه‌شتی سنگی نیانتدا نامرم

تا به‌هه‌شتی لیو مایت

گاز له سیوی لاسووره‌ی به‌هه‌شتی کولم و نازه‌کانت

ده‌گرم

تا دلی سوژ و گولی بون و

کولمی نه‌رم و بازووی به‌فرینت مابن

له ناو سه‌وزه گیای به‌هاری لاویتدا

ته‌زاتینی ده‌که‌م

نامرم ، نامرم ، نامرم !!!

۲۰۰۵/۵/۱۵

کاشکا من لهوی بام (*)

کاشکا رۆلە من لهوی بام

بەیانیان زوو

دوای قاوەلتى و چا خواردنەوە

دەستى شەنیرم گرتبا

بە باوهشىك هيواو ئاواتمەوە

بۇ تەلارى فيرگەم بردبا

جار جار ئاپرم لە نشىنگەتان

دابايەوە

جار جار سەرى ئارەزۈوم

بۇ شىنابىي ئاسمان

بلند كردىبايەوە

جار جار لە پەنجەرەوە

لە سەرەتاتكىيى شانىام روانيبا

تا بەرددەم فيرگە شەنیرم بردبا

دەست لە ملانىيى چاوهرىيىم كردىبا

تا وانەكانى خويىندبا

ھەردووپىش دوو بە دوو ھاتباینەوە

برىيا كىيىم من لهوی بام

شانىام لە باوهش كردىبا

كازى خۆشەويىتىيم لە گۆنائى گرتبا

پەنجە نەرمە كانى هىينابا

تەل تەل قىشى را كىشى بام
نۇرپچىكى لە گۆنە گرتبا
ھەولى دابا

خۆى لە باوهشى فرىي بىدات
منىش توند تونندىم گرتبا

بىريا رۆلە من لەھوئى بام
چوبىايىھ سووپەر ماركتىك

گالىسىكەكەي شانىام پاڭ دابا يە
شىرو قاودو شەكرۆكەم بۆ كېپىا

جار جار لە گەل زىزە خەنەو
پىكەننيدا وينىدەيەكى شىريينم گرتبا يە

خۆزگە رۆلە من لەھوئى بام
گۈتىم لە دەنگى ناسكەت گرتبا يە

شەنیر شەنیر شانىا شانىات
بە گويىمدا دابا يە

بىريا كچم من لەھوئى بام
چاوم لە بەزىزى زرافت با يە

چۆن رووت لە خانەي يەزدان دەكىد
چۆن دەستى شەنېرت دەگرت

چۆن بۆ فيرگەت دەبرد
چۆن شانىات بە ملاك تىيردە كرد
چۆن گالىسىكەكەت پىش خۆت دەخست
چۆن بازارپ دەكىد

بريا رۆلە من لەوى بام
 تەنیا چاوم ليت بوايە
 خۆزگەيش درەختىك بوايە
 لەبەر تەلارەكەتاندا
 چرۇى بىكردایە
 بۆ تا ھەتايە
 لەوى بروايە
 لى من لىرە لەبەر چاومە
 شەنیر بە ناو ھۆلى فۇركەخانەكەدا
 رېزەكانى تىيەپەراند
 دەھاتەوەو چەپكىيڭ ماچمان
 لە گۈنا ناسكەكەى دەرۋاند
 دلى لىرەو دلى لەوى بۇو
 نەيدەزانى لەكۈن تەنیا دلىك بەجى يېلىت
 شانيا لە ئامىزى دادايدا
 نەيدەزانى بۆچى وا زۇو ھات و
 وا زۇو دەچىتەوە
 لەكۈتىوھ بۆ كۈن بال دەگرىتەوە
 كەى پى دەگرىت و
 جارىكى دى كەى دېتەوە ؟؟؟

پيرمام ٢٠٠٩/١٠/٨

(*) سۆزى باوكىنکە كچەكەى لە تاراوجگەو تاواردىيى بىت.

اسکارتمی ئەۋىزىن

(ئەگەر كۆمپيۈتەر نازانىت مەيخۇينەوە !!!)

وەرە لە ستارتى ئەۋىنەوە

دەست پىّ بىكەين

بە ئىنتەرىك ويندۆزىيەكى قىانى نۇى بىكەينەوە

پىتە كانى بە كىبۇردى مايكروسوفتى سەردەم

بنووسىن و

لە هاردى(دى) دەروغاندا

سەيىھى بىكەين

بەرنامىەتى ھاواچەرخانە لە ئىنتەرنېتى قىانەوە

داون لۇد كەين

بە وۇردى نۇى

ماسنجهرى دل بە كارېتىن

لە نىيۇ ژۇورى چاتەكاندا

ماچى گەرمى پىيىكگەيشتن

بچنىنەوە

سىرچىيەكى يادوھرىيەكان بىكەين

ھەموو ھاردو دىكۆمېتى دل بىكەرلىكىن

وېنەي پەنگاپەنگى مندالىمان

لە ماى پىكچەرى تەمەندە

کۆپى بىكەين

لە باودشى دەرۈونى پۇزگارى ئەوينماندا

پەيستى بىكەين

وەرە

وۇردى خەونىت لە فۇلدەرىيکى نويىدا

بىكەينەوە

لە تەمەنى كلىكىنلىكى بەختىارىدا

دېلىت نەكىرىت

با پىكەوە نىت وۇركى ئەقىن والابكەين

لە سايتىكى ئازادەوە

ھۆم پەيمىنلىكى دى بىكەينەوە

كۆڭل و ياخووى راپوردوو نەگەرپىشىن

ھىچ وىبىيەك سىرچ نەكەين

يەك راست سايتى دل كلىك بىكەين

ھۆمى تايىهت ھەلبىزىرىن

بەدەنگ و رەنگ

بە چات شاد بىكەينەوە

لە ژۇورى پالتۇكدا چاودەرۇان بىن

بى شەت داون

بە بابەتى بابەتانا دا بىكەينەوە

وەرە لەسەر پەيمىنلىك ئەمرىز

بە پىتى (ئىل) ئىمەيلەك داپېزىشىن

بى شەوهى ھىچ سپىيسيك ھەبىت

دلمان لیک داپچېنیت
وهره لیوی ماوسی تامه زرۆم
دېل کلیک له سمر جووته لیوی شادیت بکات
په نجهی نه مرمى پیته کانم
یاری سه ردم
به جووته مه مکی کۆنترولی خۆزگە کانت بکات
بی هیچ ریستارتیک
به ئینته ری سه ره تاوه
بیممه هوئى په بجه کانته وه
نه کەیت ميموريم فۆرمات بکەيت
با هاردى (سى) و (دى) و (ئى) نه سېنە وه
دەستت بیتە و
ماوسى دلم بجۇولىتىه
هافى نیوان ھەردۇر دلمان
بە نىت وۇركى ئەقىنە وه
توند پیوهست
نه کەیت شفت و ئەي به کار بیتە
دلى ئە مرۆم سلېكت بکەيت
لە ئامىزى پەيچى هيوادا
دېلىتى كەيت
بى پاسوورد بى و لە دەرگەي سايىتى خەونم وهره ژۈورى
تىنۈرۈتى لیوی فلووبىيە کانت
لە رووبارى مای دىكۆمەنتى ئايىندە مدا تىر بشكىنە

سیدی گۆرانییە کانى مندالى بىنە
لە دىسك كۆمپاکتى ئەوينمدا بىحەوېنە
بە ميديا پلايەرى ھوش
رایېزىنە

ستران و لازدى مندالى لە دىسكتۆپى چاومدا
بختە رۇو

بى فلتەر بىت

شۆرت كەت بە كارميىنە

فلاش ميمۇرى دل بىنە

لە نىيۇ هاردى ئەو ئەوينە خەوغان پىتوه دەدى

سەرگۈزدەشىھەن دەريابىنەن

با (يىو پى ئىيىس) ئى نىيوان بەندە كانى دل و ئارەزوومان
نە كۈزۈتە وە

پەزىگرامى ئەم ژيانە كلۆس نە كەيىن

چى كىيم ھەيە

بىيىنەن و لە ناو گىيىدا دابىگىرسىيىن

بە شەت داونىيىك نە كۈزۈتە وە

وەردە، ئىنتەرىيىكى خىرا بىكەو

خۆت بەهاوېزە نىيۇ جىهانى ئەرخەوانى ئەم پەيجە وە

پەيجىيىكى دى بىكەرە وە

گشت پەيجە كان لە خۆ بىگرىت

ئىنسىيرتى كەو بىگەرېيە

بىگەرېيە ستارتى دل

له دهگهی هۆمی هەمیشەیی بددو

قوول قوول بپوانه تویی ئیمیلەکان

دانه دانه، وینەکانى (ماى پىكچەر) ئى روح

ھەلبىدەوە، تا بزانىت

چەندم خۆش دەویت و

لە ئامىزى فايلى ئەم دلەمەدا

چ ساينىكىم بىز ھەلبىزاردە دەویت

وەرە ستارتىم كەو

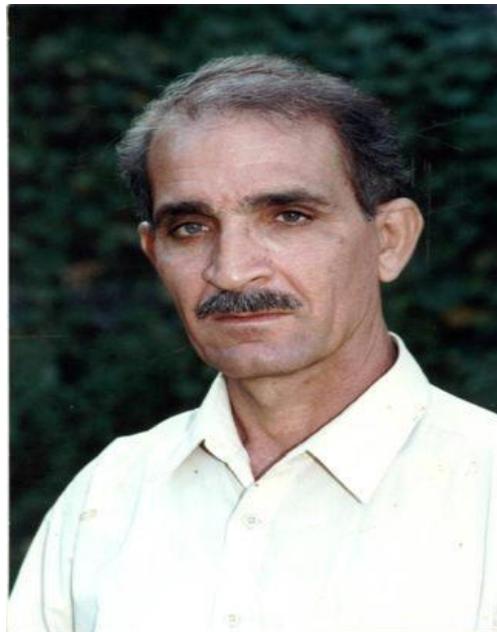
پەيجى ناخى ناخەودى دلەم ئۆپن بىكەو

تا ھەتايدىم ھەر ستارت بىم و

٢٠٠٥/٦/٢

نەكۈزىمەوە!!!

شاعیر لە چەند دیئریکدا

- سالى ١٩٥١ لە ناوجەی بنکوورەی سەر بە قەزاي خانەقين لە دايىكبووه .
- سالى ١٩٦٣ خويىندى سەرەتايى لە قوتابخانەي گوندى گۆرەشەلەي كەنارى زىيى سىروان لە ناوجەي خانەقين تەواوكىدووه .
- قۇناغى خويىندى ناوهندى و ئاماذهىي لە شارى خانەقين تەواوكىدووه .
- سالى ١٩٧٠ چووهتە بېشى كوردى كۆلىشى ويىزەيى زانكۆي بەغداو لە سالى ١٩٧٤ بە كالۋرييىسى زمان و ويىزەيى كوردى وەرگرتىووه .
- لە سالى ١٩٧٠ وە دەستى بە نووسىن كىدووه .

- له زوربەی گوڤارو روژنامە کوردىيەكاندا بەرهەمى ويژەيى و شىعورو باپەت و وتارى ھەمەجۆرى بلاۆکردووه تەوهو بەرهەمىيکى زۆرى شاعiran و چىرۆكىنوسانى كوردى كردووه تە عەرەبى و بلاۆى كردوونەتەوهو لە سايتى ئىنتەرنېت بەرچاو دەكەن و چەند بەرهەمىيکى دەستنوسى ھە يە چاوهپىي چاپ دەكەن ، ئەم بەرهەمانەشى چاپ كردووه كۆشىعىرى شەپۇلى ئاواز سالى ۱۹۷۸ بەغدا .
- كۆشىعىرى ژىلەمۆي پاز سالى ۱۹۸۰ بەغدا .
- كۆشىعىرى بەرده باز سالى ۱۹۸۶ بەغدا .
- كۆشىعىرى خۆر كۆچ ناكات سالى ۱۹۸۷ بەغدا .
- كۆشىعىرى رېس سالى ۱۹۹۷ ھەولىر .
- كۆشىعىرى ئەفسانەي سېيى سالى ۲۰۰۵ ھەولىر .
- دەستتۈرى شىكىدنهو له زمانى كوردىدا ۲۰۰۸ ھەولىر .
- ئامۇزىگارى دايىك. چىرۆكى مندالان. وەرگىپراو. ۲۰۰۸ ھەولىر.
- خەونەكەي دارا. چىرۆكى مندالان. وەرگىپراو. ۲۰۱۰، ھەولىر.
- خەناوکە. چىرۆكى فۆلكلۇرى گەلان، وەرگىپراو، ھەولىر، ۲۰۱۰.
- فريشتهى دارستان. چىرۆكى فۆلكلۇرى گەلان، وەرگىپراو، ھەولىر، ۲۰۱۰.
- كۆچىرۆكى (ھەورە تريشقە)، وەزارەتى پۆشنبىرى و لاؤان، ھەولىر، ۲۰۱۱.
- پۆمانى (بەفر لە پەنجەرەوە دىتە زۇورى)، حەننا مىنە، وەرگىپراو، ھەولىر، ۲۰۱۱.

- دیوانی (درؤیه کی دیکه)ی شاعیر(زانان خه لیل)، وهرگیران بۆ عهربى، ههولیز، ٢٠١١.
- پۆمانی (پرده کهی سەر پووباری درینا)، ئیقۇ ئاندريچ، وهرگیران له عهربىیه وه، ٢٠١١.
- پۆمانی (گۆرەپانى نەفرەتى)، ئیقۇ ئاندريچ، وهرگیران له عهربىیه وه، ههولیز، ٢٠١١.
- (فاسپەی کەو - شدو القبج)، وهرگیرانى ٦٠ شیعرى ٤٠ شاعیرى كورد به عهربى، دار الغاون، بەيرۇوت، ٢٠١٢.
- مامۆستاي زمان و ئەدبى كوردى بۇوه.
- رۆژنامەنۇسە.
- ئىستە له دەستەي نۇوسەرانى گۇۋارى (ئاسۇي پەروەردەيى - پەروەردەو فېركەرن).

چامه‌کان

لپه‌رہ	چامه خون پیگه شهقام هزو شایلوغانی پرسیار چهند چامه‌یه‌کی کورت ئاگر ئەفسانە‌ی سیو کۆچ گالۇك له خانەقین خۆرەتاوه سووتان ماچ مۆبایل چرپە‌ی هەناسە سوارەکان یادداشتى مرۆڤيکى رەوهەند رەشەبا پىنجىنە‌ی گۈرستان ھەرس ھەل .. ! ! .. چەند پەيقيك ژ بۆ خانى
--------	--

بزمار
چه قو
به فرو سوز
ریس!
له ده روازه‌ی په شیمانیدا!
گوند
ئەسپ
ھۆنراوه
ئەو نامه‌یه‌ی نالى نەینارد
شیعر پایته ختى دل، دل پایته ختى شیعره
ئەستىرە‌ی ناز
ئەم داربې بۇوه
من و ئەو
کوانوو
سەرى سال
رەشەبایەك ھەل دەکات
ھەور
پىنۇوس
كتىب
پەرى
ئاونگە شیعر
گىتىي گومان
برىن

.....	کۆچى شاعير
.....	شوان
.....	درەخت
.....	مېزۋو
.....	سىّچامە
.....	لازەيەكم چى گەروويەك دەملىتەوه؟!
.....	سېيىھەر
.....	پەنا
.....	نووشتهى مەرك
.....	تىك ئالان
.....	چەند كۆبلەيەك بۇ نەورقۇز
.....	نەورقۇزى گۈرۇ نىرگەس
.....	زەنكىيانە شىعىر
.....	بىن
.....	گەردەلولۇل
.....	پەلە
.....	كورتە ھۆنراو
.....	تىشك
.....	دىوار
.....	وشە
.....	بەسەرھاتى ئاوىئە
.....	رۆژھەلاتىم
.....	دلى و خورپە

چوار دلپ پ راز
هیلیکی ناته ریب
جوخین
پهنجه ره و خهون
سووتان
بهردہ باز
پرد
مهگری
وشہو پینووس
داستان
دوو پوسته ر
بی ناویشان
بالا
بللاچہ
کانی و پووبار
چاوه روانی
دوو هونزاوه
پاسپورت و گه ردانه
وشہو ئاواتی شار
ئه وینی دلداریکی تامه زرق
سہوداسه ری دلداریکی ویل
چاوه روانی
من له ناو چاوی نیزه دا ده رویمه وہ

دوختی شارو و هرزی له دایکبونی رپژ
 من هاتوم
 به بیرت دیت
 په یامی نوئی بوق یاره به نازه که م
 گورانی نه به زیک
 بمتوانیا یه
 په ژاره هی به یه ک گه یشتتنی دوو دل
 به سته یه ک بوق سانتیاگو
 خوشم ده ویت
 گه شتیکی خوین پژاو
 دوو دیمه نی هه ردوو دیوی به سه رهاتی وینه یه ک
 جریوه هی ئه ستیره هی باوه
 دوو وینه هی غه مبار له چوار چیوه یه کی په ستدا!
 هه لپه پکیه کی له مردنی گریاندا
 حز له سووتاندا
 باران زامی رابوردوو ناشواته و
 سه ره تای پرسیاری بی تابلق
 ناوینه هی نیاز
 چهند تابلویه کی نه کیشراو
 کامیرای هوش
 سی وینه هی یه کگرتتوو
 سروودی خوش ویستی
 داخواری

چوار کورته هۆنراو
 دل کۆشت بۆ دهگریتەوە
 ریگەی خەون و ئاوات
 سەمقوئىيائى ئەۋين
 چەند وىئەيەكى رەنگاو رەنگ
 تابلۇى ھەستىكى نوى
 نامەوېت
 گۈرانى
 ئەو گۈرانىيەي ھەموو بۇزىڭىكى گۆيى لى دەگرم
 خۆزگەكان پەپو باڭ دەردەھىنن
 باران
 تامەززۇي كىشىوهرى چاوهەكانتم
 ئەو شەوهى ئەستىرەي خەم لە جريوه جرييو ناكەوېت!
 بىرىنەكان مەكولىيەوە
 شارى دل
 ھىللانە
 پاپۇرى دل بە گرت مەدە! !
 ئاوارە
 نەورۇزو خۆشەويسىتى
 چى ناو دەنیيەت؟
 چاوهەكانت
 كە ھەنگاو ڙان و غەم دەپروينىت
 بىيىدارى

به سه رهاتی چهند شه و یکی زپ
 باران و خهونی سهوز
 گورانییه کی له بارنه چووی که نار سیروان
 پهنجه ره
 سووتوووی داچوپانی ئه ستیّرە یە کی بى ناز
 هەنسکى دەنگە بى ئوقرە کان
 شیرین فەرھاد دە دویینیت
 دوو وینەی ھەلە و گىرداوی سەر پېگە یەك
 دلى کورپەم پابژىنە
 هاوارىش هاوار دە کات
 تاسەی دیدار
 وەرزى سەرەلدان
 دل
 نەمدە زانى
 مژدە
 پازى نەدر کاو
 چاولىکەی چىز
 دوو پۆستەر
 سەرنانە وەی حەز
 دەنگى بانگە وا زىکى بى سنور
 ناخۆمە وە
 ھەست
 ترووسکەی دە قەریک خەندە

.....	کوردستان
.....	کورسیگه لی به تال
.....	شەو
.....	دوايەمین پەيقى مانگ
.....	حەوتەوانەی ھەور
.....	سىٽ کورتە ھۆنراو
.....	دووچامەی کورت